

TEHNIKE KONSTRUISANJA, MODELOVANJA I KOMPLETIRANJA DŽINS ODEĆE ZA DECU, ŽENE I MUŠKARCE

Predgovor

Ovaj udžbenik je nastao kao rezultat saradnje **Škole za dizajn tekstila i kože, Novi Pazar, Srbija** kao koordinatora projekta.

Projektni partneri:

Visoka tekstilna strukovna škola za dizajn, tehnologiju i menadžment, Srbija

Udruženje kožarskih i tekstilnih škola Srbije

Srednja šola za oblikovanje, Maribor, Slovenija

Bornova Atatürk mesleki ve teknik anadolu lisesi, Izmir, Turska

Bornova Mimar Sinan Mesleki ve Teknik Anadolu

Projekat je finansirao Erasmus+ (projekat broj 2018-1RS01-KA202-000435 strateška partnerstva i realizovan je od 01.10.2018. godine - 30.09.2019. godine). Naziv projekta je "Putevi džinsa".

Ovaj udžbenik je namenjen pre svega učenicima u srednjim školama i studentima na fakultetima, a takođe može biti od značajne pomoći i konstruktorima i modelarima koji se profesionalno bave tim poslom.

Udžbenik je podeljen u četiri poglavlja. Prvo poglavlje daje osnovna znanja o džins odeći i njegovoj doradi kao i tabele za označavanje veličina džins odeće. Ostala poglavlja se odnose na konstruisanje, modelovanje i kompletiranje dečije, ženske i muškedžins odeće.

Ovim putem se iskreno zahvaljujem kolegamicama stručnog aktiva tekstilne struke Škole za dizajn tekstila i kože iz Novog Pazara koji su dali značajan doprinos u izradi ovog udžbenika.

S nadom da će ovaj udžbenik doprineti pre svega sticanju znanja i veština učenika i studenata u modnoj industriji, s radošću predajemo udžbenik učenicima, studentima, kolegama i javnosti.

Septembar, 2019. godine.

Dr Mirjana Reljić, Prof. s. s.

Dr Šaban Muratović, Prof. s. s.

Dr Mesud Martinović

Mag. Lik. Umet. i dipl. Ing. Cvetka
Hojnik,

Mag. Teks. The. Ksenija Plazi,

Dipl. Ing. Meho Camović

Dipl. Ing. Ramiza Camović

Dipl. Ing. Nataša Marjanović

Dipl. Ing. Marina Mihajlović

Uni. Dipl. Ing. Alenka Lukić

Ing. Nedžib Papić

Ing. Enisa Nokić

Ing. Nermin Terzi

Ing. Hulya Tunay,

Ing. Elif Eda Turan

Ing. Ayse Sanda

Ing. Hulya Unal

Recenzenti:

Doc. dr. sc. Samir Pačavar

Dipl. Ing. Gordana Balović

UVOD

Udžbenik koji je pred vama razvijen je u okviru Erasmus + projekta pod nazivom „Putevi džinsa“ KA2 -Strategic partnerships for VET No: 2018-1-RS01-KA202-000435.

Priručnik je namenjen svim učenicima, studentima, nastavnicima, profesorima kao i svim organizacijama koje se bave konstrukcionom pripremom i izradom odeće od džinsa. Priručnik se oslanja na principe, cijeve i ishode programa konstrukcione pripreme odeće. Kroz predložene materijale za edukaciju nastavnika i smernice za uspešno sprovođenje, namera ovog projekta je pružiti pomoć nastavnicima srednjih škola, kao i svim zainteresovanim stranama uključenim u proces konstrukcione pripreme odeće od džinsa.

Projekat se fokusira na jačanje veština i kompetencija radnika u obrazovanju i srodnih radnika u privredi.

Udžbenik se sastoji od iskustveno proverenih modela podeljen je na konstrukcionu pripremu dečije, ženske i muške odeće od džinsa.

Svi modeli su rađeni po važećem Evropskom Standardu SRPS EN 13402-3, uz oznake veličina u centrimetrima i inčima.

Cilj je poboljšati veštine sadašnjih i budućih proizvođača džins odeće i nastavnika u srednjim školama, visokim školama i fakultetima.

Inovacija projekta se ogleda u saradnji svih partnera u projektu na izradi udžbenika, koji će se istovremeno koristiti kao nastavna sredstva u srednjim strukovnim i visokoškolskim ustanovama u partnerskim zemljama projekta, te će se koristiti u isto vreme kao i priručnik za profesionalce u proizvodnim preduzećima od džinsa, posebno za modelovanje i konstrukciju odeće od ove tkanine.

Partneri na projektu su odabrani na osnovu dosadašnjih iskustava u poljima konstrukcije i proizvodnje odeće i zajedničke saradnje na različitim aktivnostima, kao i na osnovu kompetencija i prethodnih rezultata partnera u polju relevantnom za implementaciju projekta. Svi partneri u projektu imaju dugogodišnje iskustvo u različitim projektima u oblasti proizvodnje tekstila i odevnih predmeta.

Svrha priručnika je unapređenje, korišćenje i premošenje znanja neophodnih za kvalitetno konstruisanje krojeva od tkanina za džins odeću.

Iskreno smo uvereni da će materijali proizvedeni u okviru ovoga projekta pomoći svima koji učestvuju u obrazovnim procesima, a naročito onima kojima su zaista i namenjeni.

1. ODEĆA OD DŽINSA

Odeća od džinsa je očigledno globalni fenomen. Njeno prisustvo je u skoro svim zemljama na svetu i u mnogim od njih je postala najčešći oblik svakodnevne odeće.

Neka istraživanja su pokazala da na slučajno izabranim ulicama u Istanbulu, Londonu, Riju Manili, Seulu i San Francisku broj osoba koje su nosile pantalone od džinsa je iznosio od 34 % do 68 %. Ovo sugeriše da će uskoro, u bilo kom trenutku više od polovine sveta nositi ovaj proizvod.

Iako postoje mnoge druge globalne forme koje se kreću od hrane kao što je Coca-Cola, preko automobilskih marki, nameće se tvrdnja da je odeća od džinsaposebna i sveprisutna na vrlo jedinstven način. U Sjedinjenim Američkim Državama prosečna Amerkanka oseduje 8,3 pari farmerki, a u Velikoj Britaniji više od polovine odraslih običo nosi džins [1].

Ovaj priručnik će imati značajan doprinos unapređenju znanja i veština velikom broju proizvođača ove vrste odeće kao i svim ustanovama koje se bave obrazovanjem stručnih kadrova za konstrukcionu pripremu odeće.

1.1. Istorijat odeće od džinsa

Prvi put kompletno urađen džins je napravljen u Đenovi, za potrebe mornara. To su bile pantalone za svaku namenu. Mogle su se nositi suve ili mokre, a po potrebi mornari bi ih lako urolali i pretvorili u bermude. Prane su u morskoj vodi, prikačene za brod, tako da su od slane vode vremenom postajale bele. Navodno, i reč džins potiče odavde. Iz Italije, priča o najnošenijem predmetu, seli se u Francusku u grad Nîmes, gde je prvi put napravljena tkanina denim, reč nastala po fabrici u kojoj je napravljen, de Nîmes. Iz Evrope džins dolazi u Ameriku, gde će 1970. godine započeti prava revolucija u odevanju. Dobro nam je svima poznat Levi Strauss (aka Loeb Strauss) u Ameriku je došao 1853. godine kao emigrant iz Nemačke. Za 20 godina rada Levi postaje uspešan i priznat biznismen. No, gospodin Levi nije zaslužan za nastanak farmerki. Jedan u nizu Levievih mušterija bio je i Latvijac, krojač Jacob Devis (aka Jacob Youphes) koji je stalno naručivao velike količine materijala od firme Levi Strauss & Co. za potrebe svoje radionice. Jacob je farmerke kakve danas poznajemo, naravno, smislio sasvim slučajno. Suočen sa problemom čoveka koji je stalno

cepao džepove na pantalonama od denima, on je stavio na uglove džepova metalne nitne, te je farmerke zakopčao istim, kako bi bile izdržljivije. Ovakve pantalone su odmah postale hit kod mušterija. Dovrtljivi Jacob je znao da ovako dobar proizvod treba odmah zaštititi od krađe i plagijata. Jedino rešenje je bilo prijaviti svoj patent, ali nije imao 68 \$ koliko mu je bilo potrebno za zaštitu patenta. Jacob piše pismo gospodinu Štrausu u kome ga poziva da postanu partneri, što ovaj odmah prihvata.

Uskoro svi radni ljudi kupuju farmerke firme Levi Strauss & Co., a Jacob biva unajmljen od strane Levija kao glavni čovek za proizvodnju u fabrici u San Francisku. Priča o njihovoj izdržljivosti se vrlo brzo širi, a 1886. godine je i grafički prikazan brend u vidu dva konja koja razvlače par farmerki, i to na kožnoj etiketi prišivenoj na zadnjem delu. Neverovatno je zamisliti da je tada jedan par leviski koštao 1,25 \$.

Oko 1890. godine ova vrsta pantalona je nazvana 501, i taj naziv se zadržao sve do danas. Nakon isteka patenta, kada je on postao javno vlasništvo, mnogi proizvođači počinju da prave farmerkepo uzoru na Levijeve. Pedesetih godina prošlog veka, džins odeća postaje oznaka protesta mladih protiv uštogljenosti, postaju „fina deca u pantalonama radnika“. Neki bioskopi i restorani, u to vreme, odbijaju da prime goste u farmerkama, dok učenici koji dolaze u džinsu bivaju izbačeni sa časova. Šezdesetih godina džins postaje prihvatljiv, a već u sedamdesetim doživljava pravi procvat u Americi. Hipi kultura je džins odeću obojila, obično u psihodelične šare, dok je u istočnijim zemljama džins predstavljao zapadnjačku dekadenciju, te je bio ekskluzivna roba koju je bilo teško nabaviti. Osamdesetih i devedesetih godina svaki stanovnik Amerike je u proseku imao sedam pari farmerki. Osamdesetih godina džins odeća postaje „high fashion“ roba, pa se mogu pronaći farmerke sa etiketama mnogih dizajnera. Designer Elio Fiorucci je u modu prvi put uveo džins odeću 1970. godine.

Iako džins nikada nije izašao iz mode, u devedesetim godinama dolazi do pada u proizvodnji džins odeće. Roditelji tadašnjih tinejdžera su i dalje bili fascinirani džinsom. Kako je dobro poznato da nijedan tinejdžer ne želi da izgleda kao roditelj, prodaja originalnog kroja džins odeće opada. No, ovo nikako ne utiče na dalji razvoj džinsa, već samo na nastanak novih krojeva i stilova. Prvi put od nastanka džinsa, Levi Strauss & Co. je u problemu, jedanaest fabrika u Americi je bilo zatvoreno. Ova kriza traje sve do leta 1999. godine kada Tom Ford izbacuje džins na svoj način, po ceni od 3715 \$ za farmerke. Posle njega džins na piste izbacuju Chanel, Dior, Chloe i Versace, a možete ga naći i u vidu posteljine, presvlake za nameštaj ili bilo kog upotrebnog predmeta. Danas se džins tretira na milion načina. Najpoznatiji su prewash, koji je u upotrebu uveo Jack Spence za Lee,

zatim stone-wash koji je izmislio François Girbaud, kao i tretiranje džinsa peščanim mlazom, izmišljeno od strane italijanskih proizvođača 1988. godine. Naravno podrazumeva se da odavno možete kupiti i farmerke koje sadrže sintetičke materijale, kao i farmerke sa mešavinom vune i lana. Kao luksuzna roba izbačene su i one sa mešavinom svile i kašmira. Poslednjih godina, kao nezaobilazni komad urbanog outfita pojavljuju se “prljave farmerke”, a dostupne su i one posute zlatom ili sa prišivenim dragim ili poludragim kamenjem.

Većina Amerikanaca ne peglaju svoje farmerke, nose ih zgužvane, sa flekama i rupama. Njima je baš čudno što Evropljani peglaju svoj džins, naročito kada se sretnu neki primerci odeće Evropljana sa zapada, koji ga peglaju kao elegantne pantalone, na buh.

O nošenju džinsa se ne mora mnogo govoriti. Nose ga svi, od prinčeva i princeza, do klošara na ulici, preko mladih devojaka, koje traže svoj identitet preko svog para farmerki. Danas možete kupiti milion različitih modela džins pantalona, od onih novopazarskih za nekoliko evra, preko čuvenih Dizelovih. Naravno i Levis je sve vreme pratio razvoj džinsa te je opet uveo novost, farmerke koje prate prirodnu liniju tela „engineered jeans“. Nikako se ne sme zaobići džins firma Evisu, japanskog proizvođača Yamane-sana. U startu gospodin je imenovao svoju fabriku Evis. Levis ga je tužio, ali je izgubio parnicu. Dobri gospodin Yamane je ipak preimenovao svoju fabriku u Evisu, ali je pokupovao sve starinske Levisove mašine iz pedesetih godina, Rols Rojsove u šivenju, te pravi čist „vintage“ džins. Svaki par Evisu farmerki je ručno napravljen od 100 % čistog pamuka, obojen u originalnu prirodnu indigo boju i ručno obeležen Evisu znakom na zadnjem džepu, koji je u obliku potpisa Yamase-sana. Kao specijal se pominju i Evisu’s millennium natural special, sto pari farmerki sa dugmadima i znakom od dvadesetdvokaratnog zlata, po ceni od 1200 \$.

U savremenom oblačenju odeća od džinsa je nezaobilazan artikal, važno je samo naći primeren oblik. Na bal se može ponetikrinolina od teksasa, na plažu teksas vruće pantalonice, a na prvi date najuži par farmerki[2].

1.2. Izrada odeće od džinsa

Odevni predmeti se mogu izrađivati na zanatski i industrijski način. Zanatski način podrazumeva izradu modela po meri tela određene osobe i najčešći razlozi zbog kojih se pristupa ovom načinu jesu, neprilagođenost tela standardnim veličinama odeće i posebni zahtevi kupca.

Kod industrijskog načina proizvodnje odeće redosled obavljanja radova je drugačiji i u njenoj realizaciji učestvuje veći broj osoba po tačno definisanoj podeli po fazama izrade, uz korišćenje odgovarajućih sredstava za rad. Industrijska proizvodnja odeće može se obavljati za poznatog kupca ili za slobodno tržište. U prvom slučaju kupac raspolaže tačno definisanim zahtevima kao i odgovarajućim standardima u pogledu izgleda modela, izbora osnovnog i pomoćnog materijala, kao i načina izrade.

Ako se proizvod izrađuje za slobodno tržište, sve počinje prikupljanjem ideja i informacija, upotrebom literature, posećivanjem sajmova i modnih revija, kao i korišćenjem interneta, uz istovremeno ispitivanje i analizu tržišta.

Obradom prikupljenih podataka pronalazi se najpovoljnije rešenje. Kreatori i dizajneri sa svojim ekipama izrađuju kolekcije modela, opredeljujući se za određenu paletu boja, stil i liniju, kao i za vrstu osnovnog i pomoćnog materijala koji će se koristiti u izradi određenog modela. Idejna rešenja realizuju se putem skica modela, prikazom modela na figuri ljudskog tela.

Tehnička skica modela je precizni prikaz izgleda modela sa svim pratećim detaljima. Opis modela, kroz kratak tekst, daje podatke o izboru materijala, izgledu prednjeg i zadnjeg dela modela, dužini modela, obliku rukava, vrsti i položaju šavova, i o detaljima kao što su: broj i vrsta rupica, način kopčanja, izgled kragne, oblik i veličina džepova i sl. Opis modela obavezno treba da obuhvati i podatke o ugrađenom pomoćnom materijalu.

Bez obzira na koji od ovih načina je proizveden, model treba da privuče kupca svojim izgledom, namenom, kvalitetom i cenom.

Pod pojmom konstrukcije odeće podrazumeva se izrada crteža na kojima je glavnim i pomoćnim linijama, kao i krajnjim tačkama, konstruisan, modelovan, umnožen i kompletiran kroj odevnog predmeta.

1.2.1. Konstrukciona priprema odeće od džinsa

Konstrukciona priprema je deo tehničke pripreme koja ima veoma složenu i odgovornu ulogu, a poslovi kojima se bavi su raznovrsni, zahtevni i visoko stručni čime se postiže kvalitetnije i efikasnije obavljanje posla. Ovaj postupak se može izvesti na CAD/CAM sistemu koji omogućava kraće vreme izrade na svim poslovima, uključujući i poslove tehničke pripreme, od konstrukcije krojeva do uklapanja krojnih slika. Napredak savremene tehnologije omogućio je veći kvalitet proizvoda, veću produktivnost proizvodnje i celokupno veću ekonomičnost [3].

1.2.1.1. Konstrukcija kroja modela

Konstruisanje modela obuhvata konstruisanje osnovne veličine koristeći glavne, pomoćne i kontrolne mere. Takođe, za konstruisanje osnovnog modela mogu se koristiti i krojevi ranijih modela odevnih predmeta.

Polazni kriterijum za konstrukciju modela su telesne mere koje mogu biti:

- na telu uzete,
- mere izračunate preko definisanih obrazaca i
- mere uzete iz tabela veličina.

Za konstrukciju jednog kroja potrebne su precizne mere, koje predstavljaju osnovu za dobru izradu jednog odevnog predmeta. Za izradu odeće na zanatski način, ove mere se direktno mere na telu, a istovremeno se mogu izračunati i po formulama. Bez obzira, treba obratiti pažnju na simetriju i na figuru ljudskog tela.

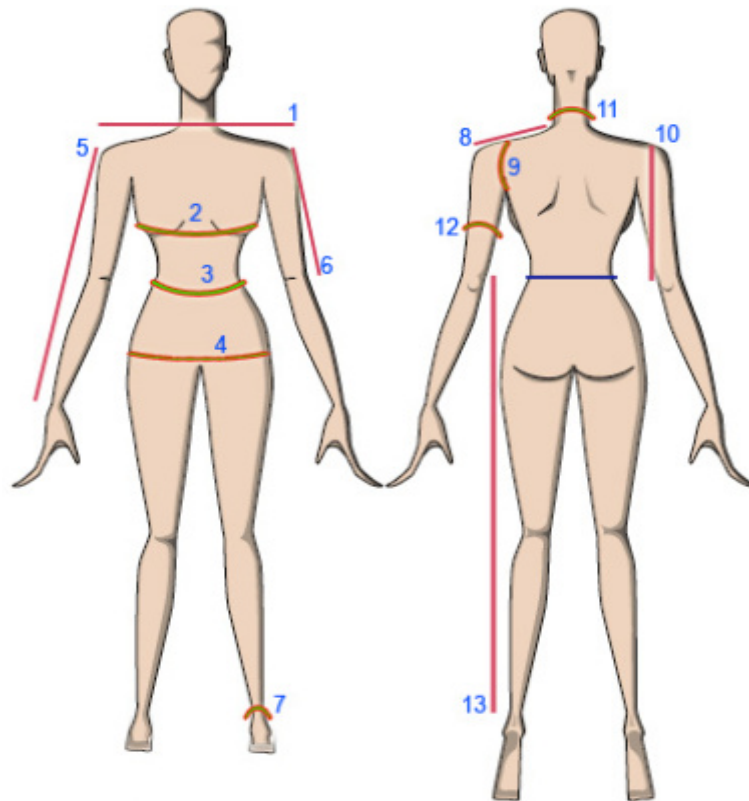
Mere za konstruisanje odeće mogu se grupisati u:

- glavne mere: koje je neophodno izmeriti na telu;
- pomoćne mere: koje se mogu izmeriti ili izračunati;
- pomoćne mere: koje treba isključivo izračunati.

Glavne mere, bez kojih nije moguće konstruisati nijedan kroj, uvek treba izmeriti na telu. Pomoćne mere treba uzeti na telu prema datom uputstvu i onda ih uporediti sa merama dobijenim izračunavanjem po jednoj od tabela za izračunavanje mera. Na taj način jednostavno je ustanoviti moguća odstupanja mera sa tela, koja bi se inače mogla prevideti. Osim toga, izračunate pomoćne mere nude mogućnost provere, jer se ponekad pogreši u merenju. To se npr. često događa prilikom merenja dužine leđa ili širine leđa. Naročito je potrebno kod merenja dužine leđa koristiti izračunate mere [3,4].

Za serijsku proizvodnju odeće mere se uzimaju iz standardizovanih tabela.

Pravilno uzimanje mera prikazano je na slici 1.

Slika 1. – Pravilno uzimanje mera

1.2.1.2. Modelovanje krojeva

Modelovanje je postupak kojim se osnovna konstrukcija prilagođava datoj skici modela. Pri modelovanju se menjaju oblici konstrukcijskih delova, otvaraju novi šavovi ili zatvaraju postojeći, premeštaju ušici, dodaje materijal za nabore (falte), proširuju i presecaju delovi sa ciljem realizacije novog modela odevnog predmeta. Modelovanje olakšava izradu novog modela, doprinosi skraćanju vremena pri izradi, jer ne moramo raditi za svaki nov model osnovnu konstrukciju, već pomoću osnovne konstrukcije ili približno istog modela raditi korekcije kroja (premodelovati) [3].

1.2.1.3. Kompletiranje krojeva

Kompletiranjem se dodaju šavovi na onim mestima gde konstrukcijom nisu uračunati, kako se dimenzije izrađenog odevnog predmeta ne bi smanjile posle šivenja. Kod ženskih odevnih predmeta šavovi se dodaju po celom obimu konstrukcije, dok se kod muških odevnih predmeta šavovi dodaju samo na spoljnim delovima jer su ostali dodati pri konstrukciji. Najsavremeniji način kompletiranja (kao i svi naredni postupci u konstrukciji), a samim tim i najprecizniji, izvodi se pomoću računarskog CAD/CAM sistema [3].

1.2.1.4. Uvećanje i umanjivanje krojeva

Vrlo velike uštede moguće su u razvoju probnih uzoraka, primenom CAD softverskih rešenja za konstrukciju i modelovanje krojeva, potpomognutog 3D Draping softverom za izradu probnog uzorka sa realnim karakteristikama u računaru. Osim toga, tu je i kontrola i arhiviranje krojeva koji više nisu na papirima, a popravke i izmene na krojevima su jednostavne i brze. 3D tehnika nudi paletu alata koji simuliraju sve proizvodne radnje uključujući šivenje, kontrolu mera, vizuelizaciju dizajna, teksturu tkanine i varijacije boja. Može biti i pomoć između dizajnera, modelara, proizvodnje, tehnološkog dela, izrade kalkulacija i marketinga. Svaka izmena na kroju modela odmah je vidljiva u trodimenzionalnom prikazu, jer se on precizno kreira na bazi geometrije krojeva i realnih mehaničkih karakteristika materijala.

Uvećanje i umanjivanje (gradiranje) krojeva može se izvesti na dva načina. Prvi je da se izvrši gradiranje osnovnog kroja, zatim modelovanje, a drugi način je da se najpre izvrši modelovanje, a kasnije gradiranje krojeva. Drugi način je najzastupljeniji u konfeksioniranju odeće od džinsa [3].

1.2.1.5. Izrada krojnih slika

Izrada krojnih slika podrazumeva najracionalnije uklapanje tj. razmeštanje krojnih delova odevnog predmeta na unapred određenoj širini i na što manjoj dužini materijala. Krojna slika se izrađuje posebno za osnovni materijal, postavu i međupostavu.

Svaka krojna slika sadrži i sledeće podatke:

- oznaku modela,
- oznaku veličina,
- širinu tkanine,
- dužinu,
- vrstu materijala.

Prema broju uklopljenih delova, načinu uklapanja krojnih delova i vrsti polaganja materijala postoje različite krojne slike. Jednokratne krojne slike mogu biti izrađene na više načina. Uklapanje krojnih delova pomoću računara je danas najracionalnije, sa najmanjim utroškom materijala i najpreciznije [3].

1.3. Dečija odeća od džinsa i proporcionalni odnosi

Istorija dečijeg odevanja reflektuje stav koji su zauzimali odrasli tokom vekova.

Tokom XVIII veka deca su bila obučena kao minijaturne odrasle osobe, u odeći koja im je onemogućavala fizičku slobodu pokreta i koja je odslikavala društvene norme ponašanja koje su im bile nametnute. Od rođenja, deca su umotavana u tesnu odeću koja je stezala njihova tela. Mališani su nosili odelo koje je predstavljalo manju verziju odeće svojih roditelja, što je u osnovi simbolizovalo tendenciju da se detinjstvo predstavi i shvati kao neprijatan prelaz ka odrastanju, do kog je što pre trebalo doći. Emancipacija dece reflektovala se i u revoluciji u odevanju koja je dovela do veće slobode i neformalnijeg odevanja i kod dece i kod odraslih. Krajem XVIII i početkom XIX veka pojavila se odeća namenjena isključivo deci. Ova odeća nije ličila na odeću odraslih i simbolizovala je veću slobodu i udobnost za mlade. Stilovi su definisali odeću od pamuka, svetlih boja za dečake i kratke široke haljine bez korseta za devojčice. Stariji dečaci nosili su tunike, kratke pantalone i razne varijante uniformi u militarističkom stilu koje su vremenom postale lagane i udobne. Deca su nosila kapice i šešire, cipele sa visokom petom i odeću od teških tamnih materijala sve do kraja XIX veka.

Tokom XIX veka zakon je uneo promene u život dece, ali se sledeća velika socijalna promena nije desila sve do XX veka, kada je I svetski rat doneo promene u ponašanju i pojednostavljenje u odevanju za sve starosne grupe. U XX veku pojavljuje se i sportski stil odevanja. Kult kreiranja odeće za mlade postaje dominantan u XX veku, a pojava sportske odeće / odeće od džinsa, potpuno je izbrisala razlike između devojčica i dečaka.

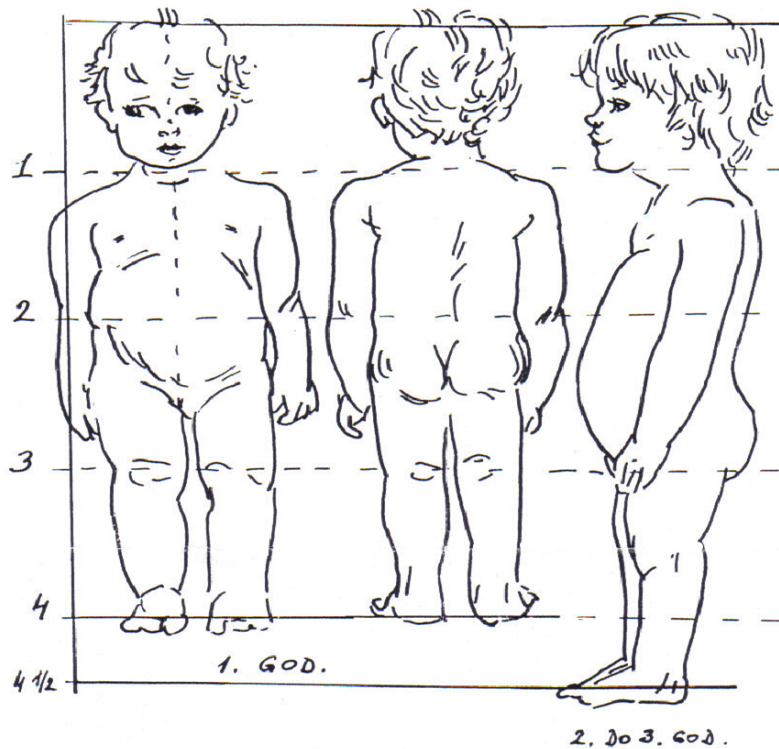
Konstrukcija dečije odeće ne razlikuje se mnogo od konstrukcije odeće za odrasle. Razlike su u odstupanjima mera između veličina. Te razlike zavise od doba deteta. Za izradu sistema veličina dečje odeće uzimaju se podaci o telesnom razvoju i polnoj pripadnosti dece za koju se planira izrada odeće.

Devojčice i dečaci razvijaju se različitim brzinom, dečaci prilikom rođenja imaju nešto veću masu i viši su od devojčica. Novorođenče ima prosečnu dužinu 49-50 cm. Dojenče najviše raste u toku prve dve godine života. Od 2 do 5 godine rast se usporava, a od 6 do 12 godine opet se ubrzava i dostiže svoj maksimum - od 14 do 17 god. kod dečaka, a kod devojčica nešto ranije. Posle puberteta rast se naglo usporava i prestaje najčešće posle 25 godine života. Dinamika rasta menja se i od generacije do generacije. Poslednjih godina ustanovljeno je povećanje rasta kod svih evropskih naroda.

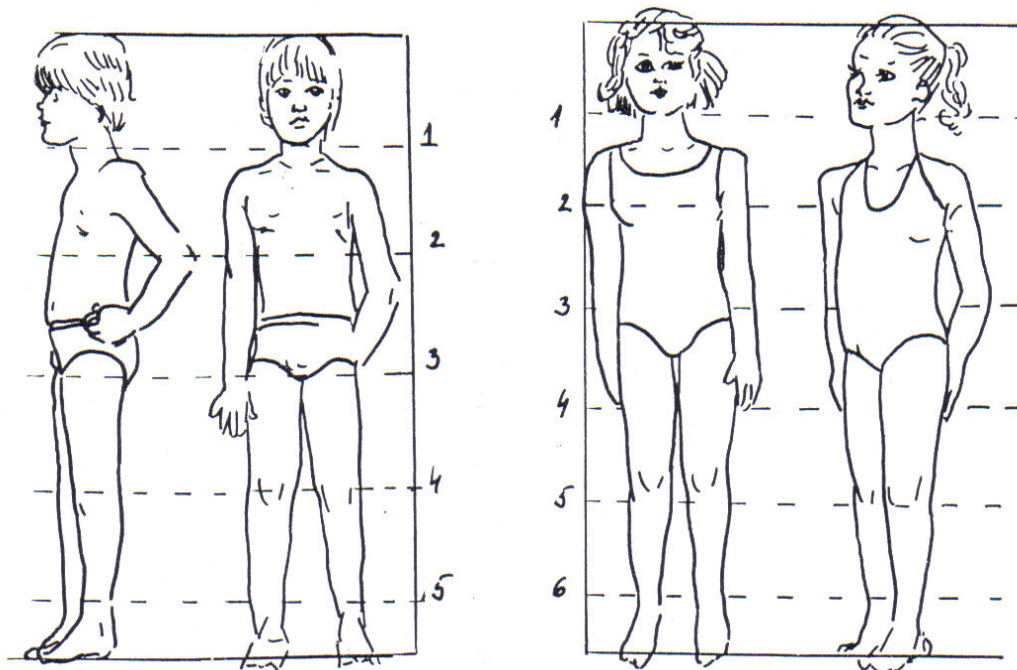
Dečije proporcije razlikuju se od proporcija odraslih. Kod dojenčeta glava zauzima $\frac{1}{4}$ dužine tela (25 %). Obim glave je veći od obima grudi, stomak je veći od obima grudi, ruke i noge su vrlo kratke i nerazvijene zbog neaktivnosti. U početku glava raste uporedo sa telom, a zatim se njen rast usporava. Kod jednogodišnjeg deteta, dužina glave u odnosu na dužinu tela zauzima $\frac{1}{5}$, a kod četvorogodišnjeg deteta dužina tela ima šest dužina glave. Zbog usporenog razvoja nogu, više se razvija stomak i trup tako da je obim grudi uži u odnosu na obim pojasa, dok su ostale proporcije kao kod odraslih ljudi. Sa 12 godina telesna visina

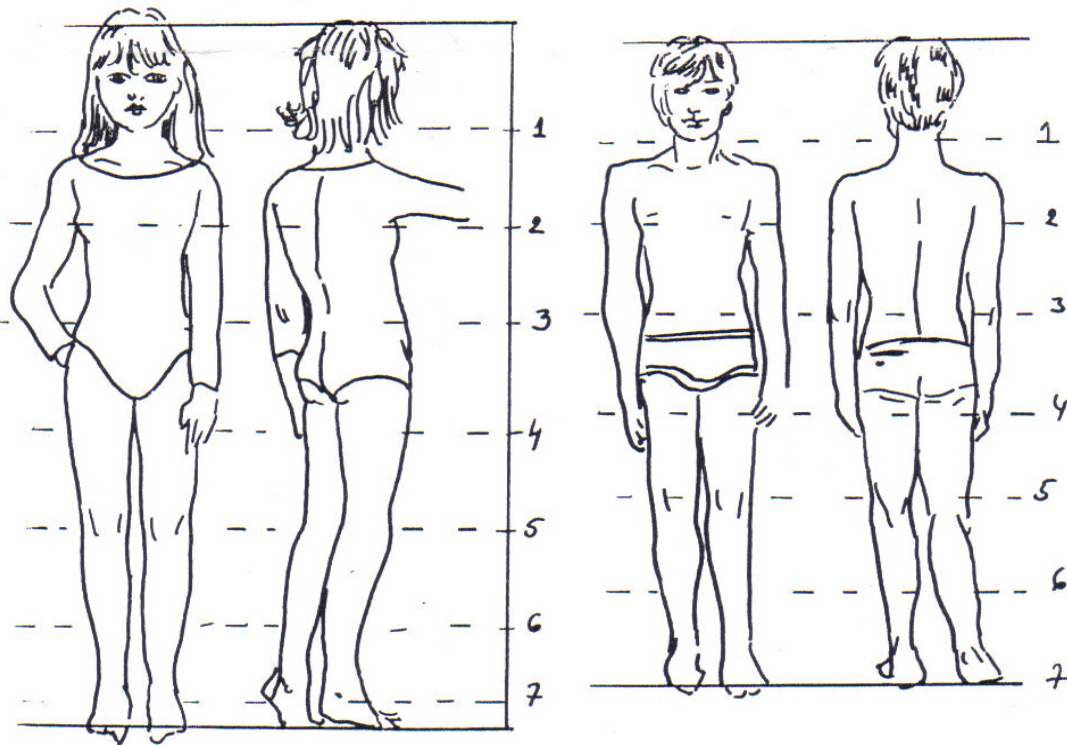
iznosi sedam dužina glave, a kod odraslog čoveka telesna visina iznosi osam dužina glave. Na slikama 2, 3, 4 i 5 prikazane su proporcije tela kod dece različitih uzrasta.

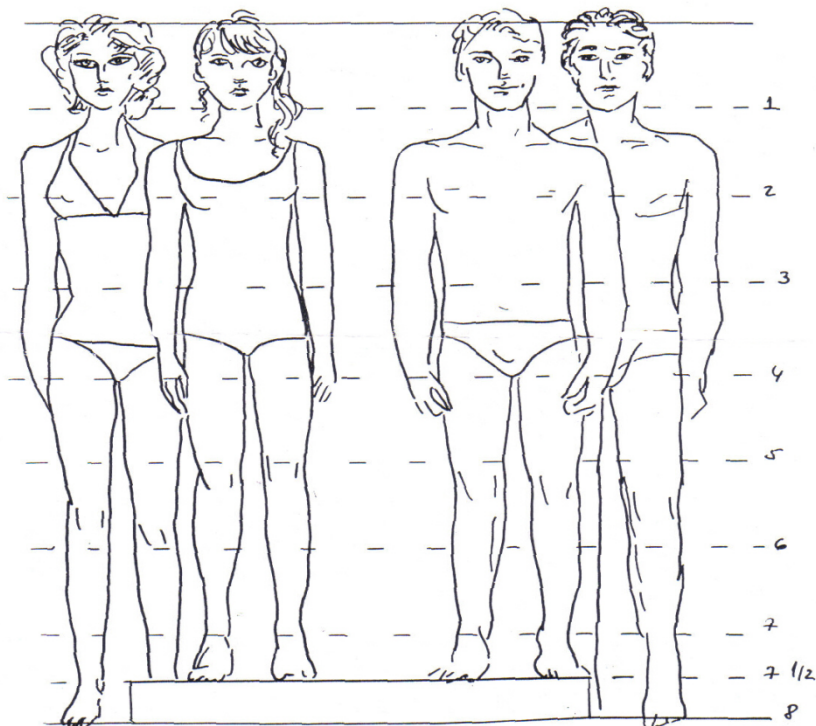
Slika 2. – Proporcije tela kod dece starosti od 1 do 3 godine

Slika 3. – Proporcije tela kod dece starosti od 6 do 8 godina

Slika 4. – Proporcije tela kod mlađih tinejdžera

Slika 5. – Proporcije tela kod starijih tinejdžera u odnosu na žensku i mušku proporciju

U tabeli 1. date su oznake veličina dečje odeće za decu od 6 meseci do 2 godine:

Tabela 1. Oznake veličina dečje odeće od 6 meseci do 2 godine.

Mere tela u centimetrima

Veličina	00	0	1	2
Starost	6+meseci	9+meseci	12+meseci	2 godine
Visina tela	66-72	74-78	80-84	86-92
Obim grudi	47-49	50-52	53-55	56
Obim pojasa	47-49	50-52	53-55	56

Mere tela u inčima

Veličina	00	0	1	2
Starost	6+meseci	9+meseci	12+meseci	2 godine
Visina tela	26-28	29-31	32-33	34-36
Obim grudi	18-19	19-20,5	21	22
Obim pojasa	18-19	19-20,5	21	21,5

"PUTEVI DŽINSA"

2. DORADA DŽINS ODEĆE

2.1. Efekat izlizanih farmerica primenom lasera

Farmerke su, kada su potpuno nove i tek sašivene, ujednačeno tamno plave boje. Pantalone od džinsa izgledaju kruto i jeftino poput nebrendiranih stvari iz prodavnica. Potom tehničar pričvršćuje nogare na V-nosače, pritiska nekoliko menija na dodirnom ekranu, a potom kucne „Enter“ dugme. Laser počinje da se kreće niz pantalone, prateći plavičasti dim. U roku manjem od minuta, tamnoplava tj „previše“ plava tkanina postala je drukčija, delujući kao da je izbledela i na nekim mestima rascvetana i okecana, izgledajući kao da su dobro iznošene, pocepane.

To je haj-tek magija... čarolija koju su nam podarile visoke tehnologije.

Levi Strauss je privukao veliku pažnju javnosti zbog svojih planova da rad ljudskih ruku potpuno zameni laserima kako bi svojim farmerka utisnuo patinu iznošenosti. Zvanično saopštenje ove kompanije označava još jedan korak u transformaciji proizvodnje odeće – od industrijske proizvodnje do kapitalno intenzivnog kompjutera.

Sam sistem nije nov. Jeanologia, španska kompanija ima mašine i opremu koje šiju umesto ljudi još od 1994. godine. Zajedno sa kompanijom Levi's, u njihovu klijenteluspadaju i brendovi kao što su Polo Jeans, Hilfiger Denim i Abercrombie & Fitch, koji su kupili tehnologiju Španaca.

“Ovo je usko grlo bilo koje džins-kompanije”, rekao je Rolando Sijera, regionalni direktor meksičke firme Jeanologia, dok je na sajmu TexProcess Americas 2016. godine pojašnjavao i praktično demonstrirao specifičnosti robotizovane tekstilne industrije. “Zamislite da rukovodite sa 300 do 400 ljudi koji ne čine ništa osam do deset sati izuzev što navlače džins odeću na lutke, a potom sa šmirglom u šakama otpočinju proces uništenja, kako bi uklonili onu početnu indigo boju tekstila”. Na slici 6 prikazan je izgled etikete BLUE Tehnology Jeanologia Denim kojom se obeležavaju proizvodi koji su doručeni ovom tehnologijom [5].

Slika 6: Izgled etikete BLUE Tehnology Jeanologia Denim

Integracija računarskih sistema u dizajn i automatizovanu izradu nudi proizvođačima konfekcije više od očigledne uštede u troškovima rada:

1).Smanjuje se vreme proizvodnje, a redukuje količina neprodane robe. Levis je razvio novi softver koji omogućava dizajnerima brz razvoj novih stilova zahvaljujući digitalnim verzijama prototipova, a svoje datoteke šalju direktno prodavcima. U kombinaciji sa laserskim patiniranjem, ovaj sistem skraćuje vreme potrebno za dizajn proizvoda i njegov razvoj. Povećana automatizacija u Levisu “omogućava brzu izmenu na proizvodnim linijama, što omogućava lako prebacivanje na model koji ima veću prođu, po sistemu „proizvedi-ono-što-se-bolje-prodaje”, izjavio je za magazin Fortune potpredsednik kompanije zadužen za tehničke inovacije, Bart Sajts. “Umesto da pravimo gomile stvari mesecima i godinama unapred i uz to da pokušavamo da ih prodamo, nemajući ni najmanjeg uvida kakvo će biti raspoloženje tržišta za nekoliko godina od danas, sada smo u mogućnosti da vidimo šta se prodaje i radimo u svakom trenutku, u skladu s aktuelnim podacima sa rafova i prodavnica.”Na slici 7 prikazan je uređaj za ručno postizanje efekata na džinsu.

Slika 7: Uređaj za ručno efektiranje džinsa

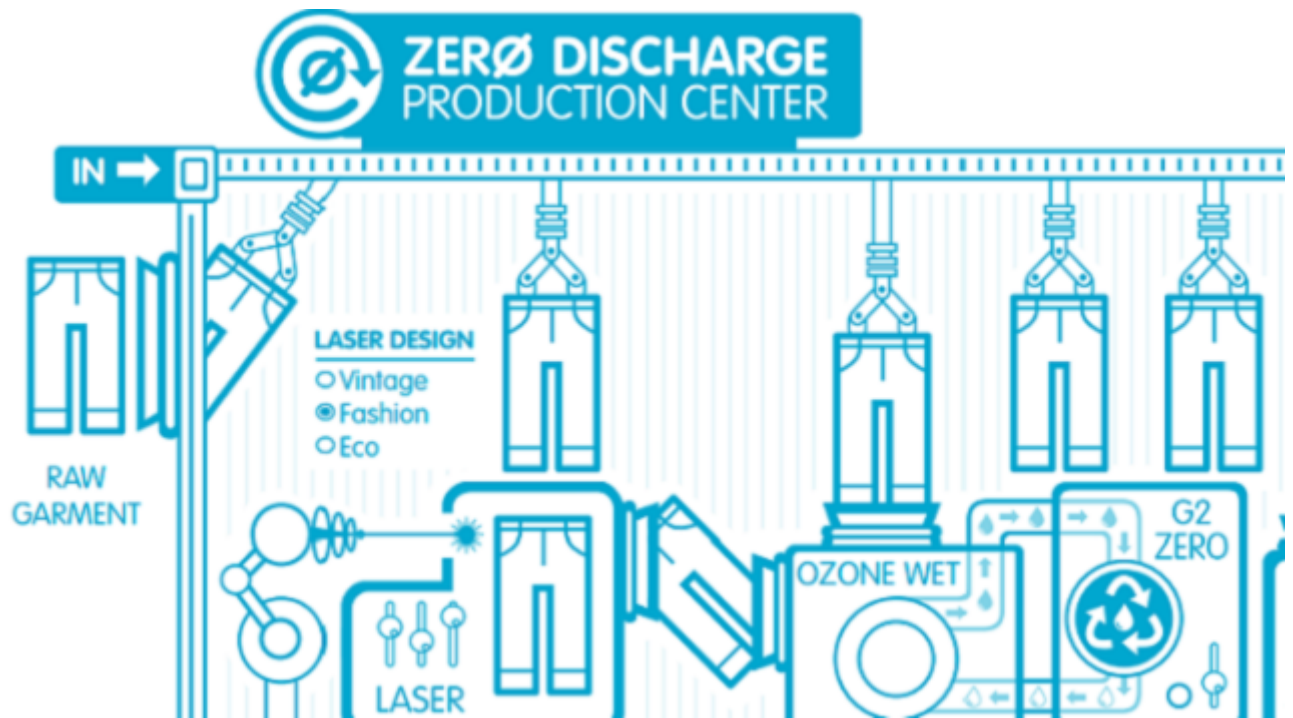
2). Računari su precizniji čak i od iskusnog majstora. Kao i kod robota za šivenje, sistem proizvodnje u kompaniji Jeanologia nudi veću kontrolu nad tačnošću koja se zahteva za proizvodnju, recimo, farmerki. “Ono što vidite je ono što dobijate”, ili na srpskom, „Što je u izlogu – to je i u radnji“. Zamisao i prototip dizajnera, onako kako su klijentu pokazani na monitoru računara, apsolutno su do poslednje tačke identične onome što se potom dobije kao finalni proizvod. Robotika, digitalizacija, ali i automatizacija mogu se pohvaliti efikasnošću. Ova preciznost ne samo što poboljšava kontrolu kvaliteta već omogućava nove forme dizajna i inovacija. Lee Jeans, ogranak kompanije VF Corp. počeo je proizvodnju sa sistemom koji ima Jeanologie – radi se o novoj liniji proizvodnje “optičkog dizajna”, kojim se suptilno menja način senčenja farmerki kako bi se na materijalu stvorilo još više dopadljivih linija. Laseri su dugo korišćeni za stvaranje efekata patine na džinsu, koristeći svetlost kako bi poboljšao estetski efekat ovakvog džinsa”. Savremeni sistem za lasersko efektiranje džinsa predstavljen je na slici 8.

Slika 8: Savremeni sistem za lasersko efektiranje džinsa

3) Prilagodljiviji je. Smanjivanjem troškova postavljanja i pripreme produkcije, proizvodni sistemi zasnovani na CAD-u garantovano nude efikasnu proizvodnju u kratkom roku, uključujući i prilagođavanje odeće kupcu. Brzo menjanje završnih slojeva, bilo digitalnim štampanjem ili laserskim sistemom Jeanologica, nudi način prilagođavanja šivene odeće pojedincu. Za američki Super Bowl 2016, na primer, Levi's je sarađivao sa Jeanologia kako bi navijačima ponudio personalizovanu džins odeću.

4) Uspešno odgovara na zabrinutost javnosti o uslovima rada i uticaju proizvodnog procesa na životnu sredinu. Iako su glavni svetski brendovi džins odeće sasvim neutralisali one najgore uslove produkcije, patiniranje farmerki i džinsa je težak i neprijatan posao štetan po zdravlje (kada ga obavljaju ljudi). Mašinama može nedostajati lični pečat koji imaju proizvodi nastali rukom zanatlija, ali takođe nema ni povreda na radu koje se „živoj“ radnoj snazi redovno dešavaju i ponavljaju. Preciznost mašina može smanjiti ekološki otpad. Kompanija Jeanologia u svom marketingu naglašava da postoje značajne uštede vode, potrebne za proizvodnju džinsa. Zvaničnici iz Levisa su za Wall Street Journal izjavili da će njihov novi proces smanjiti broj hemikalija koje se koriste za proizvodnju farmerki i džinsa, sa nekadašnjih 1.000 na “nekoliko desetina”. Na slici 9 prikazana je šema savremenog sistema za efektiranje džinsa.

Slika 9: Šema savremenog sistema za efektiranje džinsa

Ako se ovi trendovi nastave, postoji verovatnoća da ćemo u roku od deceniju ili dve videti da se većina proizvođača odeće vraća u svoje matične zemlje sa visokim platama – sa manje otpada, više otpornosti na prljave tehnologije i – mnogo manje zaposlenih [5].

2.2. Mašine za izradu iznošenog izgleda

Inovativni sistem za kreiranje 3D efekata na jeans-u, poput nabora, preklopa, brkova, imitirajući izgled svakodnevno nošenih farmerica. Garantuje se stepen ponovljivosti tokom proizvodnje samo jednim pokretom, izuzetno fleksibilna, može da reprodukuje različite efekte samo malom promenom parametara. Koristi se jedan maneken za sve veličine i sve tipove efekata. Dostupna u verziji sa 2, 4, 6, 12 ili 16 manekena. Na slici 10 predstavljen je Sistem za kreiranje 3D efekata na jeans-u “LASER BLAZE TM, T, M, S”

Slika 10: Sistem za kreiranje 3D efekata na jeans-u "LASER BLAZE TM, T, M, S"

Laser za iscrtavanje šara na odevnim predmetima, sa mogućnošću dodavanja stolova za majice ili manekena za jeans. Laser za iscrtavanje šara na odevnim predmetima "BRUSH ROBOT E5" prikazan je na slici 11.

Slika 11: Laser za iscrtavanje šara na odevnim predmetima "BRUSH ROBOT E5"

Patentirani sistem za automatsko brušenje jeans-a, dajući mu izgled iznošenog. Mašina je opremljena antropomorfnom robotskom rukom sa četkom, bez korišćenja peska ili hemikalija. Sistem se sastoji od 3 manekena: na jednom se farmerice postavljaju, na drugo, radi robot i treći služi za skidanje radnog predmeta. Različiti efekti se lako postižu jednostavnom promenom četke. Zagarantovan visok stepen ponovljivosti. Robot za automatsko brušenje jeans-a „SCRATCH O, V, V3, 3D“ predstavljen je na slici 12, a manekeni za ručno brušenje su predstavljeni na slici 13 [6].

Slika 12: Robot za automatsko brušenje jeans-a „SCRATCH O, V, V3, 3D“

Slika 13: Manekeni za ručno brušenje

2.3. Mašine za pranje, bojenje i kamenovanje

„G1HD/LD1/LJ1“ mašine su prvenstveno namenjene za obradu uzoraka odeće pranjem, bojenjem ili kamenovanjem. Zbog odnosa cena - kvalitet, ove mašine su veoma zanimljive za ne tako ekstremne uslove eksploatacije. Opremljene industrijskim PC računarom sa LCD monitorom, mrežnim ulazom i USB portom za prenos programa. Mašina za obradu uzoraka odeće pranjem, bojenjem ili kamenovanjem je predstavljena na slici 14.

Slika 14: Mašina za obradu uzoraka odeće pranjem, bojenjem ili kamenovanjem

2.4. Mašine za pranje

Mašine iz ove serije su posebno dizajnirane za završnu obradu "jeans"-a i proces "kamenovanja". Konstruktivna rešenja su posebno razvijena i patentirana da bi se postigla finija, brža i ravnomernija obrada "jeans" materijala. Ove mašine imaju otvoreni bubanj sa promenljivom radnom brzinom i malom brzinom cedjenja. Pogodne su za sve vrste pranja, bojenja i tencel obradu viskoze, pamuka, poliestera itd, kako bi se dobio efekat "iznošenosti", "kamenovanja" i obrade enzimima. Mašina je takodje opremljena elektronskim kontrolerom sa displejom. Mašina za završnu obradu džinsa i kamenovanje je prikazana na slici 15.

Slika 15: Mašina za završnu obradu džinsa i kamenovanje

2.5. Mašine za štampanje i sprejisanje „leonardo“

Revolucionarni horizontalni INK-JET ploter za izradu štampe na jeans-u. Za razliku od konvencionalnih plotera, glava je značajno izdignuta, tako da je moguća štampa i na debelim delovima (šavovima, džepovima, gajkama, dugmadima). Moguća je štampa kako sa lica tako i sa naličja. Nije potrebna nikakva prethodna priprema jeans-a. S obzirom da koristi boju koja se koristi i za farbanje u mašini za bojenje, njegova cena eksploatacije je značajno umanjena. Moguće ga je opremiti i dodatnim stolovima za utovar i istovar kako bi se povećala produktivnost. Horizontalni INK-JET ploter za izradu štampe na džinsu je prikazan na slici 16 [6].

Slika 16: Horizontalni INK-JET ploter za izradu štampe na džinsu

2.6. Mašina za sprejisanje - ecospray robot

Mašina za sprejisanje - nanošenje smole i nakon toga pečenje. Opremljen antropomorfnom robotskom rukom za industrijsku primenu. Kompletna mašina se sastoji od:

- antropomorfne ruke sa mogućnošću OFF-LINE programiranja,
- sistema za sprejisanje sa pumpama i mlaznicama,
- vodene zavese u komori za sprejisanje za odvodom,
- sistemom sa 12 manekena i
- peći koja može da se koristi ne samo za pečenje već i polimerizaciju poprskanog jeans-a. Max. temp 170° C [6]. Mašina za sprejisanje - nanošenje smole i nakon toga pečenje prikazan je na slici 17.

Slika 17: Mašina za sprejisanje - nanošenje smole i nakon toga pečenje

3. ISO STANDARDI I NJIHOVA PRIMENA U PROIZVODNJI ODEĆE OD DŽINSA

Antropometrija je antropološka metoda koja se bavi merenjem ljudskog tela i definisanjem odnosa veličina pojedinih delova tela. U uslovima savremene proizvodnje u našoj odevnoj industriji označavanje veličinskih brojeva je neadekvatno sadašnjoj populaciji koja se usled ekonomskih, socijalnih i migracionih kretanja menja.

Cilj proizvođača odeće je da zadovolji što veći broj potrošača izborom modela, kvaliteta i adekvatnih veličinskih brojeva.

U odevnoj industriji antropometrijske mere se koriste za konstrukciju i modelovanje odeće, a dobijaju se antropometrijskim merenjem reprezentativnog uzorka.

Antropološkim istraživanjem i statističkom obradom podataka mogu se dobiti podaci za proizvodnju odeće, kao standardne i proporcionalne mere i sistemi za označavanje odeće.

U celom svetu ne postoji identičan sistem za označavanje odeće. To dovodi do problema na globalnom tržištu prilikom plasmana odevnih proizvoda. Potencijalnim potrošačima kao i proizvođačima stvara se zabuna jer se često na jednom proizvodu nalaze slične oznake sa različitim značenjem. Potrošači često ne mogu da prepoznaju informacije koje oznake veličine u sebi sadrže, a posebno što se novi odevni proizvodi dizajniraju u atipičnim materijalima i krojevima. Zbog promenljivog modnog trenda novi dizajn podrazumeva različite dodatke i oduzimanja neophodna za postizanje modnih efekata. Gotovo nigde telesne

mere direktno ne odgovaraju finalnom proizvodu. U interesu proizvođača i potrošača je da se uspostavi jedinstven način označavanja veličinskih brojeva, jasan na svim tržištima gde bi potrošači imali pravu informaciju, a proizvođači veću prodaju [3].

Donošenjem ISO norme 3635 definisana su 4 bitna faktora za merenje ljudskog tela i označavanje veličine odeće:

1. primena telesnih mera,
2. primena sistema merenja,
3. primena karakterističnih mera i
4. uvođenje piktograma.

Evropski niz normi EN 13402 se u potpunosti oslanja na ranije donesene ISO norme i postaje obavezujući za sve zemlje Evropske unije i proizvođače odeće koji izvoze na tržište Evropske unije, zato je potrebno na vreme se upoznati i prihvatiti ovakav način obeležavanja.

Pošto su ISO oznake veoma opširne, definisane su evropske norme (EN 13402-1, 13402-2, 13402-3, 13402-4) u kojima su primenjene skraćene oznake za mušku i žensku gornju odeću, za visinu tela i razvijenost stasa označene definisanim bojama i simbolima [7, 8, 9].

Veličine odeće se uglavnom označavaju za nizak, srednji i visok uzrast glavnim antropometrijskim merama (obim grudi, obim struka i obim bokova) koje bi se nalazile na etiketama tako da potrošači mogu lakše da pronađu odgovarajuću veličinu.

4. KONSTRUKCIJA, MODELOVANJE I KOMPLETIRANJE ODEĆE OD DŽINSA

Pri konstrukciji su korištene sledeće skraćenice:

VT – visina tela

OG –obim grudi

OP –obim pojasa

OB –obim boka

DM- dužina modela

ONK – obim nogavice u kolenu

OND- obim nogavice dole

DS- dubina sedišta

VK- visina kolena

4.1. Tabele mera tela

Primenom standarda EN 13402-3 pripremljene su tabele mera za odeću izrađenu od džinsa. U tabeli 2 predstavljene su oznake veličine za muškarce i mere tela, u tabeli 3 oznake veličine za žene i mere tela. Slovo označavanje veličina za muškarce prikazano je u tabeli 4, a u tabeli 5 za žene. Oznake veličina za dečake od 3 do 14 godina i mere tela predstavljeno je u tabeli 6, a u tabeli 7 oznake veličina za devojčice od 3 do 14 godina i mere tela.

Tabela 2: Oznaka veličine za muškarce i mere tela

Veličina za donje odevne predmete	28	29	30	31	32	33	34	36	38	39	40	41	42
VT (cm)	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180	180
OG (inch)	32	33	34	35	36	37	38	40	42	43	44	45	46
OG (cm)	81,28	83,82	86,36	88,9	91,44	93,98	96,52	101,6	106,68	109,22	111,76	114,3	116,84
OP (inch)	28	29	30	31	32	33	34	36	38	39	40	41	42
OP (cm)	71,12	73,66	76,2	78,74	81,28	83,82	86,36	91,44	96,52	99,06	101,6	104,14	106,68
OB (inch)	35	36	37	38	39	40	41	43	45	46	47	48	49
OB (cm)	88,9	91,44	93,98	96,52	99,06	101,6	104,14	109,22	114,3	116,84	119,38	121,92	124,46

Tabela 3: Oznaka veličine za žene i mere tela

Veličina za donje odevne predmete	26	27	28	29	30	31	32	33	34	36	38
VT (cm)	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170	170
OG (inch)	33	34	35	36	37	38	39	40	41	43	45
OG (cm)	83,82	86,36	88,9	91,44	93,98	96,52	99,06	101,6	104,14	109,22	114,3
OP (inch)	26	27	28	29	30	31	32	33	34	36	38
OP (cm)	66,04	68,58	71,12	73,66	76,2	78,74	81,28	83,82	86,36	91,44	96,52
OB (inch)	36	37	38	39	40	41	42	43	44	46	48
OB (cm)	91,44	93,98	96,52	99,06	101,6	104,14	106,68	109,22	111,76	116,84	121,92

Tabela 4: Slovnno označavanje veličina za muškarce (mere su u cm)

Oznaka veličine	XXS		XS		S		M		L		XL		XXL		3XL	
Standardne (preporučene) mere obima grudi	76		84		92		100		108		116		128		140	
Obi grudi	72	76	80	84	88	92	96	100	104	108	112	116	120	126	132	138
Razmak	70	78	78	86	86	94	94	102	102	110	110	118	118	130	130	142
Interval			8		8		8		8		8		12		12	

Tabela 5: Slovno označavanje veličina za žene (mere su u cm)

Oznaka veličine	XXS		XS		S		M		L		XL		XXL		3XL	
Standardne (preporučene) mere obima grudi	72		80		88		96		104		116		128		140	
Obi grudi	68	72	76	80	84	88	92	96	100	104	110	116	122	128	134	140
Razmak	66	74	74	82	82	90	90	98	98	106	106	118	118	130	130	142
Interval		8	8	8	8	8	8	8	8	8	12	12	12	12		

Tabela 6: Oznaka veličine za dečake od 3 do 14 godina i mere tela

Veličina	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
VT (cm)	100	104	110	116	122	128	134	140	146	152	158	164-170
OG (inch)	22	22,5	23	23,5	24	26	28	29	30	31	33	36
OG (cm)								73,66				
OP (inch)	20	21	22	23	23,5	24	25	26	27	27,5	28	30
OP (cm)								66,04				
OB (inch)	21	23	24	25	26	27	29	30	31	32	34	37
OB (cm)								76,2				

Tabela 7: Oznaka veličine za devojčice od 3 do 14 godina i mere tela

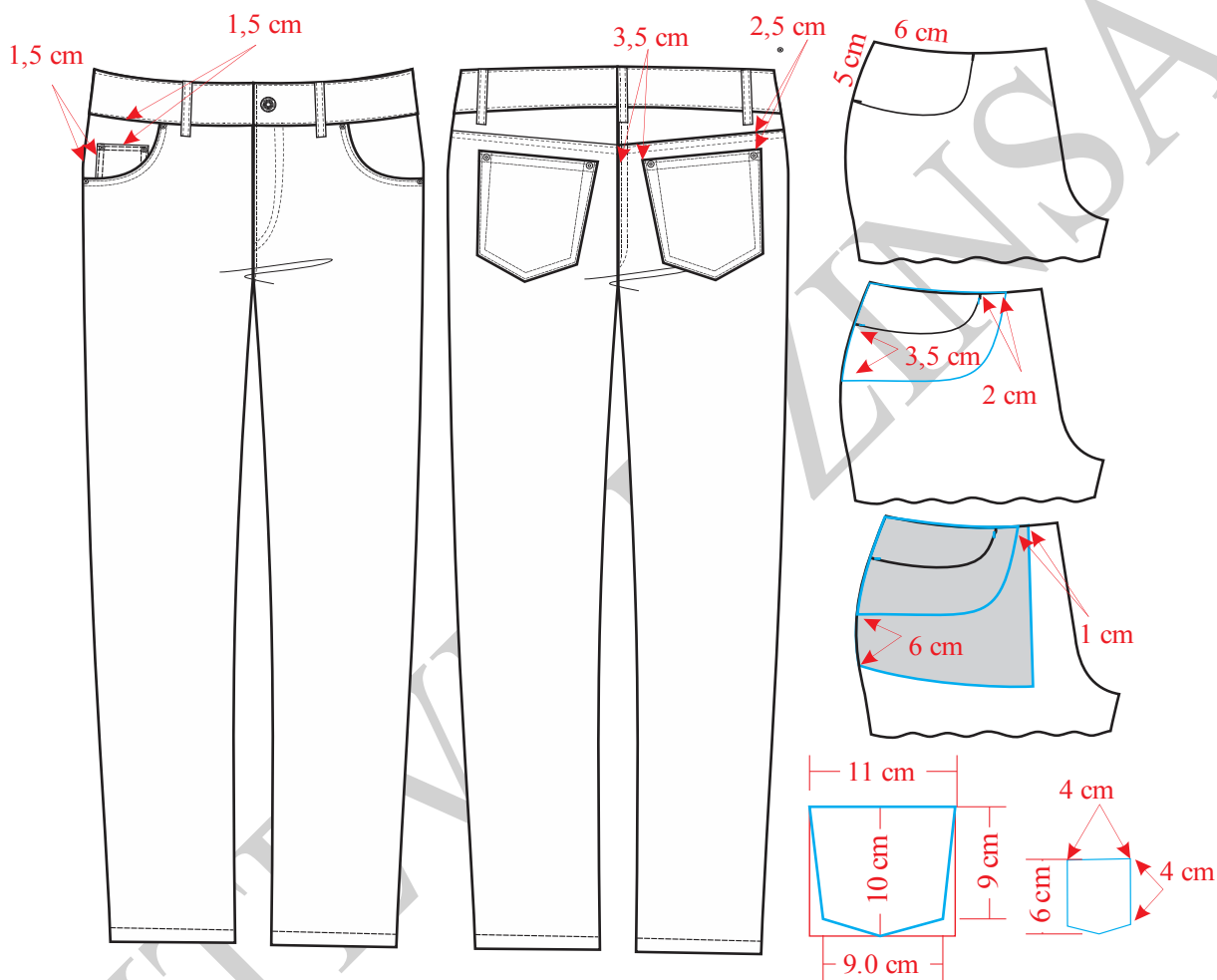
Veličina	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
VT (cm)	100	104	110	116	122	128	134	140	146	152	158	164-170
OG (inch)	22	22,5	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
OG (cm)								73,66				
OP (inch)	20	21	22	22,5	23	23,5	24	24,5	25	25,5	26	27
OP (cm)								66,04				
OB (inch)	22	23	25	26	27	28	29	30	31,5	32,5	33	34
OB (cm)								76,2				

4.2. Dečija odeća

4.2.1. Konstrukciona priprema dečijih pantalona

Slika 1. Tehnička skica dečijih pantalona vel. 3

Na slici 1 je predstavljena tehnička skica modela dečijih pantalona, a na slici 2 konstrukcija istih. Modelovanje i kompletiranje kroja prikazano je na slici 3. Premeravanje pojasa u odnosu na telo pantalona predstavljeno je na slici 4.

Veličina 3/98

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 100 \text{ cm}$$

$$OP = 51 \text{ cm}$$

$$OB = 56 \text{ cm}$$

$$DM = 5/8 VT - (4-8) \text{ cm} = 57,5 \text{ cm}$$

$$DS = 1/4 OB + (1-2) \text{ cm} = 15 \text{ cm}$$

$$DK = DM - DS = 42,5 \text{ cm}$$

$$VK = 1/2 DK + 1/10 DK = 22,5 \text{ cm} + 4,5 \text{ cm} = 27 \text{ cm}$$

$$ONK = \text{prema skici} = 27 \text{ cm}$$

$$OND = \text{prema skici} = 23 \text{ cm}$$

Opis za konstrukciju kroja prednje i zadnje nogavice:

Prvo nacrtati početnu vertikalnu liniju na levoj strani papira i označiti tačku 1.

$$1-2 = DS = 16 \text{ cm}$$

$$1-3 = DM = 61 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 27 \text{ cm}$$

$$2-5 = 1/20 OB + 3 \text{ cm} = 5,8 \text{ cm}$$

Iz tačaka 1, 2, 3, 4 i 5 povući normalne linije u desno, u odnosu na početnu vertikalnu liniju.

Iz tačke 1 polazi linija pojasa, iz tačke 2 linija sedišta, iz tačke 3 linija dužine modela, iz tačke 4 linija kolena i iz tačke 5 linija bokova.

$$5-6 = 1/4 OB + 1 \text{ cm} = 15 \text{ cm}$$

Iz tačke 6 podići normalu u odnosu na liniju bokova do presecanja sa linijom pojasa gore,

$$6-7 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 3,8 \text{ cm}$$

$$5-8 = 1/2 (5-7) = 8,9 \text{ cm},$$

Iz tačke 8 nacrtati normalnu liniju koja polazi od linije pojasa i završava se na liniji dužine modela.

$9-10 = 1/2 ONK - 2 \text{ cm} = 11,5 \text{ cm}$, meriti polovinu rastojanja na liniji kolena levo i desno od linje sredine prednje nogavice.

$11-12 = 1/2 OND - 2 \text{ cm} = 9,5 \text{ cm}$, meriti polovinu rastojanja na liniji dužine modela levo i desno od linje sredine prednje nogavice.

Spojiti pravim linijama tačke (5-9), (9-11), (11-12), (12-10) i (10-7).

U preseku linije 10-7 i linije sedišta označiti tačku 13.

Izmeriti 1 cm levo na liniji pojasa od pomoćne vertikalne linije koja polazi iz tačke 6 i novu tačku označiti brojem 14.

Pravom linijom spojite tačke 14-6, potom krivom linijom spojiti tačke 6-13 i tako formirati liniju prednjeg sedišta., pa u odnosu na ovu liniju iz tačke 14 povući kratku normalu zbog formiranja linje pojasa pantalona.

$14-15 = 1/4 OP = 12,75 \text{ cm}$

$15-16 = 1 \text{ cm}$

Krivom linijom spojiti tačke 14 i 16 pa tako formirati liniju pojasa.

Spajati tačke 16-5-9-11-12-10-13. Krivom linijom spojiti tačke 16-13.

Otvor prednjeg džepa crtati prema skici odmeravanjem od tačke 16 desno po liniji pojasa 6 cm, i ispod tačke 16 po liniji bočnog šava 5 cm.

Preostalo je da se podebljaju glavne linije prednje nogavice i da se ucrtaju džep kesa i podlajsna prednjeg džepa i mali džep.

Od tačke 7 izmeriti desno 10 cm i označiti tačke 5 i 8 a zatim kroz tačke 5 i 8 nacrtati vertikalne linije.

Preneti tačke 2, 8, 9, 10, 11 i 12, a zatim spojiti tačke 9, 11, 12 i 10.

$2-17 = (0,5-3) \text{ cm}$, izmeriti 0,5 cm iznad tačke 2 na pomoćnoj vertikalnoj liniji i obeležiti tačku 17.

$8-18 = 2 \text{ cm}$, meriti desno od tačke 8 na liniji bokova.

$18-19 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 3,8 \text{ cm}$

Spojiti pravom linijom tačke 17 i 19.

Normalno na liniju 17-19, a iz tačke 19 podići normalu. Na ovoj liniji će se formirati linija zadnjeg sedišta.

$$20-21 = 1/4 OB + 1,5 \text{ cm} = 15,5 \text{ cm}$$

Tačka 21 dobija se tako što se paralno podiže linija 17-19 po liniji zadnjeg sedišta tako da se na vrednosti od 20 cm preseče linija bokova. Na liniji sedišta označiti tačku 20.

$$18-22 = 18-21$$

Na sredini kolena označiti tačku 23.

U odnosu na liniju 9-11 odmeriti 2 cm levo i nacrtati novu pomoćnu liniju. Takođe, u odnosu na liniju 10-12 odmeriti 2 cm desno i nacrtati još jednu pomoćnu liniju.

Levu pomoćnu liniju spojiti sa tačkom 21 i produžiti je do presecanja sa linijom pojasa i označiti tačku 24.

Desnu pomoćnu liniju spojiti ravnom linijom sa tačkom 22.

Spojiti isprekidanom linijom tačke 23 i 24.

$23-24 = (23-25) + 3 \text{ cm}$, izmereno rastojanje preneti tako da se preseče linija zadnjeg sedišta. Tako dobijena tačka označi se sa brojem 25, a linija 23-25 spoji ravnom isprekidanom linijom.

Spojiti ravnom linijom tačke 24 i 25.

$$25-26 = 1/4 OP + 1 \text{ cm (za ušitak)} = 13,75 \text{ cm, meriti levo od tačke 25.}$$

$$26-27 = 1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 25 i 27 i tako formirati liniju zadnjeg pojasa pantalona.

Na sredini linije pojasa iscrtati kratku normalu od 3,5 cm. Potom u odnosu na tu liniju odmeriti 0,5 cm levo i desno i tako formirati mali ušitak.

Tačku 28 označiti na desnoj pomoćnoj liniji u visini kolena.

$10-13 = 28-29$, izmeriti rastojanje 10-13 na prednjoj nogavici i preneti ga na zadnju tako da se meri iz tačke 28 do presecanja linije 28-22. Izmerenu tačku obeležiti brojem 29.

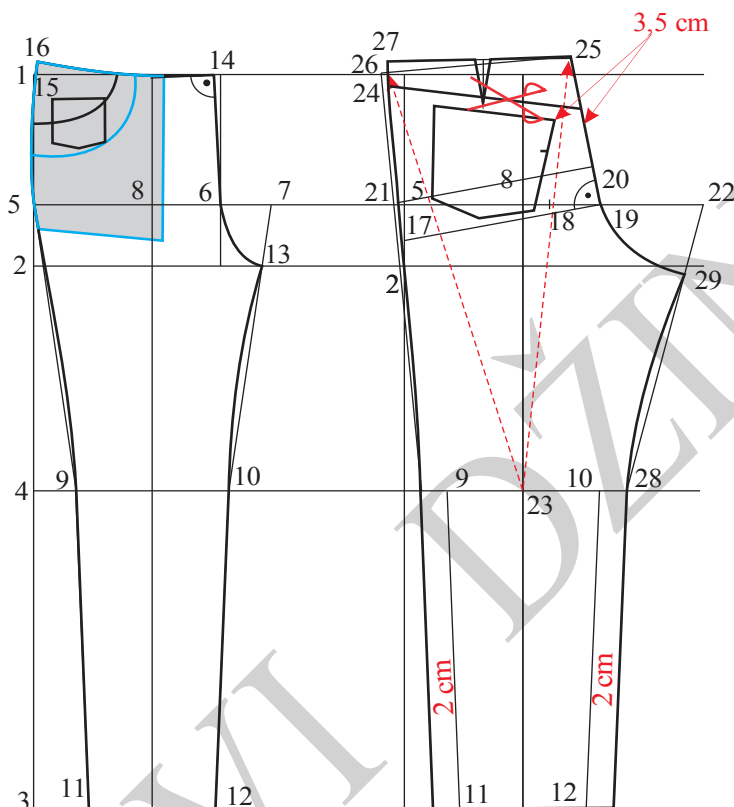
Potrebno je podebljati glavne konture kroja zadnje nogavice

Ispod tačke 25 meriti 4 cm, a ispod tačke 27 izmeriti 2 cm i spojiti pravom linijom.

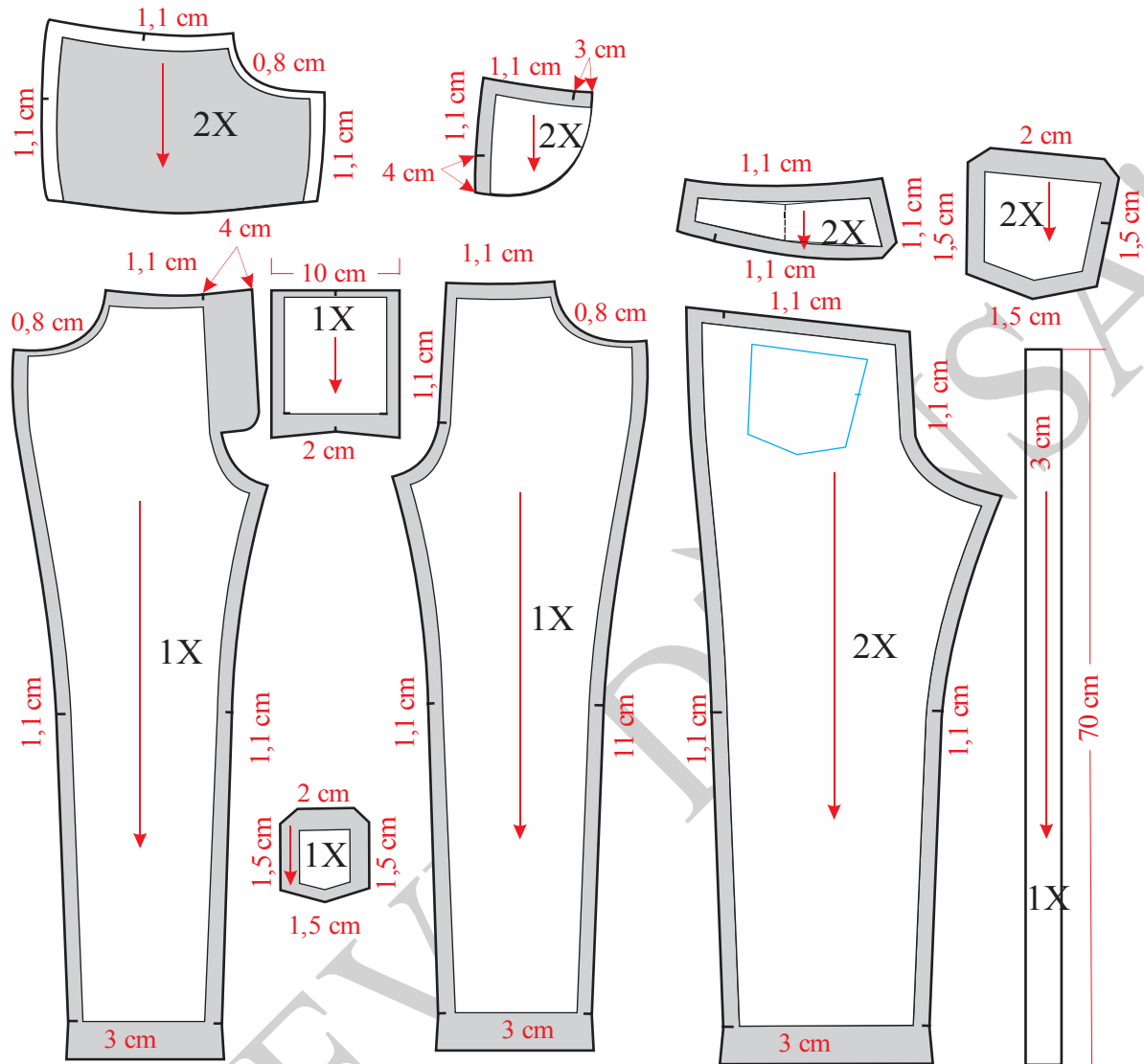
Džep na zadnjem delu nogavice crta se prema skici i paralelan je sa linijom horizontalnog sečenja i udaljen je od te linije 1,5 cm. Džep je širok 9 cm, a dugačak po sredini 8 cm.

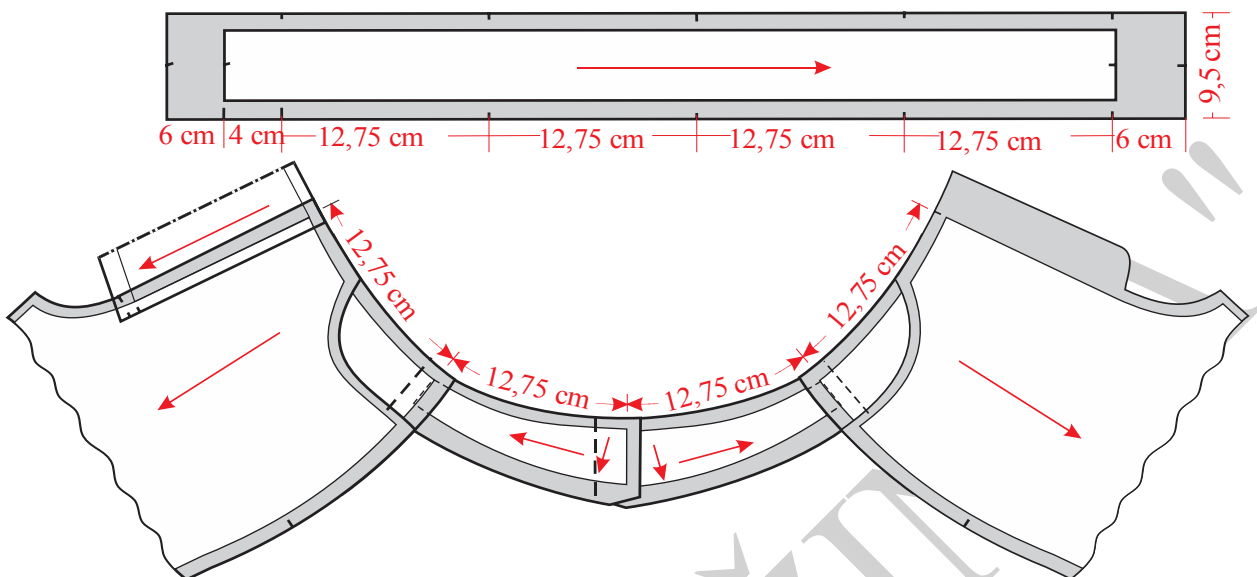
Mali džep na prednjoj nogavici nacrtati prema skici.

Slika 2. Konstrukcija dečijih pantalona

Slika 3. Modelovanje, kompletiranje dodavanje poruba i šavova pantalona za decu vel. 3

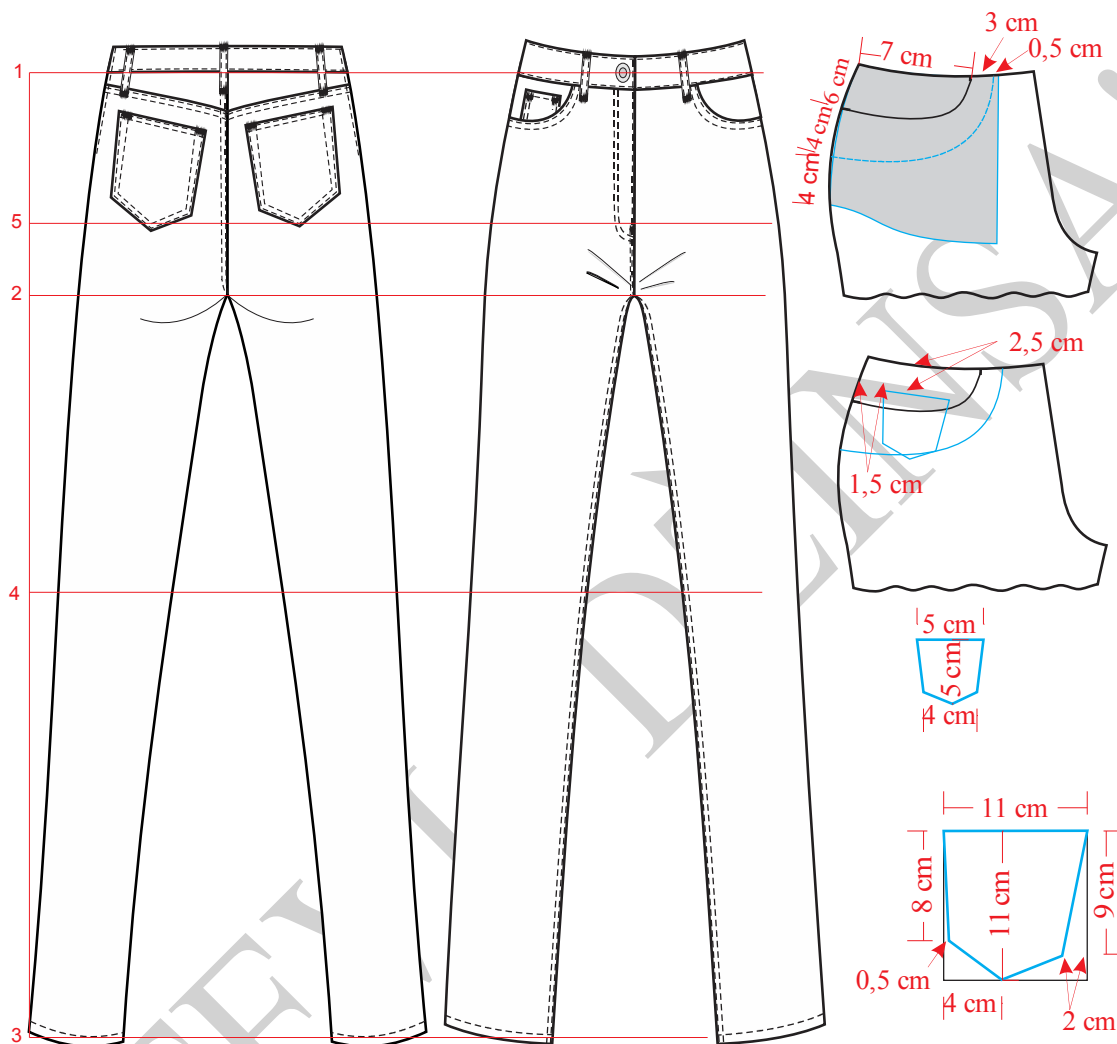

Slika 4. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima pantalona za decu vel. 3

"PUTEVI DIZAJN"

4.2.2. Konstrukciona priprema pantalona za devojčice

Slika 5. Tehnička skica pantalona za devojčice

Na slici 5 prikazana je tehnička skica modela ženskih sportskih pantalona, a na slici 6 osnovna konstrukcija istih. Modelovanje i kompletiranje predstavljeno je na slikama 7 i 8. Premeravanje pojasa prikazano je na slici 9.

Veličina: 10/140

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 140 \text{ cm}$$

$$OP = 62 \text{ cm}$$

$$OB = 77 \text{ cm}$$

$$DM = \frac{2}{3} VT - (2-8) \text{ cm} = 88,5 \text{ cm, ili po želji}$$

$$DS = \frac{1}{4} OB - (2 \text{ do } 8) \text{ cm} = 23,5 \text{ cm}$$

$$DK = DM - DS = 65 \text{ cm}$$

$$VK = \frac{1}{2} DK + \frac{1}{10} DK = 39 \text{ cm}$$

$$ONK = 30$$

$$OND = 26 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja:

Prvo se nacрта početna vertikalna linija i označi tačka 1.

$$1-2 = DS = 23,5 \text{ cm}$$

$$1-3 = DM = 88,5 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 39 \text{ cm}$$

$$1-5 = \frac{1}{20} OB + 1 \text{ cm} = 4,8 \text{ cm}$$

Zatim iz tačaka 1, 2, 3, 4 i 5 povući normale desno. Iz tačke 1 polazi linija pojasa, iz tačke 5 linija bokova, iz tačke 2 linija sedišta, iz tačke 4 linija kolena, iz tačke 3 linija dužine modela.

$$5-6 = \frac{1}{4} OB - 2 \text{ cm} = 17,25 \text{ cm}$$

$$6-7 = \frac{1}{20} OB + 0,5 \text{ cm} = 5,35 \text{ cm}$$

Podići normalu iz tačke 6 iznad linije bokova do linije pojasa i produžiti je dole do linije sedišta.

$$5-8 = \frac{1}{2} (5-7)$$

Iz tačke 8 povući normalu gore do linije pojasa i dole do dužine modela u odnosu na liniju bokova. To je linija sredine prednje nogavice.

$9-10 = 1/2 \text{ ONK} - 2 \text{ cm} = 13 \text{ cm}$, meriti na liniji kolena, polovinu vrednosti levo i desno od linije sredine.

$11-12 = 1/2 \text{ OND} - 2 \text{ cm} = 11 \text{ cm}$, meriti na liniji dužine modela, polovinu vrednosti levo i desno od linije sredine.

Spojiti pravim pomoćnim linijama tačke 5-9 i 9-11, a potom i tačke 7-10 i 10-7.

U preseku linije pojasa i pomoćne vertikalne linije koja prolazi kroz tačku 6, označiti tačku 13.

$13-14 = 1 \text{ cm}$

$14-15 = 1/4 \text{ OP} - 1 \text{ cm} = 14,5 \text{ cm}$

$15-15a = 1 \text{ cm}$

Spojiti krivuljarom tačke 15a, 5 i 9, a zatim pravom linijom tačke 9 i 11. Tako je formiran bočni šav prednje nogavice.

U preseku linije sedišta i linije 7 - 10, obeležiti tačku 16. Spajanjem tačaka 14 i 6 pravom linijom, a potom krivuljarom tačke 6 i 16 formira se prednje sedište. Iz tačke 14, u odnosu na liniju 14-6, formirati kratak prav ugao u levo. Povezivanjem tačaka 15a i 14 krivuljarom formirati liniju pojasa na kroju prednje nogavice .

Spajanjem tačaka 16 i 10 krivuljarom i tačaka 10 i 12 pravom linijom formira se linija koraka prednje nogavice. Oblik i veličina džepa zavise od mode. Otvor džepa na liniji pojasa iznosi 7cm, a na liniji bočnog šava 6 cm. Otvor prednjeg džepa crta se krivom linijom. Mali džep je paralelan sa pojasom i udaljen je od istog 2,5 cm, a takođe je udaljen od bočnog šava 1,5 cm.

Desno od tačke 7 odmeriti 8 cm i tu označiti tačku 5. Nacrtati normalu tj. početnu vertikalnu liniju kroz tačku 5 i označi tačku 2. Takođe, preneti sa kroja prednje nogavice tačku 8, nacrtati liniju sredine, zatim preneti i tačke 9, 10, 11 i 12. Spojiti ravnom linijom tačke 9 i 11, a potom i tačke 10 i 12. Linija koja prolazi kroz tačku 8 predstavlja liniju sredine zadnje nogavice.

$2-17 = (0,5-3) \text{ cm}$

$5-18 = 2 \text{ cm}$

$18-19 = 1/4 \text{ OB} + 1 \text{ cm} = 20,25 \text{ cm}$

$19-20 = 1/10 \text{ OB} + 1,5 \text{ cm} = 9,2 \text{ cm}$

Spojiti tačke 17 i 19 pravom linijom. U odnosu na liniju 17-19 podići normalu.

$9-21 = 10-22 = 2 \text{ cm}$, meriti na liniji kolena.

$11-23 = 12-24 = 2 \text{ cm}$, meriti na liniji dužine modela.

Spojiti tačke 20–22 i 22–24 pravom linijom.

Tačka 25 nalazi se u preseku linije kolena i linije sredine zadnje nogavice.

Spojiti tačke 21 i 18 pa produžiti liniju do linije pojasa, u preseku označiti tačku 26.

Spojiti pravom pomoćnom linijom tačke 21 i 23. Isprekidanom linijom povezati tačku 25 i 26.

$$25-27 = (25-26) + 3 \text{ cm}$$

Šestarom nacrtati luk sa centrom u tački 25, do preseka sa linijom koja polazi iz tačke 19, tu obeležiti tačku 27.

Spojiti tačke 26 i 27 ravnom linijom.

$$27-28 = 0,5 \text{ cm}$$

$$28-29 = 1/4 \text{ OP} + 1 \text{ cm} + 1 \text{ cm (za ušitak)} = 17,5 \text{ cm.}$$

$$29-29a = 1 \text{ cm}$$

Tačke 28 i 29a spojiti blago zakrivljenom linijom, ova kriva linija predstavlja liniju pojasa zadnje nogavice.

Potom spojiti krivuljarom tačke 29a, 18 i 21, a zatim pravom linijom tačke 21 i 23. Tako je formirana linija bočnog šava na zadnjoj nogavici.

$$27-30 = 5 \text{ cm, meriti na liniji sedišta zadnje nogavice.}$$

$$29a-31 = 3 \text{ cm, meriti po bočnom šavu.}$$

Tačke 29 i 30 spojiti pravom linijom i tako je formirana zadnja satla.

Ušitak na zadnjoj nogavici se crta na polovini linije pojasa tj. rastojanja od tačke 28 do 29a, širok je maksimalno 1 cm, a vrh mu se završava u tački preseka sa satlom.

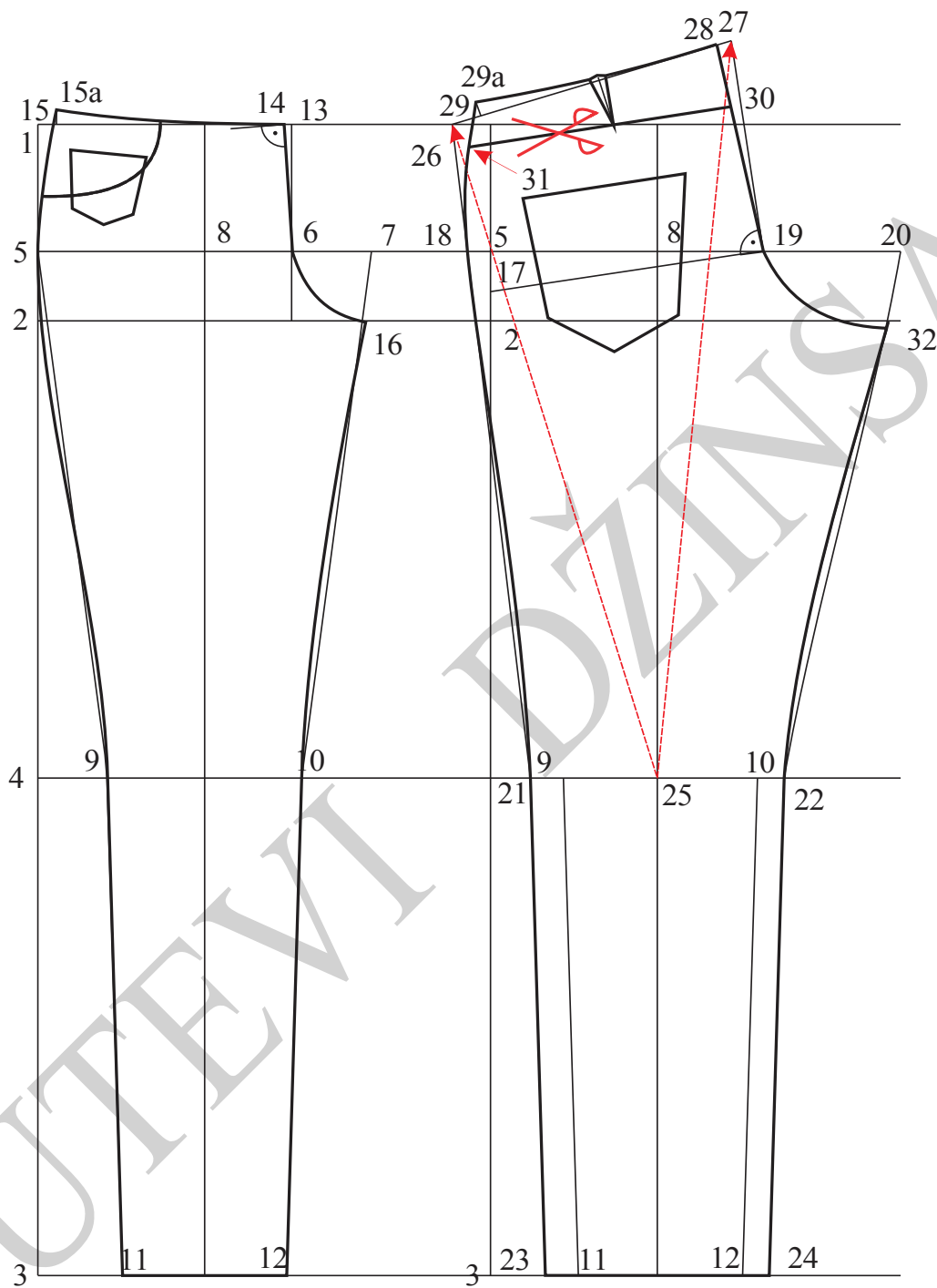
$$22-32 = 10-16$$

Premeravanje se vrši na koraku prednje nogavice, pa se prenosi na korak zadnje nogavice.

Tačke 22 i 32 spojiti krivom linijom.

Blugom krivom linijom spojiti tačke 28, 30 i 19 a zatim krivom linijom spojiti tačke 19 i 32, dobija se linija zadnjeg sedišta. Zadnji džep se crta paralelno sa linijom satle, a 4 cm niže. Otvor zadnjeg džepa je 11cm, a dužina 11cm. Podebljati konturne linije.

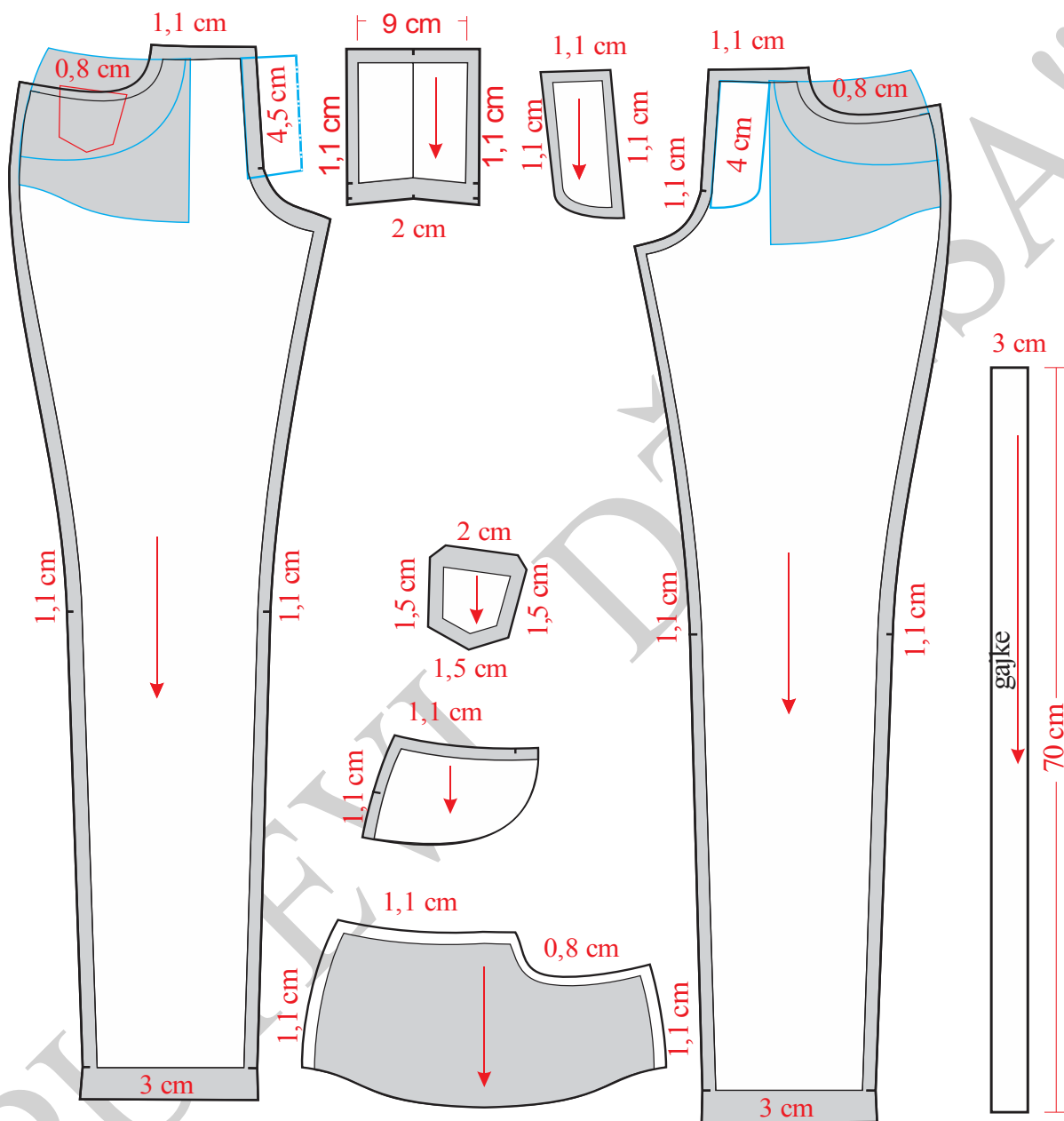

Slika 6. Osnovna konstrukcija pantalona za devojčice

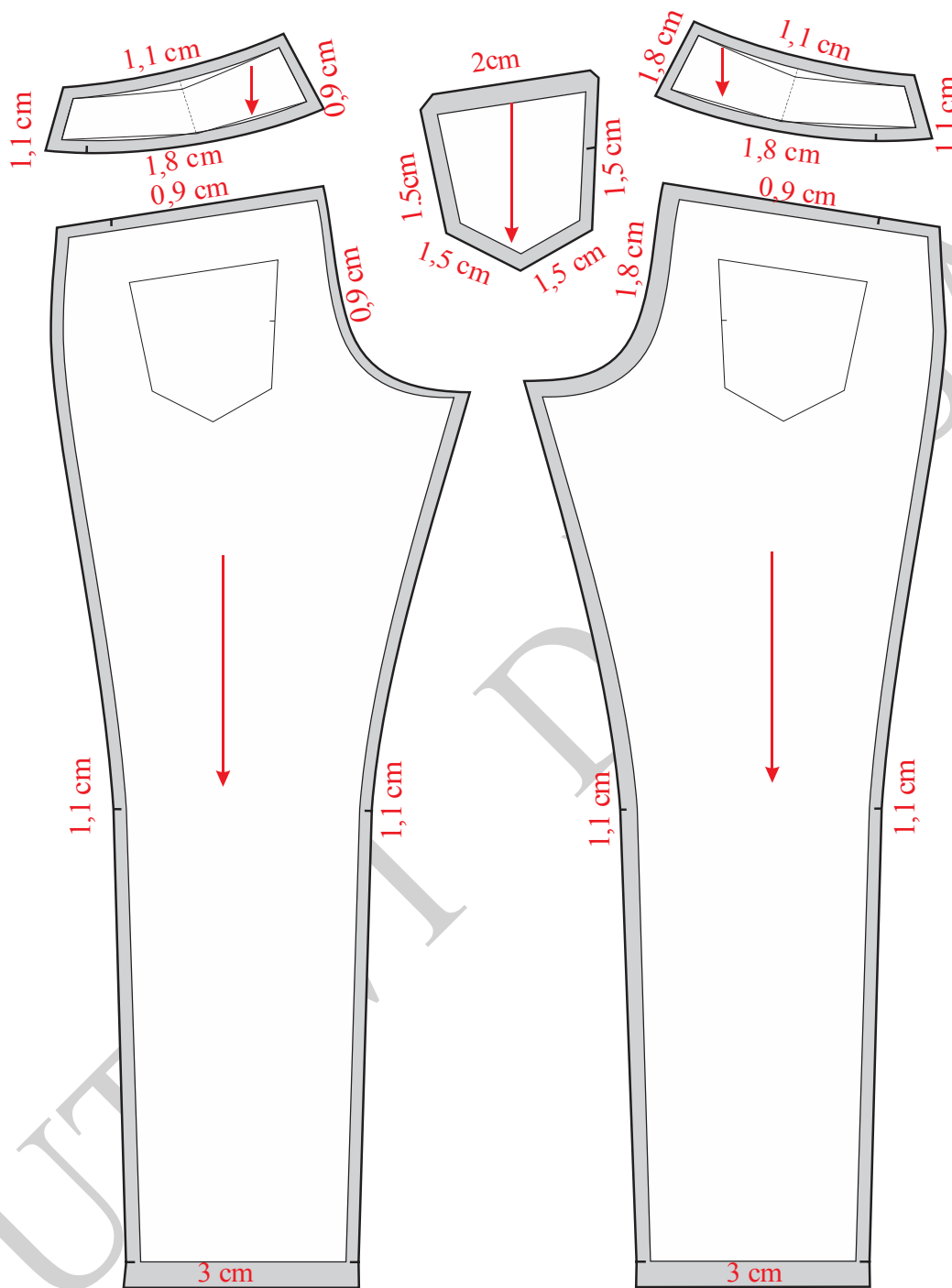
Najčešće korišćeni šavovi za sportsku odeću su tzv. francuski šavovi (skriveni). Da bi se oni formirali dodaju se šavovi različitih širina. Ovo je samo jedan primer za primenu francuskog

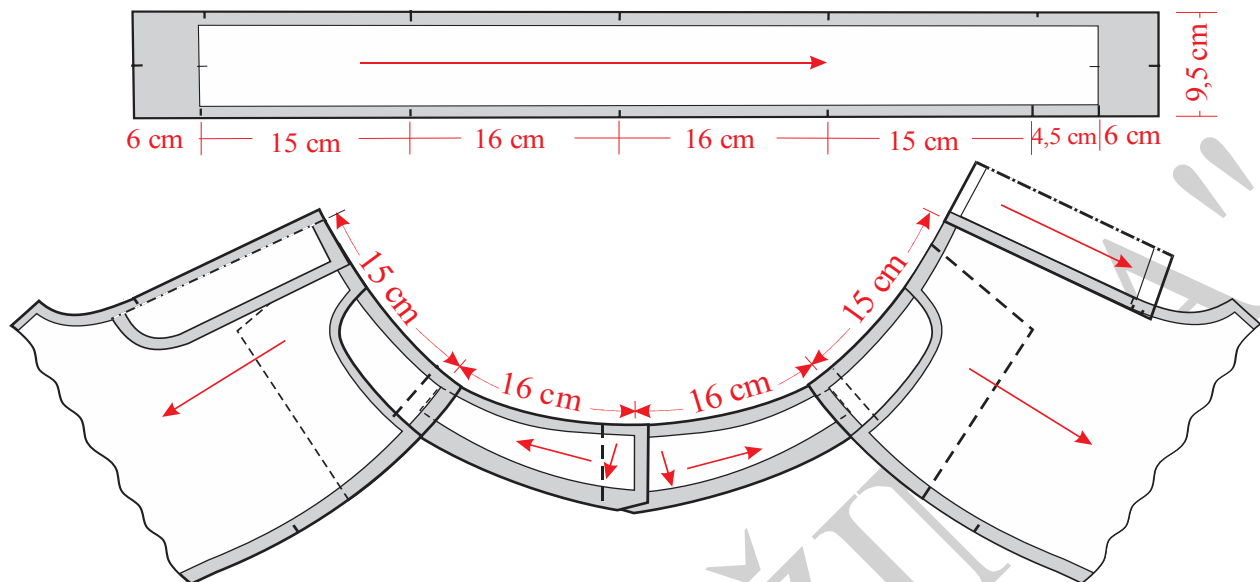
šava, varijante mogu biti vrlo raznovrsne kako u širini šava, broju uboda, udaljenosti štepa od šava, a i u poziciji.

Slika 7. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba prednjih nogavica pantalona za devojčice vel. 10

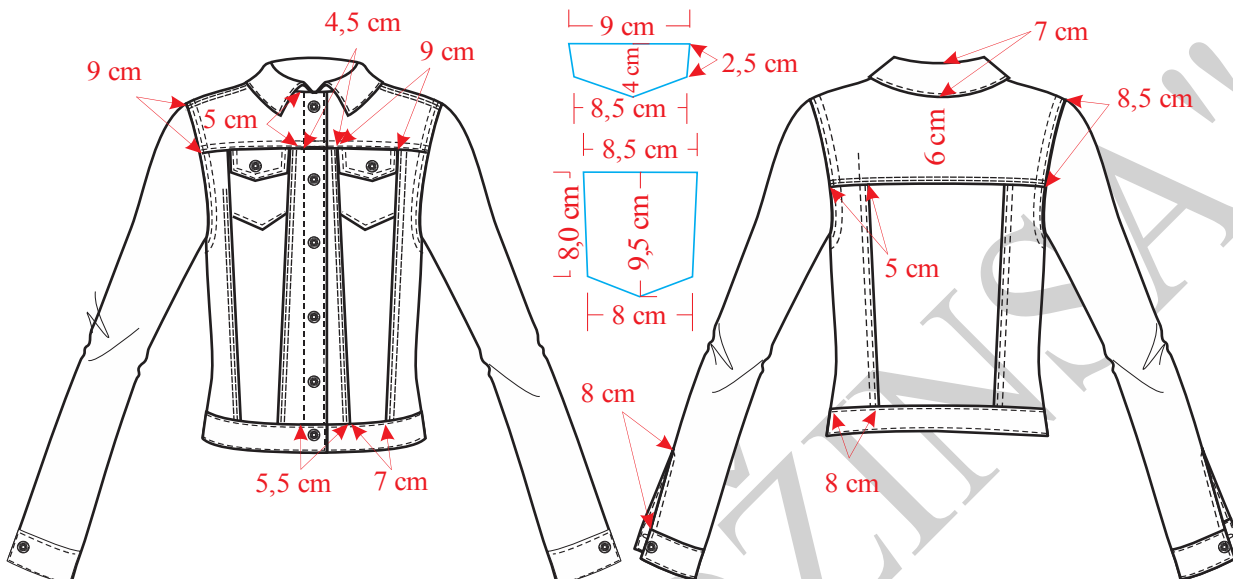
Slika 8. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba zadnjih nogavica pantalone za devojčice vel. 10

Slika 9. Premeravanje pojasa sa krojnim delovima pantalona za devojčica vel. 10

4.2.3. Konstrukciona priprema jakne za devojčice

Slika 10. Tehnička skica jakne za devojčice

Tehnička skica modela prikazana je na slici 10, konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela na slici 11, rukava na slici 12, a kragne na slici 13. Modelovanje i kompletiranje prikazano je na slikama 14, 15 i 16.

Veličina 10/140

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 140 \text{ cm}$$

$$OG = 85 \text{ cm}$$

$$OP = 72 \text{ cm}$$

$$\text{ŠVI} = 1/20 \text{ OG} + 3 \text{ cm} = 7,25 \text{ cm}$$

$$\text{DRI} = 1/10 \text{ OG} + 10,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 19 \text{ cm}$$

$$\text{DL} = 1/4 \text{ VT do } 3 \text{ cm} = 34 \text{ cm}$$

$$\text{ŠL} = 1/8 \text{ OG} + 4,5 \text{ do } 5 \text{ cm} = 14,3 \text{ cm}$$

$$\text{PŠ} = 1/4 \text{ OG} - 3 \text{ cm} = 15 \text{ cm}$$

$$\text{ŠRI} = 1/8 \text{ OG} + 0,5 \text{ do } 1 \text{ cm} = 9,5 \text{ cm}$$

$$PD = DL + 0,5 \text{ cm} = 34,5 \text{ cm}$$

Opis za konstrukciju kroja prednjeg i zadnjeg dela jakne:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DRI = 19 \text{ cm}$$

$$1-3 = DL = 34 \text{ cm}$$

$$1-4 = DM = 38,5 \text{ cm}$$

$$4-5 = 2,5 \text{ cm.}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3, 4, i 5 nacrtati horizontalne linije ulevo.

$$1-6 = \check{S}VI + 2 \text{ cm} = 7,6 \text{ cm}$$

$$6-7 = 2 \text{ cm.}$$

Tačke 1 i 7 spojiti krivom linijom, ova linija predstavlja liniju vratnog izreza leđnog dela.

$$2-8 = \check{S}L + 1 \text{ cm} = 15,5 \text{ cm}$$

$$8-9 = 1/2 \check{S}RI = 4,75 \text{ cm}$$

$$9-10 = 1/2 \check{S}RI = 4,75 \text{ cm}$$

$$10-11 = P\check{S} = 15 \text{ cm}$$

Iz tačke 8 nacrtati verikalnu liniju i obeležiti tačku 12.

$$12-13 = 0,5 \text{ cm, meriti ispod tačke 13.}$$

Tačke 7 i 13 spojiti pravom linijom i produžiti liniju levo.

$$13-14 = 1,5 \text{ cm}$$

$$8-15 = 1/4 (8-13)$$

$$15-B = 1 \text{ cm}$$

Kroz tačku 11 nacrtati vertikalnu liniju dole do linije dužine modela, a gore malo iznad visine tačke 1.

U preseku linije pojasa i linije sredine prednjeg dela obeležiti tačku 16.

$$16-17 = PD = 34,5 \text{ cm}$$

Iz tačke 10 nacrtati vertikalnu liniju naviše, a iz tačke 17 nacrtati horizontalnu liniju, pa u preseku ove dve linije obeležiti tačku 18.

$$17-19 = \text{ŠVI} = 7,25 \text{ cm}$$

$$17-20 = \text{ŠVI} + 1 \text{ cm} = 8,25 \text{ cm}$$

Tačke 19 i 20 spojiti krivom linijom, ova linija predstavlja liniju vratnog izreza prednjeg dela.

$$18-21 = 2,5 \text{ cm}$$

$$19-22 = 7-14 \text{ (meriti na leđnom delu).}$$

$$10-A = 1/4 (10-21)$$

Iz tačke 9 nacrtati vertikalnu liniju do linije dužine modela i obeležiti tačku 23.

$$23-24 = 23-25 = 3 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 9, B i 14. Ova linija predstavlja liniju orukavlja zadnjeg dela, a zatim takođe krivom linijom spojiti tačke 9 i 25, ova linija predstavlja liniju bočnog šava leđnog dela.

Krivom linijom spojiti tačke 9, A i 22, ova linija predstavlja liniju orukavlja prednjeg dela jakne, a zatim krivom linijom spojiti tačke 9 i 24. Ova linija predstavlja liniju bočnog šava prednjeg dela jakne.

Krivom linijom spojiti tačke 5 i 25. Ova linija predstavlja liniju dužine zadnjeg dela jakne.

$$11-26 = 1,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 26 nacrtati vertikalnu liniju dole do dužine modela, a gore u visini tačke 20, a zatim obeležiti tačke 27 i 28

$$27-29 = 5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 29 nacrtati ravnu horizontalnu liniju do linije orukavlja. Ovo je linija sečenja prednjeg dela jakne.

$$29-30 = 4,5 \text{ cm}$$

$$30-31 = 9 \text{ cm}$$

$$28-32 = 5,5 \text{ cm}$$

$$32-33 = 7 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 30 i 32, a zatim takođe pravom linijom spojiti tačke 31 i 33. Ovo su takođe linije sečenja prednjeg dela. Prema dimenzijama koje su date na skici nacrtati džep i poklopac džepa-patnu.

$$1-34=6 \text{ cm}$$

Kroz tačku 34 nacrtati horizontalnu liniju i na rukavskom izrezu zadnjeg dela na obeležiti tačku 35.

$$35-36=1,5 \text{ cm, meriti ispod tačke 35.}$$

Tačke 34 i 36 spojiti krivom linijom, ova linija predstavlja liniju sečenja leđnog dela.

$$36-37=5 \text{ cm meriti desno od tačke 36 po krivoj liniji.}$$

$$25-38=8 \text{ cm, meriti desno od tačke 25 po krivoj liniji.}$$

Tačke 37 i 38 spojiti pravom linijom i ova linija je linija sečenja leđnog dela.

Liniju ramena na prednjem delu spustiti paralelno za 1,5 cm.

Liniju ramena na leđnom delu podići paralelno za 1,5 cm.

Podebljati konturne linije kroja kao i linije sečenja, a takođe i linije džepa i poklopca-patne.

Opis konstrukcije kroja rukava:

$$VRO = 1/3 VR - 1 \text{ cm} = 11 \text{ cm}$$

$$DR = 3/8 VT - (3 \text{ do } 5) \text{ cm} = 48 \text{ cm}$$

$$ORD = 21 \text{ cm}$$

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = VRO = 11 \text{ cm}$$

$$1-3 = DR = 48,5 \text{ cm}$$

$$3-3a = \text{širina manžetne} = 4 \text{ cm}$$

Kroz tačke 2 i 3a nacrtati horizontalne linije.

$$1-4 = 1-5 = 1/2 ORI - 0,5 \text{ cm} = 19 \text{ cm}$$

Pravom linijama spojiti tačke 4–1 i 1–5.

$$3-6=3-7 = 1/2 \text{ ORD} = 10,5 \text{ cm}$$

Tačke 4 i 6 spojiti pravom linijom, a zatim i tačke 5 i 7.

$$4-8 = 1/2 (1-4) -1 \text{ cm}$$

$$4-9 = 1/2 (4-8)$$

$$1-10 = 1/2 (1-8)$$

$$1-11 = 1/2 (1-5)$$

$$1-12 = 1/2 (1-1)$$

$$5-13 = 1/2 (5-11)$$

$$9-14 = 0,8 \text{ cm}$$

$$10-15 = 1,2 \text{ cm}$$

$$12-16 = 2 \text{ cm}$$

$$11-17 = 1,5 \text{ cm}$$

$$13-18 = 0,5 \text{ cm}$$

Tačke 4, 14, 8, 15, 1, 16, 17, 18 i 5 spojiti krivom linijom, ovo je linija rukavne okrugline.

Tačke 4 i 6 spojiti krivom linijom, a zatim i tačke 5 i 7, ove linije predstavljaju linije unutrašnjih šavova rukava.

$5-19 = (9-14) + 2 \text{ cm}$ podizanje ramenog šava)+1 cm, rastojanje 9 do 14 meriti na osnovnoj konstrukciji leđnog dela. Jedan centimetar se dodaje da se ne bi poklopili šavovi.

$$7-20 = 5 \text{ cm}$$

Pravom isprekidanom linijom spojiti tačke 19 i 20, ovo je linija sečenja rukava.

$20-21 = 8 \text{ cm}$, ovo rastojanje predstavlja dubinu otvora-šlica na rukavu.

Podebljati konturne linije rukava.

Opis konstrukcije kroja za kragnu:

Nacrtati prav ugao i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = OVZD = 9 \text{ cm}$$

$$2 - 3 = OVPD = 12 \text{ cm}$$

$$1 - 4 = 1 \text{ cm}$$

$$4 - 5 = 7 \text{ cm}$$

Iz tačke 3 nacrtati vertikalnu liniju, pa iz tačke 5 horizontalnu liniju, a presek ovih linija obeležiti tačkom 6.

$$2 - 7 = 0,5 \text{ cm}$$

$$3 - 8 = 0,5 \text{ cm}$$

Tačke 4, 7 i 8 spojiti krivom linijom.

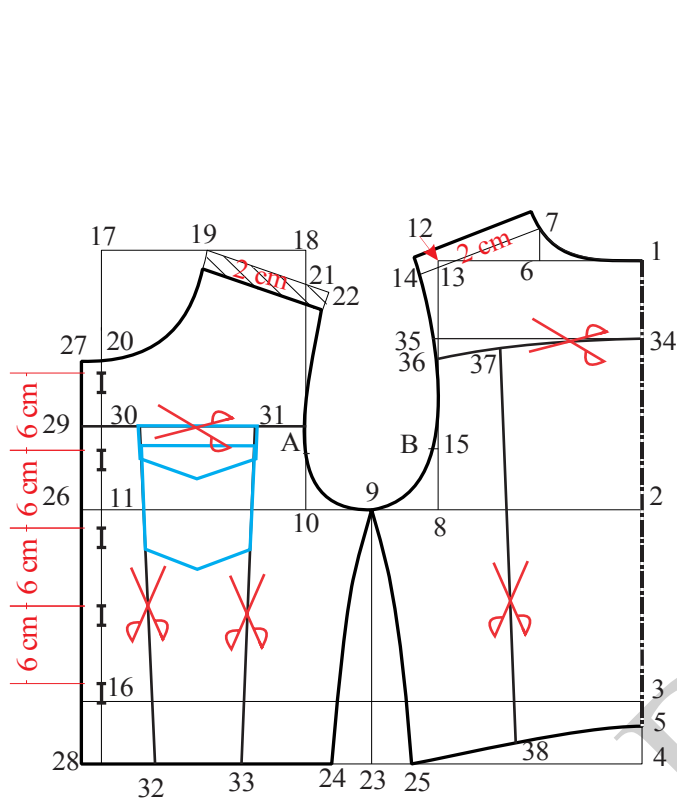
$$6 - 9 = 1,5 \text{ cm}$$

Tačke 5 i 9 spojiti krivom linijom i produžiti je levo.

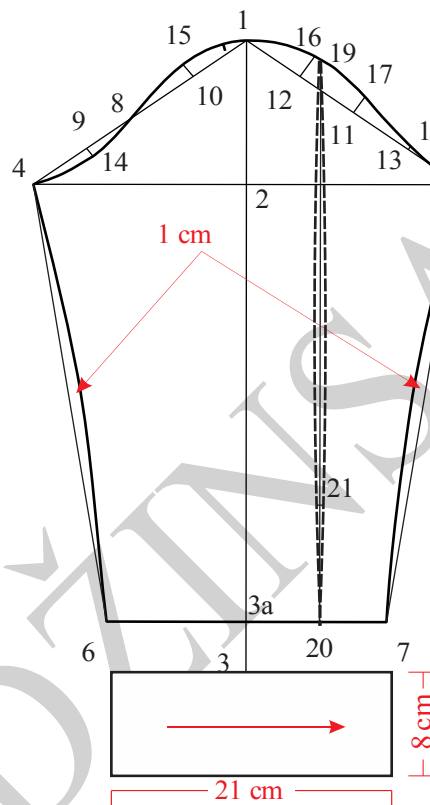
9-10 = 2 cm, meriti po krivoj linji levo od tačke 9.

Tačke 8 i 10 spojiti pravom linijom.

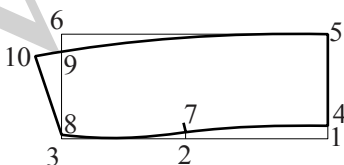
Podebljati konturne linije kragne.

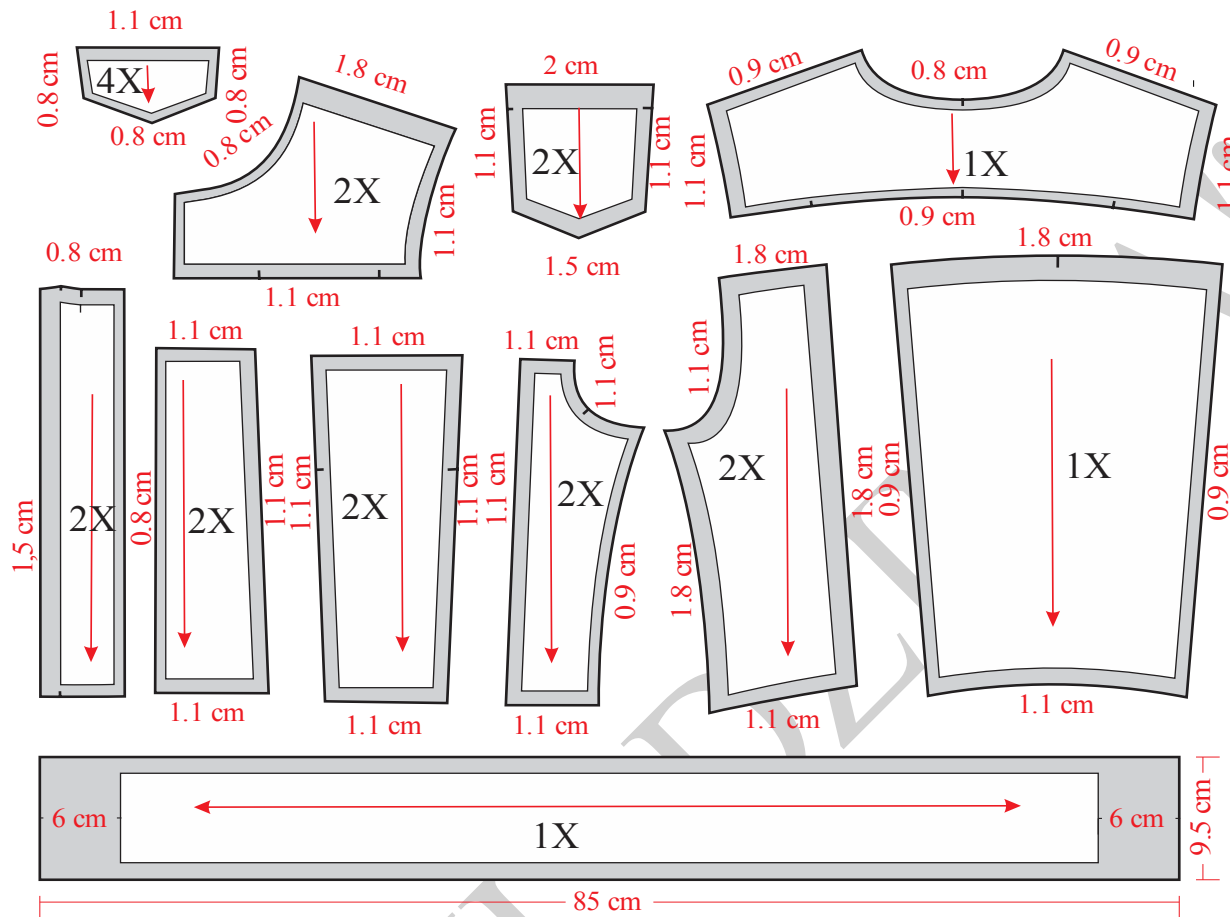
Slika 11. Osnovna konstrukcije jakne za devojčice vel. 10

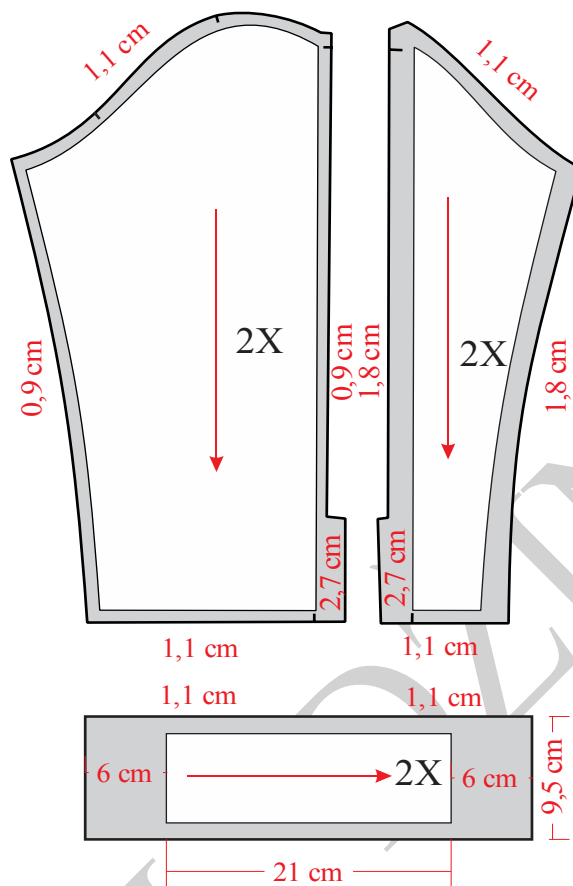
Slika 12. Konstrukcija rukava jakne za devojčice vel. 10

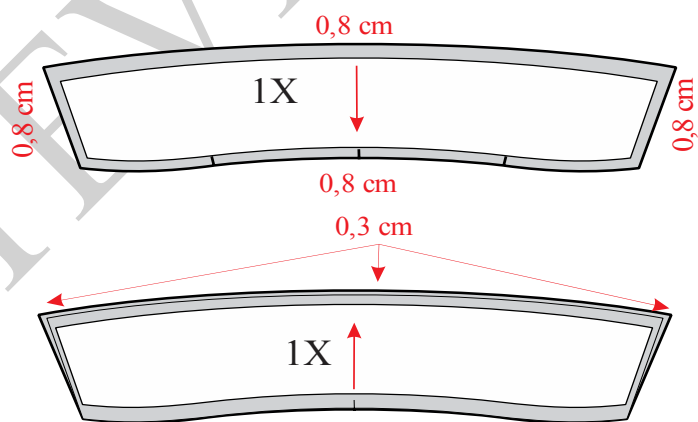
Slika 13. Konstrukcija kragne jakne za devojčice

Slika 14. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova prednjih i zadnjih delova jakne za devojčice

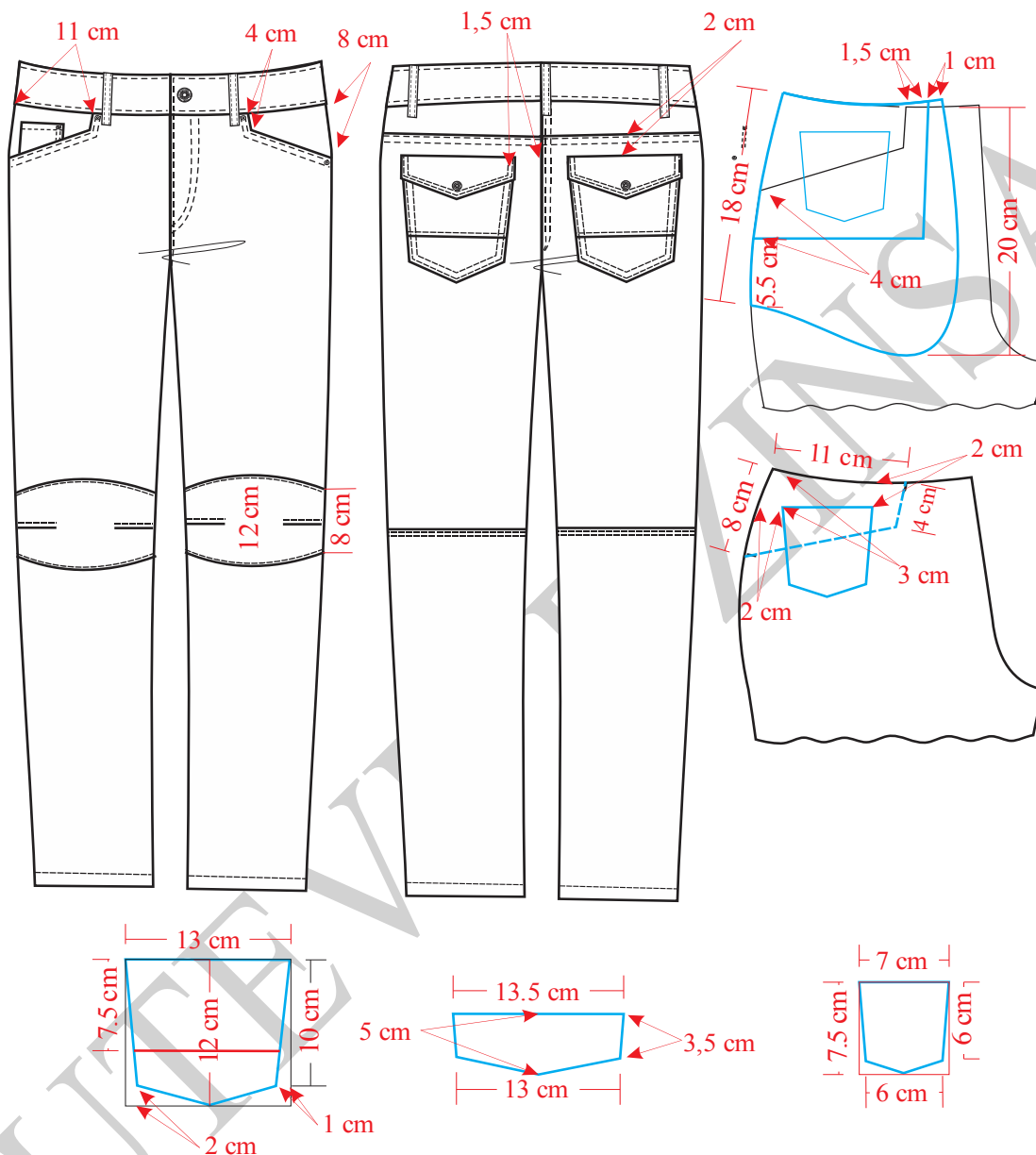
Slika 15. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova rukava jakne za devojčice

Slika 16. Modelovanje i kompletiranje kragne jakne za devojčice

4.2.4. Konstrukciona priprema pantalona za dečake

Slika 17. Tehnička skica dečijih muških pantalona

Na slici 17 prikazane su muške dečije pantalone sa svim detaljima potrebnim za konstrukciju istih, a na slici 18 konstrukcija kroja. Modelovanje i kompletiranje kroja prikazano je na slikama 19 i 20. Premeravanje pojasa sa telom pantalona predstavljeno je na slici 21.

Veličina 10/140

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 140 \text{ cm}$$

$$OP = 66 \text{ cm}$$

$$OB = 76 \text{ cm}$$

$$DM = 5/8 VT - (2-5) \text{ cm} = 88,5 \text{ cm}$$

$$DS = 1/4 OB + (2-5) \text{ cm} = 23,5 \text{ cm}$$

$$DK = DM - DS = 65 \text{ cm}$$

$$VK = 1/2 DK + 1/10 DK = 36,25 \text{ cm}$$

$$ONK = \text{prema skici} = 39 \text{ cm}$$

$$OND = \text{prema skici} = 28 \text{ cm}$$

Mera tela na skočnom zglobu deteta od 10 godina iznosi 18cm, predviđen je komotitet u obimu na dužini nogavice 10 cm.

Opis za konstrukciju kroja prednje i zadnje nogavice:

Prvo nacrtati početnu vertikalnu liniju na levoj strani papira i označiti tačku 1.

$$1-2 = DS = 23,5 \text{ cm}$$

$$1-3 = DM = 88,5 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 39 \text{ cm.}$$

$$2-5 = 1/20 OB + 3 \text{ cm} = 6,8 \text{ cm}$$

Iz tačaka 1, 2, 3, 4 i 5 povući normalne linije u desno, u odnosu na početnu vertikalnu liniju.

$$5-6 = 1/4 OB = 19 \text{ cm}$$

$$6-7 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 4,8 \text{ cm}$$

Iz tačke 6 podići normalu u odnosu na liniju bokova do presecanja sa linijom pojasa i spustiti je do linije sedišta

$$5-8 = 1/2 (5-7) = 12 \text{ cm}$$

Iz tačke 8 nacrtati normalnu liniju koja polazi od linije pojasa i završava se na liniji dužine modela.

$9-10 = 1/2 ONK - 2 \text{ cm} = 16 \text{ cm}$, meriti polovinu rastojanja na liniji kolena levo i desno od linije sredine prednje nogavice.

$11-12 = 1/2 OND - 2 \text{ cm} = 12 \text{ cm}$, meriti polovinu rastojanja na liniji dužine modela levo i desno od linije sredine prednje nogavice.

Spojiti pravim linijama tačke (5-9), (9-11), (11-12), (12-10) i (10-7).

U preseku linije 10-7 i linije sedišta označiti tačku 13.

Presek vertikalne linije koja prolazi kroz tačku 6 i linije pojasa obeležiti tačkom 14.

$14-15 = 1 \text{ cm}$

Spojiti pravom linijom tačke 6 i 15, krivom linijom spojiti tačke 6-13 i tako formirati liniju prednjeg sedišta.

U odnosu na liniju koja spaja tačke 6 i 15, a iz tačke 15 povući kratku normalu zbog formiranja linije pojasa pantalone.

$15-16 = 1/4 OP = 16,5 \text{ cm}$

$16-17 = 1 \text{ cm}$

Krivom linijom spojiti tačke 15-17, tako formirati liniju pojasa prednje nogavice.

Krivom linijom spojiti tačke 17-5, potom 5-9 i tako formirati liniju bočnog šava prednje nogavice.

Krivom linijom spojiti tačke 10-13.

Prednji džep crta se prema skici odmeravanjem od tačke 17 desno po liniji pojasa 11 cm, zatim dole meriti 4 cm. Ispod tačke 17 po liniji bočnog šava odmeriti 8cm i spojiti ovu tačku sa vertikalnom linijom prednjeg džepa.

Mali desni džep crta se takođe na osnovnoj konstrukciji pantalone prema skici i u ovom slučaju oko 2 cm ispod pojasa.

Iznad tačaka 9 i 10 odmeriti po 4 cm naviše i naniže, a potom na sredini linije 9-10 iznad i ispod odmeriti po 6 cm.

Krivuljarom formirati krivu liniju iznad i ispod linije kolena spajanjem obeleženih pomoćnih tačaka.

Preostalo je da se podebljaju glavne linije prednje nogavice.

Potom podebljati i linije kosog “pištolj” džepa, malog džepa i krivog sečenja iznad i ispod kolena.

Od tačke 7 izmeriti desno 10 cm i označiti tačku 5 i preneti tačku 8.

Kroz tačke 5 i 8 nacrtati vertikalne linije i preneti tačke 2, 9, 10, 11 i 12.

Pravim linijama spojiti tačke 9, 11, 12 i 10.

$$2-18 = (0,5-3) \text{ cm}$$

$$8-19 = 2 \text{ cm}$$

$$19-20 = 1/20 \text{ OB} + 1 \text{ cm} = 4,8 \text{ cm}$$

Spojiti pravom linijom tačke 18 i 20.

Normalno na liniju 18-20, a iz tačke 20 nacrtati normalu. Na ovoj liniji će se formirati linija zadnjeg sedišta.

$21-22 = 1/4 \text{ OB} + 1 \text{ cm} = 20$, tačka 22 dobija se tako što se paralelno podiže linija 18-20 po liniji zadnjeg sedišta tako da se na vrednosti od 20 cm preseče linija bokova. Na liniji sedišta označiti tačku 22.

$$19-23 = 19-22$$

Na sredini kolena označiti tačku 24.

U odnosu na liniju 9-11 odmeriti 2 cm levo i nacrtati novu pomoćnu liniju. Takođe, u odnosu na liniju 10-12 odmeriti 2 cm desno i nacrtati još jednu pomoćnu liniju.

Levu pomoćnu liniju spojiti sa tačkom 22 i produžiti je do presecanja sa linijom pojasa i obeležiti tačku 25.

Desnu pomoćnu liniju spojiti pravom linijom od linije kolena sa tačkom 23.

Spojiti isprekidanom linijom tačke 24 i 25.

$$24-25 = (24-26) + 3 \text{ cm}$$

Tačke 25-26 spoji ravnom linijom.

$$26-27 = 0,5 \text{ cm}$$

$$27-28 = 1/4 \text{ OP} + 1,5 \text{ cm (za ušitak)} = 18 \text{ cm, meriti po pomoćnoj linijii.}$$

28–29 = 1 cm, meriti iznad tačke 28.

Tačku 30 označiti na desnoj pomoćnoj liniji u visini kolena.

30–31 = 10–13 (rastojanje 10–13 meriti na konstrukciji prednje nogavice)

Na sredini linije pojasa (između tračaka 27 i 29) nacrtati kratku normalu dužine 5 cm. Potom u odnosu na tu liniju odmeriti 0,75cm levo i desno i tako formirati mali ušitak.

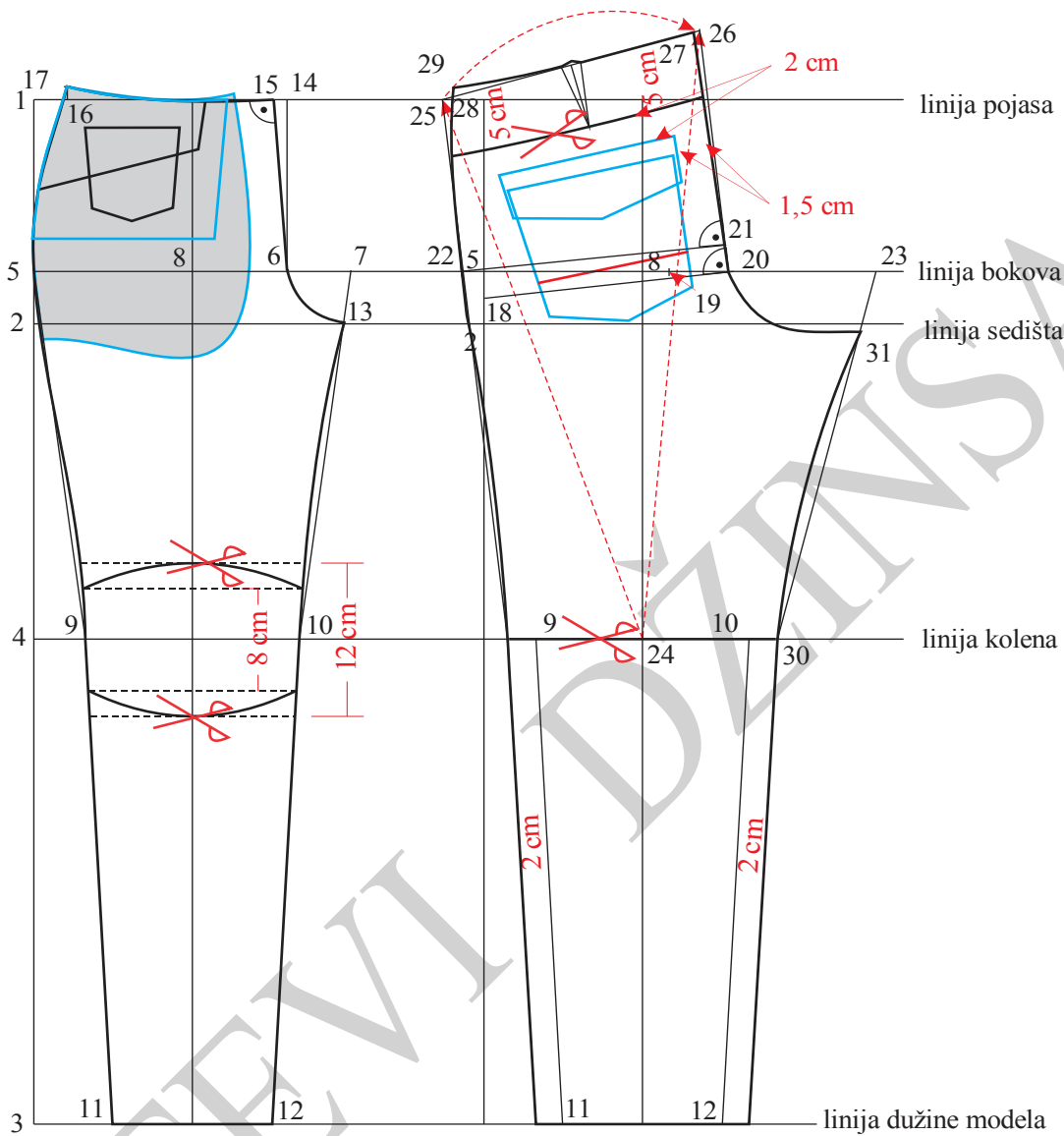
Potrebno je podebljati glavne konture kroja zadnje nogavice i to spajanjem pravom linijom tačke 27-20, potom krivom linijom spojiti tačke 20-31, 31-30, opet pravom linijom spoljnu pomoćnu liniju ispod tačke 30, dužinu zadnje nogavice, levu liniju do linije kolena, pa krivom linijom do tačke 22, krivom linijom od tačke 22-29, pa liniju pojasa od tačke 29 ceo ušitak, pa nastaviti do tačke 27.

Paralelno sa linijom pojasa, a 5 cm ispod nje, nacrtati liniju zadnje satle. Prema skici ove dve linije su paralelne.

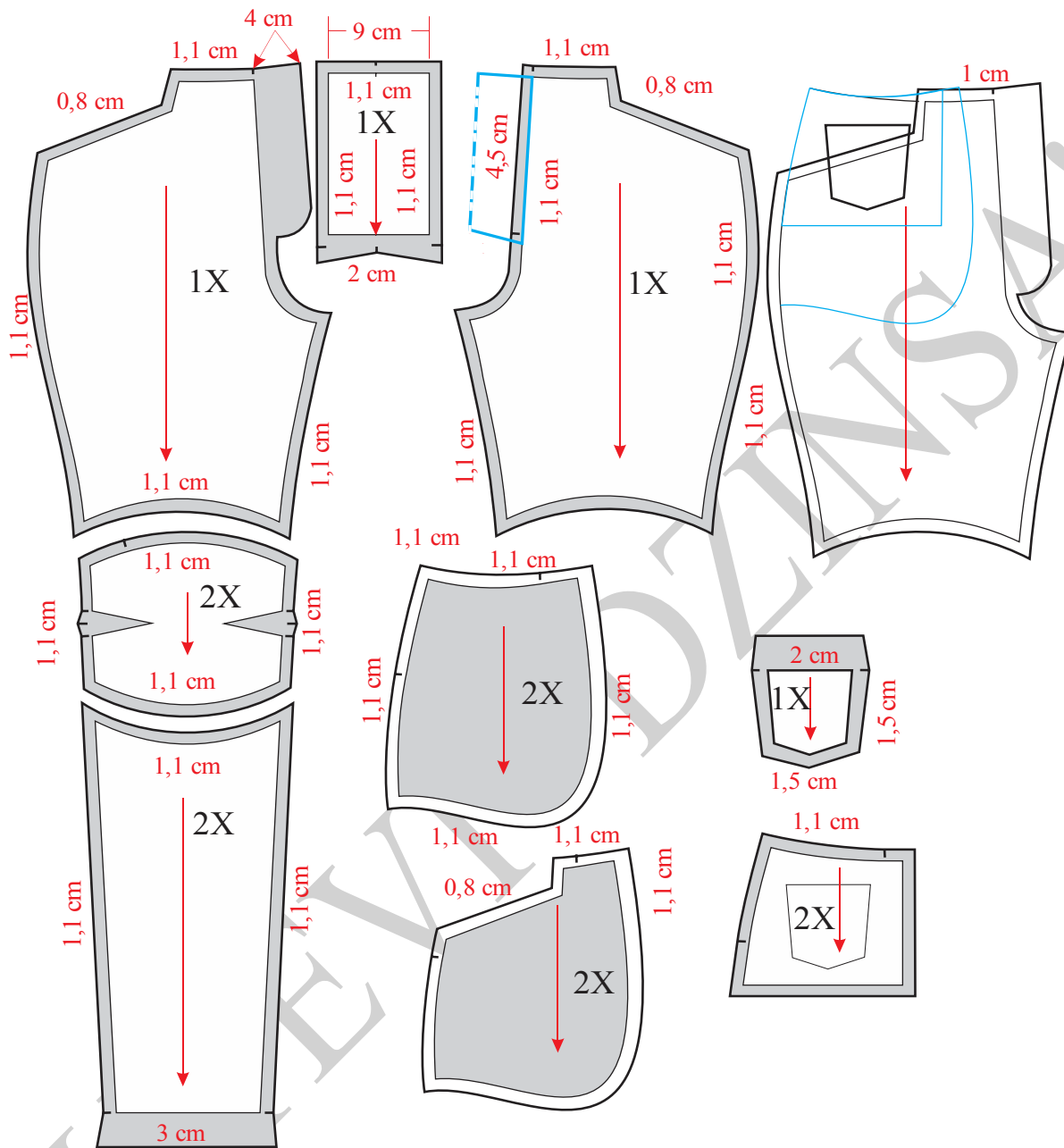
Džep na zadnjem delu nogavice crta se prema skici i on je paralelan sa zadnjim sedištem. Džep je širok 13 cm, a dugačak 12 cm po sredini.

U visini kolena pantalone su horizontalno sečene.

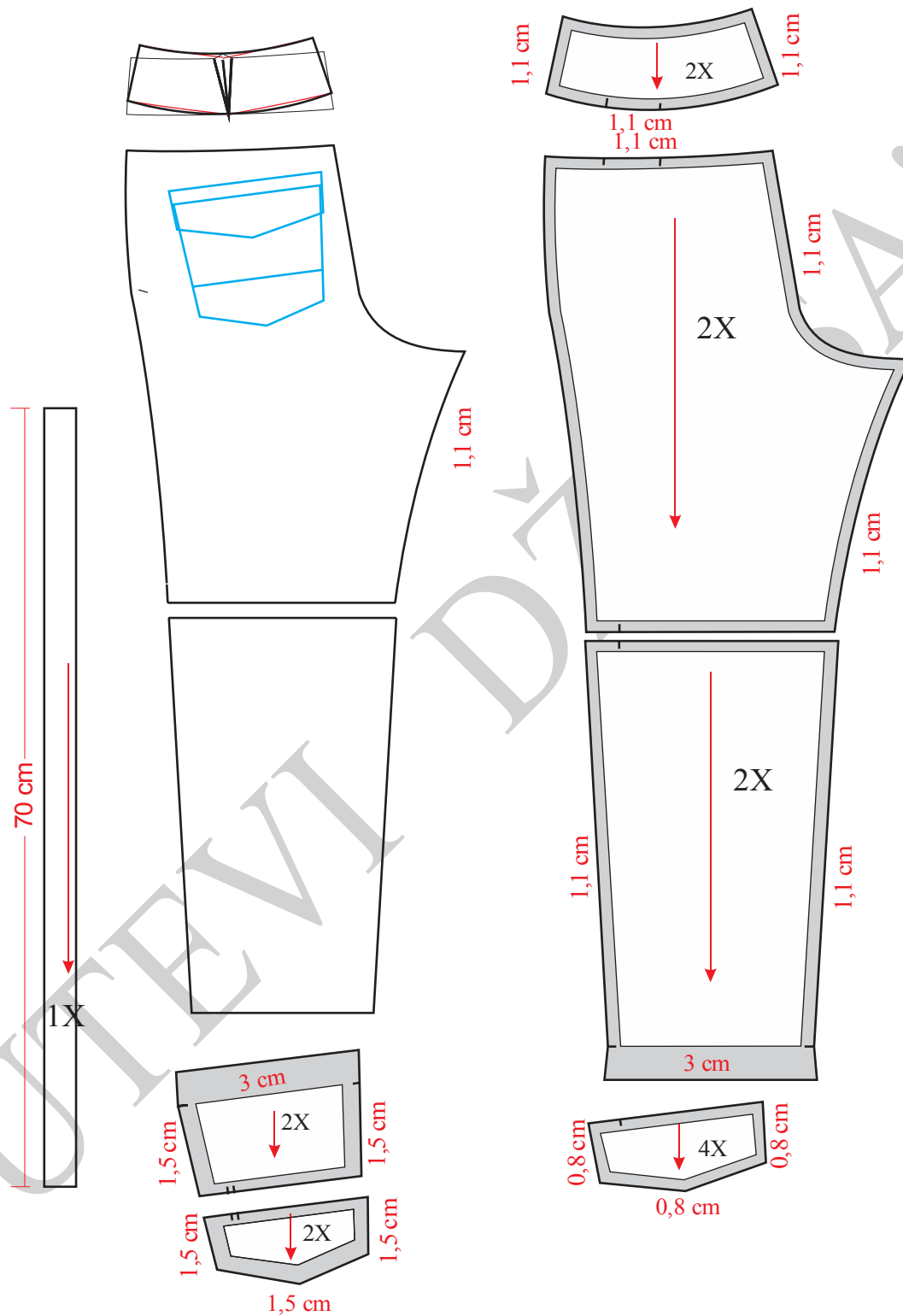
Takođe, potrebno je podebljati i unutrašnje linije, a to su horizontalni šav na liniji kolena, džep sa patnom i liniju sečenja zadnje satle.

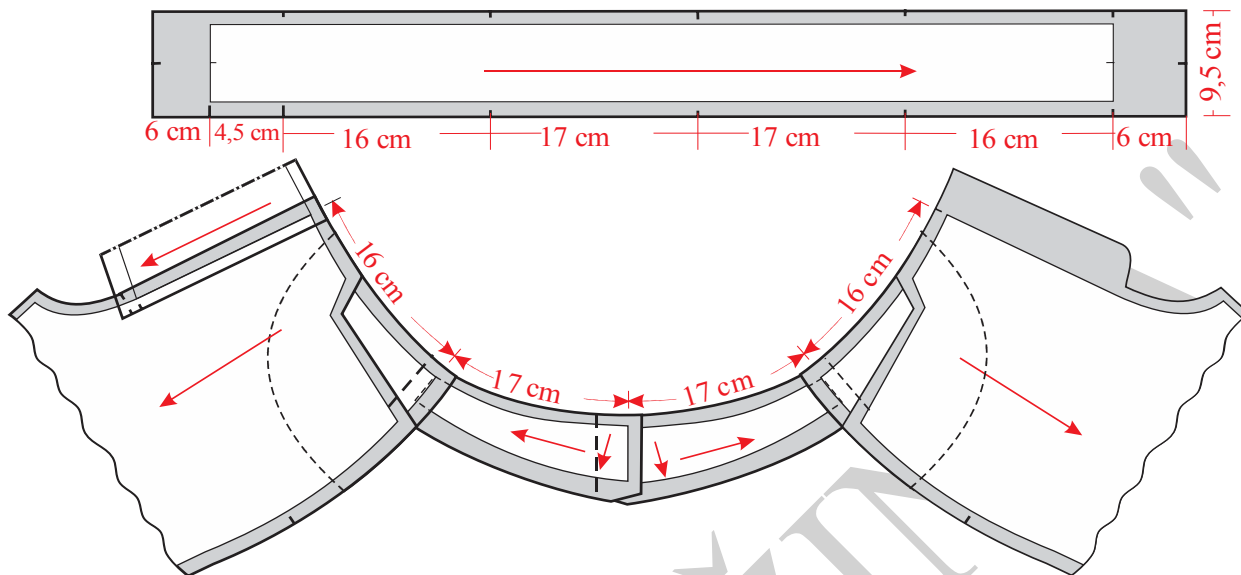
Slika 18. Osnovna konstrukcija pantalona za dečake

Slika 19. Modelovanje, kompletiranje dodavanje šavova i poruba prednjih nogavica pantalone za dečake

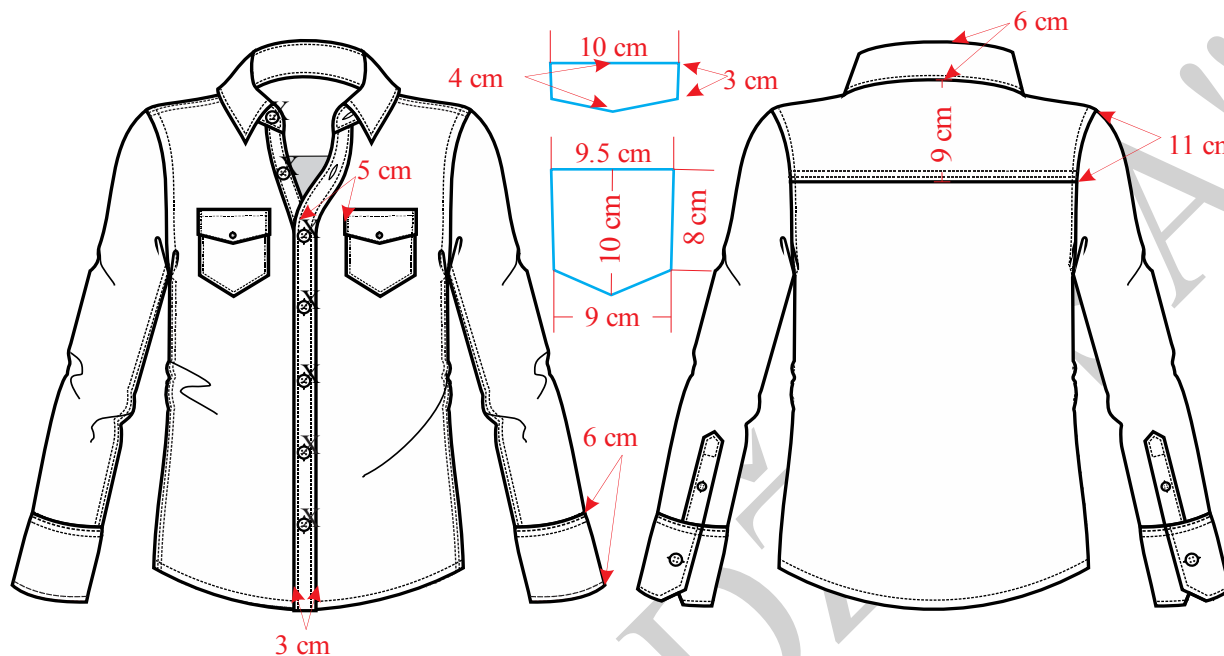
Slika 20. Modelovanje, kompletiranje dodavanje šavova i poruba zadnjih nogavica pantalone za dečake

Slika 21. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima pantalona za dečake

4.2.5. Konstrukciona priprema košulje za dečake

Slika 22. Tehnička skica košulje za dečake

Na slici 22 prikazana je tehnička skica košulje za dečake, na slici 23 konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela, na slici 24 rukava sa manžetnom i kragna sa štejmom. Modelovanje i kompletiranje je prikazano na slikama 25 i 26.

Veličina 10/140

Glavne i pomoćne mere tela:

VT=140 cm

OG=74 cm

OP=66 cm

OB=76 cm

$DRI = 1/10 \text{ OG} + 9 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 17,9 \text{ cm}$

$DL = 1/4 \text{ VT} - (2-3) \text{ cm} = 32,5 \text{ cm}$

$DB = DL + 20 \text{ cm} = 53 \text{ cm}$

DM= DB =prema skici

ŠVI=1/20 OG + 2 cm = 5,7 cm

PD = DL + 0,5 cm= 33,5 cm

ŠL = 1/4 OG–1/16 OG + (2-4) cm = 17 cm

ŠRI=1/8 OG+ (1-2) cm = 10,25 cm

PGŠ=1/4 OG–1/16 OG +1 cm = 15 cm

Opis konstrukcije kroja za prednji i zadnji deo:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

1–2 = DRI = 17,9 cm

1–3 = DL = 32,5 cm

1–4 = DM = DB = 53 cm

Iz tačkaka 1, 2, 3 i 4 nacrtati horizontalne linije.

1–5 = ŠVI = 5,7cm

5–6 = 2 cm

Tačke 1 i 6 spojiti krivom linijom, ova linija predstavlja liniju vratnog izreza lednog dela.

2–7=ŠL=17 cm

Iz tačke 7 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku i presek sa horizontalnom linijom koja prolazi kroz tačku 1 obeležiti tačkom 8.

8–9=0,5 cm

Tačke 6 i 9 spojiti pravom linijom, pa produžiti liniju levo od tačke 9.

9–10 = 1,5 cm

7–11 = 1/3 VR

11–B = 1 cm

7–12 = ŠRI = 10,25 cm

12–13 = PGŠ = 15 cm

13–14 = 1/2 (2-13)

Obeležiti tačku 15. Kroz tačke 13 i 15 nacrtati vertikalnu liniju.

15–16 = PD = 33,5 cm

Kroz tačku 12 nacrtati vertikalnu liniju naviše, a kroz tačku 16 nacrtati horizontalnu liniju, a presek ovih linija obeležiti tačkom 17.

16–18 = ŠVI = 5,7 cm

16–19 = ŠVI + 1 cm = 6,7 cm

Tačke 18 i 19 spojiti krivom linijom.

17–20 = 3 cm

Tačke 18 i 20 spojiti pravom linijom i produžiti desno.

18–21 = 6–10 na leđnom delu.

12–22 = 1/4 ŠRI + 0,5 cm = 3 cm

22–A = 1 cm

Krivom linijom spojiti tačke 10, B, 14, A i 21, ova linija predstavlja liniju rukavskog izreza prednjeg i leđnog dela.

Kroz tačku 14 nacrtati vertikalnu liniju.

Obeležiti tačke 23 i 24.

Tačka 25 dobija se tako što se od tačke 23 desno meri 1,5 cm, a gore 1 cm.

Tačka 26 dobija se tako što se od tačke 23 levo meri 1,5 cm, a gore 1 cm.

24–27 = 3 cm

Od tačke 27 meriti levo i desno po 0,75 cm i obeležiti tačke 28 i 29.

Krivom linijom spojiti tačke 14, 25 i 29, ova linija predstavlja liniju bočnog šava leđnog dela.

Takođe, krivom linijom spojiti tačke 14, 26 i 28, ova linija predstavlja liniju bočnog šava prednjeg dela.

Na 1,5 cm paralelno sa linijom koja spaja tačke 15, 13 i 19 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 30 (ovo rastojanje predstavlja dodatak za kopčanje) .

Krivom linijom spojiti tačke 4 i 29, ova linija predstavlja liniju dužine prednjeg dela.

Takođe, krivom linijom spojiti tačke 28 i 30, ova linija predstavlja liniju dužine leđnog dela..

Rameni šav na prednjem delu spustiti 3 cm, a na leđnom delu podići 3 cm.

$1-31 = 9$ cm. Kroz tačku 31 nacrtati horizontalnu liniju. To je linija sečenja leđa.

Nacrtati lajsnu za zakopčavanje na prednjem delu širine 3 cm (šrafirani deo na slici).

Prema skici nacrtati džep i patnu.

Podebljati konturne linije pradnjeg i zadnjeg dela košulje.

Nacrtati poziciju rupica (na košulji rupice su vertikalne).

Opis konstrukcije kroja rukava:

$$DR = 3/8 VT - (3-5) \text{ cm} = 48 \text{ cm}$$

$$VRO = 1/3 VR - 1 \text{ cm} = 12 \text{ cm}$$

$$ORD = 20 \text{ cm}$$

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = VRO = 12 \text{ cm}$$

$$1-3 = DR = 48 \text{ cm}$$

$$3-3a = \text{širina manžetne} = 6 \text{ cm.}$$

Iz tačaka 2 i 3a nacrtati horizontalne linije.

$$1-4 = 1-5 = 1/2 ORI - 0,5 \text{ cm}$$

$$1-6 = 1/2 (1-5)$$

Pravim linijama spojiti tačke 4,1 i 5.

$$3a-6 = 3a-7 = 1/2 ORD + 2,5 \text{ cm (za faltu)} = 12,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 4 i 6 a zatim i tačke 5 i 7.

$$6-6a = 0,5 \text{ cm}$$

$$7-7a = 0,5 \text{ cm}$$

Tačke 4, 6a, 3a, 7a i 5 spojiti krivim linijama.

$$4-8 = 1/3 (1-4)$$

$$4-9 = 1/2 (4-8)$$

$$1-10 = 1/2 (1-8) - 1 \text{ cm}$$

$$1-11 = 1/3 (1-5) - 1 \text{ cm}$$

$$9-12 = 0,5 \text{ cm}$$

$$10-13 = 1,5 \text{ cm}$$

$$11-14 = 2 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 4, 9, 8, 13, 1, 14 i 5.

4-A = 14-A (meriti na konstrukciji prednjeg dela).

Levo i desno od tačke 3a meriti po 1,25 cm i nacrtati nabor-faltu.

Od nacrtane faltne meriti 2 cm, a zatim nacrtati još jednu faltnu širine 2,5 cm.

$$7-15 = 5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 15 nacrtati vertikalnu liniju.

15-16 = 10 cm. Ovo rastojanje predstavlja otvor na rukavu-šlic.

Podebljati konturne linije rukava.

Prema slici na 24 nacrtati manžetnu rukava.

Opis konstrukcije kroja kragne:

Nacrtati prav ugao i obeležiti tačku 1

$$1-2 = 1/2 \text{ OVI} + 1/2 \text{ OVI} = 17 \text{ cm}$$

2-3 = dodatak za kopčanje na prednjem delu = 1,5 cm

$$1-4 = 1/2 \text{ OVI}$$

$$1-5 = 1 \text{ cm}$$

5-6 = 3 cm

6-7 = 1 cm

7-8 = 5 cm

Kroz kroz tačku 3 nacrtati vertikalnu liniju a kroz tačku 8 nacrtati horizontalnu liniju i presek ovih linija obeležiti tačkom 9.

2-10 = 3 cm (kroz tačku 2 nacrtati vertikalnu liniju i iznad tačke 3 meriti 3 cm i obeležiti tačku 10).

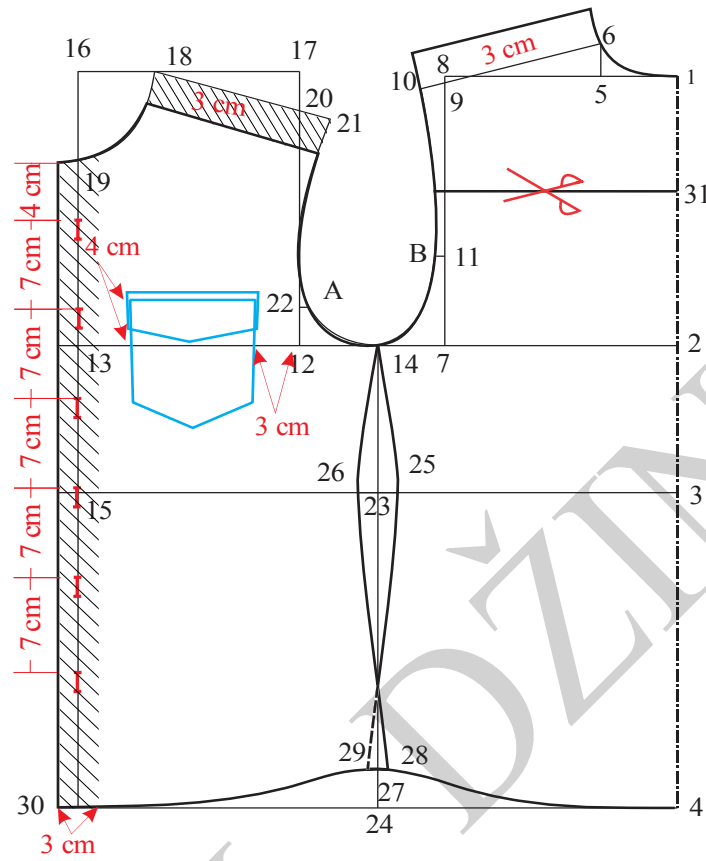
3-11 = 0,7 cm

Krivim linijama spojiti tačke 5, 11, 10 i 6.

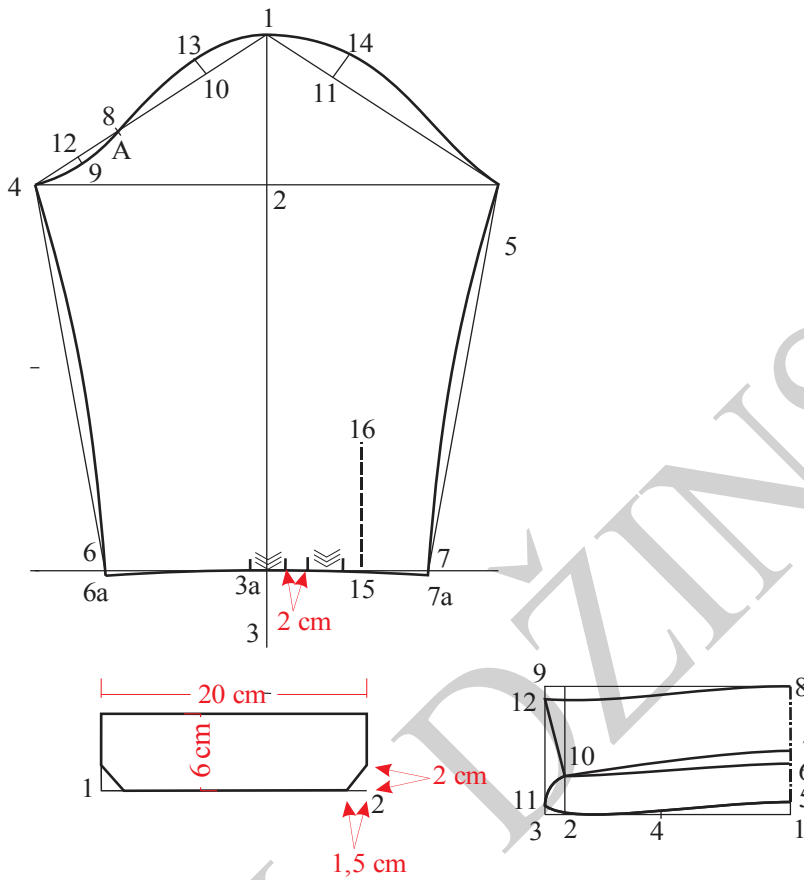
9-12 = 1 cm

Blago zakrivljenom linijom spojiti tačke 7 i 10, zatim pravom linijom spojiti tačke 10 i 12, a tačke 12 i 8 spojiti krivom linijom.

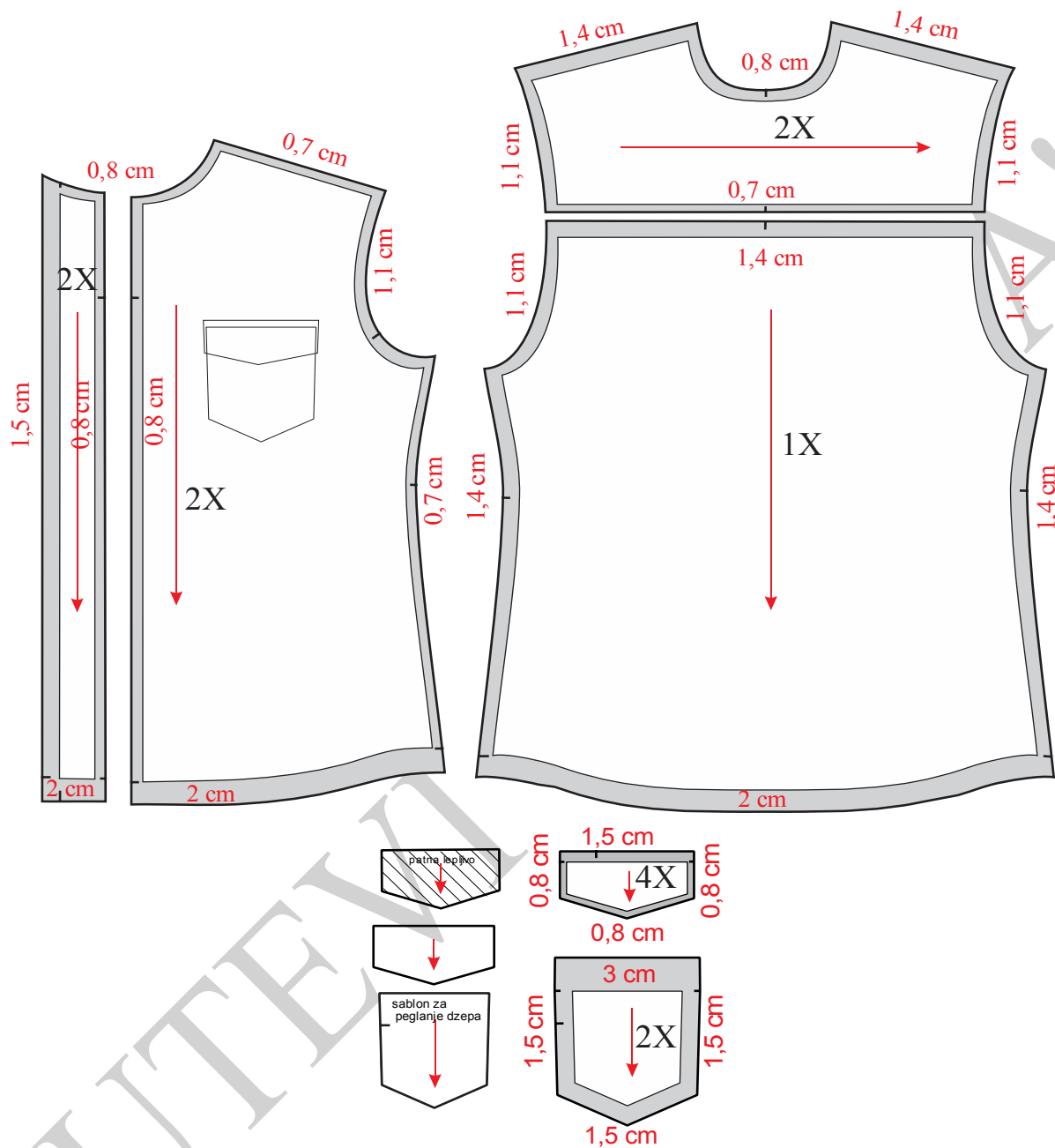
Podebljati konturne linije kragne.

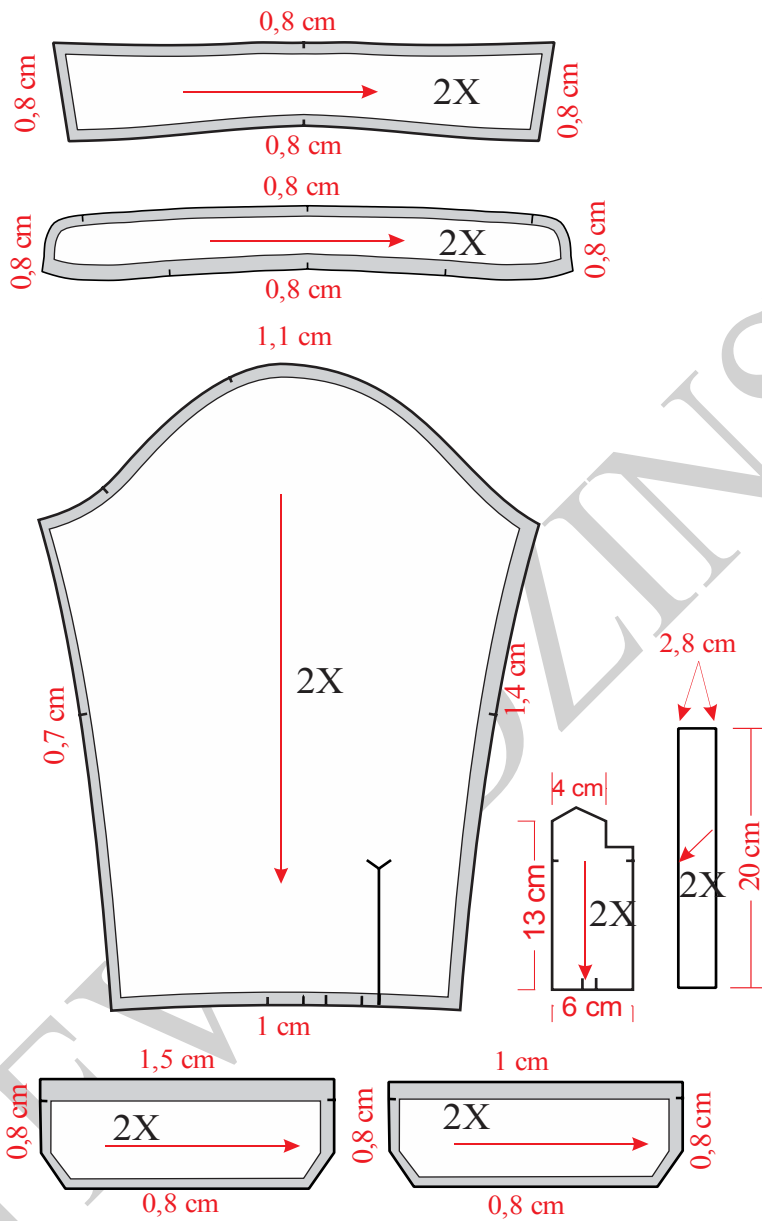
Slika 23. Konstrukcija prednjeg i leđnog dela košulje za dečake

Slika 24. Konstrukcija rukava i kragne za košulju za dečake

Slika 25. Modelovanje i kompletiranje prednjeg i lednog dela košulje za dečake

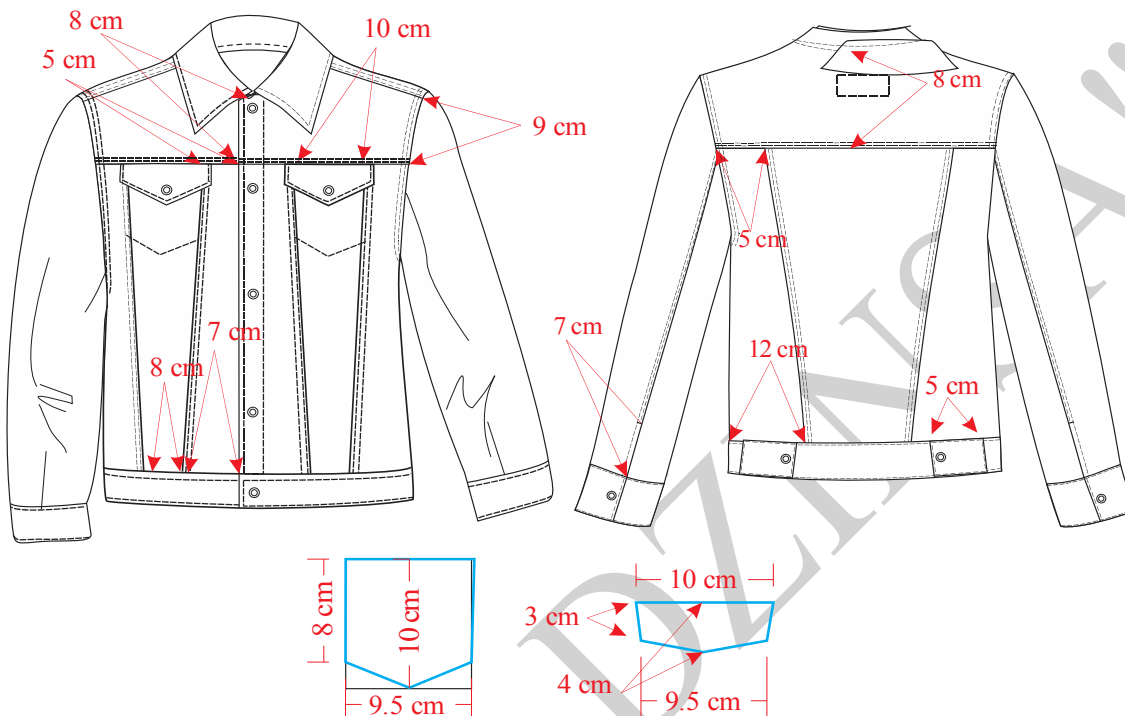

Slika 26. Modelovanje i kompletiranje kragne i rukava

4.2.6. Konstrukciona priprema jakne za dečake

Slika 27. Tehnička skica jakne za dečake

Na slici 27 prikazana je tehnička skica jakne za dečake, na slici 28 konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela, na slici 29 rukava, a na slici 30 kragne. Modelovanje i kompletiranje predstavljeno je na slikama 31, 32 i 33.

Veličina: 10/140

Glavne i pomoćne mere tela:

VT = 140 cm

OG = 73 cm

OP = 76 cm

OB = 76 cm

DR I = $\frac{1}{4}$ OG + 3 cm = 21,25 cm

DL = $\frac{1}{4}$ VT - 1 cm = 34 cm

$$DM = DL + 16 \text{ cm} = 50 \text{ cm}$$

$$\check{S}L = 2/10 \text{ OG} + 2-3 \text{ cm} = 17,6 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = 1/8 \text{ OG} + 5,5 \text{ cm} = 14,5 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = 2/10 \text{ OG} + 2-3 \text{ cm} = 17,1 \text{ cm}$$

$$\check{S}VI = 1/20 \text{ OG} + 3,5 \text{ cm} = 7,15 \text{ cm}$$

$$PD = DL + 3 \text{ cm} = 37 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja za prednji i zadnji deo:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DRI = 21,25 \text{ cm}$$

$$1-3 = DL = 34 \text{ cm}$$

$$1-4 = DM = 50 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3 i 4 nacrtati horizontalne linije.

$$1-5 = \check{S}VI = 7,15 \text{ cm}$$

$$5-6 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 1 i 6 spojiti krivom linijom.

$$2-7 = \check{S}L = 17,6 \text{ cm}$$

Iz tačke 7 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 8.

$$8-9 = 1,5 \text{ cm}$$

Spoti tačke 6 i 9 i produžiti liniju levo.

$$9-10 = 1,5 \text{ cm}$$

$$7-11 = 1/3 \text{ VR}$$

$$11-B = 1 \text{ cm}$$

$$7-12 = \check{S}RI = 14,5 \text{ cm}$$

$$12-13 = P\check{S} = 17,1 \text{ cm}$$

$$13-14 = 1/2 (2-13)$$

Obeležiti tačku 15. Kroz tačke 13 i 15 nacrtati vertikalnu liniju.

$$15-16 = PD = 37 \text{ cm}$$

Kroz tačku 12 nacrtati vertikalnu liniju, a kroz tačku 16 nacrtati horizontalnu liniju, pa presek ovih linija obeležiti tačkom 17.

$$16-18 = \text{ŠVI cm} = 7,15 \text{ cm}$$

$$16-19 = \text{ŠVI}+1 \text{ cm} = 8,15 \text{ cm}$$

Tačke 18 i 19 spojiti krivom linijom, ova linija predstavlja liniju vratnog izreza prednjeg dela.

$$17-20 = 3,5 \text{ cm}$$

Tačke 18 i 20 spojiti pravom linijom i produžiti desno.

$$18-21 = 6-10 \text{ na leđnom delu.}$$

$$12-22 = 7-11$$

$$22-A = 1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 10, B, 14, A i 21. Ova linija predstavlja liniju rukavskog izreza prednjeg i zadnjeg dela.

Kroz tačku 14 nacrtati vertikalnu liniju.

Obeležiti tačke 23 i 24.

Od tačke 23 meriti levo i desno po 1 cm i obeležiti tačke 25 i 26.

Od tačke 24 meriti levo i desno po 0,5 cm i obeležiti tačke 27 i 28.

Krivom linijom spojiti tačke 14, 25 i 27, ova linija predstavlja liniju bočnog šava leđnog dela.

Krivom linijom spojiti tačke 14, 26 i 28, ova linija predstavlja liniju bočnog šava prednjeg dela.

Na 1,5 cm paralelno sa linijom koja spaja tačke 15, 13 i 19 nacrtati verikalnu liniju (dodatak za za kopčanje), a presek ove linije i linije dužine modela obeležiti tačkom 29.

Pravom linijom spojiti tačke 4 i 27, a zatim 28 i 29 ove linije predstavljaju liniju dužine zadnjeg odnosno liniju dužine prednjeg dela.

$$1-30 = 8 \text{ cm}$$

Kroz tačku 30 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 31.

$$31-32 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 30 i 32 spojiti krivom linijom. To je linija sečenja leđa.

$$32-33 = 4,5 \text{ cm}$$

$$4-34 = 11,5 \text{ cm}$$

Tačke 33 i 34 spojiti krivom linijom. Ovo je još jedna linija sečenja leđnog dela.

$$19-35 = 8 \text{ cm}$$

Kroz tačku 35 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 36.

To je linija sečenja prednjeg dela.

$$35-37 = 5,5 \text{ cm}$$

$$37-38 = 9,5 \text{ cm}$$

$$29-39 = 6,5 \text{ cm}$$

$$39-40 = 7,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 37 i 39, a zatim 38 i 40. To su linije sečenja prednjeg dela.

Rameni šav na prednjem delu spustiti 3 cm, a na leđnom delu podići 3 cm.

Podebljati konturne linije pradnjeg i zadnjeg dela.

Podebljati linije sečenja prednjeg i zadnjeg dela.

Nacrtati džep i poklopac za džep-patnu.

Nacrtati lajsnu (šrafirano) na prednjem delu.

Opis konstrukcije kroja rukava:

$$VRO = 1/2 VR - 2/10 VR + 2 \text{ cm} = 13 \text{ cm}$$

$$DR = 3/8 VT - (3 \text{ do } 5) \text{ cm} = 49 \text{ cm}$$

$$ORD = 24,6 \text{ cm}$$

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tački 1.

$$1-2 = VRO = 13 \text{ cm}$$

$$1-3 = DR = 49 \text{ cm}$$

$$3-3a = \text{širina manžetne} = 4 \text{ cm}$$

Kroz tačke 2, 3a i 3 nacrtati horizontalne linije.

$$1-4 = 1-5 = \frac{1}{2} \text{ ORI} - 0,5 \text{ cm} = 21,8 \text{ cm}$$

$$3a-6 = 3a-7 = \frac{1}{2} \text{ ORD} = 12,3 \text{ cm}$$

Tačke 4-6 kao i 5-7 spojiti pravim linijama.

$$4-8 = \frac{1}{3} (4-1)$$

$$4-9 = \frac{1}{2} (4-8)$$

$$1-10 = \frac{1}{2} (1-8)$$

$$1-11 = \frac{1}{2} (1-5)$$

$$1-12 = \frac{1}{2} (1-11)$$

$$9-13 = 0,8 \text{ cm}$$

$$10-14 = 1,2 \text{ cm}$$

$$12-15 = 2 \text{ cm}$$

$$11-16 = 1,5 \text{ cm}$$

Krivim linijama spojiti tačke 4, 13, 8, 14, 1, 15, 16 i 5, a pravom linijom tačke 4 i 6, pa zatim tačke 5 i 7, ova linija predstavlja liniju rukavske okrugline.

$$7-17 = 6 \text{ cm}$$

$$5-18 = 14-32 \text{ (meriti na konstrukciji leđnog dela)} - 1 \text{ cm (da bi se šavovi mimoilazili).}$$

Tačke 17 i 18 spojiti pravom linijom. To je linija sečenja rukava.

$$17-19 = 8 \text{ cm, ovo rastojanje predstavlja dužinu otvora na rukavu šlica.}$$

$$6-6a = 7-7a = 0,7 \text{ cm}$$

Tačke 6a i 7a spojiti krivom linijom a zatim takođe krivim linijama spojiti tačke 46a kao i tačke 5-7a.

Podebljati konturne linije rukava.

Opis konstrukcije kroja kragne:

Nacrtati prav ugao i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = 1/2 \text{ OVI} = 19,5 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = \text{OVILD} = 10 \text{ cm}$$

$$1 - 4 = 1 \text{ cm}$$

$$4 - 5 = 7 \text{ cm}$$

Kroz tačku 2 nacrtati vertikalnu liniju, a kroz tačku 5 nacrtati horizontalnu liniju, presek ovih linija obeležiti tačkom 6.

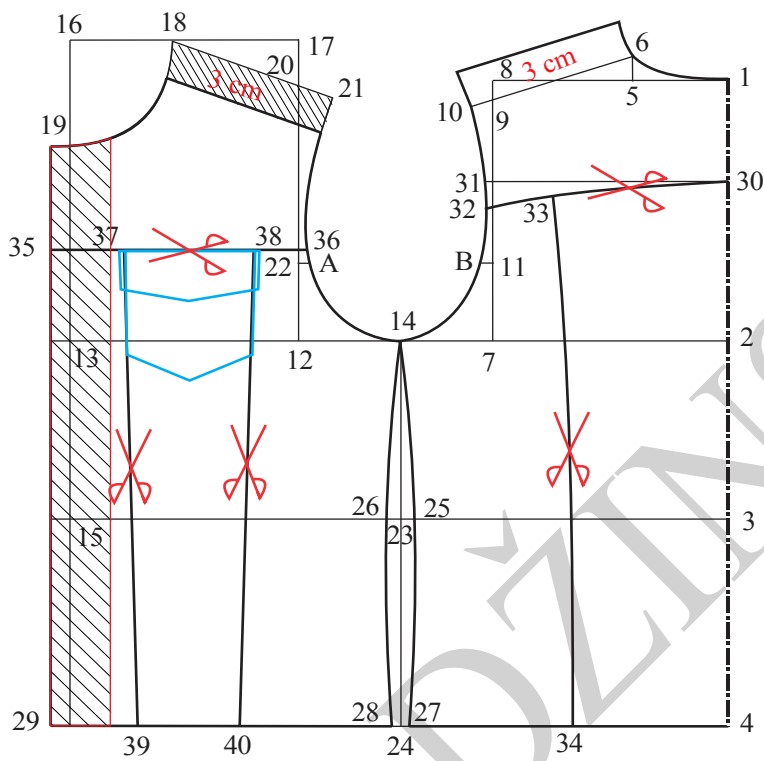
$$3 - 7 = 0,5 \text{ cm}$$

$$2 - 8 = 0,3 \text{ cm}$$

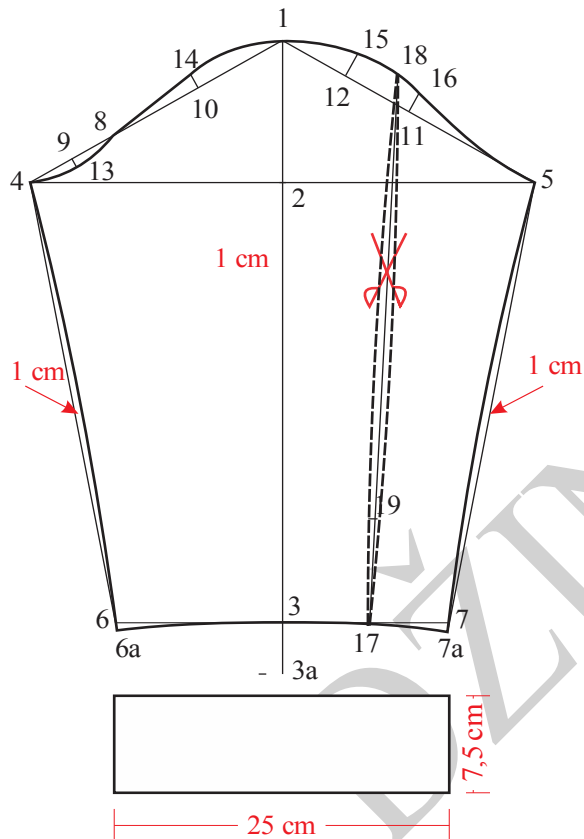
$$6 - 9 = 1 \text{ cm}$$

$$9 - 10 = 2 \text{ cm}$$

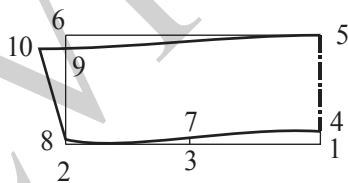
Nacrtati konturne linije kragne spajanje tačaka 4, 7 i 8 krivom linijom, zatim tačke 8 i 10 pravom linijom, a tačke 10, 9 i 3 spojiti krivom linijom.

Slika 28. Osnovna konstrukcija jakne za dečake

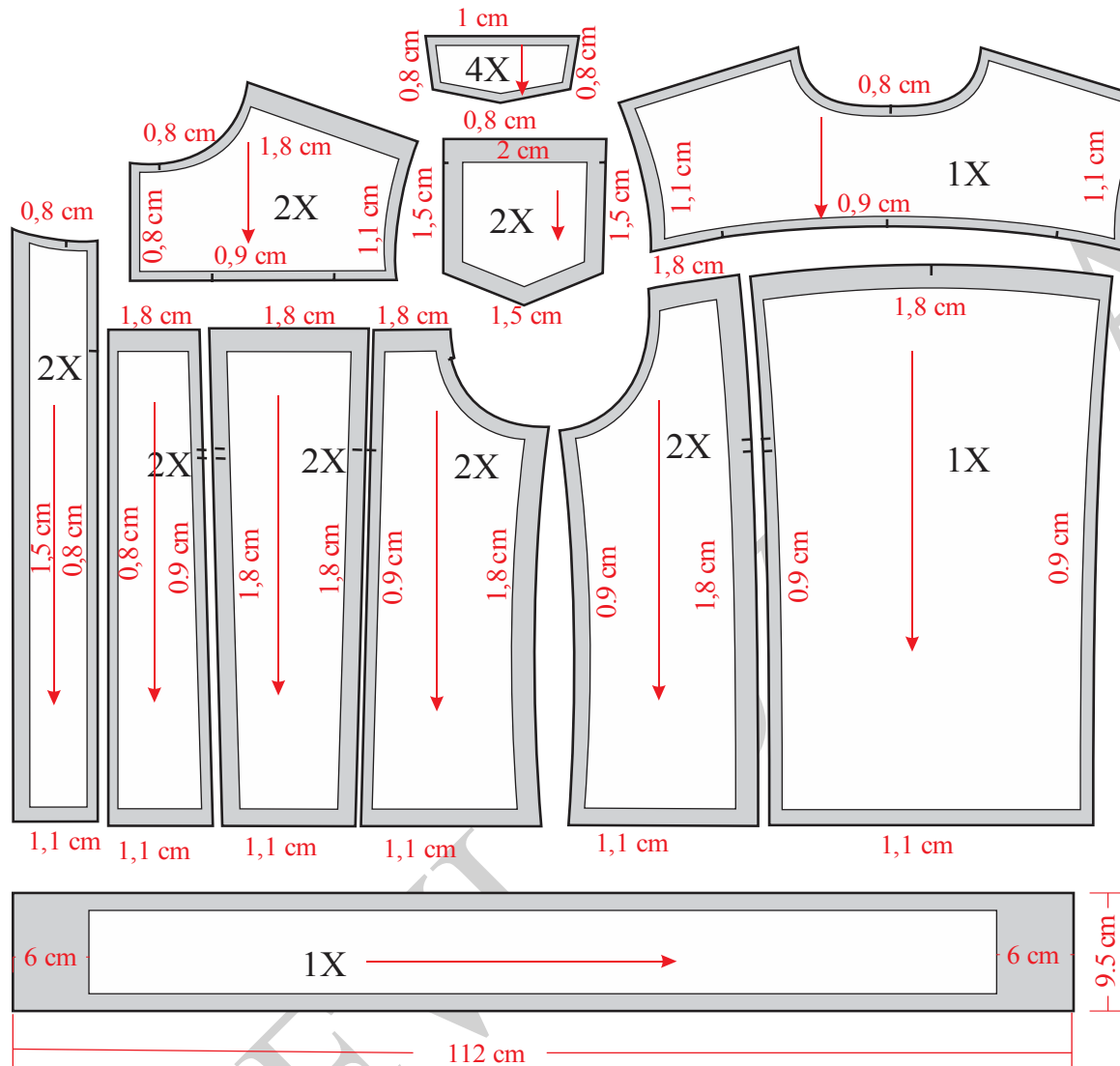

Slika 29. Konstrukcija rukava jakne za dečake

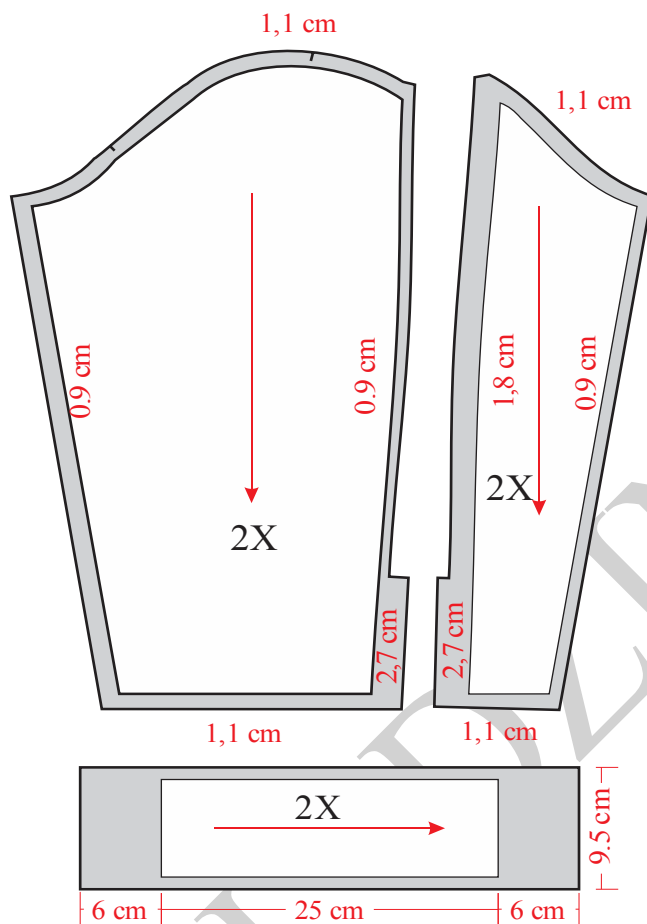

Slika 30. Konstrukcija kragne jakne za dečake

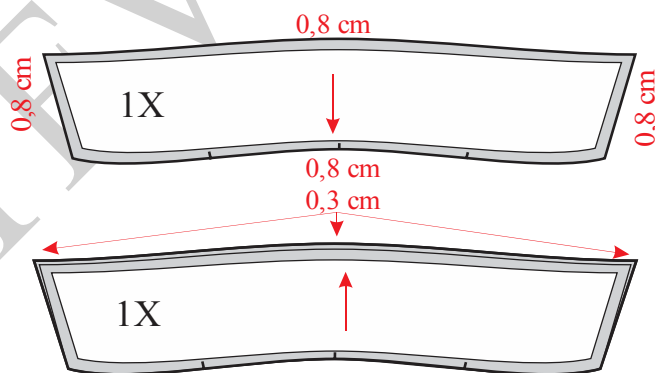

Slika 31. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova jakne za dečake

Slika 32. Modelovanje i kompletiranje krojnih delova rukava jakne za dečake

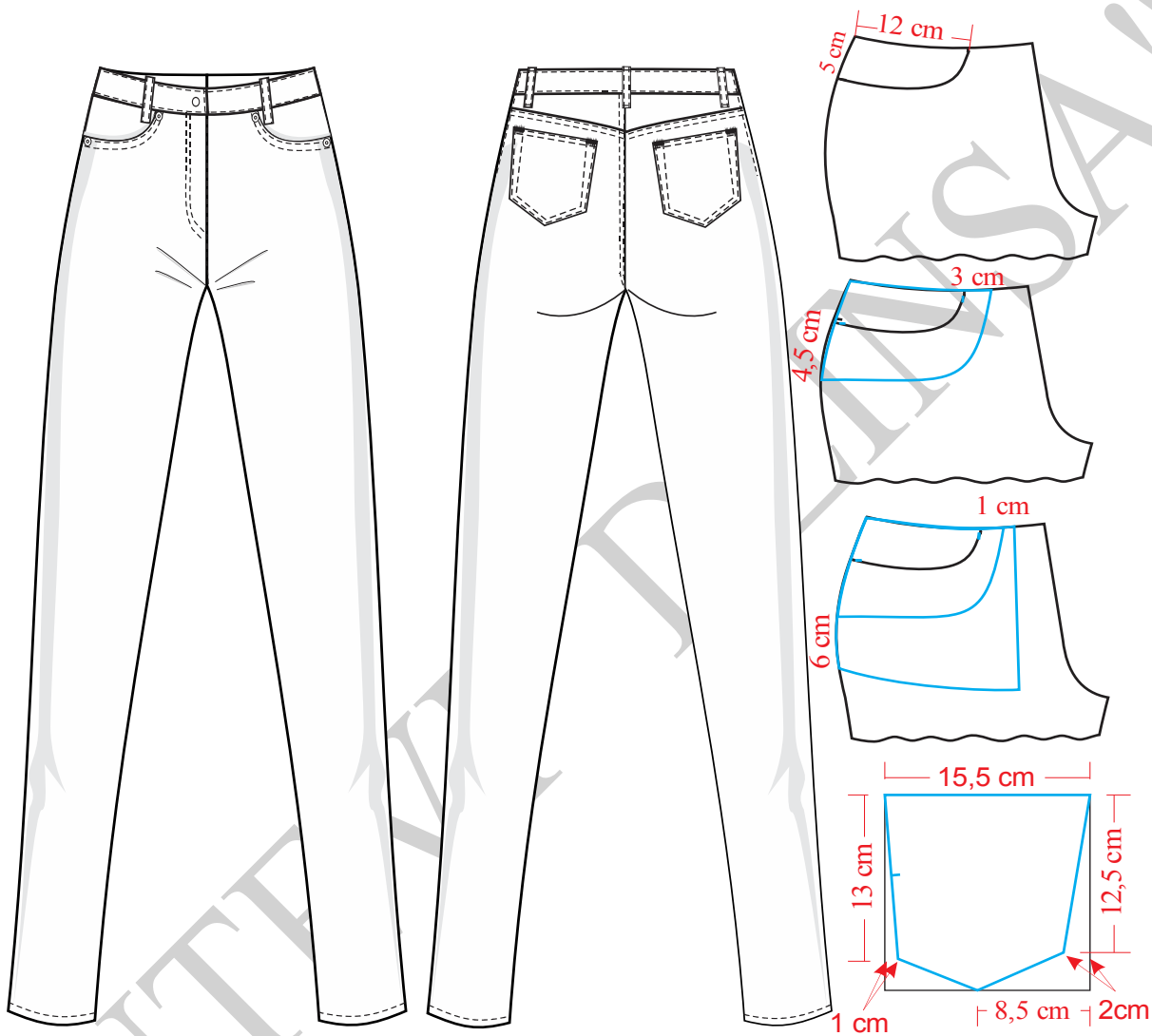

Slika 33. Modelovanje i kompletiranje kragne kod jakne za dečake

4.3. Ženska odeća

4.3.1. Konstrukciona priprema ženskih pantalona Model-1

Slika 1. Tehnički crtež ženskih pantalona Model-1

Na slici 1 prikazana je tehnička skica pantalona Model-1 a na slici 2 konstrukcija prednje i zadnje nogavica istih. Modelovanje i kompletiranje kroja ovih pantalona prikazano je na slikama 3 i 4. Konstrukcija ukrojenog pojasa predstavljena je na slici 5, a modelovanje i kompletiranje na slici 6. Premeravanje pojasa nogavica sa ukrojenom pojansom prikazano je na slici 7.

Velicina 29

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 170 \text{ cm}$$

$$OP = 73,66 \text{ cm} = 74 \text{ cm}$$

$$OB = 99,06 \text{ cm} = 99 \text{ cm}$$

$$ONK = 42 \text{ cm}$$

$$OND = 32 \text{ cm}$$

$$DK = DM - DS = 78,25 \text{ cm}$$

Opis za konstrukciju kroja prednje nogavice:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DS = 1/4 OB = 24,75 \text{ cm}$$

$$1-3 = DM = 5/8 VT - 3 \text{ cm} = 103 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 1/2 DK + 1/10 DK = 47 \text{ cm}$$

$$2-5 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 6 \text{ cm}$$

Iz tačaka 1, 2, 3, 4 i 5 nacrtati horizontalne linije.

$$5-6 = 1/4 OB - 2 \text{ cm} = 22,75 \text{ cm}$$

$$6-7 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 6 \text{ cm}$$

$$5-8 = 1/2 (5 - 7)$$

Kroz tačku 8 nacrtati vertikalnu i obeležiti tačke 9 i 10 na liniji sredine prednje nogavice.

$$9-11 = 9 - 12 = 1/4 OND - 1 \text{ cm} = 7 \text{ cm}$$

$$10-13 = 10 - 14 = 1/4 ONK - 1 \text{ cm} = 9,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 5-13, 13-11, 11-12, 12-14 i 14-7, a zatim označiti tačku 15.

Kroz tačku 6 nacrtati vertikalnu i obeležiti tačke 16 i 17.

$$16 - 18 = 1/3 (15 - 16)$$

Spojiti tačke 15 i 18.

$$6 - 19 = 1 \text{ cm}$$

$$17 - 20 = 2 \text{ cm}$$

Pravom linijom spoji tačke 20-19, a zatim nastaviti krivom linijom spajanje tačaka 19-15.

$$20 - 21 = 1/4 \text{ OP} - 1 \text{ cm} = 17,5 \text{ cm}$$

$$21 - 22 = 1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 20 i 22.

Nacrtati bočni šav spajanjem tačaka 22, 5 i 13.

Krivom linijom spojiti tačke 14 i 15 .

Obzirom da se radi o pantalonama sa spuštenim strukom meriti:

$$20 - 23 = 5,5 \text{ cm}$$

$$22 - 24 = 6 \text{ cm}$$

Spojiti krivom linijom tačke 23-24.

Podebljati konturne linije prednjeg dela pantalona.

Prema skici, nacrtati krivinu džepa, podlajsnu i džep kesu.

Opis za konstrukciju kroja zadnje nogavice:

7- 5 = 10 cm, nacrtati vertikalnu liniju kroz tačku 2 i obeležiti tačke 5, 8,9 i 10.

Nacrtati vertikalnu liniju koja prolazi kroz tačku 8, a zatim preneti tačke 11, 12, 13 i 14, pa preneti linije koje spajaju te tačke.

$$11 - 25 = 12 - 26 = 2 \text{ cm}$$

$$13 - 27 = 14 - 28 = 2 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 27-25, 25-26 i 26 i 28.

$$2 - 29 = 4 \text{ cm}$$

$$8 - 30 = 3 \text{ cm}$$

$$30 - 31 = 1/20 \text{ OB} + 5 \text{ cm} = 10 \text{ cm}$$

$$30 - 32 = 30 - 33 = 19 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 28 i 33.

28 – 34 = 14 – 15 (rastojanje između tačaka 14 i 15 meriti na prednjoj nogavici).

Krivom linijom spojiti tačke 28 i 34.

Pravom linijom spojiti tačke 27 i 32 i produžiti liniju do preseka sa linijom pojasa i obeležiti tacku 35.

Pravom linijom spojiti tačke 29 i 31.

Iz tačke 31 u odnosu na liniju 29 - 31 nacrtati normalu.

$$10 - 36 = (10 - 35) + 5 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 36 i 35.

$$36 - 37 = 1 \text{ cm}$$

$$37 - 38 = 1/4 \text{ OP} + 1 \text{ cm} + 1,5 \text{ cm (za ušitak)} = 21 \text{ cm}$$

Izmeriti 1 cm iznad tačke 38 i obeležiti tačku 39.

Krivom linijom spojiti tačke 37 i 39. Na sredini pojasa ucrtati normalu i na tom mestu nacrtati ušitak širine 1,5 cm i dužine 6 cm.

Nacrtati bočni šav zadnjeg dela spajanjem tačaka 30, 32, 27,39.

25– 39=11-22 (bočni šavovi prednjeg i zadnjeg dela treba da budu iste dužine).

$$37 - 40 = 6 \text{ cm}$$

$$39 - 41 = 6 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 40 i 41.

$$40 - 42 = 5 \text{ cm}$$

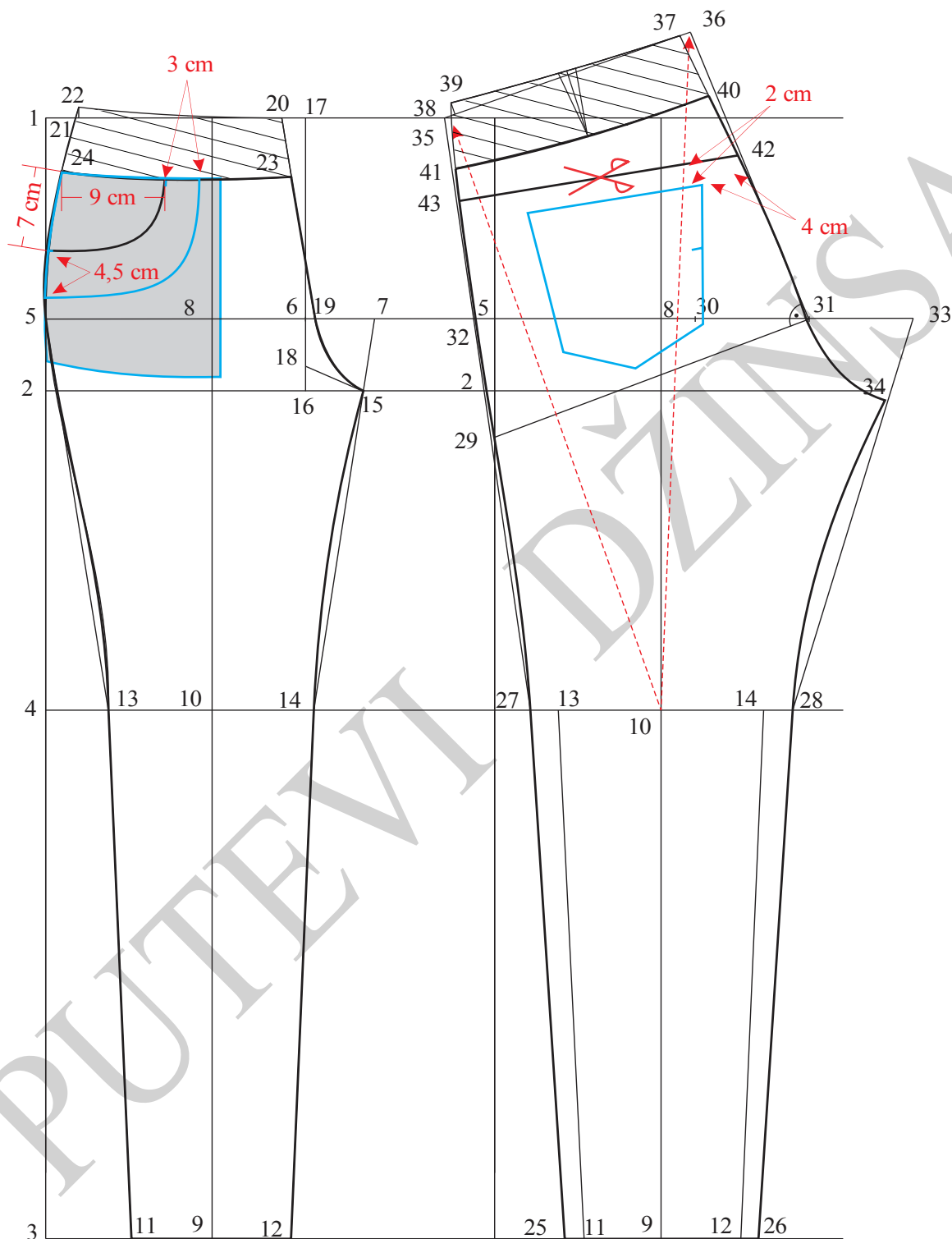
$$41 - 43 = 2,5 \text{ cm}$$

Spojiti pravom linijom tačke 42 i 43 (ova linija predstavlja liniju sečenja zadnje nogavice).

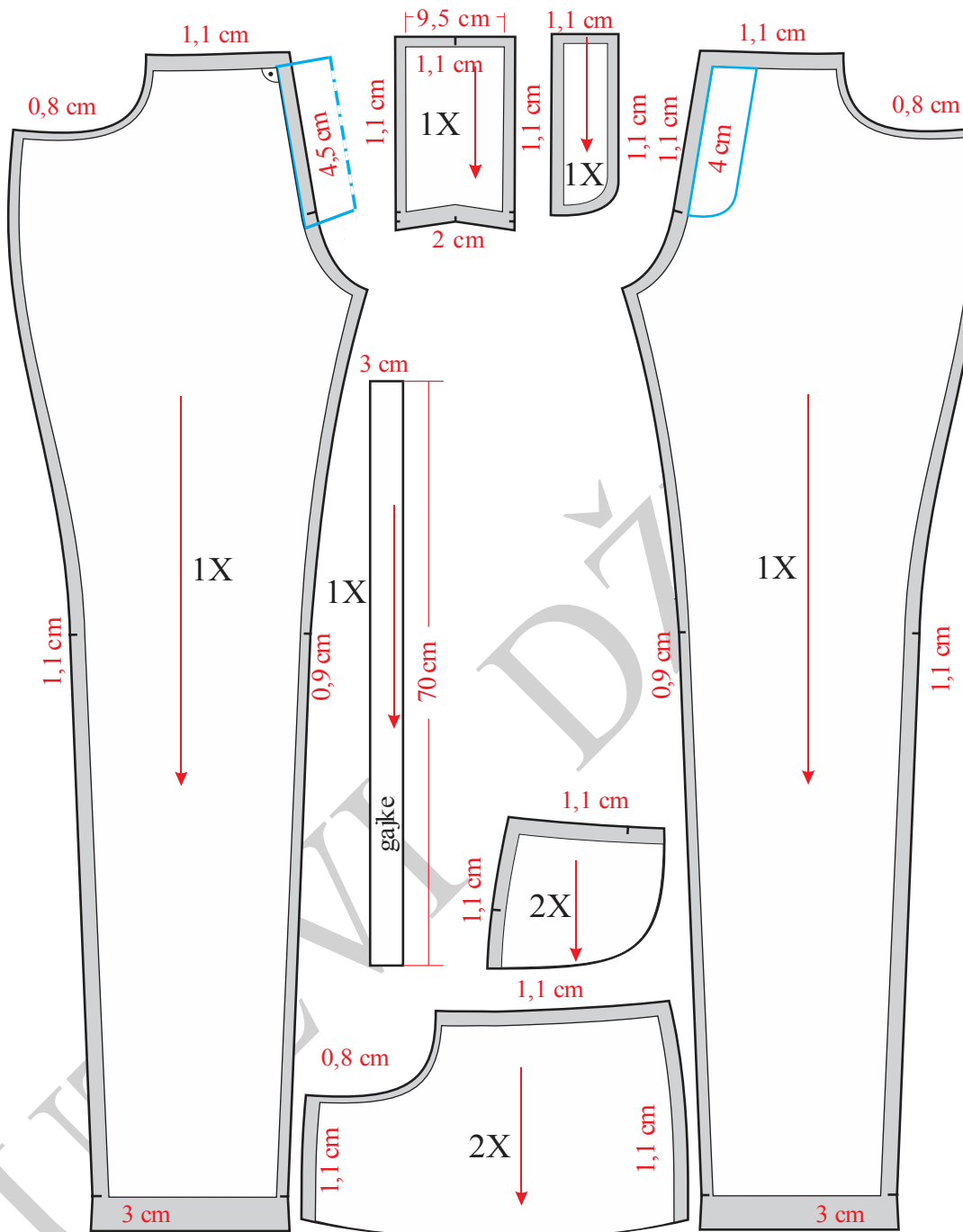
Paralelno sa ovom linijom, a ispod nje 2 cm nacrtati konturu džepa.

Podebljati konturne linije zadnjeg dela pantalonona.

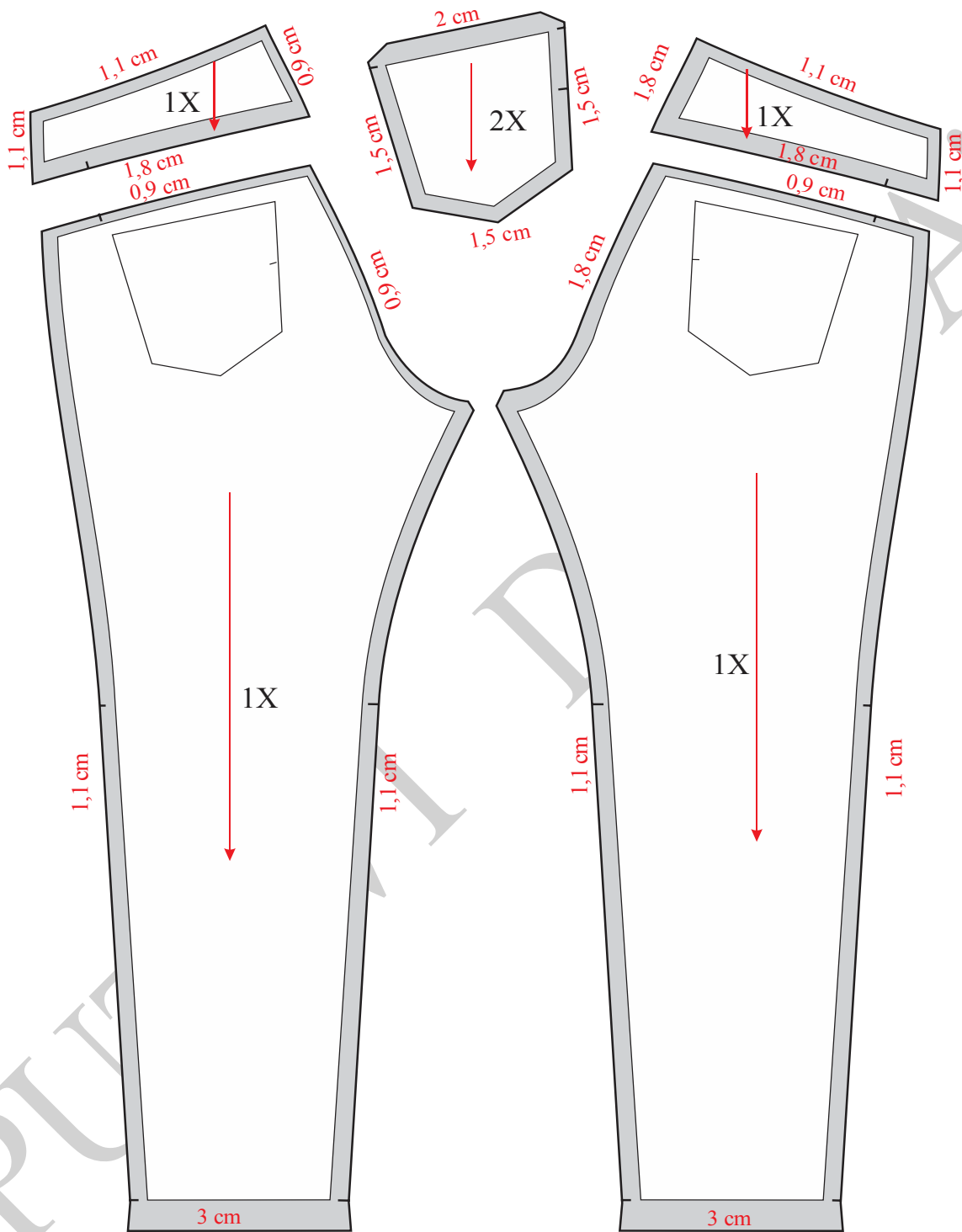

Slika 2. Konstrukcija ženskih pantalonona Model-1

Slika 3. Modelovanje i kompletiranje prednjih nogavica ženskih pantalona Model-1

Slika 4. Modelovanje i kompletiranje zadnjih nogavica ženskih pantalona Model-1

Opis konstrukcije kroja pojasa:

1 – 2 = (23 - 24) na prednjem delu + (40– 41) na zadnjem delu = 43 cm

2– 3 = 10 cm

Krivom linijom spojiti tačke 1 i 3.

1– 4 = (40– 41), meriti na osnovnoj konstrukciji.

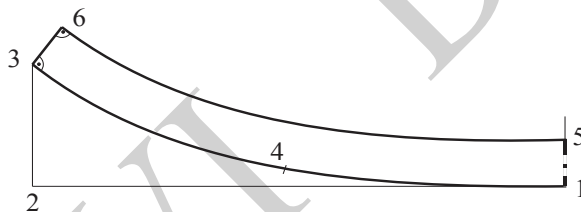
4– 3 = 23– 24, meriti na prednjoj nogavici. Dužina pojasa tj. tačka 3 se može pomeriti, da bi mera pojasa odgovarala obimu pojasa.

1– 5 = 3,8 cm, zbog širine na aparatu.

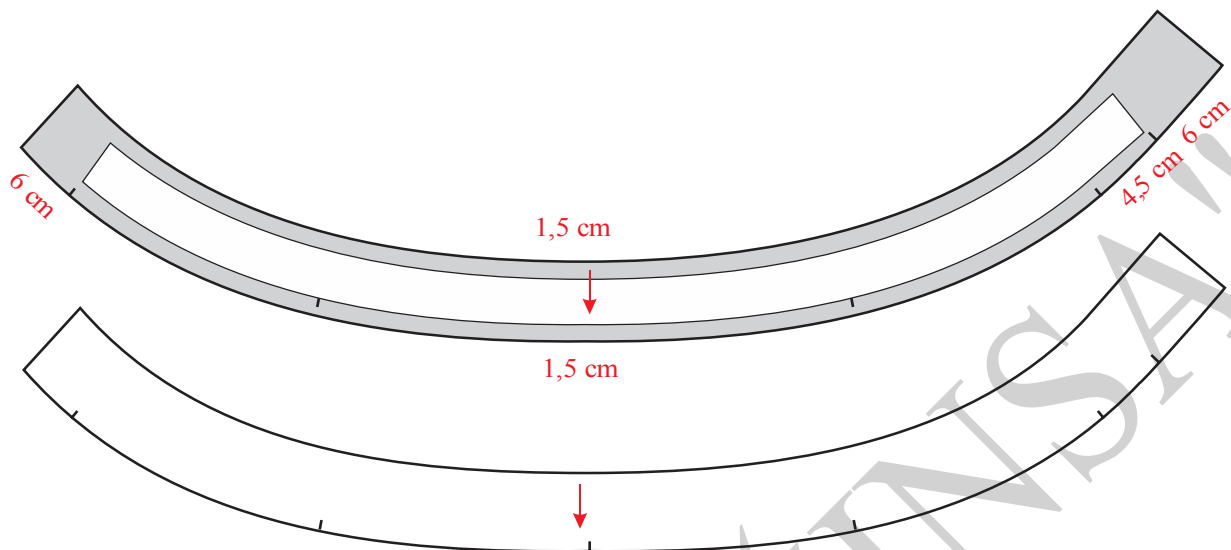
Iz tačke 3, normalno na liniju 3-4, iscrtati liniju naviše. Na njoj odmeriti rastojanje isto kao između tačaka 1-5. Obeležiti tačku 6.

Nacrtati paralelnu krivu liniju sa linijom 1-3, a iz tačke 5.

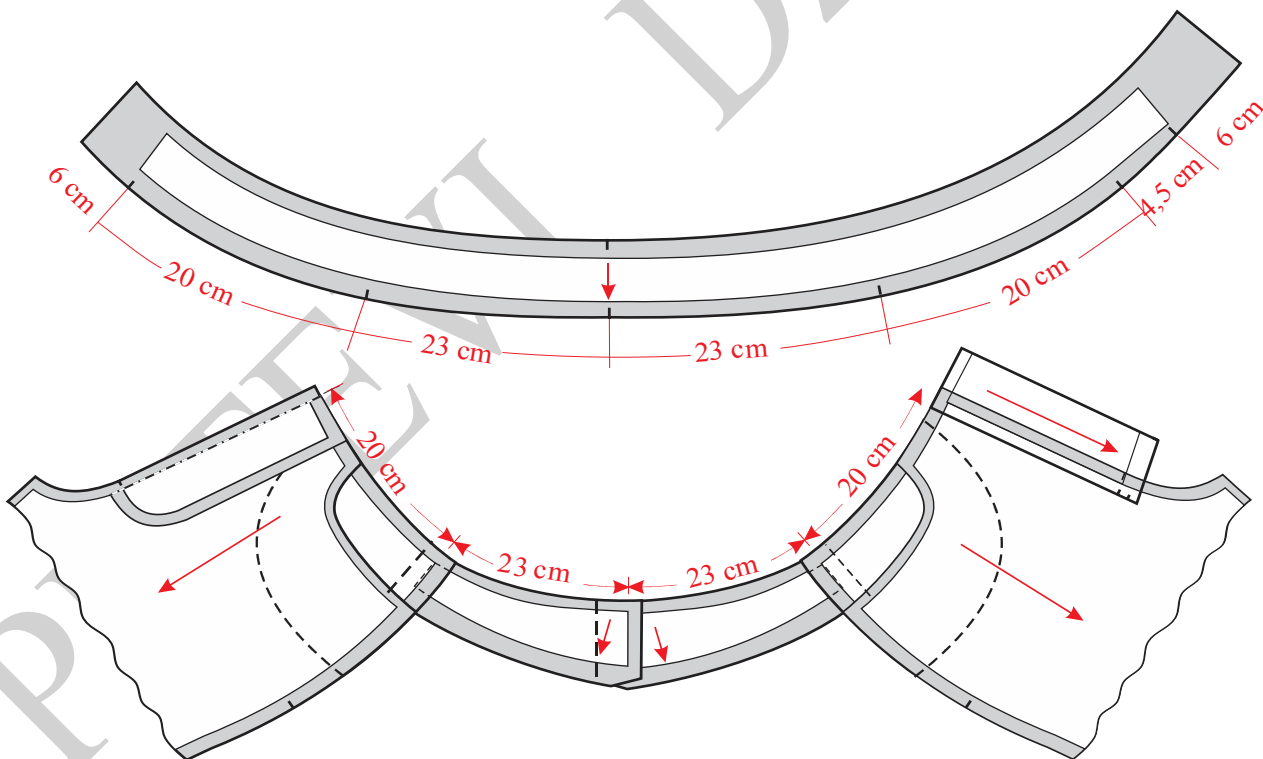
Podebljati konturne linije pojasa.

Slika 5. Konstrukcija ukrojenog pojasa ženskih pantalona Model-1

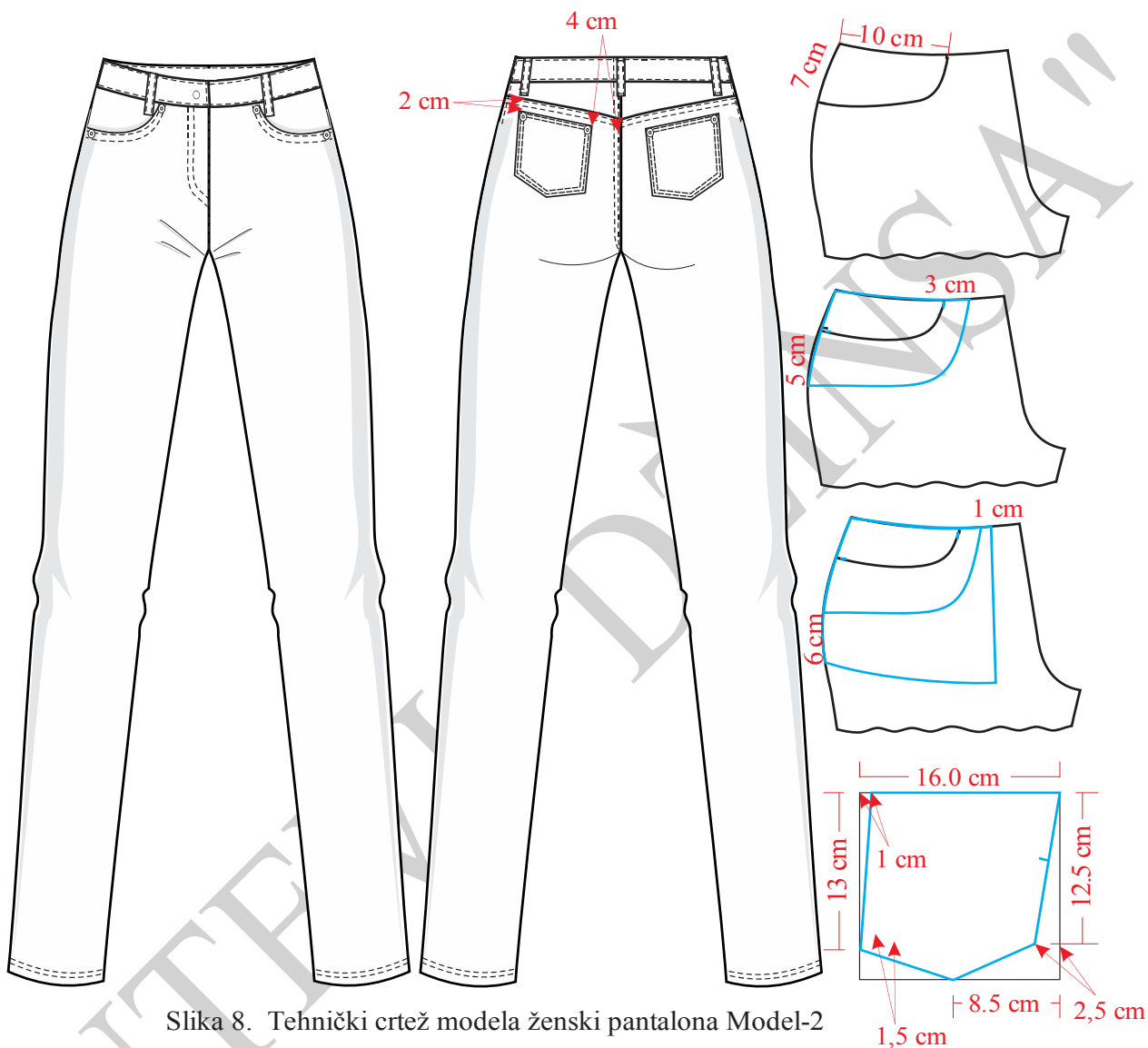
Slika 6. Modelovanje i kompletiranje ukrojenog pojasa za ženske pantalone Model-1

Slika 7. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima sportskih pantalona Model-1

4.3.2. Onstrukciona priprema ženskih pantalona model 2

Slika 8. Tehnički crtež modela ženski pantalona Model-2

Na slici 8 prikazana je tehnička skica pantalona Model-2 a na slici 9 konstrukcija prednje i zadnje nogavica istih pantalona. Modelovanje i kompletiranje kroja ovih pantalona prikazano je na slikama 10 i 11. Konstrukcija ukrojenog pojasa predstavljena je naslici 12, a modelovanje i kompletiranje na slici 13. Premeravanje pojasa nogavica sa ukrojenom pojansom prikazano je na slici 14.

Velicina 29

Glavne i pomoćne mere:

$$VT = 170 \text{ cm}$$

$$OP = 73,66 \text{ cm} = 74 \text{ cm}$$

$$OB = 99,06 \text{ cm} = 99 \text{ cm}$$

$$ONK = 41 \text{ cm}$$

$$OND = 39 \text{ cm}$$

Opis za konstrukciju kroja prednje nogavice:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DS = 1/4 OB = 24,75 \text{ cm}$$

$$1-3 = DM = 5/8 VT - 3 \text{ cm} = 103 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 1/4 DK + 1/10 DK = 47 \text{ cm}$$

$$2-5 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 6 \text{ cm}$$

Iz tačaka 1, 2, 3, 4 i 5 nacrtati horizontalne linije.

$$5-6 = 1/4 OB - 2 \text{ cm} = 22,75 \text{ cm}$$

$$6-7 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 6 \text{ cm}$$

$$5-8 = 1/2 (5-7)$$

Kroz tačku 8 nacrtati vertikalnu i obeležiti tačke 9 i 10 na liniji sredine prednje nogavice.

$$9-11 = 9-12 = 1/4 OND - 1 \text{ cm}$$

$$10-13 = 10-14 = 1/4 ONK - 1 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 5-13, 13-11, 11-12, 12-14 i 14-7, a zatim označiti tačku 15.

Kroz tačku 6 nacrtati vertikalnu i obeležiti tačke 16 i 17.

$$16-18 = 1/3 (15-16)$$

Spojiti tačke 15 i 18.

$$6 - 19 = 1 \text{ cm}$$

$$17 - 20 = 2 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 20-19, a zatim nastaviti spajanje tačaka 19-15 krivom linijom.

$$20 - 21 = 1/4 \text{ OP} - 1 \text{ cm} = 17,5 \text{ cm}$$

$$21 - 22 = 1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 20 i 22.

Nacrtati bočni šav spajanjem tačaka 13, 5 i 22.

Krivom linijom spojiti tačke 14 i 15 .

Obzirom da se radi o modelu sa spuštenim strukom meriti:

$$20 - 23 = 5,5 \text{ cm}$$

$$22 - 24 = 6 \text{ cm}$$

Spojiti krivom linijom tačke 23-24.

Podebljati konturne linije prednjeg dela pantalone.

Prema skici, nacrtati krivinu džepa, podlajsnu, džep kesu.

Opis za konstrukciju kroja zadnje nogavice:

7 - 5 = 10 cm, nacrtati vertikalnu liniju kroz tačku 5 i obeležiti tačke 2 i 8.

Nacrtati vertikalnu liniju koja prolazi kroz tačku 8, a zatim preneti tačke 10, 11, 12, 13 i 14, pa preneti linije koje spajaju te tačke.

$$11 - 25 = 12 - 26 = 2 \text{ cm}$$

$$13 - 27 = 14 - 28 = 2 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 25 i 27, a zatim 26 i 28.

$$2 - 29 = 2 \text{ cm}$$

$$8 - 30 = 2 \text{ cm}$$

$$30 - 31 = 1/20 \text{ OB} + 3 \text{ cm} = 8 \text{ cm}$$

$$31 - 32 = 1/4 OB + 1 \text{ cm} = 25,75 \text{ cm}$$

$$30 - 33 = 30 - 32 = 18 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 28 i 33.

$$28 - 34 = 14 - 15 \text{ (rastojanje između tačaka 14 i 15 meriti na konstrukciji prednje nogavice).}$$

Pravom linijom spojiti tačke 29 i 31 a zatim u odnosu na ovu liniju iz tačke 31 nacrtati normalu.

Spojiti tačke 27 i 32 pa liniju produžiti naviše do presecanja sa linijom pojasa. U preseku ove dve linije označiti tačku 35.

$$10 - 36 = (10 - 35) + 5 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 36 i 35.

$$36 - 37 = 1 \text{ cm}$$

$$37 - 38 = 1/4 OP + 1 \text{ cm} + 1,5 \text{ cm (za ušitak)} = 21 \text{ cm}$$

Izmeriti 1 cm iznad tačke 38 i obeležiti tačku 39.

Krivom linijom spojiti tačke 37 i 39. Na sredini rastojanja između tačaka 37 i 39 ucrtati normalu i na tom mestu nacrtati ušitak širine 2 cm i dužine 6 cm.

Nacrtati bočni šav zadnjeg dela spajanjem tačaka 27, 29, 32, i 39.

$$27 - 39 = 13 - 22$$

Nacrtati sedalni šav zadnjeg dela krivom linijom spajanjem tačaka 34, 31 i 37.

Obzirom da se radi o modelu saspuštenim strukom meriti:

$$37 - 40 = 6 \text{ cm}$$

$$39 - 41 = 6 \text{ cm}$$

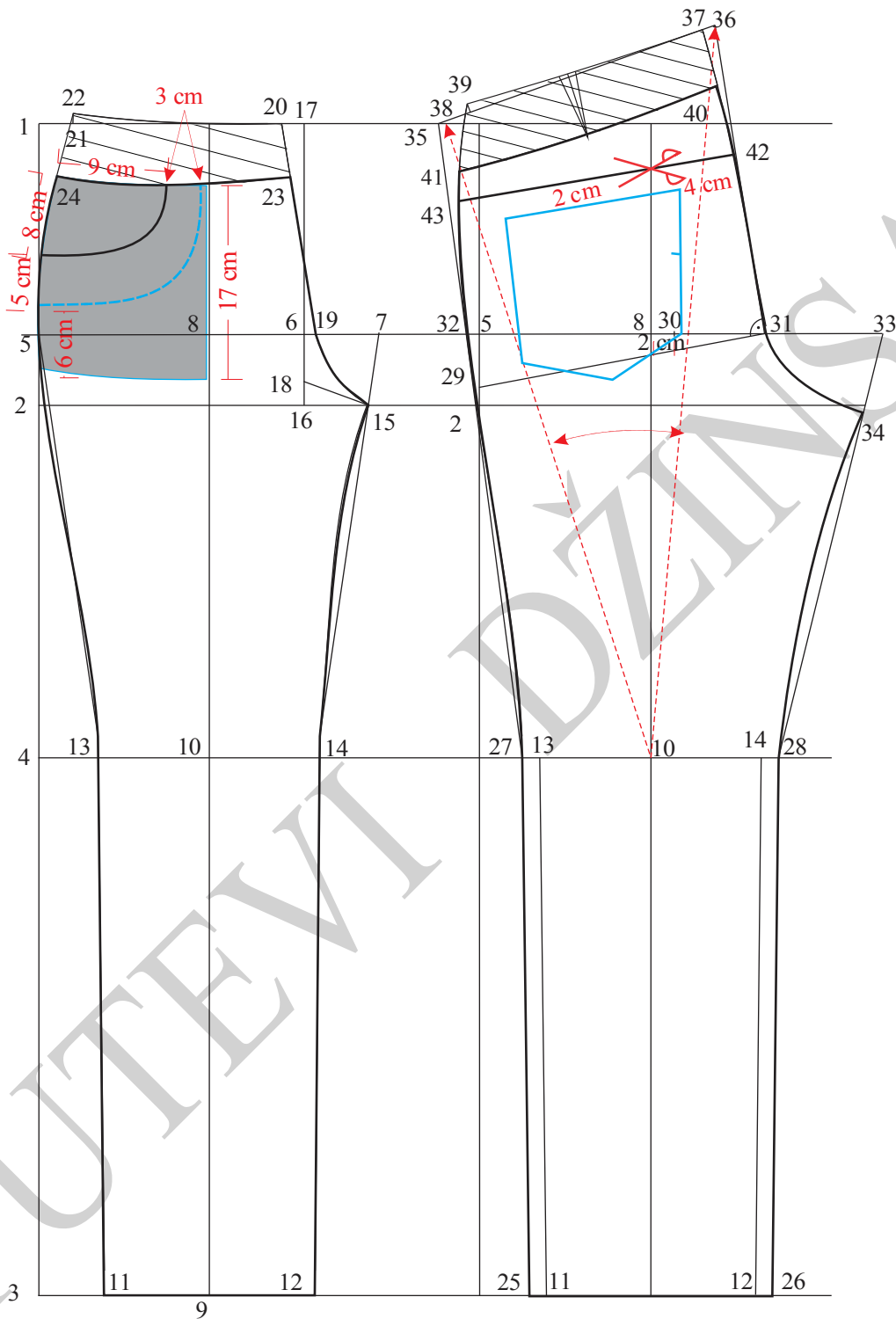
Krivom linijom spojiti tačke 40 i 41.

$$40 - 42 = 5 \text{ cm}$$

$41 - 43 = 2,5 \text{ cm}$. Spojiti pravom linijom tačke 42 i 43, ova linija predstavlja liniju sečenja zadnjih nogavica.

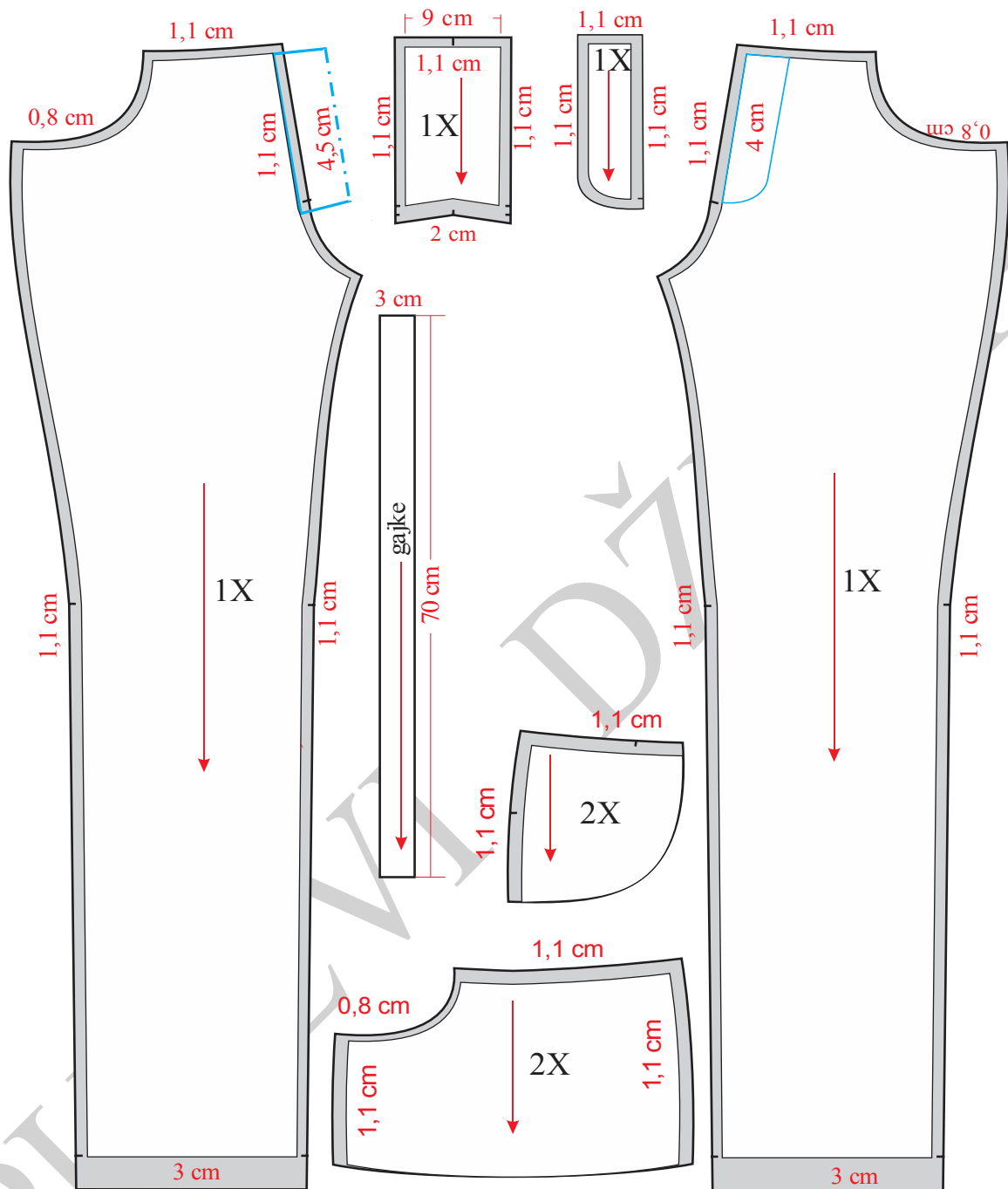
Paralelno sa ovom linijom, a ispod nje 2 cm nacrtati konturu džepa.

Podebljati konturne linije zadnjeg dela pantalona.

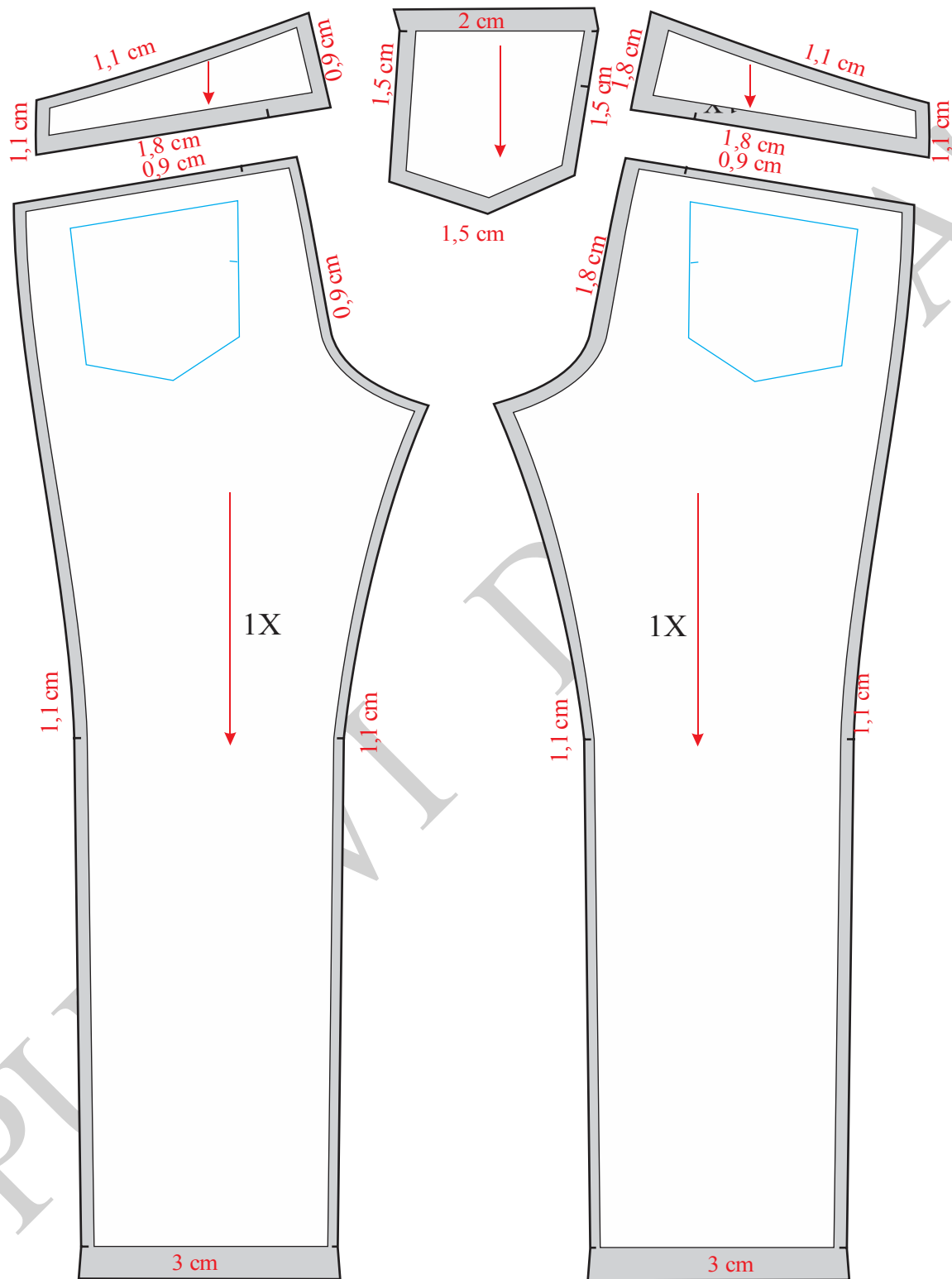

Slika 9. Konstrukcija ženskih pantalona Model-2

Slika 10. Modelovanje i kompletiranje prednjih nogavica ženskih pantalona Model-2

Slika 11. Modelovanje i kompletiranje zadnjih nogavica ženskih pantalona Model-2

Opis konstrukcije kroja pojasa:

1 – 2 = (23 – 24) na prednjem delu + (40 – 41) na zadnjem delu = 43,4 cm.

2 – 3 = 10 cm

Krivom linijom spojiti tačke 1 i 3.

1 – 4 = (40 – 41), meriti na osnovnoj konstrukciji.

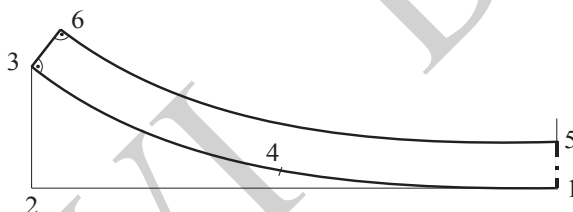
4 – 3 = 23 – 24, meriti na prednjoj nogavici. Dužina pojasa tj.tačka 3 se može pomeriti, da bi mera pojasa odgovarala obimu pojasa obe nogavice.

1 – 5 = 3,8 cm, zbog širine na aparatu.

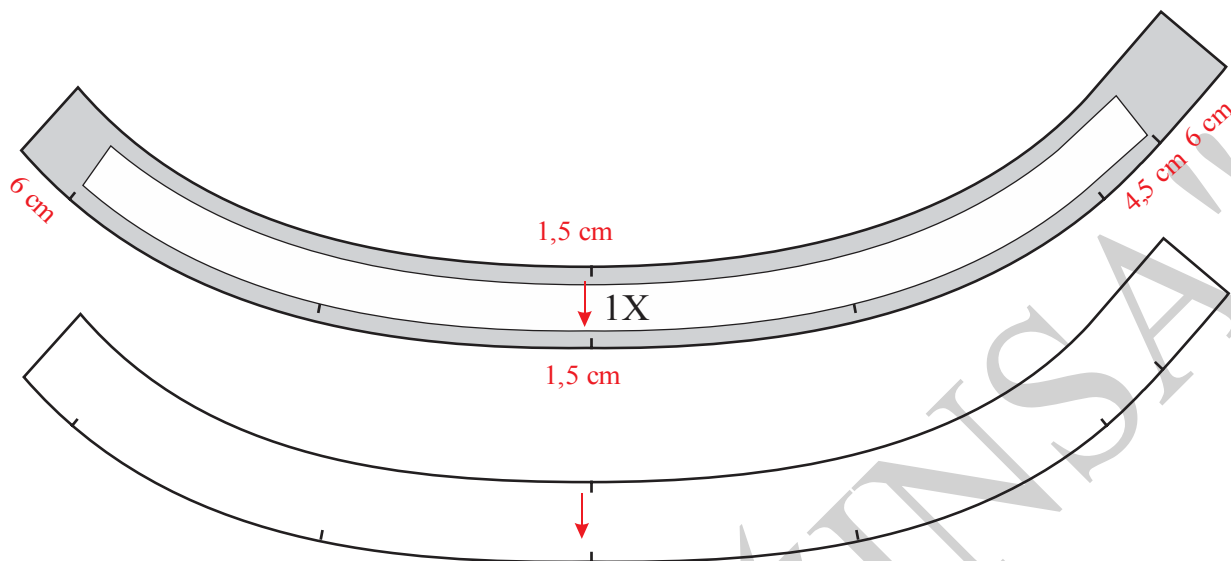
Iz tačke 3, normalno na liniju 3-4, iscrtati liniju naviše. Na njoj odmeriti rastojanje isto kao između tačaka 1-5. Obeležiti tačku 6.

Nacrtati paralelnu krivu liniju sa linijom 1-3, a iz tačke 5.

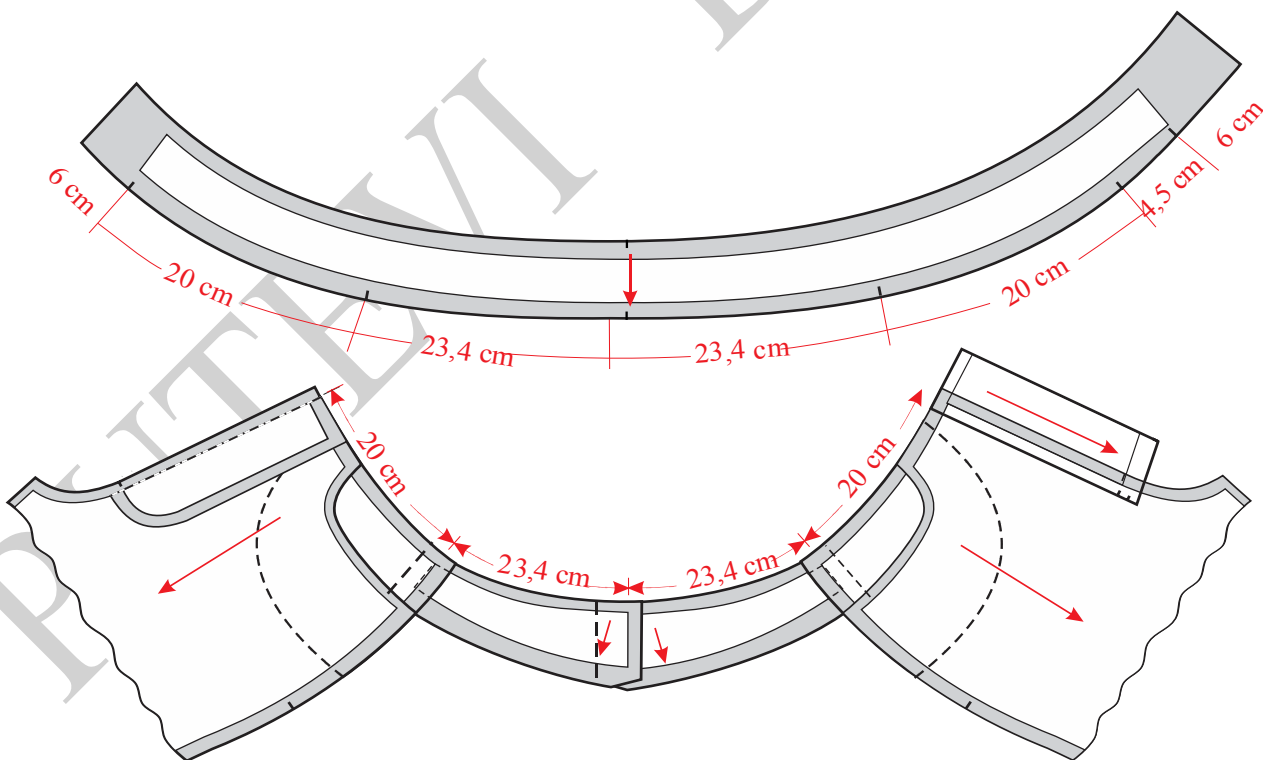
Podebljati konturne linije pojasa.

Slika 12. Konstrukcija ukrojenog pojasa ženskih pantalona Model-2

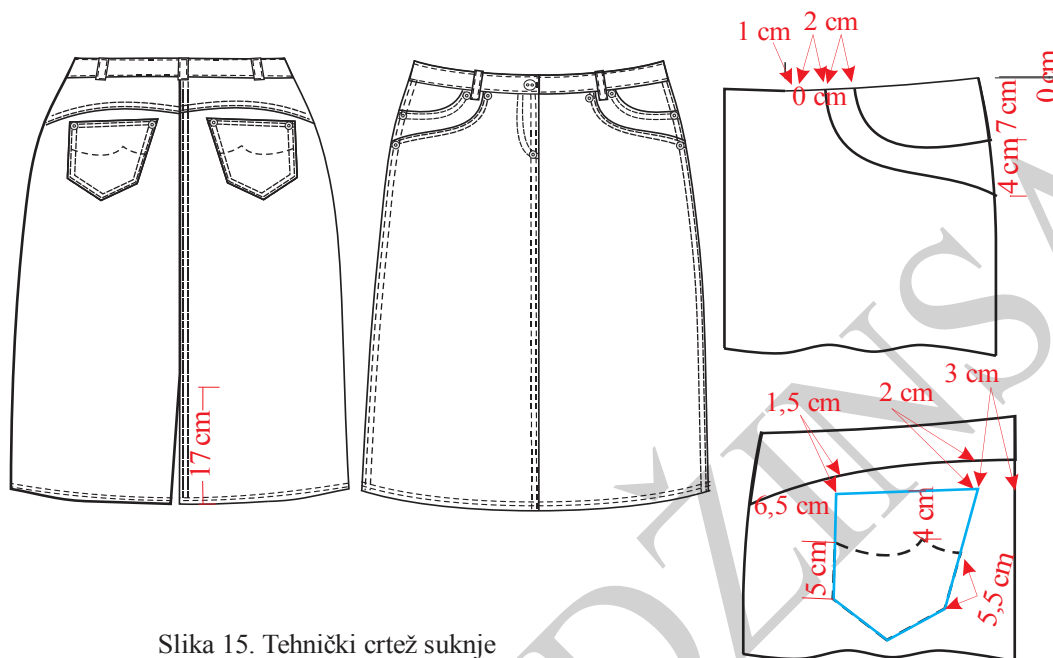
Slika 13. Modelovanje i kompletiranje ukrojenog pojasa za ženske pantalone Model-2

Slika 14. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima sportskih pantalona Model-2

4.3.3. Konstrukciona priprema ženske suknje

Slika 15. Tehnički crtež suknje

Prikaz tehničkog crteža suknje dat je na slici 15. Konstrukcija modela prikazana je na slici 16, modelovanje na slici 17, kompletiranje kroja na slici 18, konstrukcija, modelovanje i kompletiranje pojasa na slici 19, a modelovanje i kompletiranje naslici 20. Premeravanje pojasa nogavica sa ukrojenom pojansom prikazano je na slici 21.

Velicina 29

Glavne i pomoćne mere:

VT = 170 cm

OP = 73,66 cm = 74 cm

OB = 99,06 cm = 99 cm

Opis konstrukcije kroja suknje:

Označiti tačku 1 i nacrtati početnu vertikalnu liniju.

$1 - 2 = 1/8 VT = 21,25 \text{ cm}$

$$1-3 = DM = 2/8 VT + 7 \text{ cm} = 49,5 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2 i 3 povući normale desno.

$$2-4 = 1/2 OB + 0,5 \text{ cm} = 50 \text{ cm}$$

Kroz tačku 4, nacrtati vertikalnu liniju.

$$2-5 = 1/2 (2-4) = 25 \text{ cm}$$

Kroz tačku 5 nacrtati vertikalnu liniju.

$$1-6 = 1/2 OP + 0,5 \text{ cm} = 37,5 \text{ cm}$$

U preseku linije pojasa i linije sredine zadnjeg dela (linije koja prolazi kroz tačku 4) označiti tačku 7, a u preseku linije pojasa i linije bočnog šava (linije koja prolazi kroz tačku 5) označiti tačku 8.

6-7 = višak u pojasu (13 cm) eliminiše se oduzimanjem određenog iznosa na bočnim šavovima (tačke 9-10=8 cm), a ostatak od 5 cm raspoređuje se na prednje i zadnje ušitke.

$$8-9 = 8-10 = 4 \text{ cm}$$

$$9-9a = 10-10a = 1 \text{ cm}$$

Crta gornjeg dela prednjeg bočnog šava crta se spajanjem tačkaka 9a i 5, a na zadnjem delu spajaju se tačke 10a i 5.

Spajanjem tačkaka 9a i 1 krivom linijom formira se linija pojasa prednjeg dela suknje. Na isti način crta se linija pojasa zadnjeg dela suknje, tj. spajaju se krivom linijom tačka 7 i 10a.

$$10a-11 = 1/2 (7-10a)$$

Iz tačke 11 nacrtati normalu na liniju pojasa i zadnji ušitak širine 3 cm, a dužine 13-15 cm.

$$9a-12 = 1/2 (1-9a)$$

Iz tačke 12 spustiti normalu ka liniji bokova. Na tački 12 nacrtati prednji ušitak širine 2 cm, a dužine 89 cm.

Obzirom da se radi o suknji sa spuštenim strukom meriti:

$$1-13 = 7 \text{ cm}$$

$$9a-14 = 7 \text{ cm}$$

Tačke 13 i 14 spojiti krivom linijom.

$$10a-15 = 7 \text{ cm}$$

$$7-16 = 4,5 \text{ cm}$$

Tačke 15 i 16 spojiti pravom linijom.

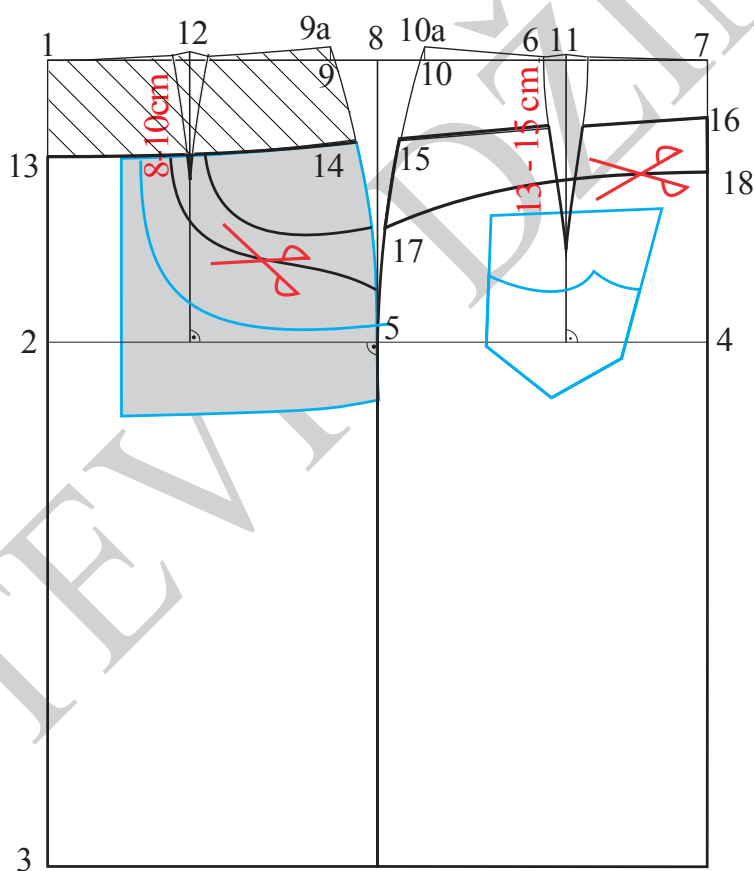
$$15-17 = 17 \text{ cm}$$

$$16-18 = 4 \text{ cm}$$

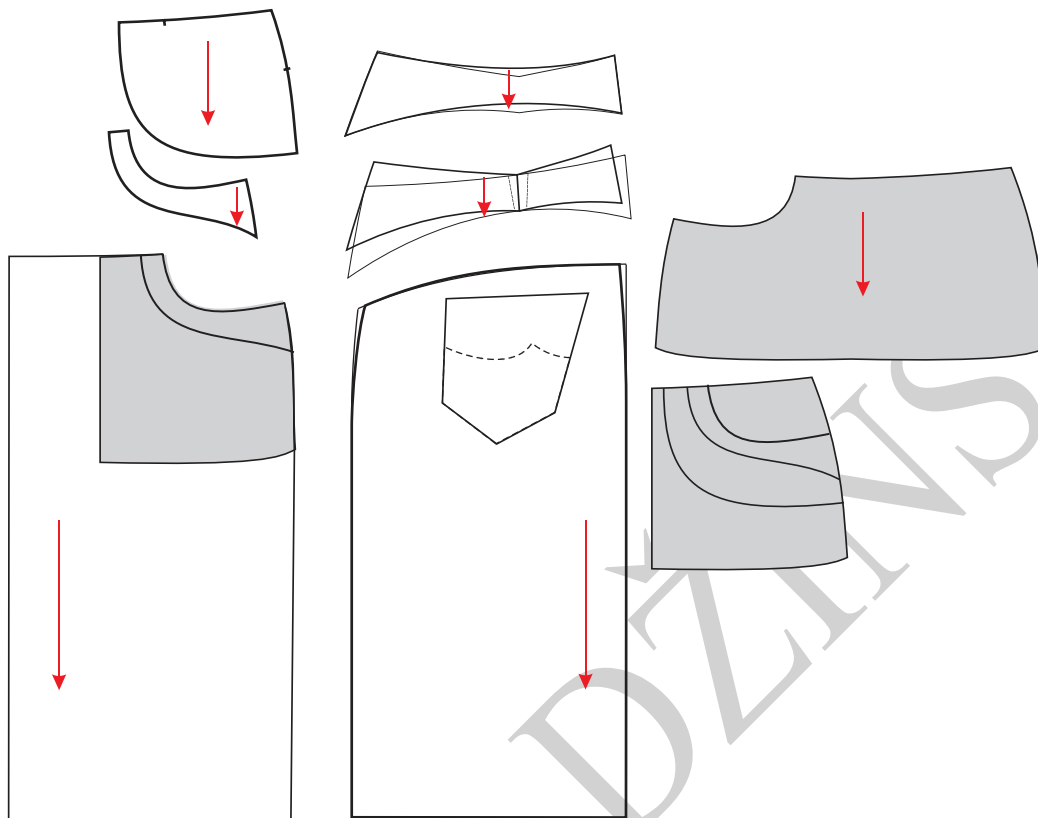
Tačke 17 i 18 spojiti krivom linijom (ova linija predstavlja liniju sečenja zadnjeg dela suknje).

Takođe, potrebno je ucrtati sva sečenja i konture džepova prednjih i zadnjih sa džep kesama.

Podobljati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela suknje.

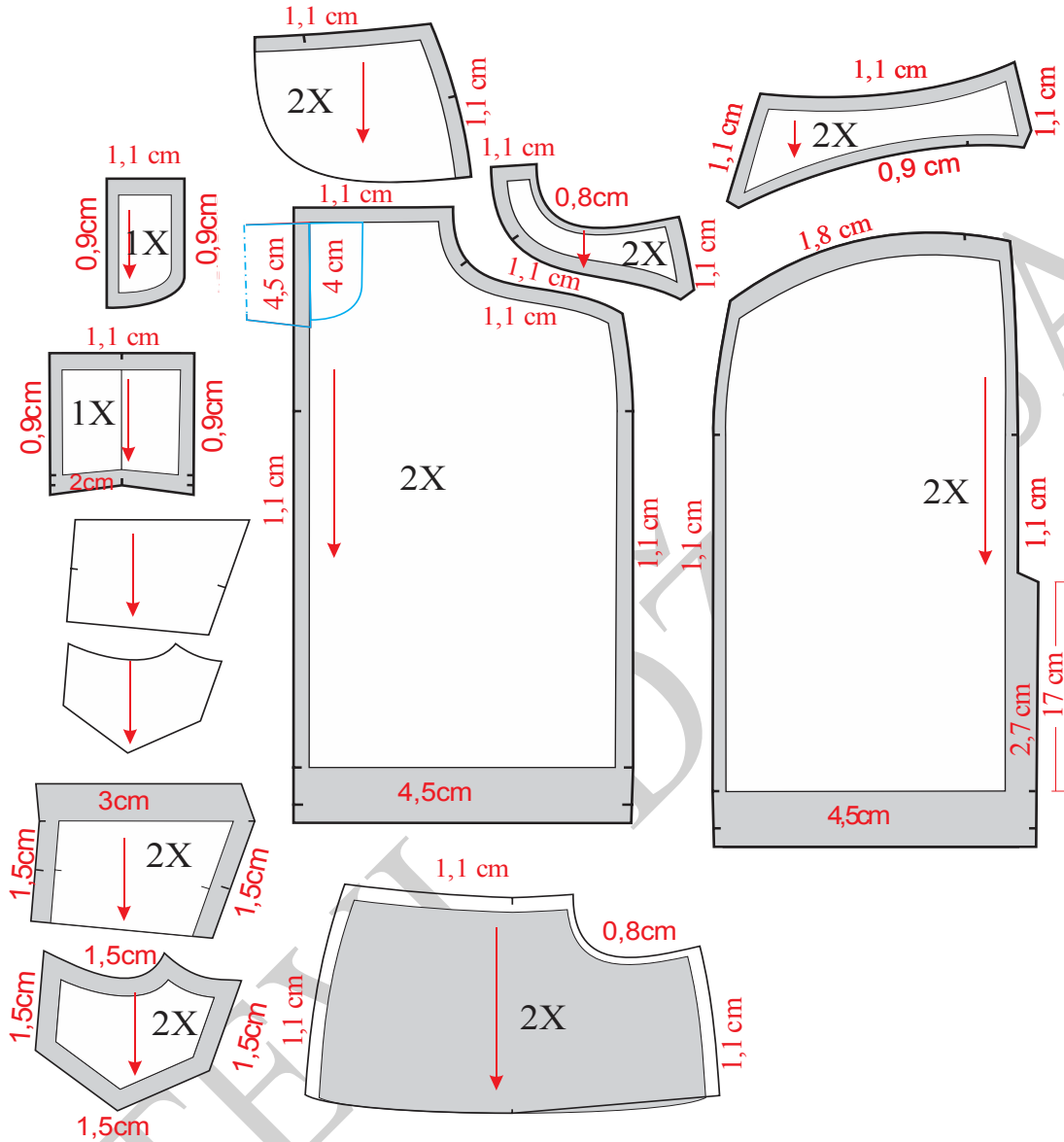

Slika 16. Konstrukcija suknje

Slika 17. Modelovanje suknje

Slika 18. Kompletiranje suknje

Opis konstrukcije kroja pojasa:

1-2 = (13-14) na prednjem delu + (15-16) na zadnjem delu = 43,5 cm.

2-3 = 10 cm

Krivom linijom spojiti tačke 1 i 3.

1-4 = (15-16), meriti na osnovnoj konstrukciji.

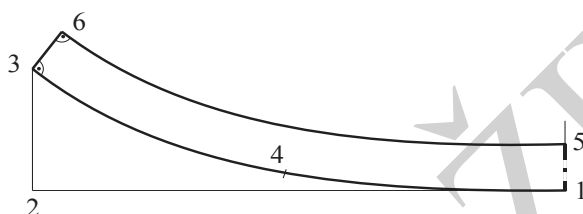
4-3 = 13-14, meriti na prednjoj nogavici. Dužina pojasa tj.tačka 3 se može pomeriti, da bi mera pojasa odgovarala obimu pojasa obe nogavice.

1-5 = 3,8 cm, zbog širine na aparatu.

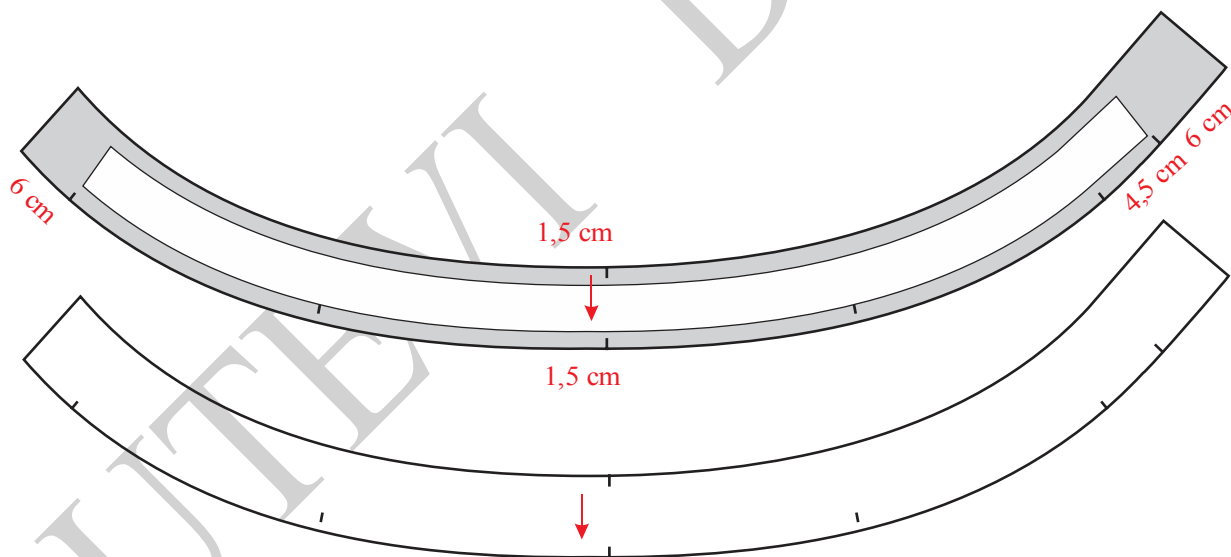
Iz tačke 3, normalno na liniju 3-4, iscrtati liniju naviše. Na njoj odmeriti rastojanje isto kao između tačaka 1-5. Obeležiti tačku 6.

Nacrtati paralelnu krivu liniju sa linijom 1-3, a iz tačke 5.

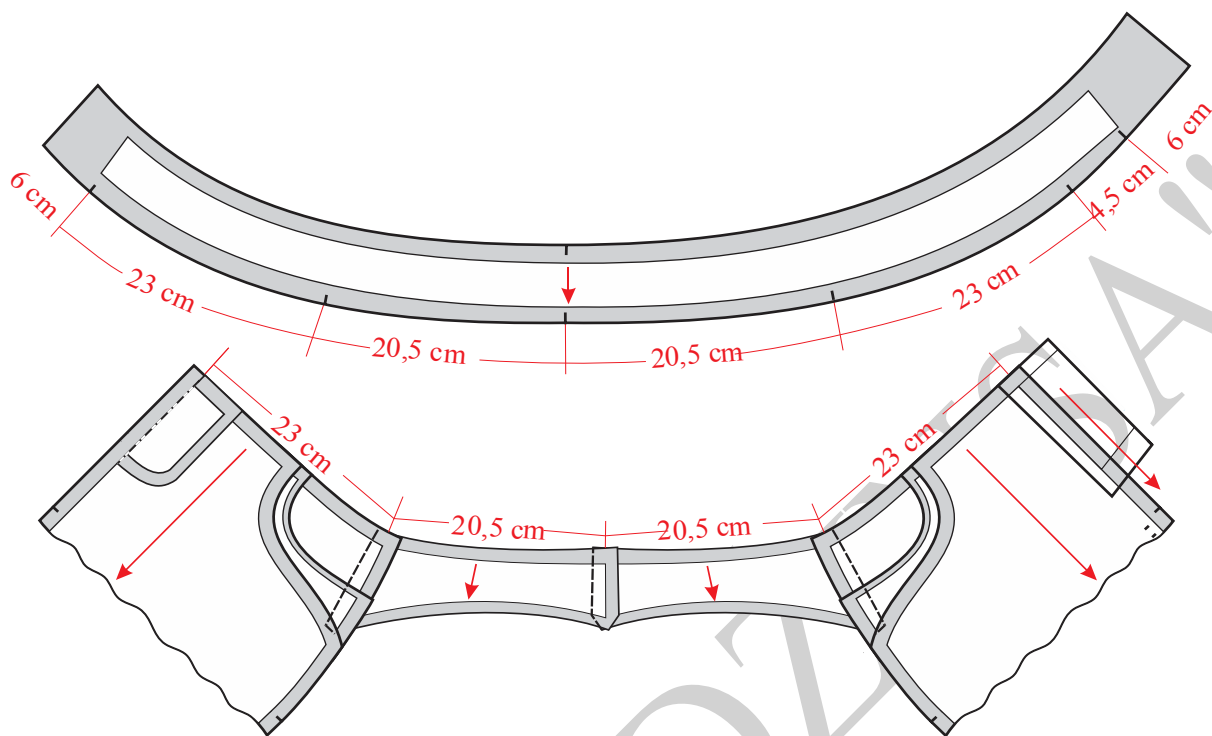
Podebljati konturne linije pojasa.

Slika 19. Konstrukcija ukrojenog pojasa suknju

Slika 20. Modelovanje i kompletiranje ukrojenog pojasa za suknju

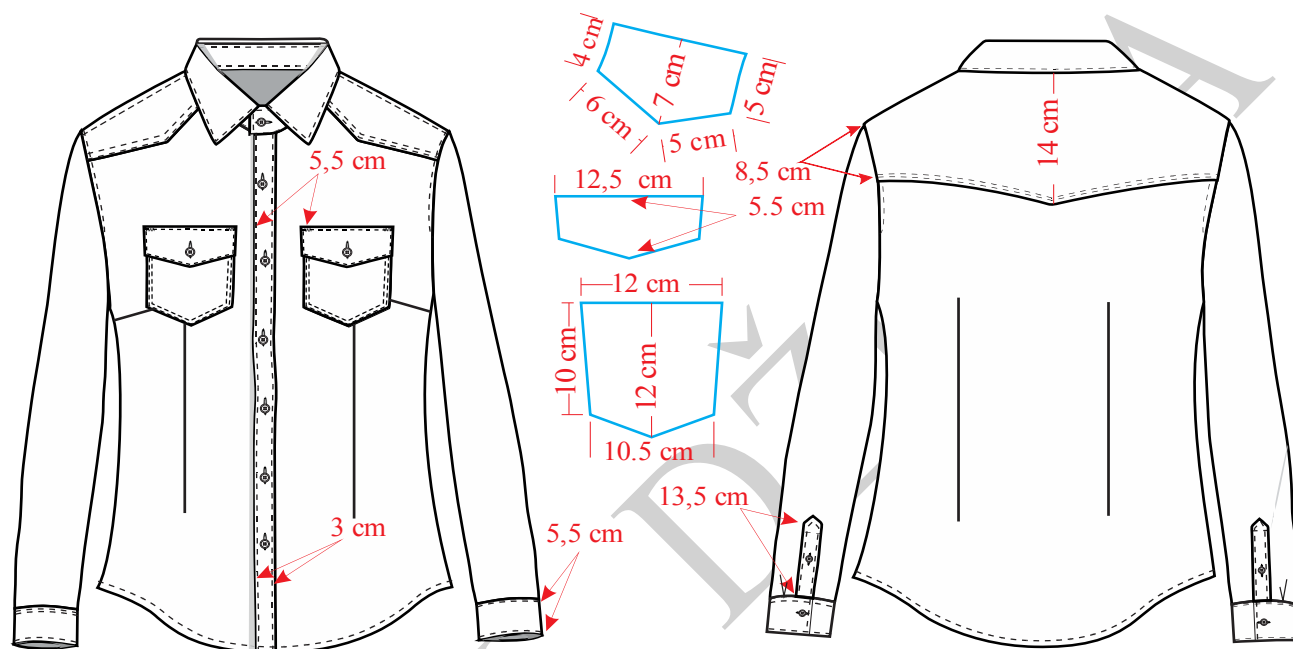

Slika 21. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima suknje

4.3.4. Konstrukciona priprema ženske košulje

*NAPOMENA: Opis za konstrukciju odnosi se isključivo na teksas sa elastanom

Slika 22. Tehnički crtež modela ženske košulje

Tehnički prikaz ženske košulje dat je na slici 22. Konstrukcija prednjeg i leđnog dela prikazan je na slici 23, rukava na slici 24, kragne sa štejmom-donjim delom kragne na slici 25. Modelovanje i kompletiranje košulje predstavljeno je na slikama 26, 27 i 28.

Velicina M

Glavne i pomoćne mere tela:

VT = 170 cm

OG = 91 cm

OP = 73,66 = 74 cm

OB = 99,06 cm 99 cm

$$DM = 73 \text{ cm}$$

$$\check{S}VI = 1/20 \text{ OG} + 3 \text{ cm} = 7,5 \text{ cm}$$

$$DRI = 1/10 \text{ OG} + 10,5 \text{ cm} - 1 \text{ cm} = 18,6 \text{ cm}$$

$$DL = 1/4 \text{ VT} - 1 = 41,5 \text{ cm}$$

$$DB = DL + 20 \text{ cm} = 61,5 \text{ cm}$$

$$PD = DL + 1/20 \text{ OG} - 0,5 \text{ cm} = 44,5 \text{ cm}$$

$$\check{S}L = 1/8 \text{ OG} + 5,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 17,9 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = 1/8 \text{ OG} + 2 - 3 \text{ cm} = 14 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = 1/4 \text{ OG} - 4 \text{ cm} = 19 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja za prednji i zadnji deo:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tacku 1.

$$1-2 = DRI = 18,6 \text{ cm}$$

$$1-3 = DL = 41,5 \text{ cm}$$

$$1-4 = DB = 61,5 \text{ cm}$$

$$1-5 = DM = 73 \text{ cm}$$

$$2-6 = 1/2 (1 \text{ do } 2) = 9,3 \text{ cm.}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3, 4, 5 i 6 povući linije ulevo pod pravim uglom (iz tačke 6 nacrtati isprekidanu liniju).

$$1-7 = \check{S}VI = 7,5 \text{ cm}$$

$$7-8 = 2 \text{ cm}$$

$$2-9 = \check{S}L = 17,9 \text{ cm}$$

$$9-10 = 1/2 \check{S}RI = 7 \text{ cm}$$

Iz tačke 9 podići normalu do preseka sa linijom vratnog izreza i u preseku označiti tačku 11.

$$11-12 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 8 i 12 spojiti pravom linijom i istu produžiti levo od tačke 12.

$$12-13 = (1,5 - 2) \text{ cm}$$

$$9-14 = 1/4 \text{ VR leđa} - 2,6\text{cm} = 3,5 \text{ cm}$$

$$14 - B = 1 \text{ cm}$$

Kroz tačku 6 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 15.

$$15-16 = 15-17 = 0,75 \text{ cm}$$

$$1-18 = 6,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 16, 18 i 17 i formirati ušitak.

Kroz tačku 18 nactati vertikalnu liniju, a u preseku ove linije i linije pojasa, označiti tačku 19.

$$19-20 = 19 - 21 = 1,5 \text{ cm}$$

$$19-22 = 19-23 = 15 \text{ cm}$$

Nacrtati ušitak na leđnom delu spajanjem tačaka 22, 20, 23, 21 i 22.

Iz tačke 10 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke 24 i 25.

Od tačke 24 meriti 1 cm gore i 2,5 cm desno, pa obeležiti tačku 26.

$$25-27 = 6 \text{ cm}$$

$$27-28 = 3 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju rukavnog izreza leđnog dela spajanjem tačaka 10, B i 13.

Nacrtati bočni šav leđa spajanjem tačaka 10, 26 i 28.

$$10-29 = 10 \text{ cm}$$

$$29-30 = 1/2 \text{ ŠRI} = 7 \text{ cm}$$

Kroz tačku 30 podići normalu.

$$30-31 = P\check{S} = 19 \text{ cm}$$

$$31-32 = 1/10 \text{ OG} + 2,2\text{cm} = 11,3 \text{ cm}$$

Kroz tačku 32 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 33.

$$33-34 = PD = 44,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 31 nacrtati vertikalnu liniju. Kroz tačku 34 nacrtati horizontalnu liniju a presek ove linije i vertikalne linije koja prolazi kroz tačku 31 obeležiti tačkom 35.

$$35-36 = \check{S}VI = 7,5 \text{ cm}$$

$$35-37 = \check{S}VI + 1 \text{ cm} = 8,5 \text{ cm}$$

Nacrtati vrtani izrez prednjeg dela spajanjem tačkaka 36 i 37 krivom linijom.

$$30 - 38 = VR - 2 \text{ cm}$$

Iz tačke 38 nacrtati luk sa centrom u tački 30.

$$38 - 39 = 5,5 \text{ cm}$$

$$39 - 40 = \check{S}RLD - 0,5 \text{ cm}$$

$$40 - 41 = 34 - 36$$

$$32 - G = 1,5 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke G i 41.

$$G - 42 = G - 41$$

Pravom linijom spojiti tačke 36 i 42.

$$30 - A = (9 - 14) + 1 \text{ cm} = 3,5 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju rukavnog izreza prednjeg dela spajanjem tačkaka 29, A i 39.

$$33 - 43 = 33 - 44 = 1,5 \text{ cm}$$

$$33 - 45 = 33 - 46 = 15 \text{ cm}$$

Nacrtati ušitak prednjeg dela spojanjem tačkaka 45, 44, 46, 43 i 45.

Kroz tačku 29 nacrtati verikalnu liniju i obeležiti tačke 47 i 48.

Od tacke 47 meriti 1 cm gore i 2,5 cm levo i obeležiti tacku 49.

$$48 - 50 = 6 \text{ cm}$$

$$50 - 51 = 2 \text{ cm}$$

Nacrtati bočni šav prednjeg dela spajanjem tačkaka 29, 49 i 51.

31-52=1,5 cm (ova vrednost predstavlja dodatak za preklop za kopčanje na prednjem delu).

Kroz tačku 52 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke 53 i 54.

$$5-55 = 1/4 (5-25) + 1 \text{ cm}$$

Tačke 28 i 55 spojiti pravom linijom.

$$28-56 = 1/2 (28-55)$$

Nacrtati liniju dužine leđnog dela spajanjem tačaka 5, 55, 56 i 28 krivom linijom.

$$53-57 = 3 \text{ cm}$$

$$57-58 = 1/4 (48-57)$$

Tačke 51 i 58 spojiti pravom linijom.

$$51-59 = 1/2 (51-58)$$

Nacrtati liniju poruba prednjeg dela spajanjem tačaka 53, 57, 58, 59 i 51.

Iz tačke G pod pravim uglom u odnosu na liniju G - 41 nacrtati isprekidanu liniju (linija otvaranja novog ušitka) i obeležiti tačku 60.

Visinu ramena prednjeg dela spustiti za 1 cm, a za isti iznos povećati visinu ramena zadnjeg dela i obeležiti tačku 8a.

Prema skici ucrtati poziciju grudnog džepa, patne-poklpcica kao i prednje i leđne satle (rameni deo koji je nastao horiyontalnim sečenjem).

Obeležiti mesta za rupice i nacrtati lajsnu za zakopčavanje.

Opis konstrukcije kroja rukava:

$$DR = 3/8 VT - 2,5 \text{ cm} = 61 \text{ cm}$$

$$\text{ŠRI} = 1/8 OG - 1 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 11 \text{ cm}$$

$$VR = (VR_{LD} + VR_{PD})/2 = (17,2 \text{ cm} + 14,5 \text{ cm})/2 = 31,7/2 = 15,85 \text{ cm}$$

$$VRO = VR - (1/3 VR - 1 \text{ cm}) = 15,85 \text{ cm} - (5,3 - 1 \text{ cm}) = 11,5 \text{ cm}$$

$$ORD = 21 \text{ cm}$$

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = VRO = 11,5 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = DR = 65,5 \text{ cm}$$

$$3 - 4 = 5 \text{ cm (širina manžetne)}$$

Kroz tačke 1, 2 i 4 nacrtati horizontalne linije.

$$1-5=1-6=1/2 \text{ ORI}-0,5=19,75 \text{ cm.}$$

Tačke 1 i 5 spjiti pravom linijom kao i tačke 1 i 6.

$$4-7 = 4-8 = 1/2 (\text{ORD}+2 \text{ cm}) = 11,5 \text{ cm.}$$

Tačke 5 i 7 spojiti pravom linijom a, potom tačke 6 i 8 spojiti pravom linijom.

$$5-9 = 1/3 (1-5)+1 \text{ cm} = 7,6 \text{ cm}$$

$$5-10 = 1/2 (5-9)$$

$$1-11 = 1/2 (1-9)$$

$$6-12 = 1/3 (1-6)$$

$$1-13 = 1/2 (1-12)$$

$$10-14 = 0,8 \text{ cm}$$

$$11-15 = 1,5 \text{ cm}$$

$$13-16 = 2 \text{ cm}$$

$$12-17 = 1 \text{ cm}$$

Nacrtati kuglu rukava spajanjem tačaka 5, 14, 9, 15, 1, 16, 17 i 6.

Krivim linijama spojiti tačke 5 i 7, a zatim 6 i 8 tako da krive linije budu udaljene od pravih linija koje spajaju iste tačke najviše 1 cm.

$$8-18 = 6 \text{ cm}$$

Kroz tačku 18 nacrtati vertikalnu liniju (otvor šlica na rukavu).

$$18-19 = 8 \text{ cm (dubina šlica rukava).}$$

$$18-20 = 3 \text{ cm}$$

20–21 = 2 cm (širina preklopa-falte).

Podebljati konturne linije rukava.

Opis za konstrukciju kroja manžetne:

1–2 = ORD+1,5 cm (produžetak za kopčanje) = 22,5 cm

Iz tačkaka 1 i 3 nacrtati vertikalne linije.

1–4 = 2–3 = 5 cm (širina manžetne)

Nacrtati konturne linije manžetne.

Opis konstrukcije kroja kragne:

Nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tacku 1.

1–2 = 1/2 OVI

2–3 = dodatak za kopčanje na prednjem delu = 1,5 cm

1–4 = (1–8a) mereno na leđnom delu.

Kroz tačku 1 nacrtati vertikalnu liniju.

1–5 = 3,5 cm (širina jačice - šteja)

5–6 = 3 cm

6–7 = 5,5 cm (širina kragne)

Iz tačkaka 5 i 7 nacrtati horizontalne linije.

Kroz tačku 2 nacrtati vertikalnu i obeležiti tacku 8.

8–9 = 8–10 = 1 cm

Kroz tačku 10 nacrtati vertikalnu liniju, a presek sa horizontalnom linijom koja prolazi kroz tačku 7 obeležiti tačkom 11.

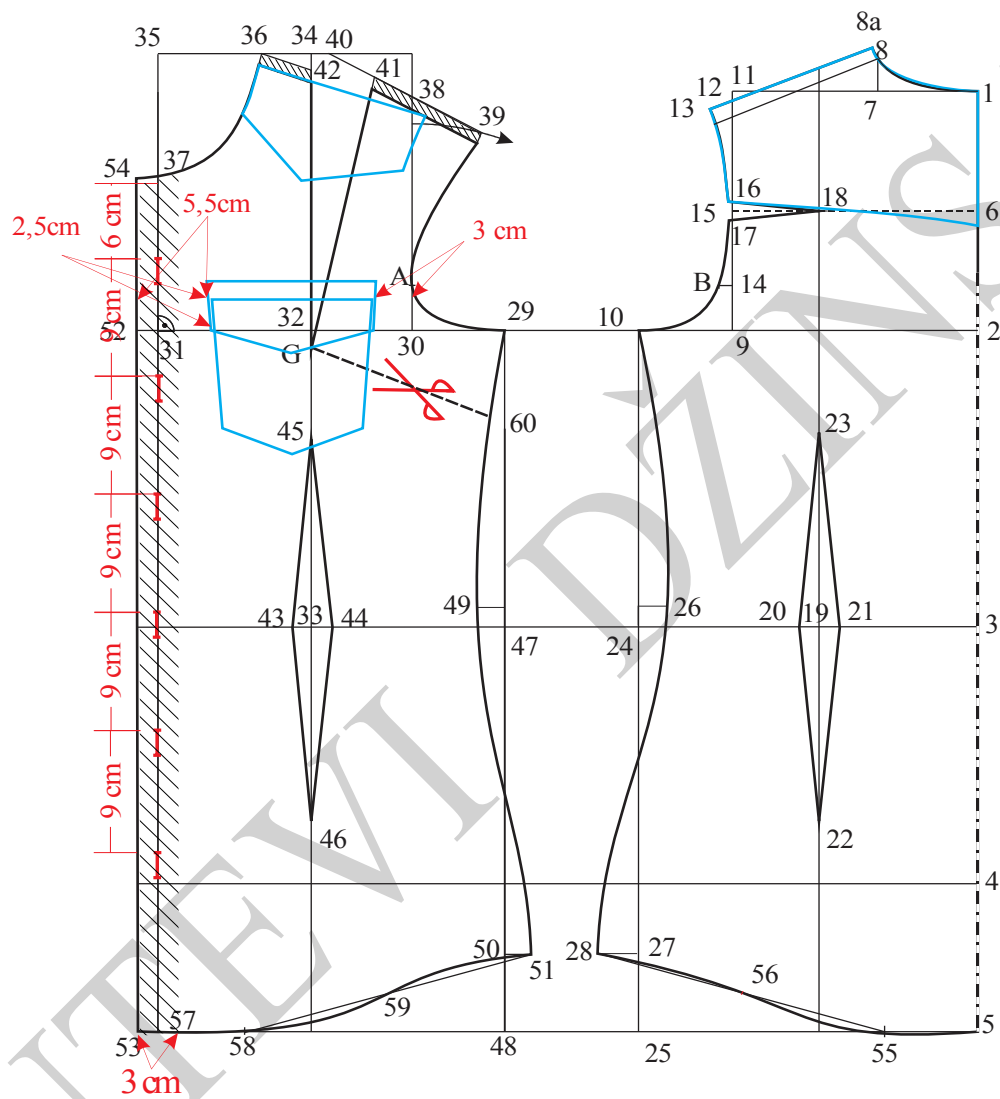
11–12 = 2,5 cm

3–13 = 0,8 cm, meriti iznad tačke 3

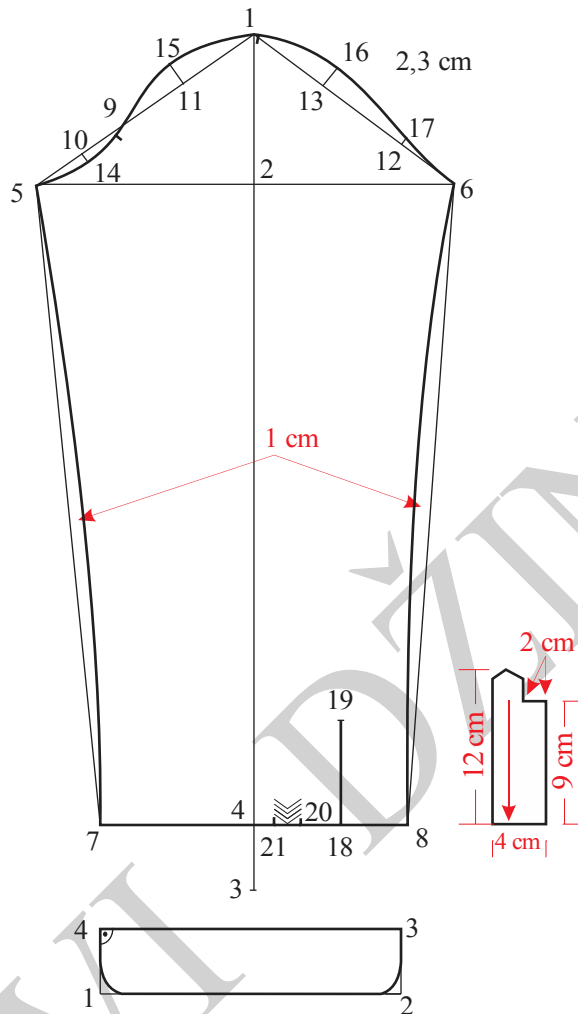

Nacrtati konturne linije jačice – šteja spajanjem tačaka 1, 4, 13, 9 i 5.

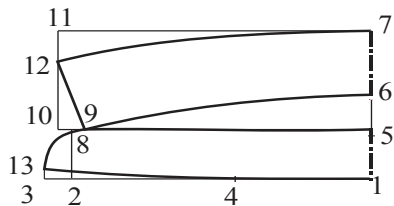
Nacrtati konturne linije kragne spajanjem tačaka 6, 9, 12 i 7.

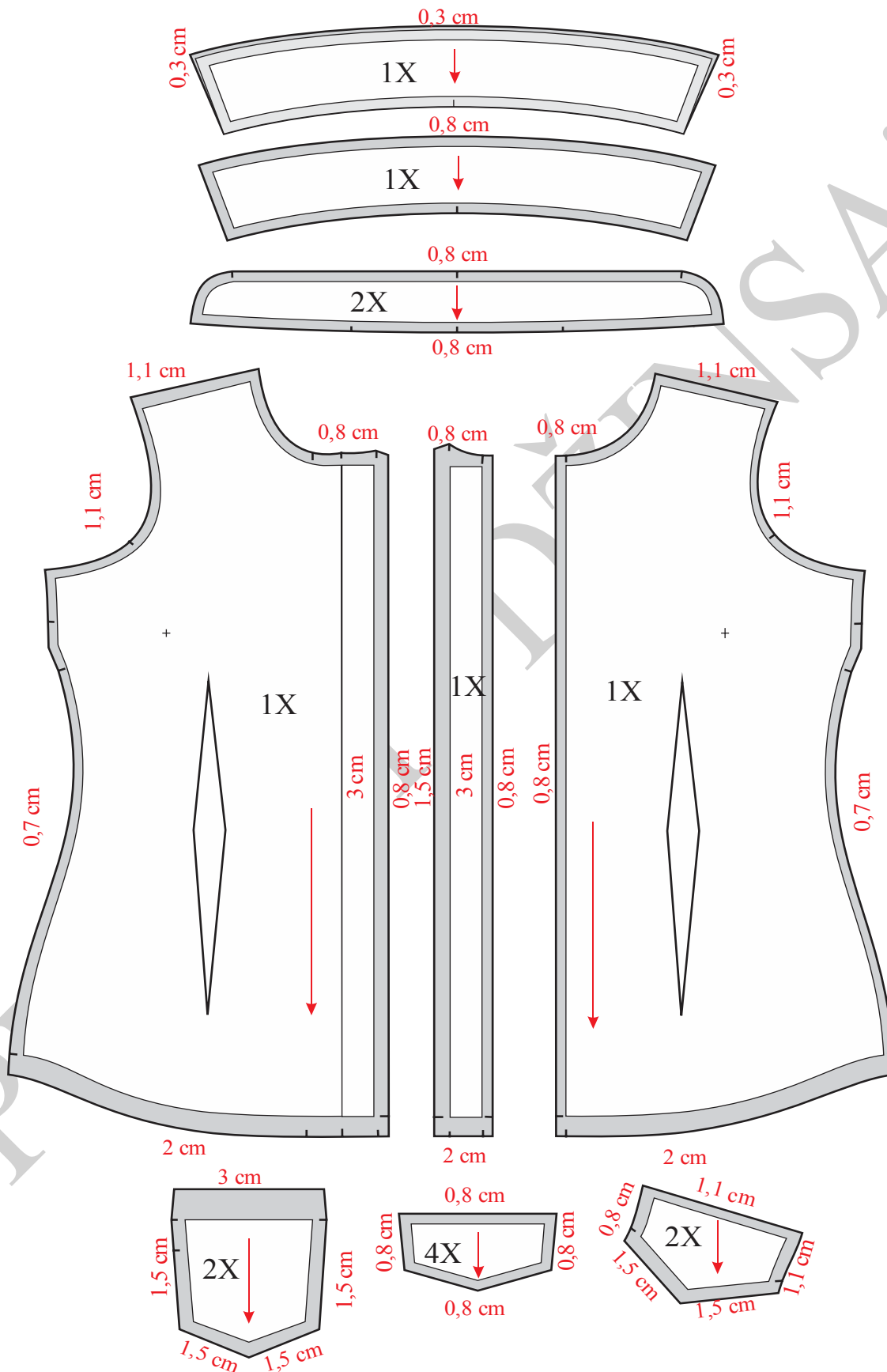
Slika 23. Osnovna konstrukcija ženske košulje sa ušicama

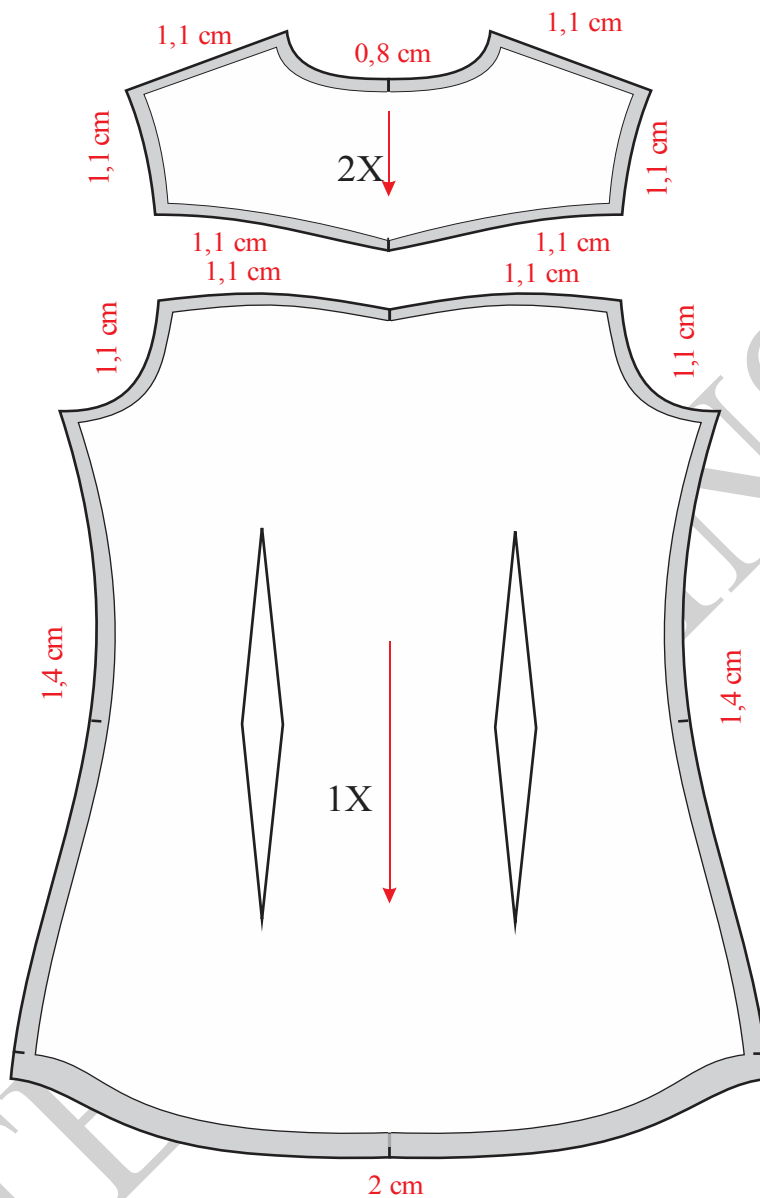
Slika 24. Konstrukcija rukava i manžetne ženske košulje sa ušicama

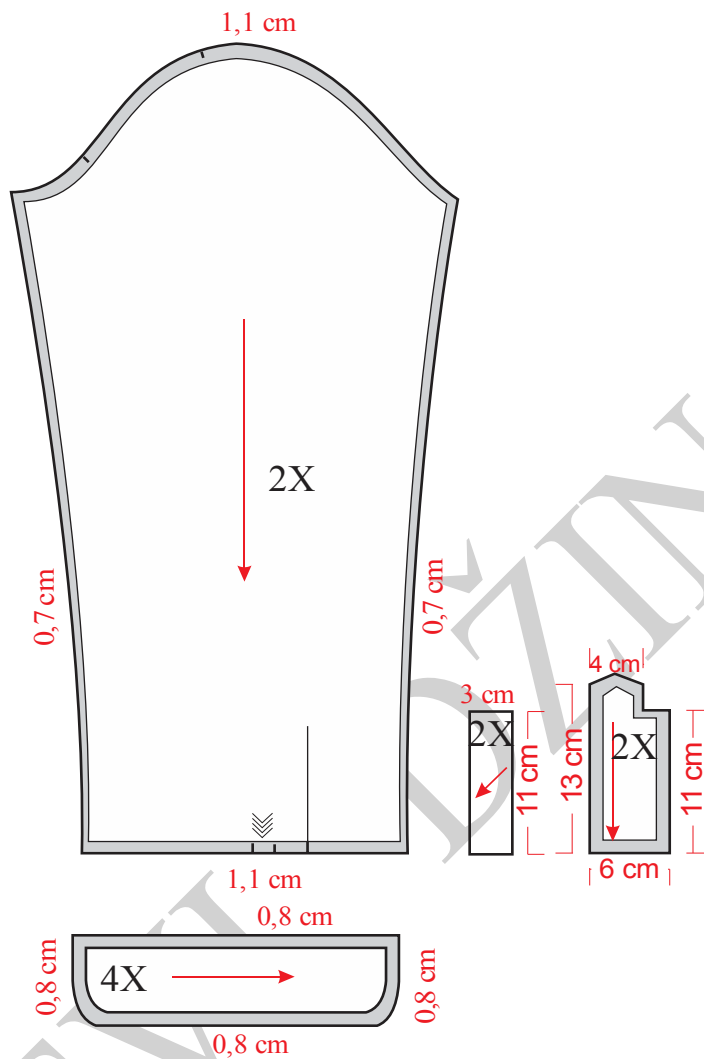
Slika 25. Konstrukcija kragne za žensku košulje sa ušicama

Slika 26. Modelovanje kompletiranje ženske košulje sa ušicama

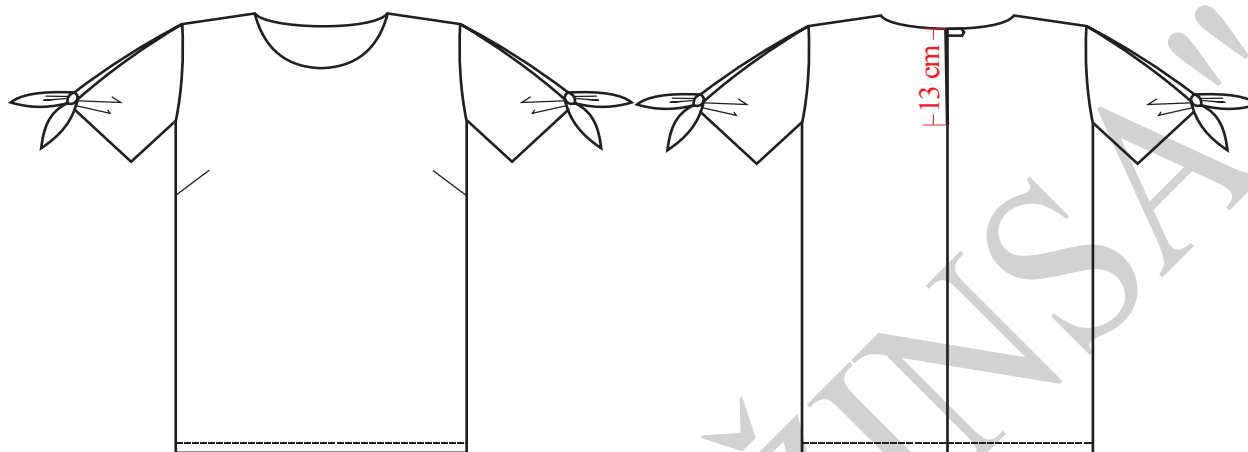
Slika 27. Modelovanje kompletiranje ženske košulje sa ušicama

Slika 28. Modelovanje kompletiranje rukava i manžetne ženske košulje sa ušicama

4.3.5. Konstrukciona priprema ženske bluze

Slika 29. Tehnička skica ženske bluze

Tehnički prikaz modela dat je naslici 29, konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela na slici 30, rukava na slici 31, modelovanje na slici 32. Kompletiranje prednjeg i zadnjeg dela predstavljeno je naslici 33. Konstrukcija mašni na dužini rukava i modelovanje prikazano je na slikama 34 i 35. Kompletiranje rukava prikazano je na slikama 36 i 37.

Velicina M

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 170 \text{ cm}$$

$$OG = 91 \text{ cm}$$

$$OP = 73,66 \text{ cm} = 74 \text{ cm}$$

$$OB = 99,06 \text{ cm} = 99 \text{ cm}$$

$$DR = 30 \text{ cm}$$

$$DRI = 1/10 OP + 10,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 18,9 \text{ cm}$$

$$DL = 1/4 VT - 1 \text{ cm} = 41,5 \text{ cm}$$

$$DM = \text{zavisi od modela} = 61 \text{ cm}$$

$$VG = 1/4 OG + 3 \text{ cm} = 25,75 \text{ cm}$$

$$DR = \text{zavisi od modela} = 20 \text{ cm}$$

$$\check{S}VI = 1/10 OG + 3 \text{ cm} = 4,4 + 3 = 7,5 \text{ cm}$$

$$\check{S}L = 1/8 OG + 5,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 17,9 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = 1/8 OG + 0,5 \text{ cm} = 11,9 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = 1/4 OG - 4 \text{ cm} + 1,5 \text{ cm} = 20,25 \text{ cm}$$

$$PV = DL + 4 \text{ cm} = 45,5 \text{ cm}$$

$$VRO = 1/3 (VR + VR) - 2,5 \text{ cm} = 9,8 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja zadnjeg prednjeg dela:

$$1 - 2 = DRI = 18,9 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = DL = 41,5 \text{ cm}$$

$$1 - 4 = DM = 61 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3 i 4 nacrtati horizontalne linije ulevo.

$$1 - 5 = \check{S}VI = 7,4 \text{ cm}$$

5 - 6 = 2 cm, meriti iznad tačke 5.

Nacrtati vratni izrez zadnjeg dela spajanjem krivom limijom tačkake 1 i 6.

$$2 - 7 = \check{S}L = 17,9 \text{ cm}$$

Iz tačke 7 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 8.

$$8 - 9 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 6 i 9 spojiti pravom linijom i produžiti levo.

$$9 - 10 = 1,5 \text{ cm}$$

$$7 - 11 = 2/3 \check{S}RI = 7,9 \text{ cm}$$

Iz tačke 11 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 12.

$$7 - 13 = 1/4 (7 - 9)$$

$$13 - B = 1,5 \text{ cm}$$

Nacrtati rukavski izrez zadnjeg dela spajanjem krivom linijom tačka 10, B i 11.

$$11 - 14 = 10 \text{ cm}$$

$$14 - 15 = 1/3 \text{ ŠRI} = 4 \text{ cm}$$

$$15 - 16 = \text{PŠ} = 20,25 \text{ cm}$$

$$16 - 17 = 1/10 \text{ OG} + 1 \text{ cm} = 10,1 \text{ cm}$$

$$17 - G = 1,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 16 nacrtati vertikalnu liniju.

Kroz tačku 17 nacrtati vertikalnu liniju, a na liniji struka obeležiti tačku 18.

$$18 - 19 = \text{PV} = 45,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 19 normalno na liniju sredine prednjeg dela nacrtati liniju i obeležiti tačku 20.

$$20 - 21 = 1/20 \text{ OG} - 1 \text{ cm} = 3,5 \text{ cm}$$

Tačke 16 i 21 spojiti pravom linijom.

$$21 - 22 = \text{ŠVI} = 7,5 \text{ cm}$$

$$21 - 23 = \text{ŠVI} + 1 \text{ cm} = 8,5 \text{ cm}$$

Iz tačke 15 nacrtati vertikalnu liniju.

Nacrtati vratni izrez prednjeg dela spajanjem tačaka 22 i 23.

$$15 - 24 = \text{VR} - 1 \text{ cm}$$

Tačke 22 i 24 spojiti pravom linijom i produžiti desno.

$$22 - 25 = \text{preneti širinu ramena zadnjeg dela (6-10)}.$$

$$15 - A = 1/4 \text{ ŠRI} = 4 \text{ cm}$$

Nacrtati rukavski izrez prednjeg dela spajanjem krivom linijom tačaka 25, A i 14.

Iz tačke 14 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 26.

$$14 - 27 = 5 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju otvaranja grudnog ušitka spajanjem tačaka 16 i 27.

Liniju ramena zadnjeg dela podići za 1 cm, a prednjeg dela spustiti za 1 cm.

Podebljati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela.

Pomoćne mere za rukav:

$$VRO = 1/3 \text{ ORI} - 4 = 9,6 \text{ cm}$$

$$\text{ORI} = (\text{meri se na konstrukciji}) 27 - A - 8 \text{ i } 7 - 19 \vee 18 = 41 \text{ cm}$$

$$DR = 20 \text{ cm}$$

Konstrukcija kroja rukava:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = VRO = 9,8 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = DR = 30 \text{ cm}$$

Iz tačaka 1, 2 i 3 nacrtati horizontalne linije udesno.

$$2 - 4 = 1/2 \text{ ORI} - 0,5 \text{ cm} = 20,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 4 nacrtati vertikalnu liniju.

$$4 - 5 = 1/2 \text{ ORI} - 0,5 \text{ cm} = 20,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 5 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 6.

$$3 - 7 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 2 i 7 spojiti pravom linijom.

$$6 - 8 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 5 i 8 spojiti pravom linijom.

$$2 - 9 = 1/2 (2-4)$$

$$2 - 10 = 1/2 (2-9)$$

$$4 - 11 = 1/2 (4-9)$$

$$11 - 16 = 1 \text{ cm}$$

Formirati glavne konture kroja rukava.

$$4 - 12 = 1/2 (4-5)$$

$$4 - 13 = 1/2 (4-12)$$

$$5 - 14 = 1/2 (5-12).$$

$$10 - 15 = 1 \text{ cm}$$

$$11 - 16 = 1 \text{ cm}$$

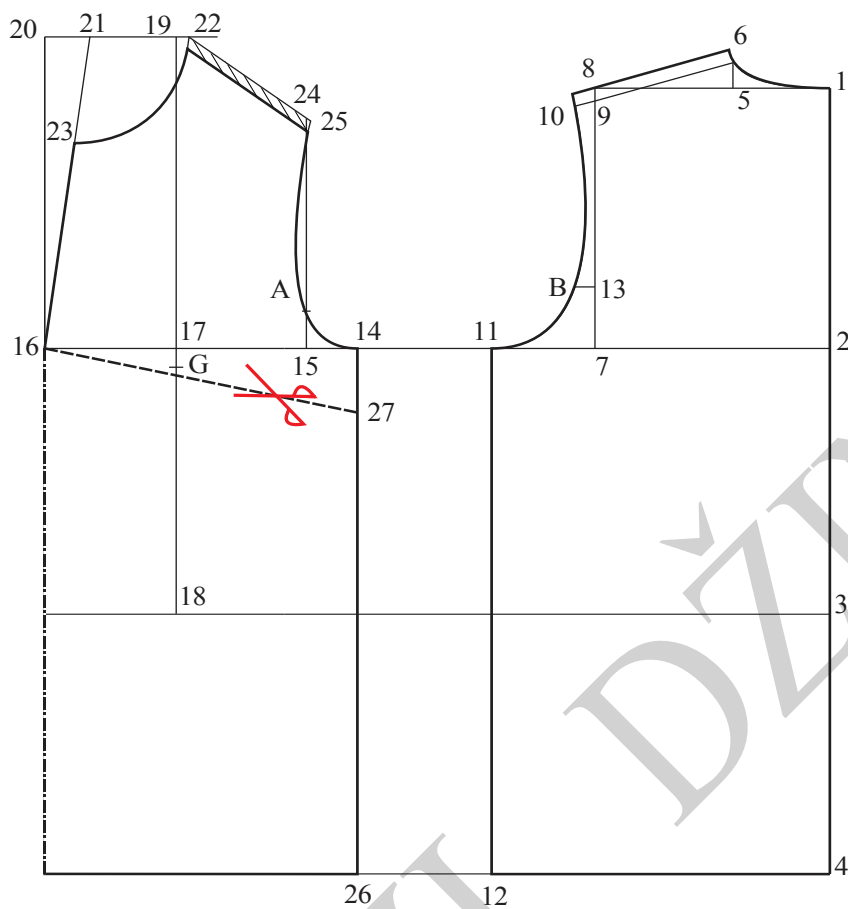
$$13 - 17 = 1 \text{ cm}$$

$$14 - 18 = 0,5 \text{ cm}$$

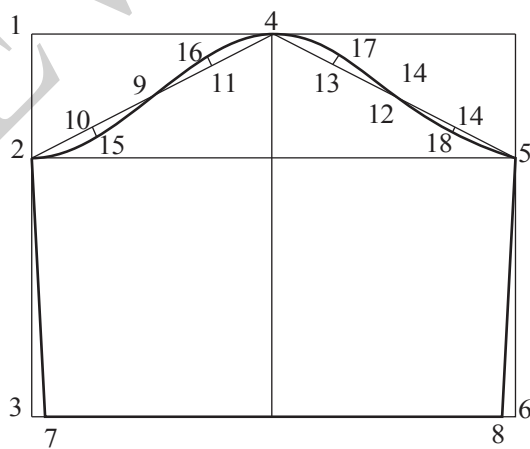
Nacrtati kuglu rukava spajanjem tačaka 2, 15, 9, 16, 4, 17, 14, 18 i 5.

Podebljati konturne linije rukava.

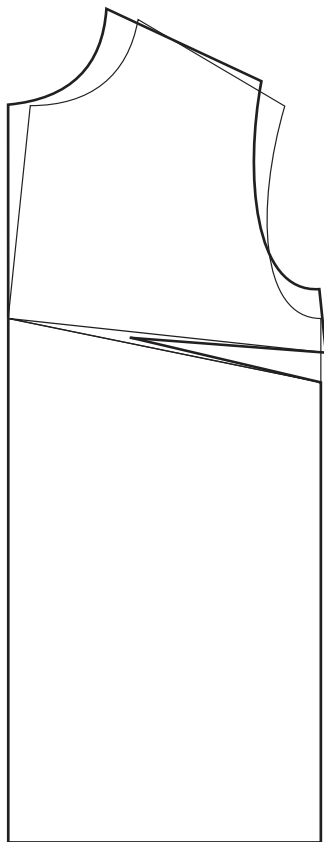
"PUTEVI DZINSA"

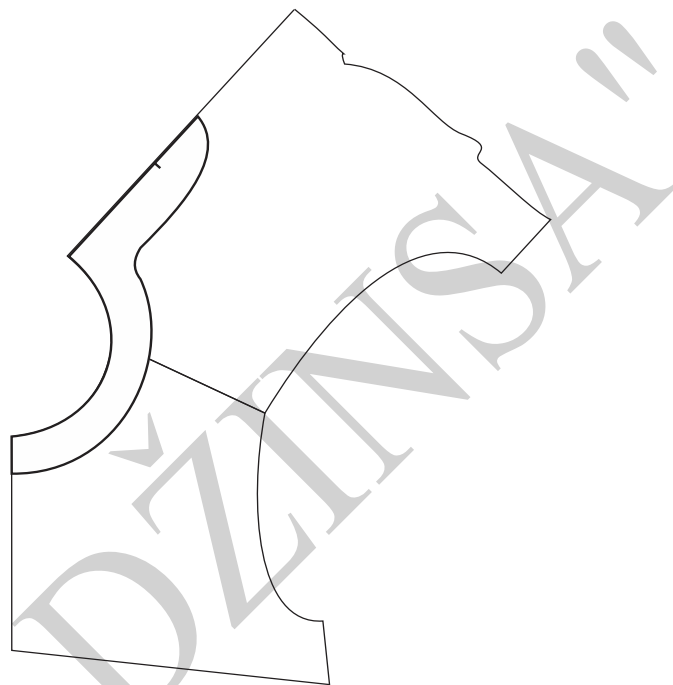
Slika 30. Osnovna konstrukcija ženske bluze

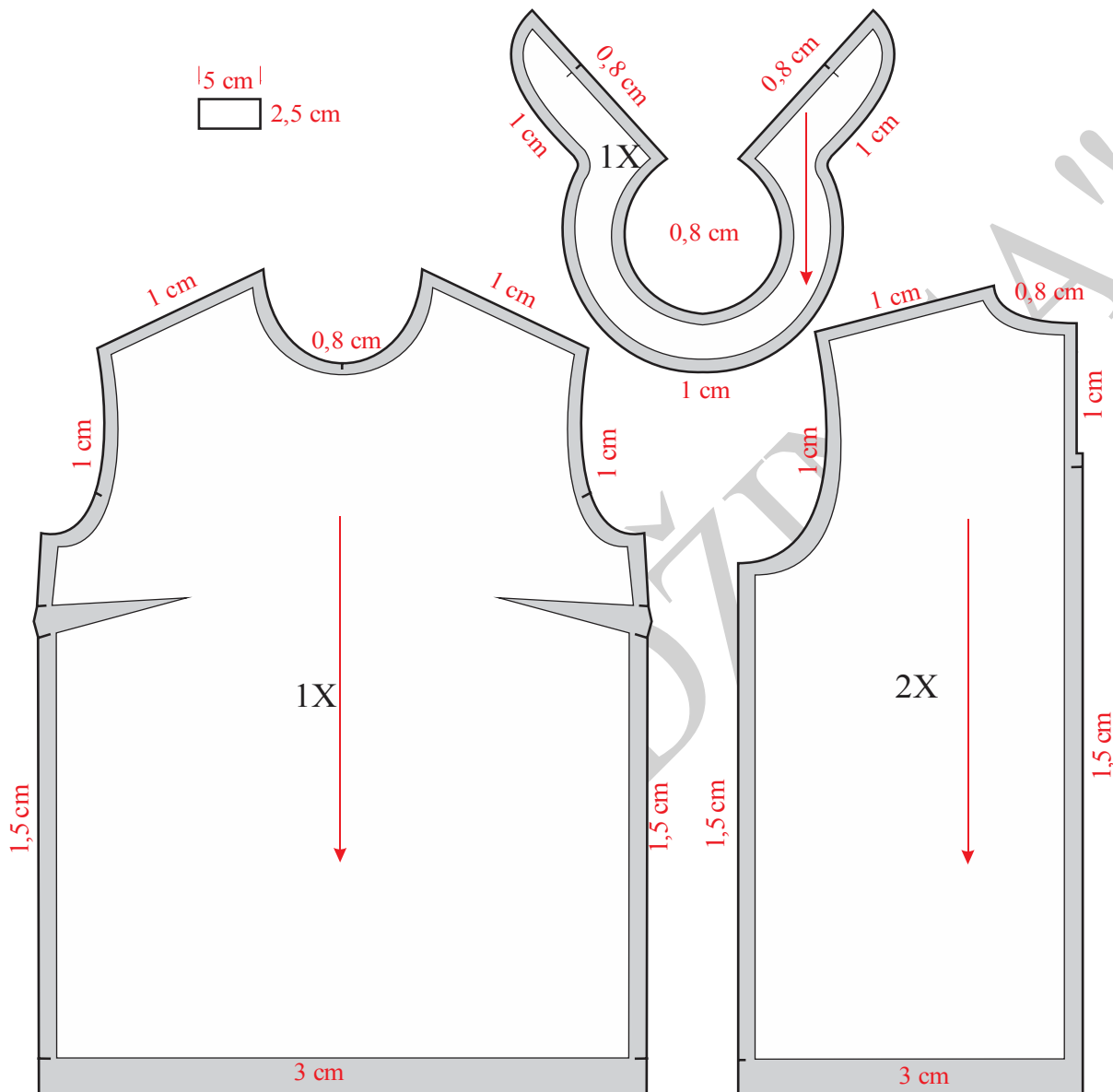
Slika 31. Konstrukcija rukava ženske bluze

Slika 32. Otvaranje grudnog ušitka
ženske bluze

Slika 33. Modelovanje obrade vratnog
izreza ženske bluze

Slika 34. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova i poruba kod ženske bluže

Opis modelovanja rukava

Paralelno sa vertikalnom linijom koja prolazi kroz tačku 4, ali 3 cm levo od nje nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke B i C.

7 – D=3 cm

Kroz tačku D nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačke E i F.

6 – G = 1,5 cm

Liniju koja povezuje tačke 6 i 7 produžiti desno.

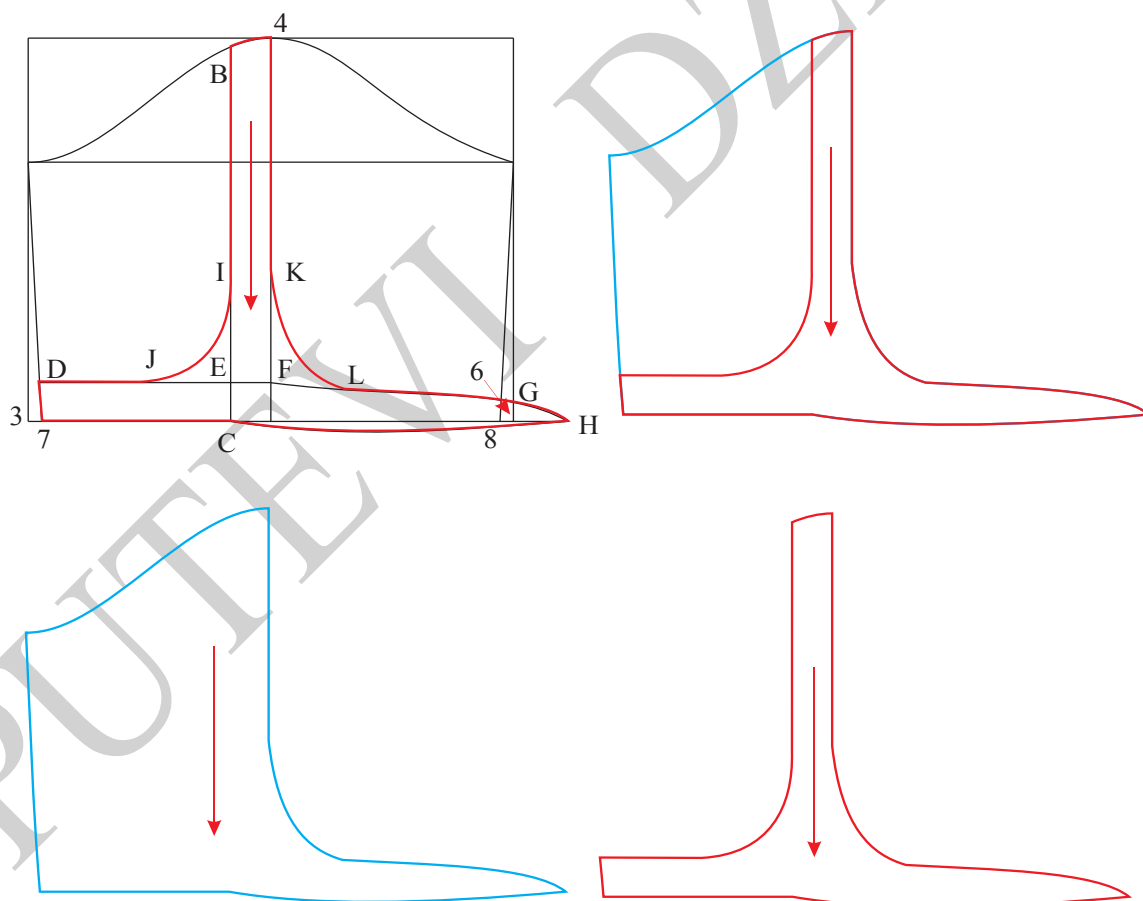
6 – H = 4 cm

E – I = 9 cm

E – J = 7 cm

F – K = 9 cm

F – L = 6 cm

Slika 35. Modelovanje prednjeg dela rukava i ojačanja za žensku bluzu

Paralelno sa vertikalnom linijom koja prolazi kroz tačku 4, ali 3 cm desno od nje nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke B i C.

$$6 - D = 3 \text{ cm}$$

Kroz tačku D nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačke E i F.

$$3 = G = 1,5 \text{ cm}$$

Liniju koja povezuje tačke 6 i 7 produžiti levo.

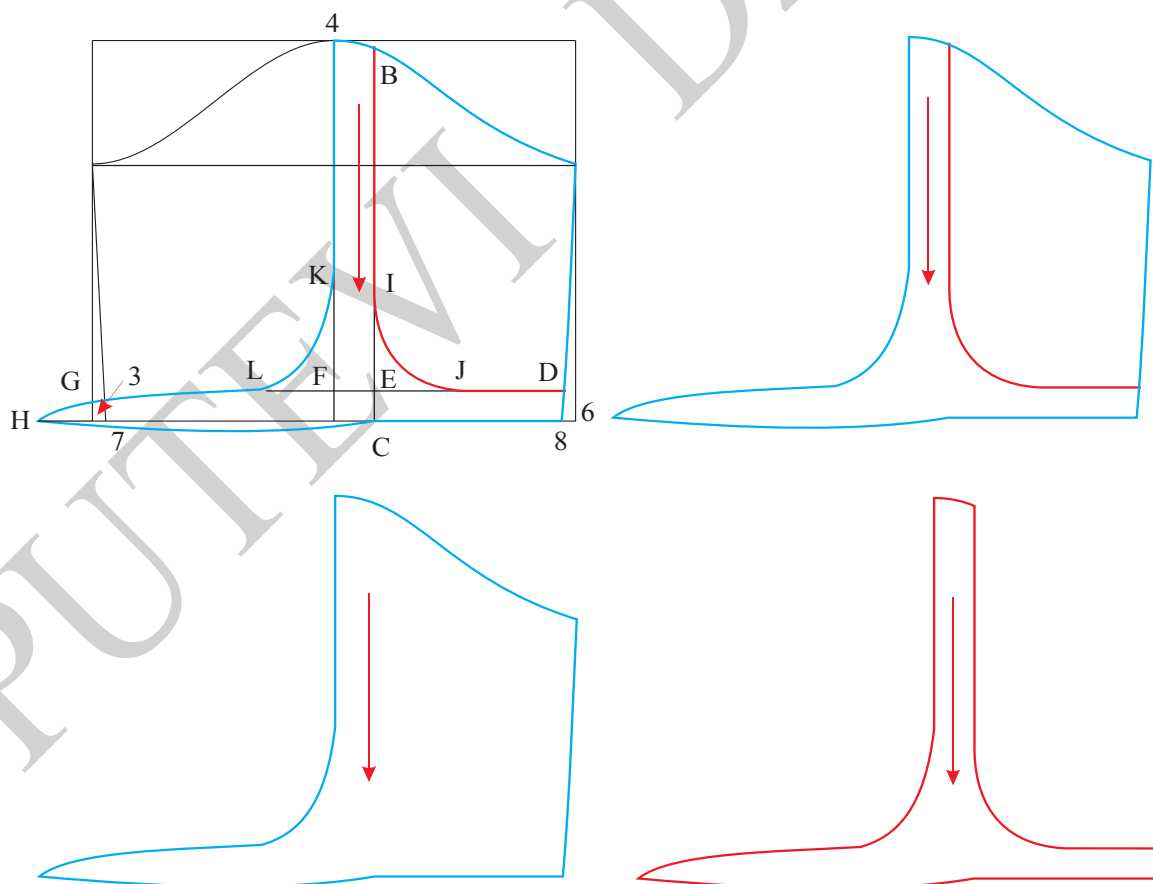
$$3 - H = 4 \text{ cm}$$

$$E - I = 9 \text{ cm}$$

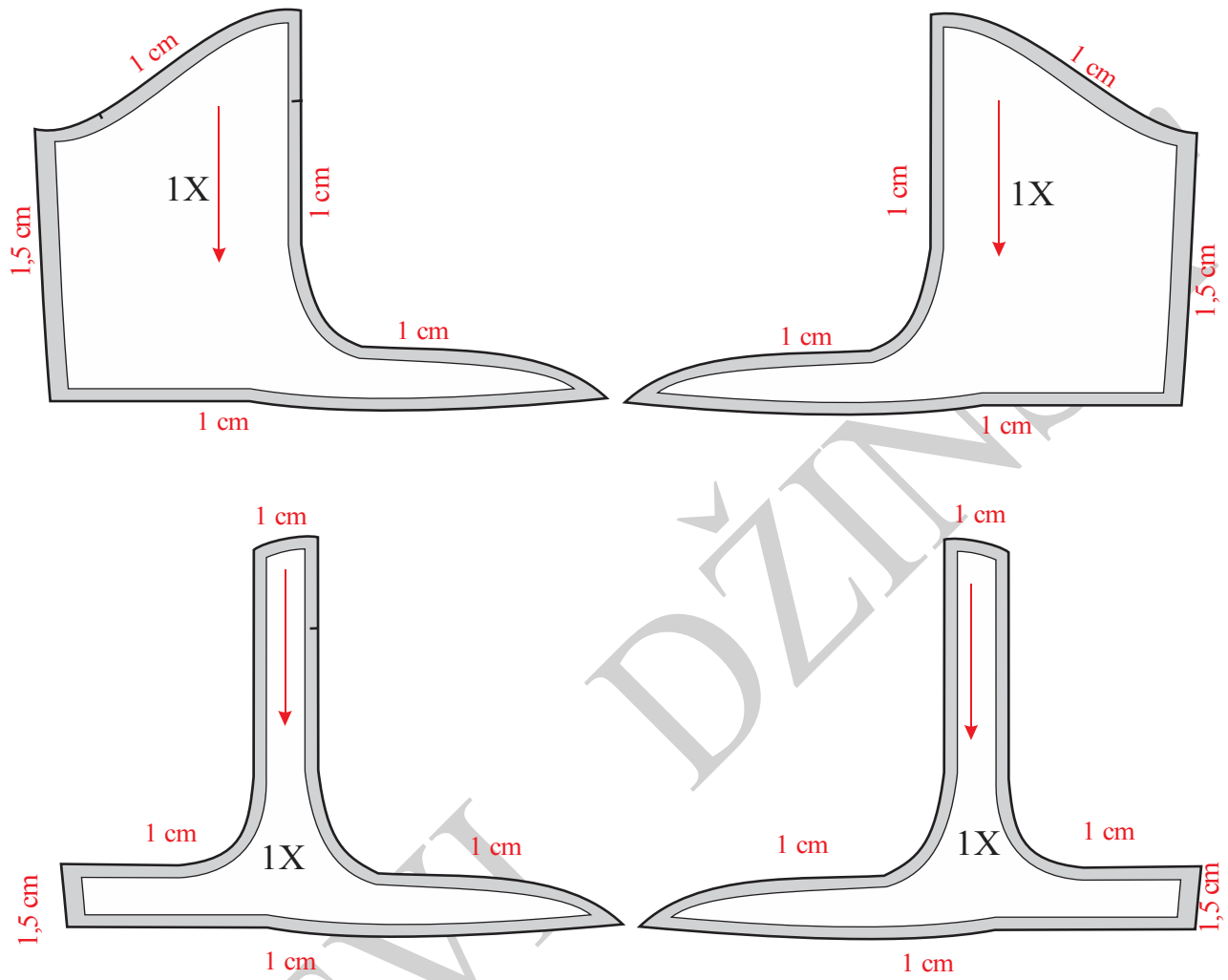
$$E - J = 7 \text{ cm}$$

$$F - K = 9 \text{ cm}$$

$$F - L = 6 \text{ cm}$$

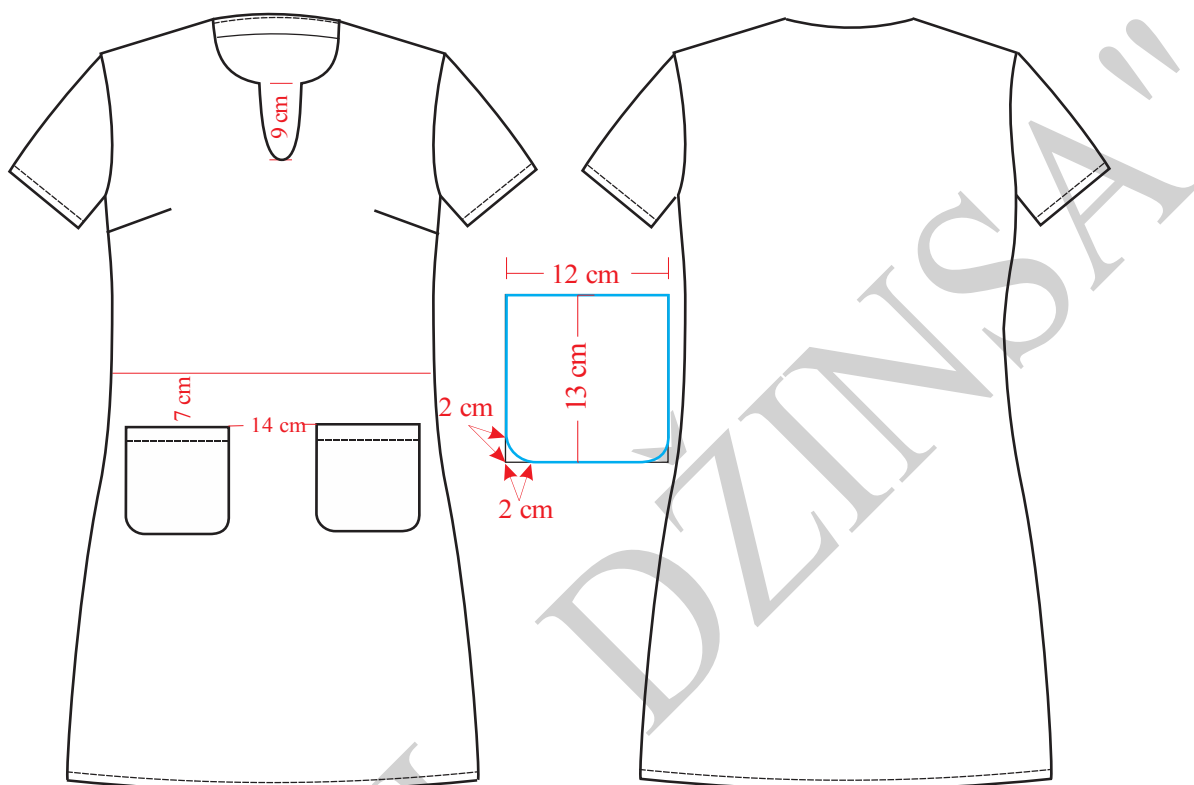
Slika 36. Modelovanje zadnjeg dela rukava i ojačanja za žensku bluzu

Slika 37. Dodavanje šavova kod rukava ženske bluze

4.3.6. Konstrukciona priprema ženske haljine Model-1

Slika 38. Tehnička skica ženske haljine Model-1

Tehnička skica haljine prikazana je na slici 38, konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela na slici 39, rukava na slici 40. Modelovanje kroja prednjeg dela na slici 41, unutrašnje obrade vratnog izreza na slici 42, kompletiranje kroja na slikama 43, 44 i 45.

Velicina M

Glavne i pomoćne mere tela:

VT = 170 cm

OG = 91 cm

OP = 73,66 cm = 74 cm

OB = 99,06 cm = 99 cm

$$DRI = 1/10 OG + 10.5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 20,6 \text{ cm}$$

$$DL = 1/4 VT - 1 \text{ cm} = 41,5 \text{ cm}$$

$$DM = \text{zavisi od mode} = 90 \text{ cm}$$

$$DR = \text{zavisi od modela} = 20 \text{ cm}$$

$$\check{S}VI = 1/10 OG + 3 \text{ cm} = 6,5 \text{ cm}$$

$$\check{S}L = 1/8 OG + 5,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 17,9 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = 1/8 OG + 0,5 \text{ cm} = 11,9 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = 1/4 OG - 4 \text{ cm} + 1,5 \text{ cm} = 20,25 \text{ cm}$$

$$PD = DL + 4 \text{ cm} = 45,5 \text{ cm}$$

Opis za konstrukciju kroja prednjeg i zadnjeg dela haljine:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DRI = 20,3 \text{ cm}$$

$$1-3 = DL = 41 \text{ cm}$$

$$1-4 = DB = 61,3 \text{ cm}$$

$$1-5 = DM = 90 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3, 4 i 5 nacrtati horizontalne linije.

$$1-6 = \check{S}VI = 7,5 \text{ cm}$$

$$6-7 = 2 \text{ cm}$$

Nacrtati vrati izrez leđnog dela spajanjem tačkaka 6 i 7.

$$2-8 = \check{S}L = 17,9 \text{ cm}$$

Iz tačke 8 nacrtati vertikalnu liniju i presek sa horizontalnom linijom koja prolazi kroz tačku 1 obeležiti tačkom 9.

$$9-10 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 7 i 10 spojiti pravom linijom i produžiti liniju levo od tačke 10.

$$10 - 11 = 1,5 \text{ cm}$$

$$8 - 12 = \frac{2}{3} \check{S}RI = 7,9 \text{ cm}$$

Iz tačke 12 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke 13 i 14.

$$8 - 15 = \frac{1}{4} VR$$

$$15 - B = 1,5 \text{ cm}$$

Tačka 16 dobija se odmeravanjem 1 cm desno od tačke 13 na liniji pojasa, a zatim 1 cm gore.

Nacrtati bočni šav leđnog dela spajanjem pravom linijom tačaka 12 i 16, a tačke 16 i 17 spojiti krivom linijom.

$$17 - 17a = 1 \text{ cm}$$

Najpre formirati prav ugao kod tačke 17a a potom nacrtati liniju dužine modela zadnjeg dela spajanjem krivom linijom tačaka 5 i 17a.

Nacrtati rukavski izrez leđnog dela spajanjem tačaka 11, B i 12.

$$12 - 18 = 15 \text{ cm}$$

$$18 - 19 = \frac{1}{3} \check{S}RI = 4 \text{ cm}$$

$$19 - 20 = P\check{S} = 20,25 \text{ cm}$$

$$20 - 21 = \frac{1}{10} OG + 1 \text{ cm} = 10,1 \text{ cm}$$

Kroz tačku 21 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 22.

$$22 - 23 = PV = 45,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 20 nacrtati vertikalnu liniju a kroz tačku 23 nacrtati horizontalnu liniju, presek ovih linija obeležiti tačkom 24, a na liniji dužine modela obeležiti tačku 25.

$$23 - 26 = \check{S}VI = 7,5 \text{ cm}$$

Tačke 20 i 26 spojiti pravom linijom.

$$26 - 27 = \check{S}VI + 1 \text{ cm} = 8,5 \text{ cm.}$$

Nacrtati liniju vratnog izreza prednjeg dela spajanjem krivom linijom tačaka 23 i 27.

$$27 - 28 = 10 \text{ cm}$$

$$27 - 29 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 28 i 29 spojiti krivom linijom.

Kroz tačku 19 nacrtati vertikalnu liniju, a presek sa horizontalnom linijom koja prolazi kroz 24, 26 i 23 obeležiti tačkom 30.

$$19-31 = (8-10) - 1 \text{ cm}$$

Tačke 23 i 31 spojiti pravom linijom i produžiti koso desno.

$$23-32 = \text{ŠR} = (7-11) \text{ meriti na leđnom delu.}$$

$$19-A = 1/4 \text{ ŠRI} - 1 \text{ cm} = 2,9 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju rukavskog izreza prednjeg dela spajanjem tačaka 32, A i 18.

Iz tačke 18 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke 33 i 34.

Tačka 35 dobija se odmeravanjem 1 cm levo od tačke 33 na liniji pojasa, a zatim 1cm gore.

$$34-36 = 3 \text{ cm}$$

Nacrtati bočni šav prednjeg dela najpre spajanjem pravom linijom tačaka 18 i 35, a zatim krivom linijom spojiti tačke 35 i 36.

$$36-36a = 1 \text{ cm}$$

Najpre formirati prav ugao kod tačke 36a, a potom nacrtati liniju dužine modela prednjeg dela spajanjem krivom linijom tačaka 25 i 36a.

$$18-38 = 5 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju otvaranja grudnog ušitka sajanjem tačaka 20 i 38.

Liniju ramena pednjeg dela spustiti 1 cm, a zadnjeg dela podići 1 cm.

Nacrtati džep.

Podebljati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela.

Opis za konstrukciju kroja rukava:

$$\text{VRO} = 1/3 \text{ ORI} - 4 \text{ cm} = 9,6 \text{ cm}$$

$$\text{ORI} = \text{meri se na konstrukciji } 32-A-18 \text{ i } 12-B-11 = 41 \text{ cm}$$

DR = 20 cm

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

1-2 = VRO = 9,6 cm

1-3 = DR = 20 cm

Iz tačaka 1, 2 i 3 nacrtati horizontalne linije udesno.

2-4 = 1/2 ORI = 20,5 cm

4-5 = 1/2 ORI = 20,5 cm

Kroz tačku 4 nacrtati vrtikalnu liniju.

Kroz tačku 5 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 6.

3-7 = 1 cm

Tačke 2 i 7 spojiti pravom linijom.

6-8 = 1 cm

Tačke 5 i 8 spojiti pravom linijom.

2 - 9 = 1/2 (2-4)

2 - 10 = 1/2 (2-9)

10 - 11 = 1 cm

4 - 12 = 1/2 (4-9)

12 - 13 = 1 cm

4 - 14 = 1/2 (4-5)

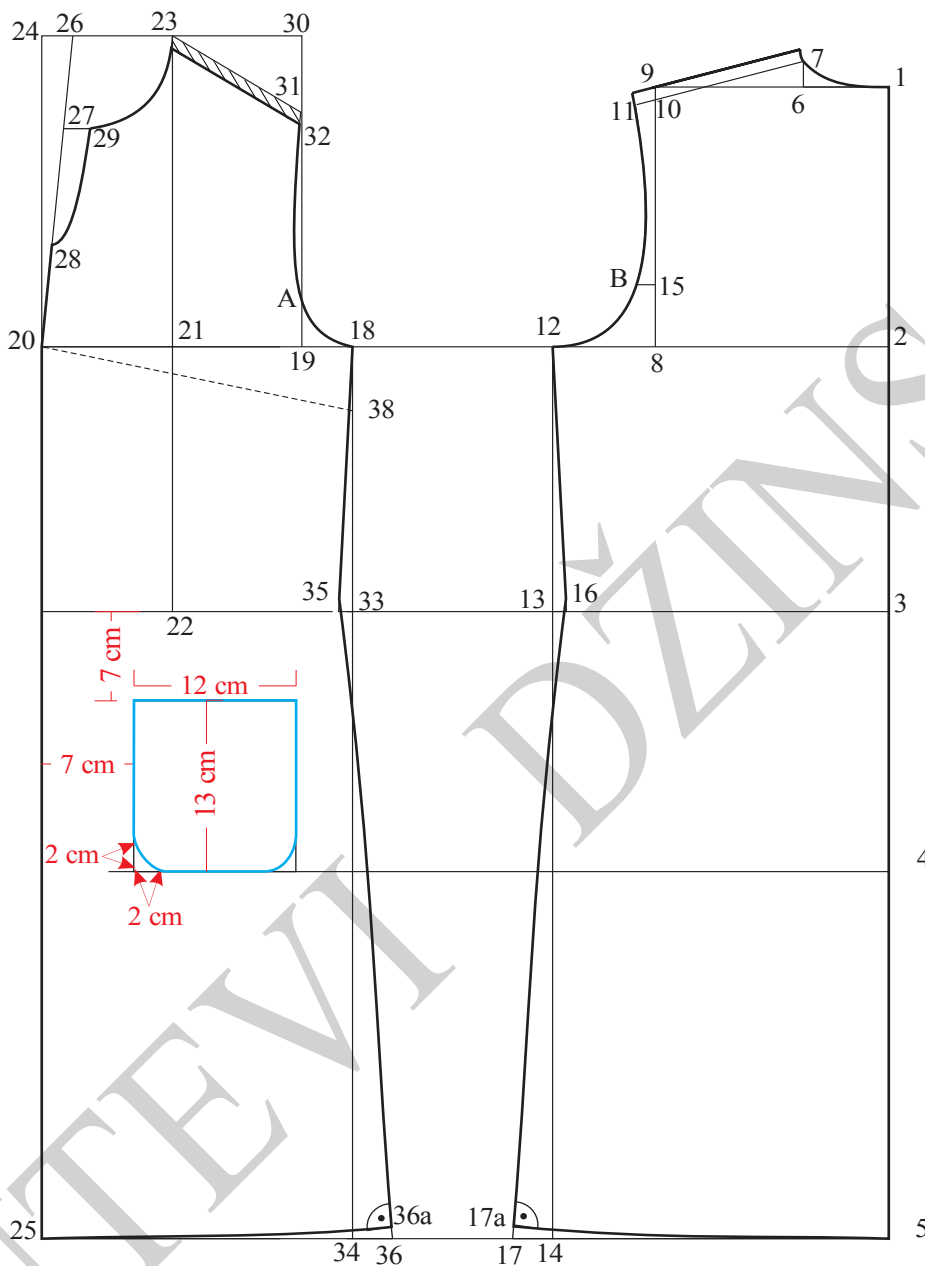
4 - 15 = 1/2 (4-14)

15 - 16 = 1 cm

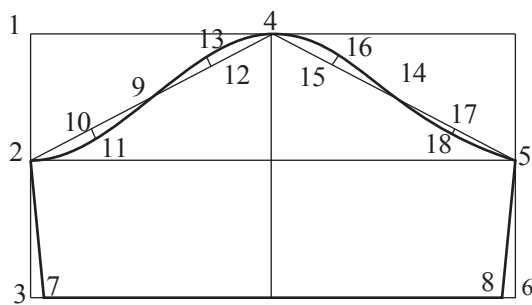
5 - 17 = 1/2 (5-14)

17 - 18 = 0,5 cm

Nacrtati kuglu rukava spajanjem tačaka 2, 11, 9, 13, 4, 16, 14, 18 i 5.

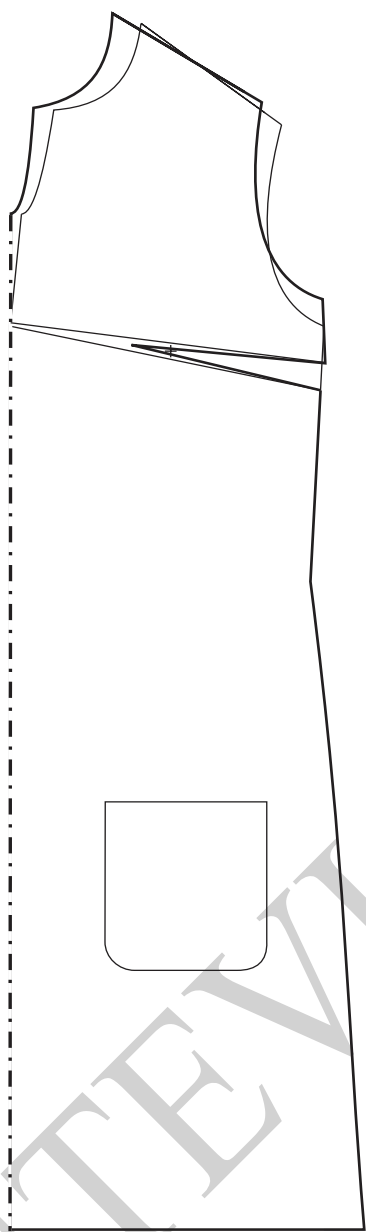

Slika 39. Osnovna konstrukcija ženske haljine Model-1

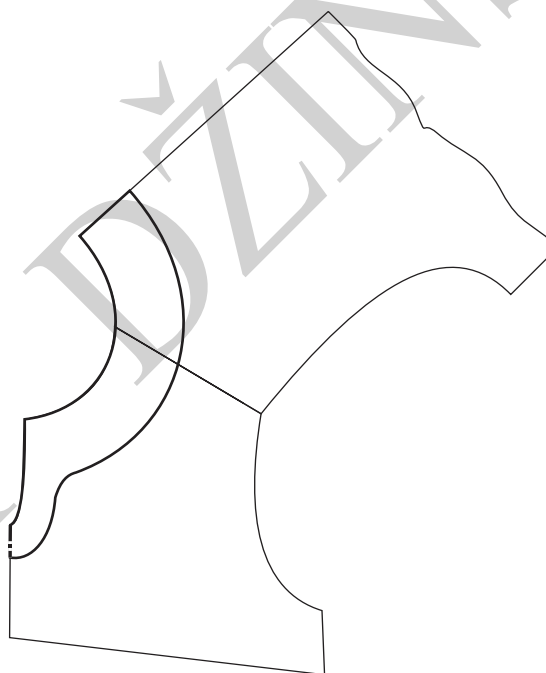

Slika 40. Konstrukcija rukava ženske haljine Model-1

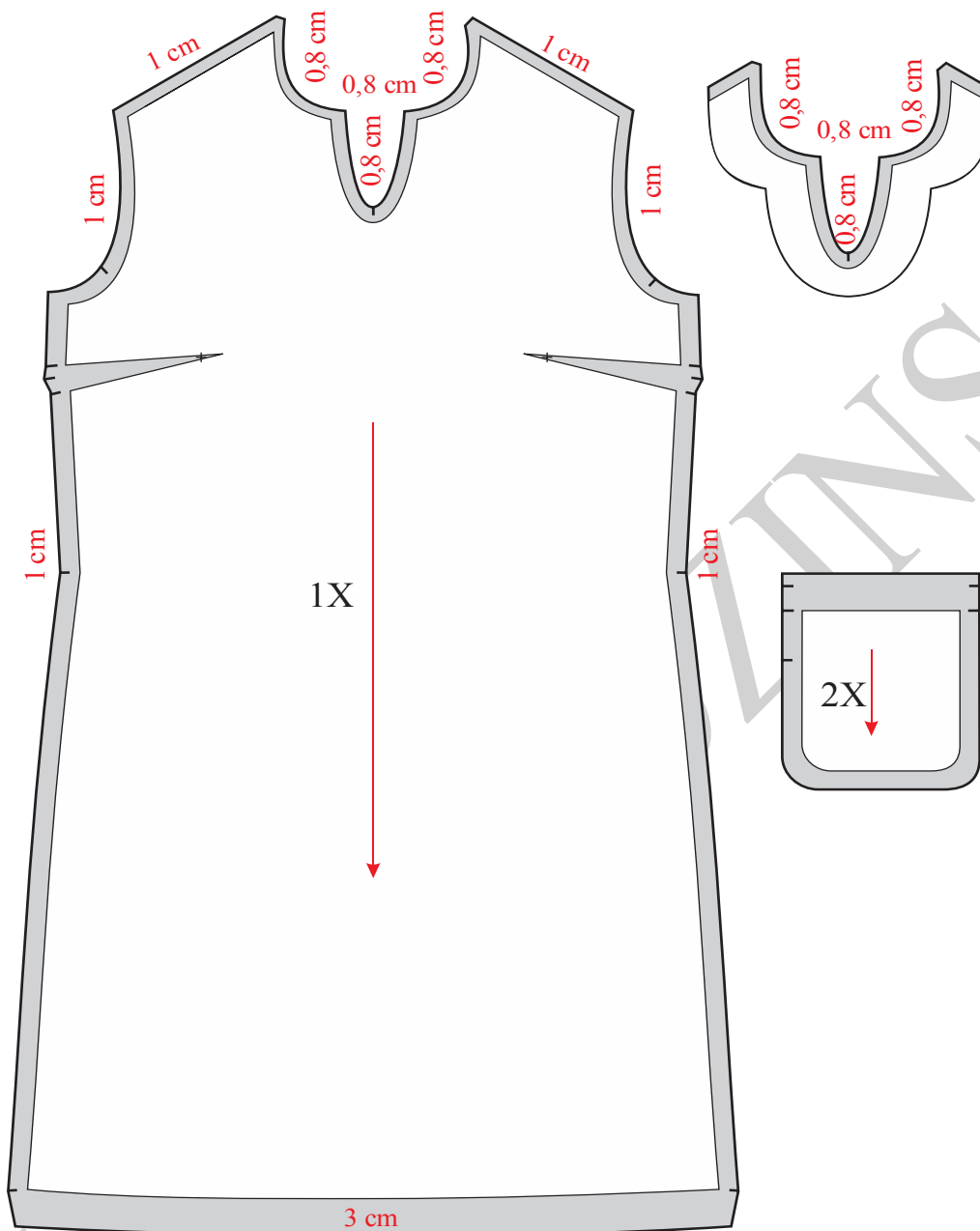

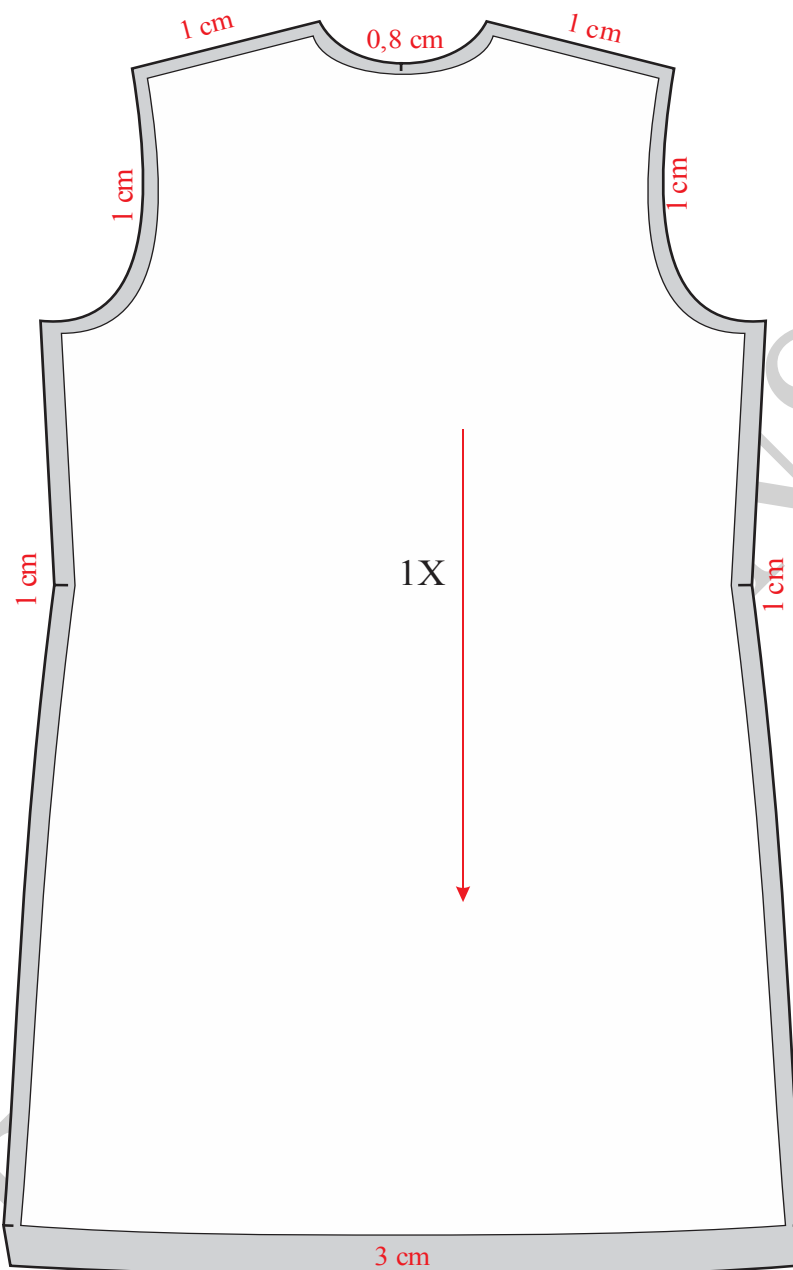
Slika 41. Otvaranje grudnog ušitka
ženske haljine Model-1

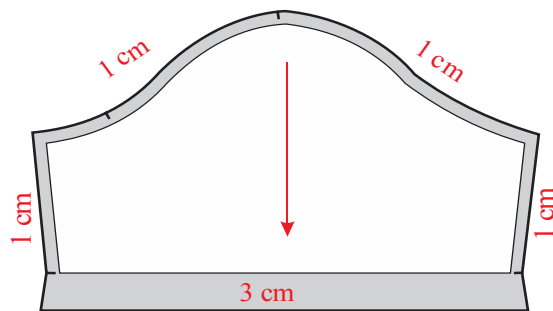
Slika 42. Modelovanje obrade vratnog izreza
ženske haljine Model-1

Slika 43. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba prednjeg dela i ojačanja na vratnom izrezu i d žepa kod ženske haljine Model-1

Slika 44. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba leđnog dela ženske haljine Model-1

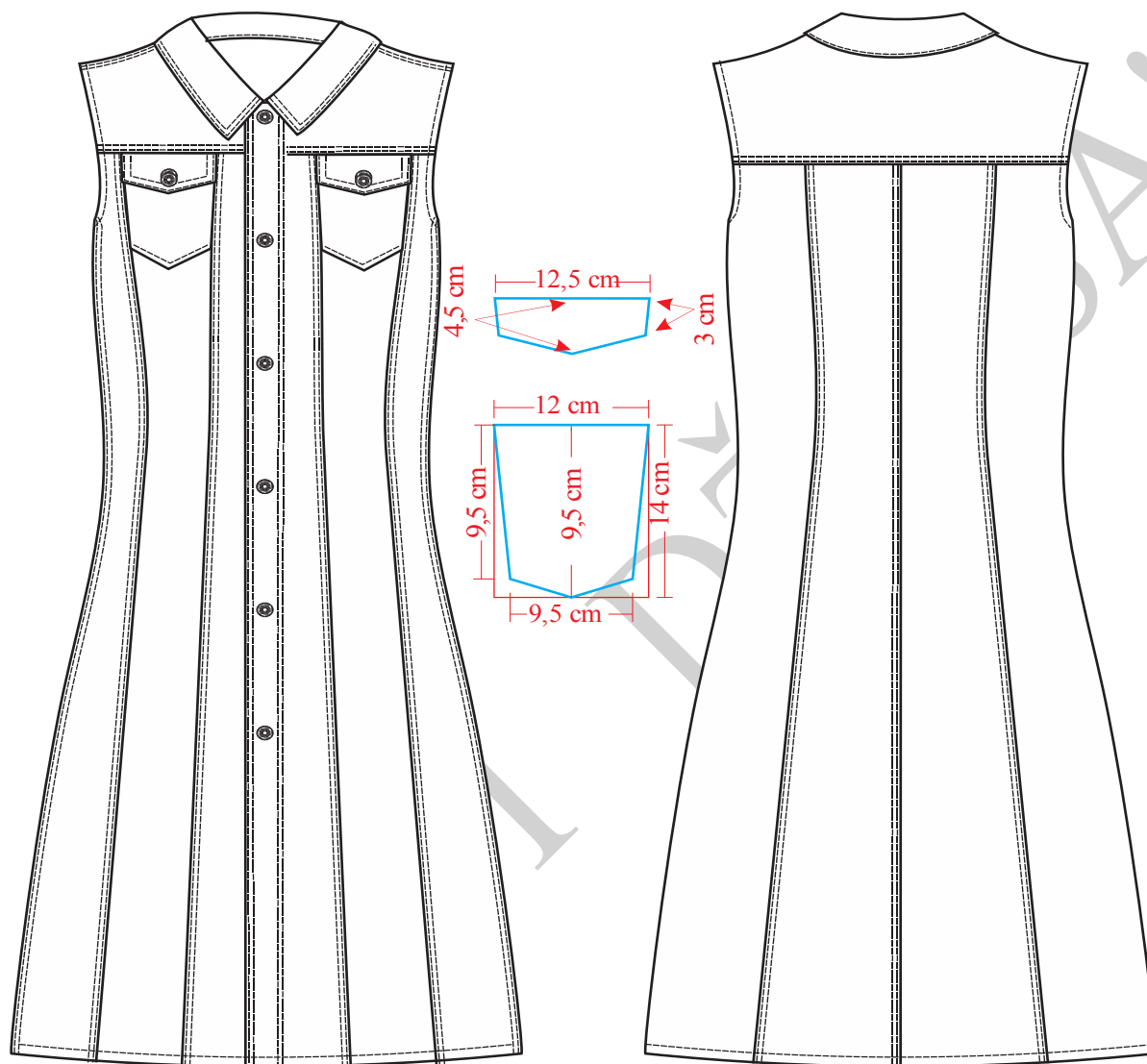

Slika 45. Dodavanje šavova rukava ženske haljine Model-1

"PUTEVI DŽINSA"

4.3.7. Konstrukciona priprema ženske haljine Model-2

Slika 46. Tehnička skica ženske haljine Model-2

Tehnička skica haljine prikazana je na slici 46. Konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela na slici 47, kragne na slici 48, modelovanje prednjeg i zadnjeg dela na slici 49, a kompletiranje kroja na slikama 50, 51 i 52.

Veličina: S

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 168 \text{ cm}$$

$$OG = 88 \text{ cm}$$

$$OP = 72 \text{ cm}$$

$$OB = 97 \text{ cm}$$

$$\check{S}VI = 1/20 OG + 3 \text{ cm} = 7,4 \text{ cm}$$

$$DRI = 1/10 OG + 10,5 \text{ cm} + 4 \text{ cm} - 5 \text{ cm} = 24,7 \text{ cm}$$

$$DL = 1/4 VT - 1 \text{ cm} = 41 \text{ cm}$$

$$DB = DL + 20 \text{ cm} = 61 \text{ cm}$$

$$DM = 1/2 VT + 6 \text{ cm} = 90 \text{ cm, ili po želji}$$

$$PD = DL + 1/2 OG = 45,5 \text{ cm}$$

$$\check{S}L = 18 OG + 5,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 17,5 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = 1/8 OG - 1,5 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = 12,5 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = 1/4 OG - 4 \text{ cm} + 2,5 \text{ cm} = 20,5 \text{ cm}$$

$$PDR = 1/4 VT + 4 \text{ cm} = 46 \text{ cm}$$

Opis zakonstrukciju kroja zadnjeg i prednjeg dela:

Označiti tačku 1 i povući početnu vertikalnu liniju.

$$1 - 2 = DRI = 24,7 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = DL = 41 \text{ cm}$$

$$1 - 4 = DB = 61 \text{ cm}$$

$$1 - 5 = DM = 90 \text{ cm}$$

Iscrtati normale levo iz tačaka 1, 2, 3, 4 i 5.

$$3 - 6 = 2 \text{ cm}$$

Iz tačke 6 spustiti normalu do dužine modela, u preseku označiti tačku 7.

$$1 - 8 = 1/2 (1 - 2)$$

Spojiti tačke 8 i 6 pravom linijom.

U preseku ove pomoćne linije sa linijom grudi označiti tačku 9.

$$1 - 10 = \text{ŠVI} + 1 \text{ cm} = 8,4 \text{ cm}$$

$10 - 11 = 2 \text{ cm}$, pomoću krivuljara nacrtati liniju vratnog izreza ledja.

$$9 - 12 = \text{ŠL} = 17,5 \text{ cm}$$

$$12 - 13 = 1/2 \text{ ŠRI} - 0,5 \text{ cm} = 5,75 \text{ cm}$$

Iz tačke 12 podići normalu do linije vratnog izreza, u preseku označiti tačku 14.

$$14 - 15 = 2 \text{ cm}$$

Spojiti tačke 11 i 15 pa liniju produžiti koso levo.

$$11 - 16 = \text{ŠR} = 13 \text{ cm}$$

$$12 - 17 = 1/4 \text{ VR} = 1/4 (12 - 16)$$

$$17 - B = 0,75 \text{ cm}$$

Iz tačke 13 spustiti normalu do linije bokova. U preseku ove pomoćne linije i linije pojasa označiti tačku 18, a sa linijom bokova tačku 19. Tačka 20 crta se odmeravanjem 1cm desno od tačke 18, pa 1cm gore.

$$13 - 21 = 1/2 (13 - 9)$$

Iz tačke 21 spustiti normalu do linije bokova.

Odmeriti 18 cm levo od tačke 13 i označiti tačku 22.

$$22 - 23 = 1/2 \text{ ŠRI} + 0,5 \text{ cm} = 6,75 \text{ cm}$$

$$23 - 24 = \text{PŠ} = 20,5 \text{ cm}$$

$$24 - 25 = 1/10 \text{ OG} + 0,5 \text{ cm} = 9,8 \text{ cm}$$

Iz tačke 22 spusti normalu do linije bokova i označiti tačku 26.

Iz tačke 23 i 25 podići normale naviše i spustiti ih do linije bokova.

Iz tačke 24 podići normalu naviše i spustiti je do linije dužine modela.

Obeležiti tačke 27, 28 i 29.

25 – G = (2-3) cm, tačka G označava vrh grudi.

29 – 30 = PV = 44,5 cm

Normalno na liniju sredine prednjeg dela ucrtati normalu koja prolazi kroz tačku 30, tako se na liniji sredine prednjeg dela dobija tačka 31.

31 – 32 = ŠVI + 1,5 cm = 8,9 cm

31 – 33 = ŠVI + 2 cm = 9,4 cm

Krivuljarom spojiti tačke 32 i 33. Ta linija predstavlja liniju vratnog izreza prednjice.

23 – 34 = VR - 2 cm

Centar šestara postaviti u tačku 23, pa potom nacrtati luk iz tačke 34 desno. Takođe, centar šestara postaviti u tačku G i ucrtati luk iz tačke 30 desno.

34 – 35 = 1/20 OG = 4,4 cm

35-36 = širina ramena leđa = 11-16 (meriti na leđnom delu).

36 -37 = 32 - 30

Spojiti tačke 37 i G pravom pomoćnom linijom.

G – 37 = G-38

Spojiti tačke 32 i 38 pravom linijom.

23 – 39 = (12-17) + 2 cm

23 – A = 1/4 ŠRI = 2,9 cm

27 – 40 = 1/4 OP - 1 cm = 17 cm

40 –41 Višak u pojasu premeriti i preneti na tačku 29 gde se formira prednji ušitak. Visina ušitka iznad i ispod tačke 29 je po 15 cm, a širina iznosi 2,5 cm.

Tačku 42 označiti u preseku linije pojasa i vertikalne linije iz tačke 22. Tačku 43 formirati 1cm iznad linije pojasa, a 1 cm levo od pomoćne vertikalne linije koja prolazi kroz tačku 42.

$(40 - 44) = 1/2 OP + 7 \text{ cm} = 44 \text{ cm}$, vrednost 7 cm je dodatak za komotitet.

Merenje vršiti od tačke 40-43 na prednjem delu linije pojasa i od tačke 20 do 44 na zadnjem delu.

Tačku 45 obeležiti na liniji pojasa, a u preseku sa vertikalnom pomoćnom linijom koja polazi iz tačke 21. Višak u pojasu izmeren na rastojanju između tačaka 6 i 44 preneti na tačku 45 i to polovinu rastojanja levo od tačke 45, a polovinu desno. Ušitak treba biti 15 cm iznad i ispod linije pojasa.

Tačku 46 obeležiti u preseku linije sredine prednjeg dela i linije bokova.

Presek vertikalne linije koja spaja tačke 6 i 7 i linije bokova obeležiti tačku 47.

$$46 - 48 = 1/4 OB + 2,5 \text{ cm} = 26,75 \text{ cm}$$

$$47 - 49 = 1/4 OB + 2,5 \text{ cm} = 26,75 \text{ cm}$$

$$28 - 50 = (46 - 48) + 2 \text{ cm}$$

$$7 - 51 = (47 - 49) + 2 \text{ cm}$$

$$46 - 48 = 49 - 47$$

$$24 - 52 = 2 \text{ cm, dodatak za kopčanje.}$$

Kroz tačku 52 nacrtati vertikalnu liniju gore do vratnog izreza, a dole do linije dužine modela.

Prednje orukavlje formira se krivuljarom povezivanjem tačaka 35, 39, A i 22.

Leđno orukavlje formira se krivuljarom povezivanjem tačaka 16, B i 13.

Prednji bočni šav formira se spajanjem tačaka 22, 43, 48 i 50, a zadnji bočni šav spajanjem tačaka 13, 20, 49 i 51.

$$28 - 53 = 1 \text{ cm, meriti ispod tačke 28 (dodaje se zbog grudi).}$$

$$50 - 54 = 1 \text{ cm}$$

$$51 - 55 = 1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 53 i 54.

Krivom linijom spojiti tačke 7 i 55.

Kroz tačku A nacrtati horizontalnu liniju.

$$A - 56 = 6 \text{ cm}$$

$$56 - 57 = 8 \text{ cm}$$

$$53 - 58 = 10,5 \text{ cm}$$

$$58 - 59 = 8 \text{ cm}$$

Oko nacrtanih linija nacrtati ušitke ukupne širine (oba ušitka) kao ušitak kod tačke 29 (ušitak kod tačke 29 se eliminiše).

$$8 - 60 = 3 \text{ cm}$$

Kroz tačku 60 nacrtati horizontalnu liniju. To je linija sečenja leđnog dela.

Kroz tačke 21 i 45 nacrtati vertikalnu liniju a zatim kod tačke 45 nacrtati ušitak širine 2 cm i ukupne dužine 30 cm (15 cm iznad linije struka, a 15 cm ispod linije struka)

Nacrtati džep i poklopac-patnu. Džep je simetrično postavljen u odnosu na linije sečenja.

Nacrtati podlajnsnu za zakopčavanje na prednjem delu širine 4 cm (šrafirani deo).

Liniju ramena leđnog dela podići za 1 cm a liniju ramena prednjeg dela spustiti sa 1 cm.

Podebljati konturne linije.

Opis konstrukcije kroja kragne:

Nacrtati prav ugao i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = OVI_{ZD} = 10 \text{ cm}$$

$$2 - 3 = OVI_{PD} = 13 \text{ cm}$$

$$1 - 4 = 1 \text{ cm}$$

$$4 - 5 = 7 \text{ cm}$$

Iz tačke 3 nacrtati vertikalnu liniju, a iz tačke 5 horizontalnu liniju, pa presek ovih linija obeležiti tačkom 6.

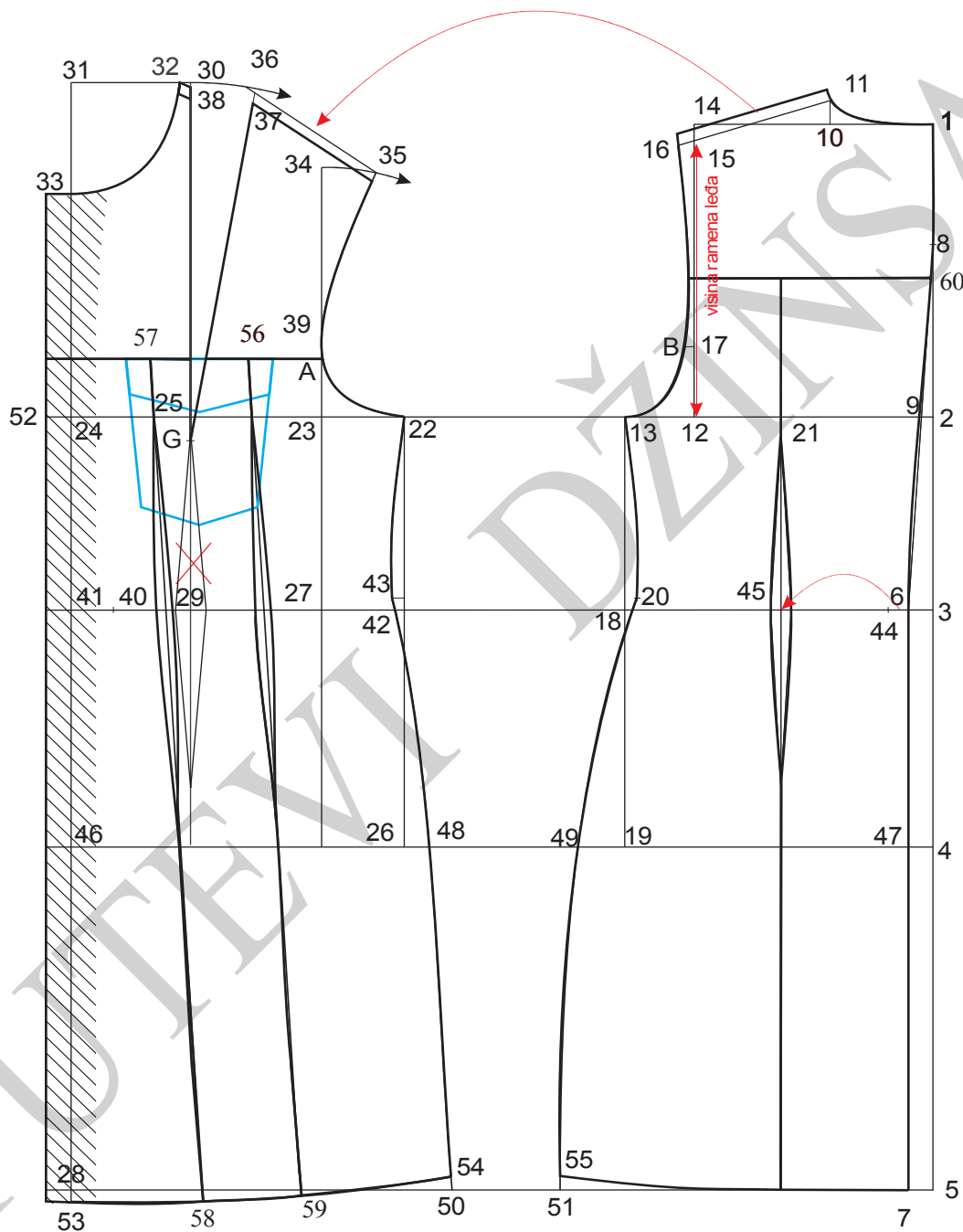
$$3 - 7 = 1 \text{ cm}$$

$$6 - 8 = 1,5 \text{ cm}$$

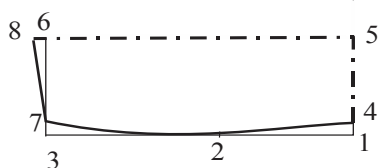
Tačke 7 i 8 spojiti pravom linijom.

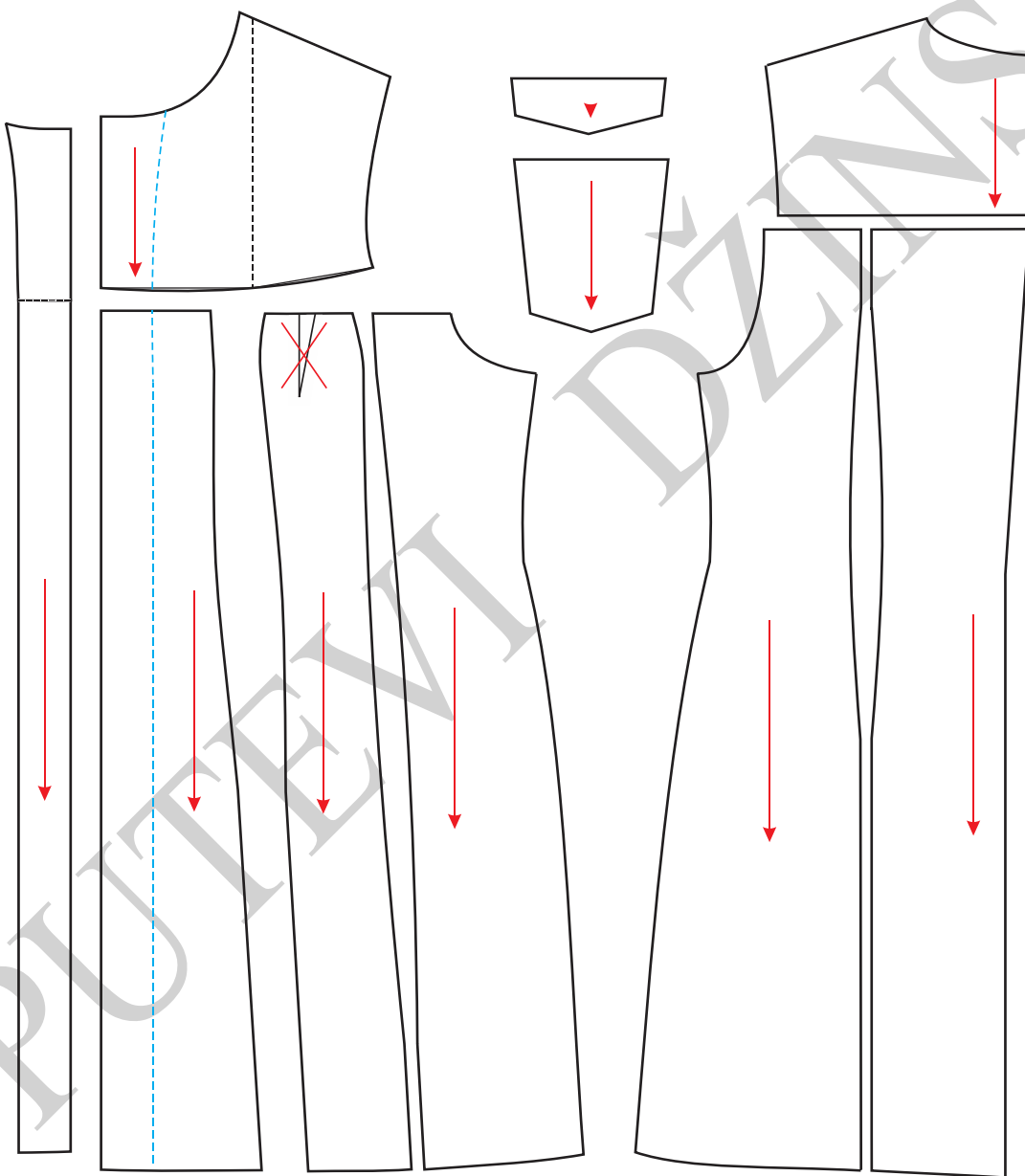
Nacrtați konturne linije kragne.

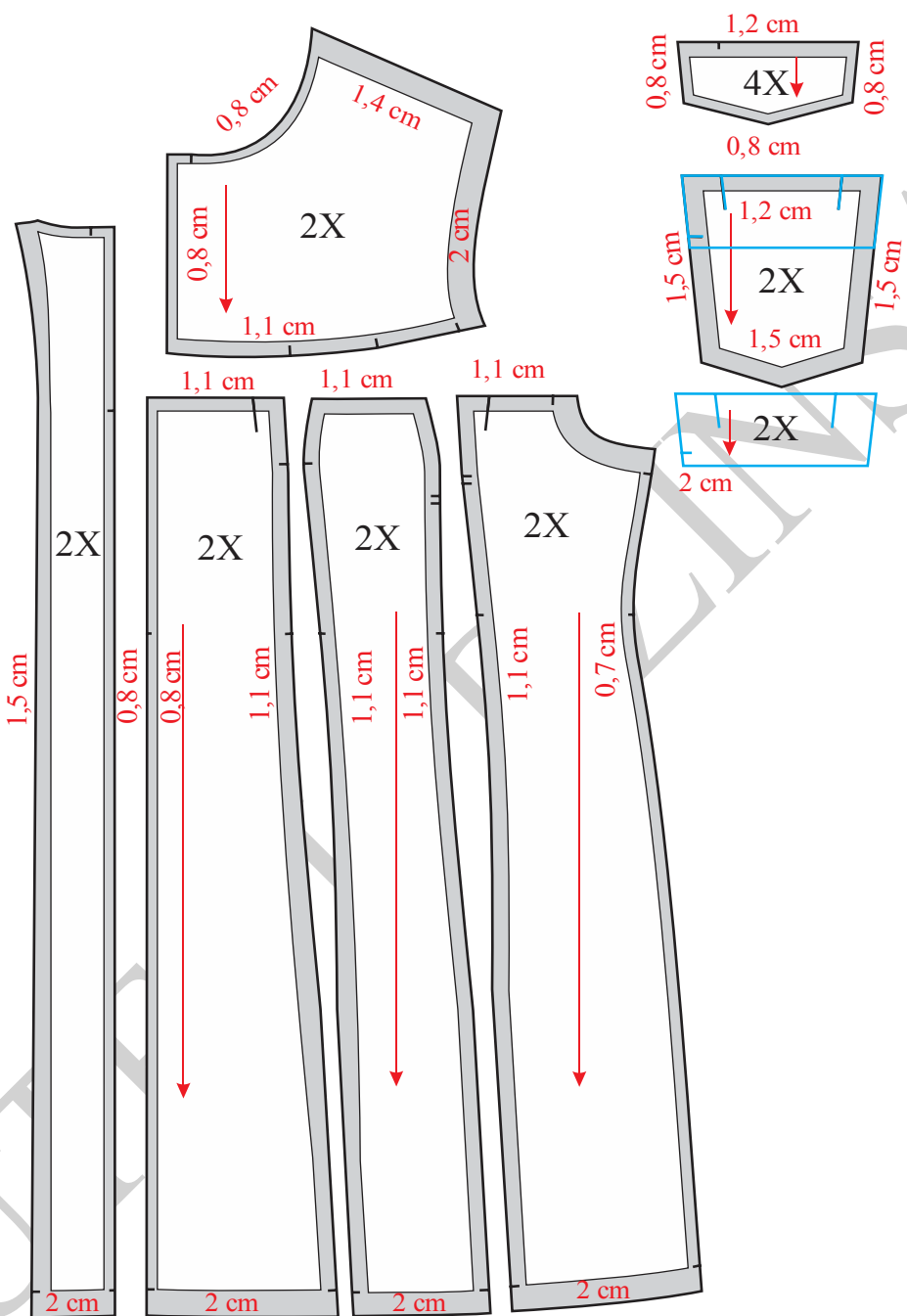
Slika 47. Osnovna konstrukcija haljine Model-2

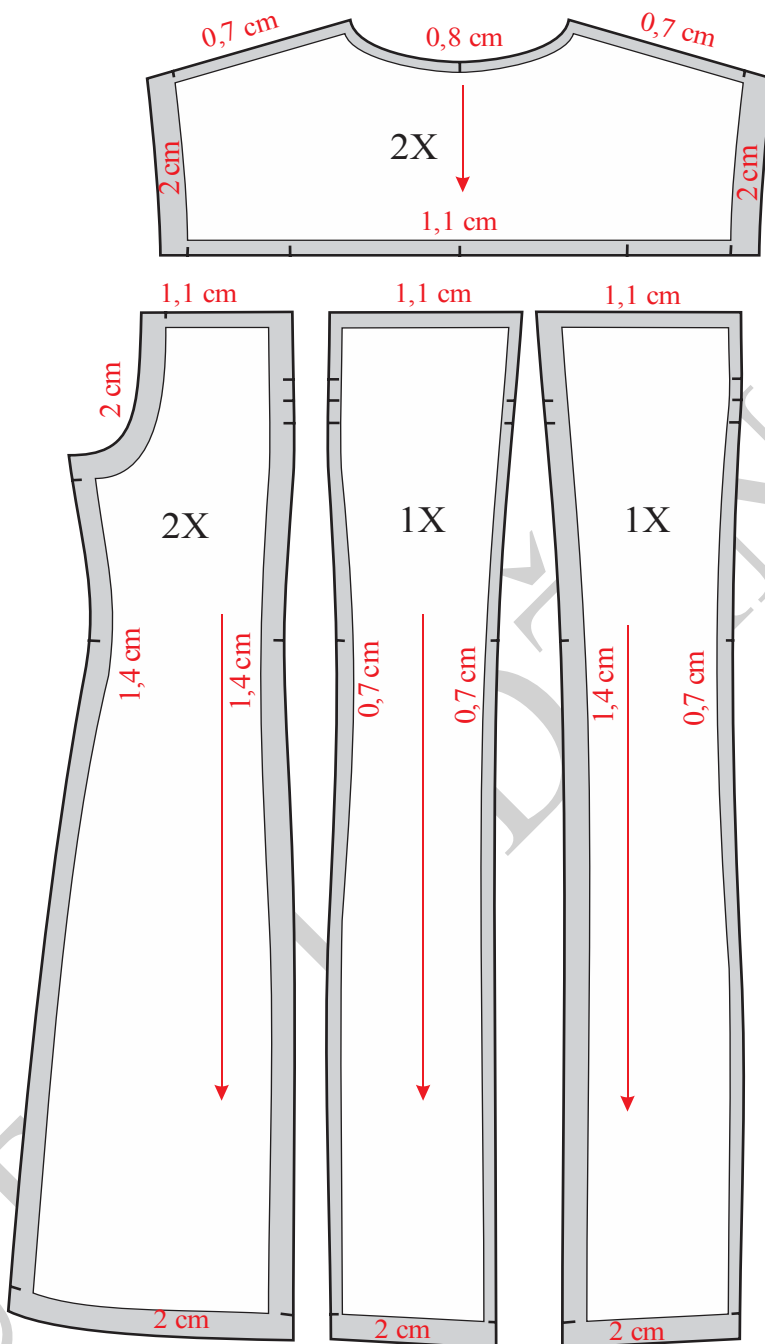
Slika 48. Konstrukcija kragne za haljinu Model-2

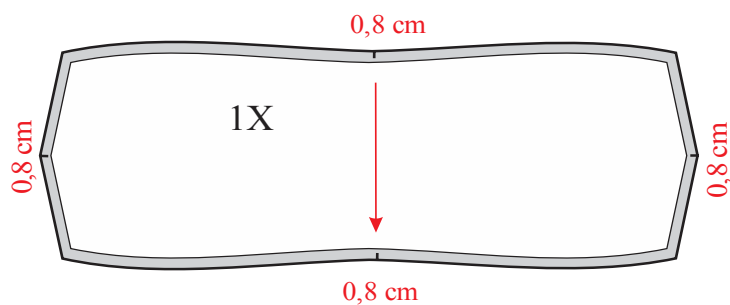
Slika 49. Eliminisanje ušitka na ženskoj haljini Model2

Slika 50. Modelovanje, kompletiranje dodavanje šavova i poruba prednjih delova haljine Model-2

Slika 51. Modelovanje, kompletiranje dodavanje šavova i poruba zadnjih delova haljine Model-2

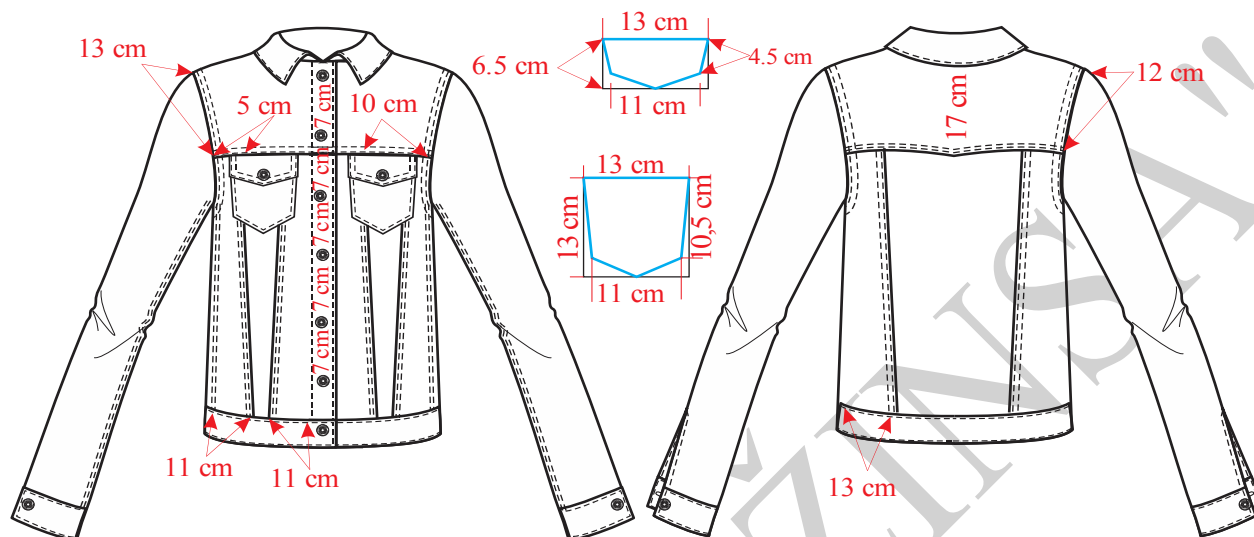

Slika 52. Modelovanje i kompletiranje kragne za haljinu Model-2

"PUTEVI DŽINSA"

4.3.8. Konstrukciona priprema ženske jakne

Slika 53. Tehnička skica ženske jakne

Na slici 53 prikazana je tehnička skica jakne, konstrukcija kroja prednjeg i zadnjeg dela na slici 54, rukava na slici 55, kragne na slici 56. Modelovanje i kompletiranje kroja jakne predstavljeno je na slikama 57, 58 i 59.

Veličina: S

Glavne i pomoćne mere tela:

VT = 168 cm

OG = 88 cm

OP = 72 cm

OB = 98 cm

DRI = $1/10$ OG + 10,5 cm + dodatak 5 cm = 24,3 cm

DL = $1/4$ VT - 2 cm = 40 cm

DB = DL + 20 cm = 60 cm

DM = DB - 12 cm = 48 cm

ŠVI = $1/20$ OG + 4,5 cm = 7,9 cm

$$\check{S}L = 1/8 OG + 6 \text{ cm} + \text{dodatak } 3 \text{ cm} = 20 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = 1/8 OG - 1 \text{ cm} + \text{dodatak } 1,5 \text{ cm} = 11,5 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = 1/4 OG - 4 \text{ cm} + \text{dodatak } 3,5 \text{ cm} = 21,5 \text{ cm}$$

$$PD = DL + 1/20 OG - 1,5 \text{ do } 2 \text{ cm} = 42,5 \text{ cm}$$

$$DR = 3/8 VT = 63 \text{ cm}$$

$$VR = (VR + VR) / 2$$

$$VRO = VR - (3/10 VR + 1 \text{ cm}) = 14,9 \text{ cm}$$

$$\check{S}RD = 26 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije prednjeg i leđnog dela jakne:

Označiti tačku 1 i nacrtati početnu vertikalnu liniju.

$$1 - 2 = DRI = 24,3 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = DL = 40 \text{ cm}$$

$$1 - 4 = DB = 60 \text{ cm}$$

$$1 - 5 = DM = 48 \text{ cm}$$

$$1 - 6 = \check{S}VI = 7,9 \text{ cm}$$

$$6 - 7 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 1 i 7 spojiti krivom linijom.

$$2 - 8 = \check{S}L = 20 \text{ cm}$$

Iz tačke 8 nacrtati vertikalnu liniju do linije vratnog izraza i obeležiti tačku 9.

$$9 - 10 = 1 \text{ do } 1,5 \text{ cm}$$

Spojiti tačke 7 i 10, pa produžiti liniju levo.

$$8 - 11 = 1/4 VR$$

$$11 - B = 1 \text{ cm}$$

$$10 - 12 = 2 \text{ cm}$$

$$8 - 13 = \text{ŠRI} = 11,5 \text{ cm}$$

Iz tačke 13 nacrtati vertikalnu liniju.

$$13 - 14 = \text{PŠ} = 21,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 14 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 15.

$$15 - 16 = \text{PD} = 42,5 \text{ cm}$$

Kroz tačku 16 nacrtati horizontalnu liniju do preseka sa vertikalnom linijom koja prolazi kroz tačku 13 i obeležiti tačku 17.

$$16 - 18 = \text{ŠVI} = 7,9 \text{ cm}$$

$$16 - 19 = \text{ŠVI} + 1 \text{ cm} = 8,9 \text{ cm}$$

Krivuljarom spojiti tačke 18 i 19.

$$17 - 20 = 4 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 18 i 20, pa produžiti liniju desno.

$$18 - 21 = (7 \text{ do } 12) - 0,5 \text{ cm}$$

$$8 - 22 = 1/2 (8 \text{ do } 13)$$

Iz tačke 22 spustiti normalu do linije bokova i obeležiti tačke 23 i 24.

Tačke 25 i 26 nalaze se simetrično 1,5 cm levo i desno od tačke 23 i 1cm iznad linije pojasa.

Tačke 27 i 28 nalaze se simetrično 0,75 cm levo i desno od tačke 24.

$$13 - A = 4,5 \text{ cm}$$

Orukavlje se formira krivuljarom spajanjem tačaka 12, B, 22, A i 21.

Prednji bočni šav se dobija povezivanjem tačaka 22, 25 i 27.

Zadnji bočni šav se dobija povezivanjem tačaka 22, 26 i 28.

$$1 - 29 = 1/2 (1 - 2) + 1 \text{ cm}$$

Iz tačke 29 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 30.

$$30 - 31 = 1/2 (29 - 30) - 1 \text{ cm}$$

Iz tačke 31 nacrtati vertikalnu i obeležiti tačke 32 i 33.

Tačke 34 i 35 nalaze se simetrično 1,5 cm levo i desno od tačke 32.

Tačke 36 i 37 nalaze se simetrično 1 cm levo i desno od tačke 33.

$$30 - 38 = 1 \text{ cm}$$

$$29 - 39 = 4 \text{ cm}$$

Krivim linijama spojiti tačke 30- 39 a zatim tačke 38-39.

Obeležiti tačku 40.

Krivim linijama spojiti tačke 36, 34, 40, 35 i 37.

$$19 - 41 = 10 \text{ cm}$$

Iz tačke 41 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 42.

$$42 - 43 = 0,5 \text{ cm}$$

$$43 - 44 = 1 \text{ cm}$$

Krivim linijama spojiti tačke 42- 41 a zatim 41- 44.

$$43 - 45 = 5 \text{ cm}$$

$$45 - 46 = 10 \text{ cm}$$

14-47=2 cm, dodatak za kopčanje.

Obeležiti tačku 48.

$$48 - 49 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 27 i 49 spojiti krivom linijom.

$$49 - 50 = 13 \text{ cm}$$

$$50 - 51 = 3 \text{ cm}$$

$$51 - 52 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 46 i 50 spojiti pravom linijom i obeležiti tačku 53.

$$53 - 54 = 53 - 55 = 0,5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 46, 54 i 50 a potom tačke 46, 55 i 50.

Tačke 45 i 51 spojiti pravom linijom i obeležiti tačku 56 na liniji pojasa.

$$56 - 57 = 1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 45, 57 i 52.

Liniju ramena leđa podići 1cm, a liniju ramena prednjeg dela spustiti 1 cm.

Prema skici nacrtati grudni džep i poklopac-patnu, takođe prema skici nacrtati mesta za rupice

Nacrtati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela.

Nacrtati cvikove za otvor džepa.

Nacrtati lajsnu na prednjem delu (šrafirani deo) širine 4 cm.

Opis konstrukcije kroja rukava:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = \text{VRO} = 14,9 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = \text{DR} = 63 \text{ cm}$$

$$3 - 4 = \text{širina manžetne} = 4 \text{ cm.}$$

Kroz tačke 2, 3 i 4 nacrtati horizontalne linije.

$$1 - 5 = 1 - 6 = \frac{1}{2} \text{ ORI} - 0,5 \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 1 i 5, a zatim 1 i 6.

$$4 - 7 = 4 - 8 = \frac{1}{2} \text{ ŠRD} = 13 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 5 i 7, a zatim 6 i 8.

$$1 - 9 = \frac{1}{2} (1 - 5) + 0,5 \text{ cm}$$

$$4 - 10 = \frac{1}{2} (4 - 9)$$

Kroz tačku 10 nacrtati liniju koja je normalna na liniju koja spaja tačke 4 i 8.

$$10 - 11 = 1 \text{ cm}$$

$$1 - 12 = \frac{1}{2} (1 - 9)$$

Kroz tačku 11 nacrtati liniju koja je normalna na liniju koja spaja tačke 1 i 8.

$$12 - 13 = 1,5 \text{ cm}$$

$$1 - 14 = \frac{2}{3} (1-6) - 1,5 \text{ cm}$$

$$6 - 15 = \frac{1}{2} (5-14)$$

$$15 - 16 = 0,5 \text{ cm}$$

$$1 - 17 = \frac{1}{2} (1-14) - 1 \text{ cm}$$

Kroz tačku 17 nacrtati liniju koja je normalna na liniju koja spaja tačke 1 i 14.

$$17 - 18 = 2 \text{ cm}$$

Nacrtati kuglu rukava spajanjem tačaka 5, 11, 9, 13, 1, 18, 14, 16 i 6.

$$8 - 19 = 7,5 \text{ cm}$$

$$6 - 20 = (22 - 38) + 1 \text{ cm (meri se na leđnom delu).}$$

Pravom linijom spojiti tačke 19 i 20.

U odnosu na pravu liniju koja spaja tačke 19 i 20 nacrtati dve krive linije s tim da su maksimalno udaljene jedna od druge 2 cm.

$$19 - 21 = 8 \text{ cm}$$

Krivim linijama spojiti tačke 5 i 7, a zatim 6 i 8.

$$4 - 22 = 0,5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 6, 21 i 7.

Nacrtati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela rukava.

Opis konstrukcije kragne:

Nacrtati prav ugao i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = \text{OVI}$$

$$2 - 3 = \text{OVI}$$

$$1 - 4 = 1 \text{ cm}$$

$$4 - 5 = 10 \text{ cm}$$

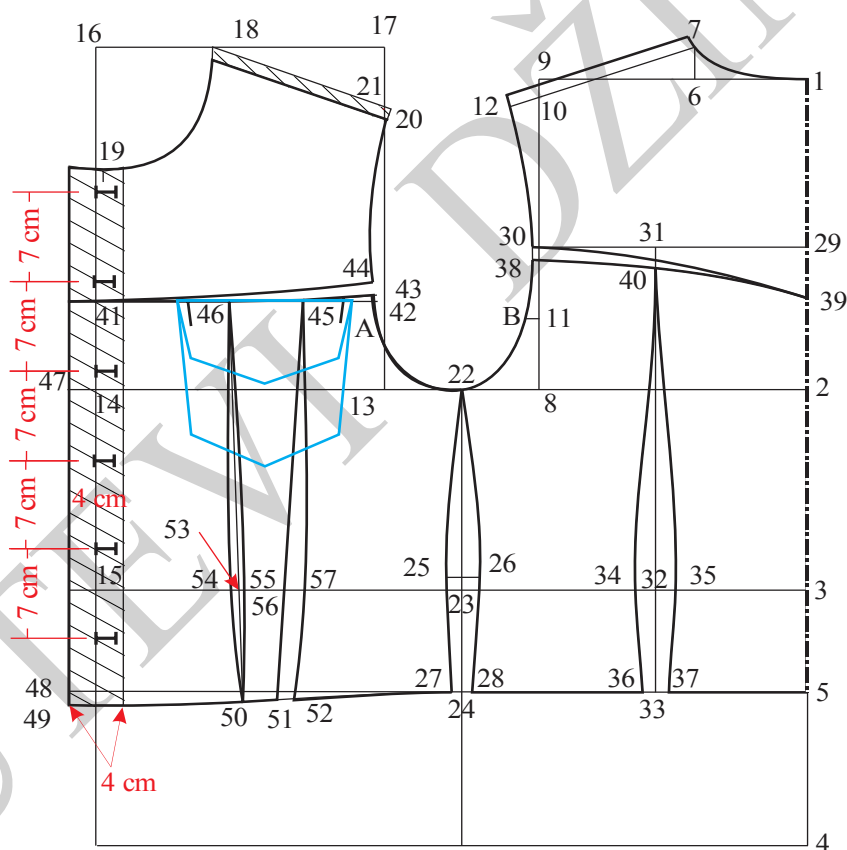
Iz tačke 3 nacrtati vertikalnu liniju, a iz tačke 5 horizontalnu liniju, pa presek ovih linija obeležiti tačkom 6

$$3 - 7 = 1 \text{ cm}$$

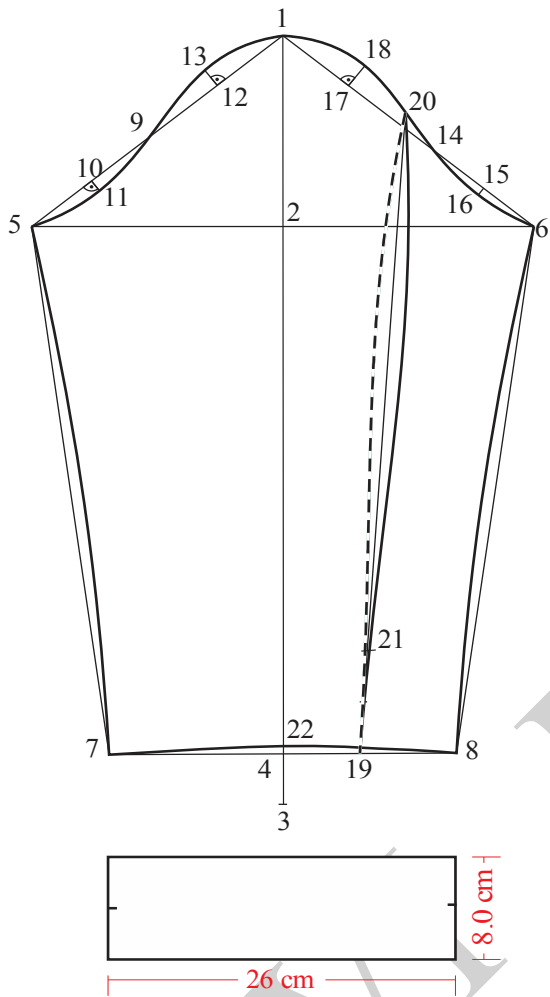
$$6 - 8 = 1,5 \text{ cm}$$

Tačke 7 i 8 spojiti pravom linijom.

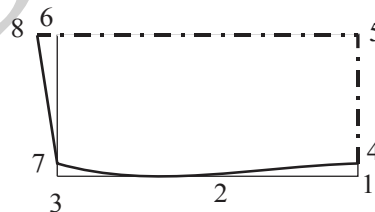
Podobljati konturne linije kragne.

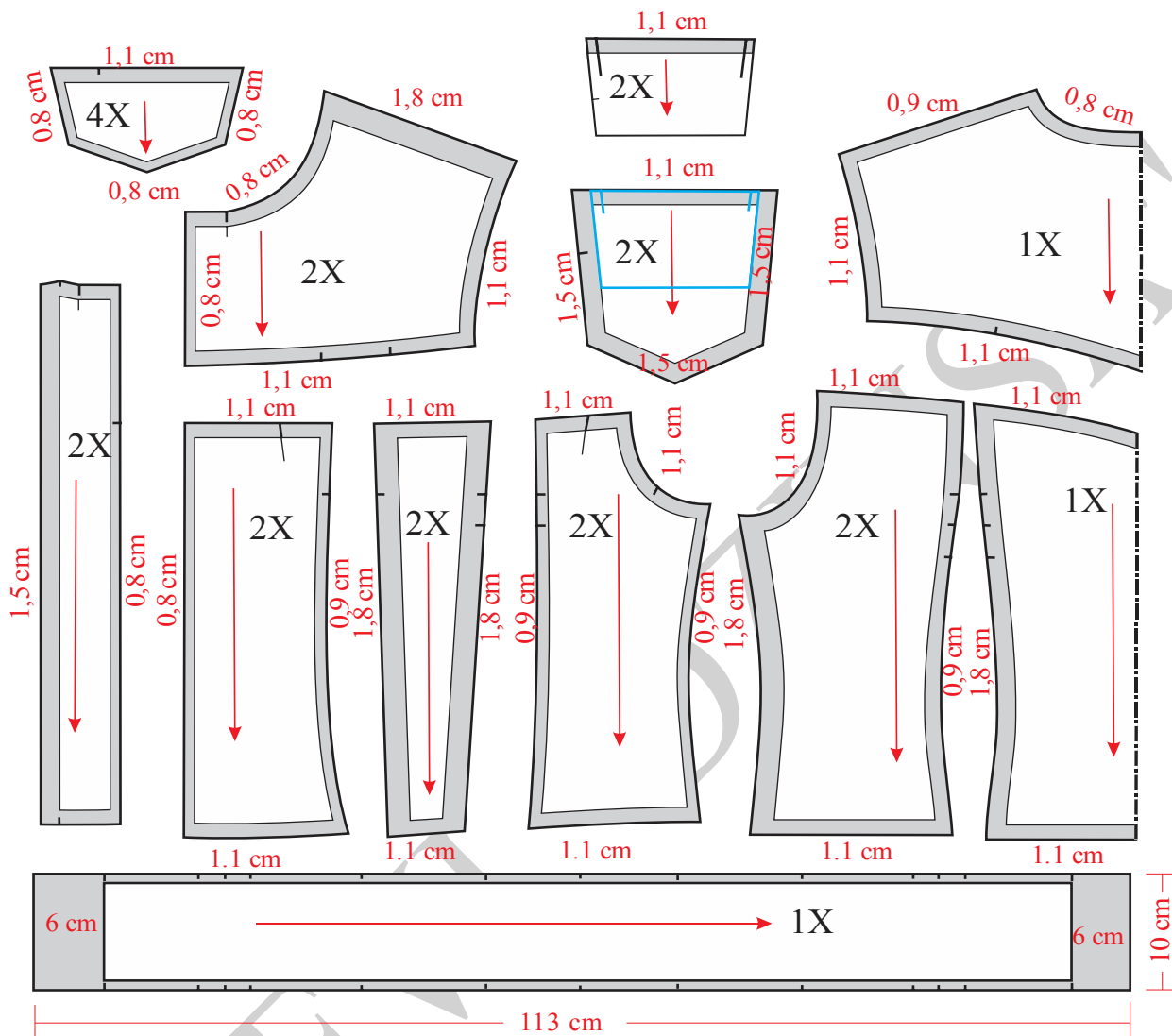
Slika 50. Osnovna konstrukcija ženske jakne

Slika 51. Konstrukcija rukava ženske jakne

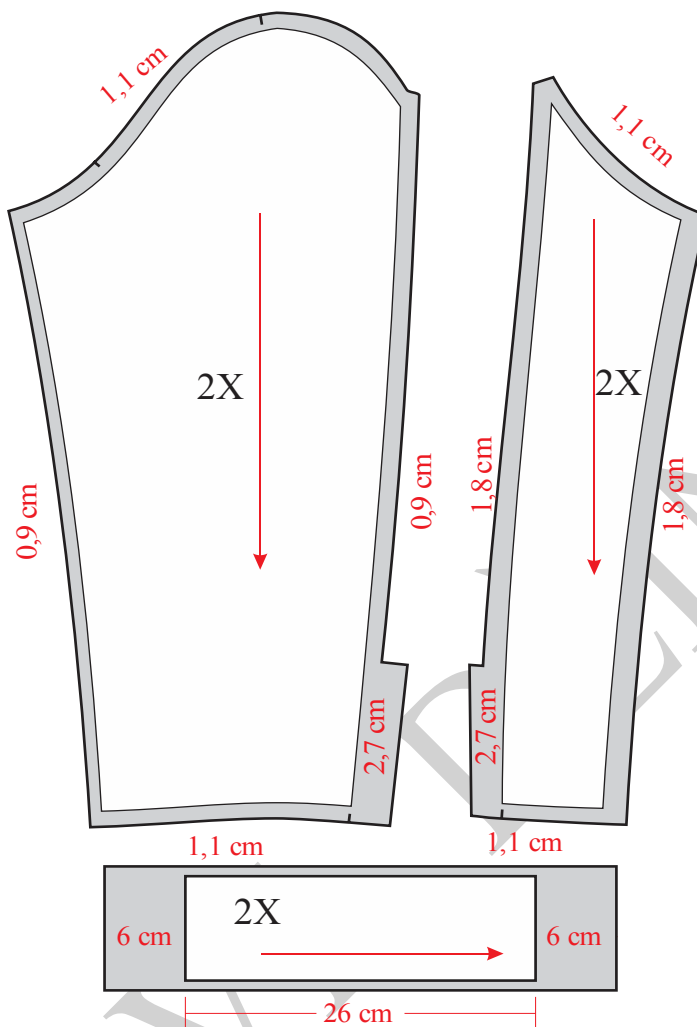

Slika 52. Konstrukcija kragne ženske jakne

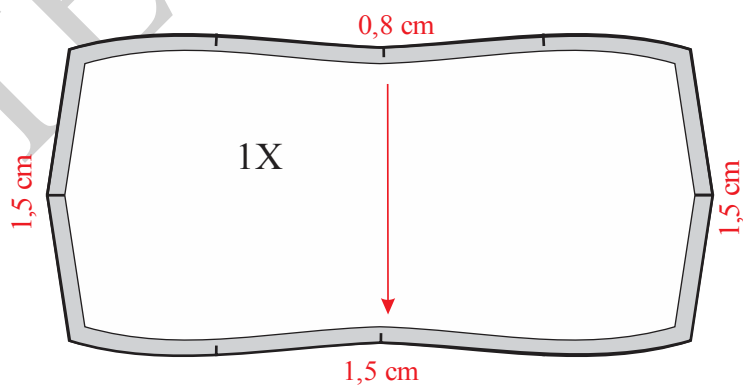

Slika 53. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova ženske jakne

Slika 54. Modelovanje, kompletiranje dodavanje šavovaza rukav ženske jakne

Slika 55. Modelovanje, kompletiranje kragne za žensku jaknu

4.4. Muška odeća

Pri konstrukciji muške odeće korićtjene su sledeće skraćenice:

VT = Visina tela

OP = Obim pojasa

OB = Obim bokova

DM = Dužina modela

DK = Dužina koraka

DS = Dubina sedišta

VK = Visina kolena

PŠP = Prednja širina pantalona

ZŠP = Zadnja širina pantalona

PŠS = Prednja širina sedišta

ŠS = Širina sedala

ZŠS = Zadnja širina sedala

ONK = Obim nogavice na kolenu

OND = Obim nogavice na dužini

ORILD = Obim rukavskog izreza leđnog dela

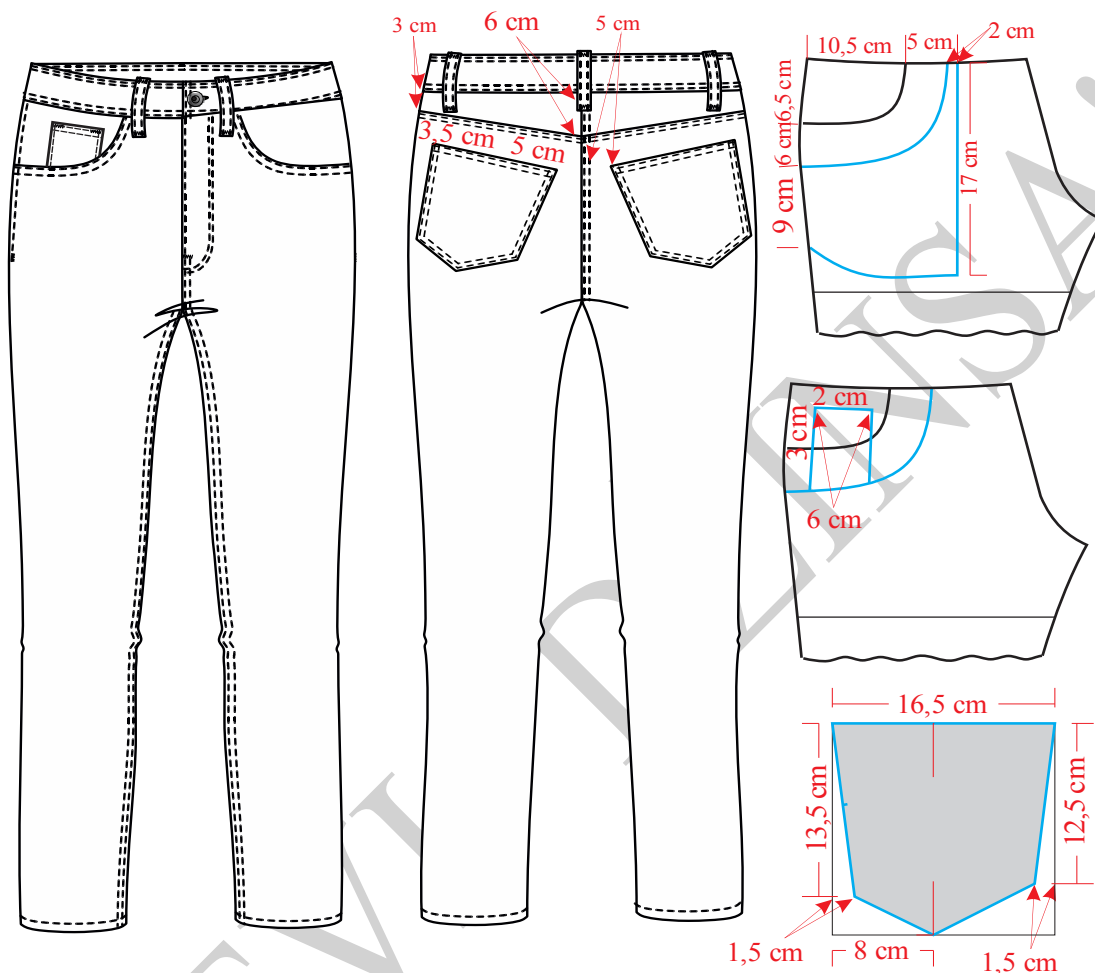
ORIPD = Obim rukavskog izreza prednjeg dela

VRLD = Visina ramena leđnog dela

VRIPD = Visina ramena lprednjeg dela

4.4.1. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-1

Slika 1. Tehnička skica muških pantalona Model-1

Na slici 1 prikazana je tehnička skica pantalona Model-1, a na slici 2 konstrukcija prednje i zadnje nogavica istih pantalona. Modelovanje i kompletiranje kroja ovih pantalona prikazano je na slikama 3 i 4. Premeravanje pojasa nogavica sa ravnim pojasom prikazano je na slici 5.

Velicina 34/34

Glavne i pomoćne mere tela:

VT = 180 cm

OP = 86,36 cm = 86 cm

$$OB = 104 \text{ cm}$$

$$DM = 5/8 VT - (2 \text{ do } 5) \text{ cm} = 110 \text{ cm}$$

$$DK = 4/8 VT - (3 \text{ do } 5) \text{ cm} = 87 \text{ cm}$$

$$DS = DM - DK = 23 \text{ cm}$$

$$VK = 1/2 DK + 1/10 DK = 52 \text{ cm}$$

$$P\check{S}P = 1/4 OB - (1 \text{ do } 2) \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}P = 1/4 OB + (3 \text{ do } 5) \text{ cm} = 29 \text{ cm}$$

$$P\check{S}S = 1/20 OB + (0,5 \text{ do } 1) \text{ cm} = 6,2 \text{ cm}$$

$$\check{S}S = 1/4 OB - (2 \text{ do } 4) \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}S = (\check{S}S - P\check{S}S) - (7 \text{ do } 8) \text{ cm} = 10 \text{ cm}$$

$$ONK = 46 \text{ cm}$$

$$OND = 38 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije prednje i zadnje nogavice:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1 - 2 = DS = 23 \text{ cm}$$

$$1 - 3 = DM = 110 \text{ cm}$$

$$3 - 4 = VK = 52 \text{ cm}$$

$$2 - 5 = 1/20 OB + (0 \text{ do } 1) \text{ cm} = 5,8 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3, 4 i 5 ucrtati vodoravne linije na desno.

$$5 - 6 = P\check{S}P = 24 \text{ cm}$$

$$6 - 7 = 0,5 \text{ cm}$$

$$6 - 8 = P\check{S}S = 6,2 \text{ cm.}$$

$$8 - 9 = 1/2 (5-8)$$

$$10 - 11 = 1/2 ONK - 2 \text{ cm} = 21 \text{ cm}$$

$$12 - 13 = 1/2 \text{ OND} - 2 \text{ cm} = 17 \text{ cm}$$

Spojiti tačke 5, 10 i 12. Potom spojiti tačke 13, 11 i 8.

Označiti tačku 14.

Kroz tačku 6 nacrtati vertikalnu i obeležiti tačku 15.

$$15 - 16 = 1/3 (6 - 15)$$

Spojiti tačke 14 i 16.

Obeležiti tačku 17.

$$17 - 18 = 1,5 \text{ cm}$$

Spojiti tačke 18, 7 i 14.

$$18 - 19 = 1/4 \text{ OP} - (1 \text{ do } 3) \text{ cm} = 19,5 \text{ cm}$$

$$19 - 20 = 1 \text{ cm}$$

Nacrtati bočni šav spajanjem tačaka 20, 5, 10 i 12.

Obzirom da se radi o modelu sa spuštenim strukom meriti:

$$20 - 21 = 5 \text{ cm}$$

$$18 - 22 = 5 \text{ cm}$$

Tačke 21 i 22 spojiti krivom linijom.

Prema skici ucrtati polukružni džep, podlajnsnu džepa, mali džep i kesu džepa

Podebljati konturne linije prednje nogavice.

Od tačke 14 odmeriti desno 10 cm i nacrtati tačku 2 i vertikalnu liniju koja prolazi kroz nju.

Zatim prenети tačke 10, 11, 12, 13 i 9 sa linijama koje ih spajaju.

$$10 - 23 = 2 \text{ cm}$$

$$11 - 24 = 2 \text{ cm}$$

$$12 - 25 = 2 \text{ cm}$$

$$13 - 26 = 2 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 23 - 25, 25-26, a zatim 24 i 26.

$$2 - 27 = 3,5 \text{ cm}$$

$$9 - 28 = 2 \text{ cm}$$

$$28 - 29 = 1/20 \text{ OB} + (4 \text{ do } 7) \text{ cm} = 10,7 \text{ cm.}$$

$$28 - 30 = 1/4 \text{ OB} + 5 \text{ cm} = 31 \text{ cm}$$

$$28 - 31 = 28 - 30$$

Spojiti tačke 27 i 29 pravom linijom, a zatim iz tačke 29 nacrtati normalu na prethodno ucrtanu liniju.

Spojiti tačke 24 i 31, a presek ove linije i linije sedišta označiti tačku 32.

Spojiti tačke 23 i 30 i produžiti liniju do linije pojasa, a presek ove linije i linije struka označiti tačkom 33.

Na liniji kolena obeležiti tačku 34.

$$34 - 35 = (34 - 33) + (1 - 3) \text{ cm} = 67 \text{ cm}$$

Spojiti tačke 35 i 37 krivom linijom.

$$35 - 36 = 1/2 \text{ OP} + (1 \text{ do } 3 \text{ cm}) + 1,5 \text{ cm (ušitak)} = 25 \text{ cm}$$

$$36 - 37 = 1 \text{ cm}$$

Na polovini linije koja spaja tačke 35 i 37 nacrtati ušitak širine 1,5 cm i dužine 6.

Nacrtati konturu krive linije koja prolazi kroz tačke 37, 30 i 23 a potom ravnom livijom 23 - 25 (formirati liniju bočnog šava).

$$24 - 38 = (11 - 14) \text{ mereno na prednjem delu.}$$

Spojiti tačke 24 i 38 krivom linijom.

Obzirom da se radi o modelu sa spuštenim strukom meriti:

$$35 - 39 = 5 \text{ cm}$$

$$37 - 40 = 5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 39 i 40.

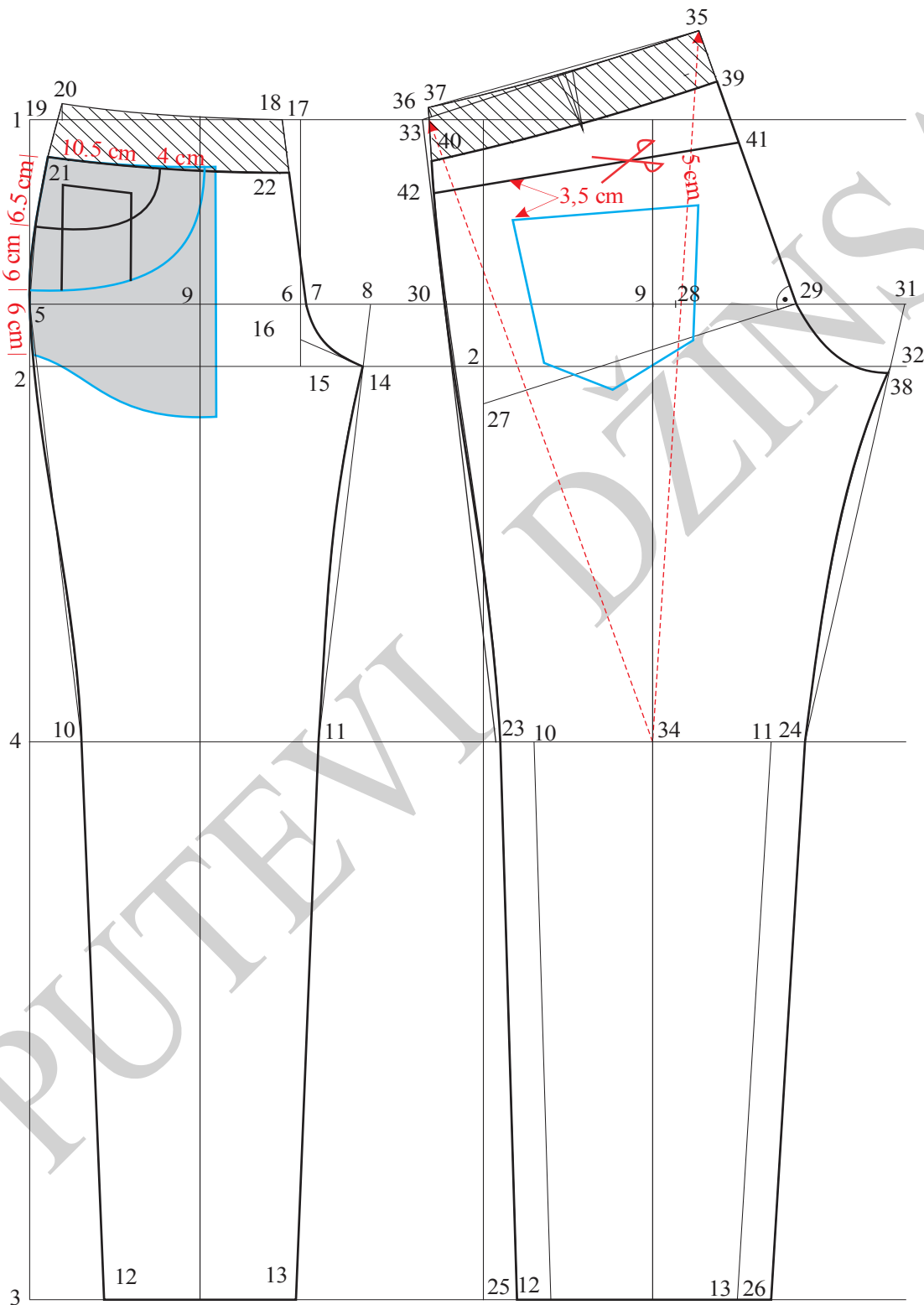
$$39 - 41 = 6 \text{ cm}$$

$$40 - 42 = 3 \text{ cm}$$

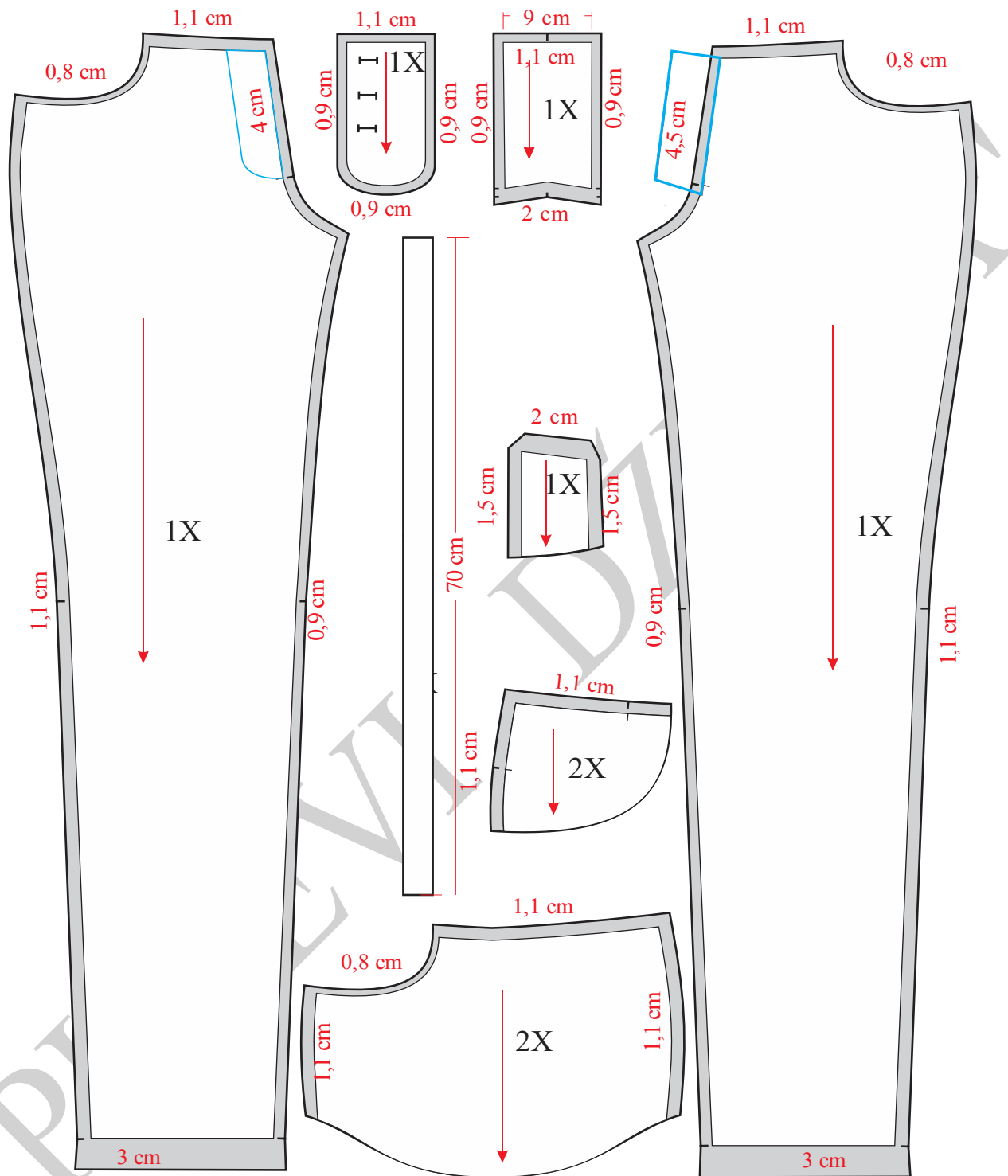

Tačke 41 i 42 spojiti pravom linijom (ovo je linija sečenja zadnje nogavice).

Prema skici ucrtati zadnji džep i podebljati konturne linije zadnje nogavice.

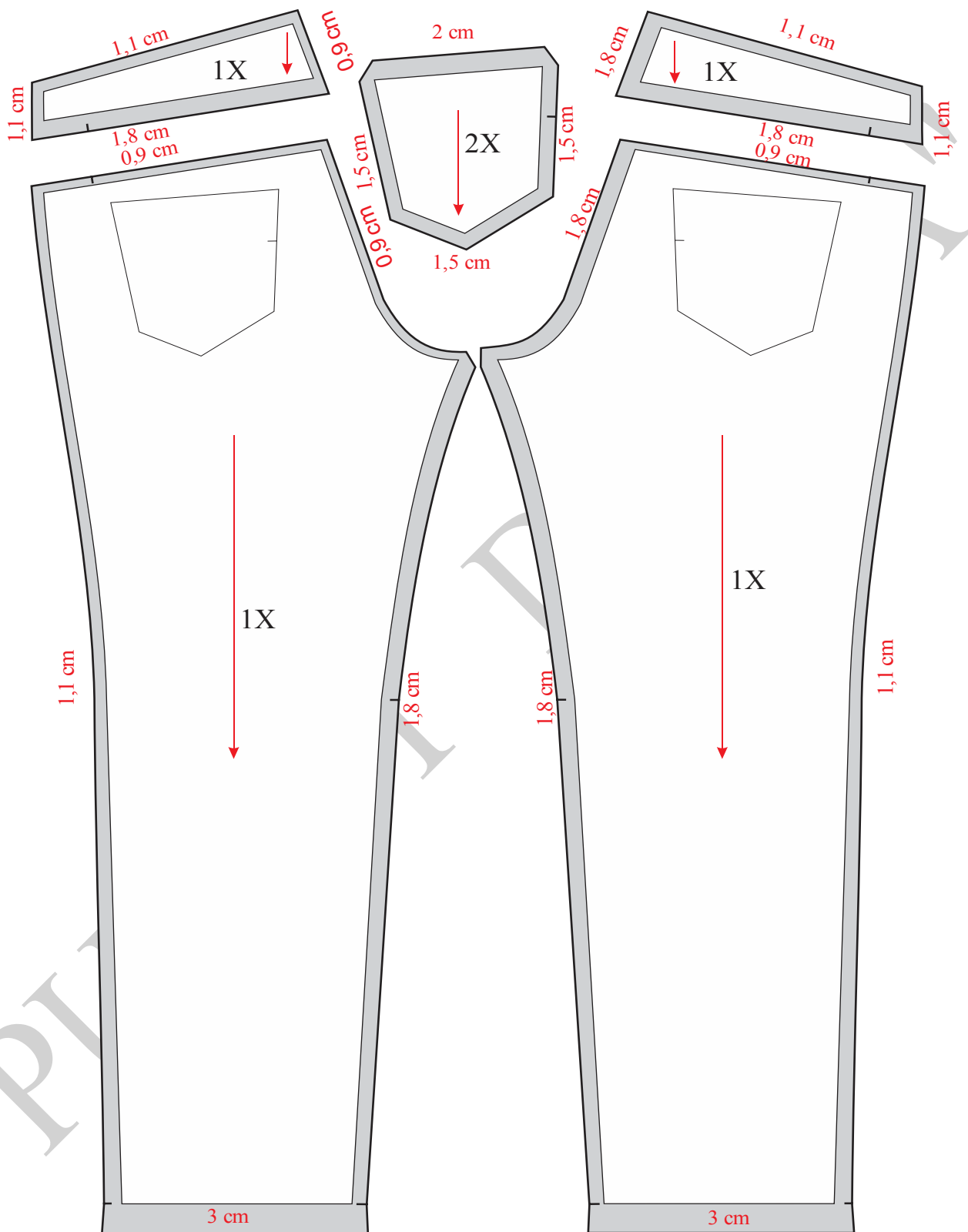

Slika 2. Osnovna konstrukcija muških pantalona Model-1

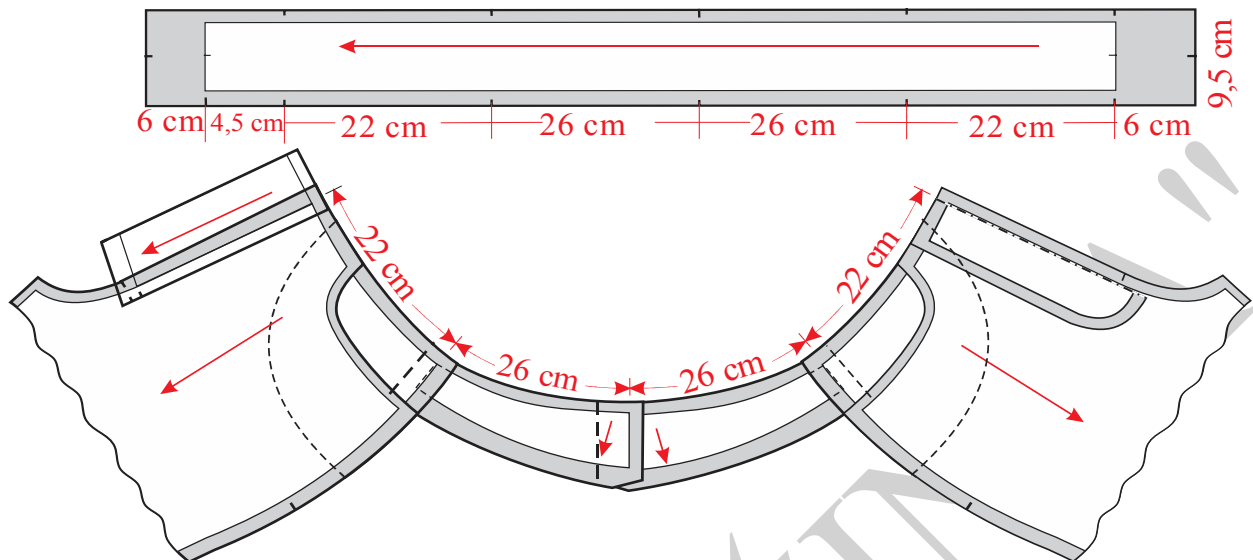

Slika 3. Modelovanje i kompletiranje prednjih nogavica ženskih pantalona Model-1

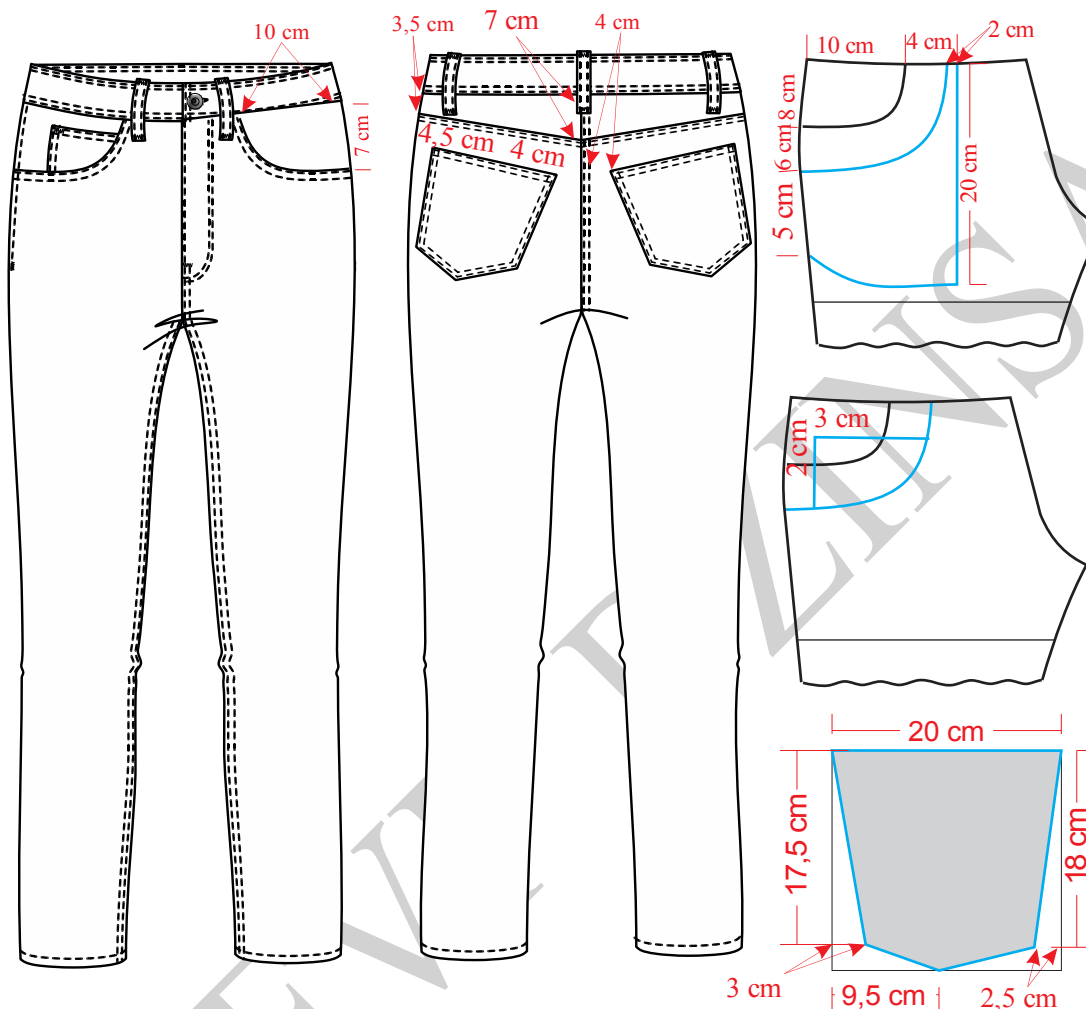
Slika 4. Modelovanje i kompletiranje zadnjih nogavica ženskih pantalona Model-1

Slika 5. Premeravanje pojasa sa krojnim delovima muških pantalona Model-1

4. 4.2. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-2

Slika 6. Tehnička skica muških pantalona - Model 2

Na slici 6 prikazana je tehnička skica pantalona Model-2, a na slici 7 konstrukcija prednje i zadnje nogavica istih pantalona. Modelovanje i kompletiranje kroja ovih pantalona prikazano je na slikama 8 i 9. Premeravanje pojasa nogavica sa ravnim pojasom prikazano je na slici 10.

Velicina 34/33

Glavne i pomoćne mere:

VT = 180 cm

OP = 86,36 cm = 86 cm

$$OB = 104 \text{ cm}$$

$$DM = 5/8 VT - (2 \text{ do } 5) \text{ cm} = 110 \text{ cm}$$

$$DK = 4/8 VT - (6 \text{ do } 7) \text{ cm} = 83,82 = 84 \text{ cm}$$

$$DS = DM - DK = 26 \text{ cm}$$

$$VK = 1/2 DK + (4 \text{ do } 6) \text{ cm} = 46 \text{ cm}$$

$$P\check{S}P = 1/4 OB + (1 \text{ do } 4) \text{ cm} = 27 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}P = 1/4 OB + (3 \text{ do } 4) \text{ cm} = 30 \text{ cm}$$

$$P\check{S}S = 1/20 OB + (0,5 \text{ do } 1) \text{ cm} = 6 \text{ cm}$$

$$\check{S}S = 1/4 OB - (2 \text{ do } 4) \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}S = (\check{S}S - P\check{S}S) - (6 \text{ do } 9) \text{ cm} = 9 \text{ cm}$$

$$ONK = 50 \text{ cm}$$

$$OND = 44 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja prednje i zadnje nogavice:

Nacrtati vertikalnu liniju i označiti tačku 1.

$$1-2 = DS = 26 \text{ cm}$$

$$1-3 = DM = 110 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 46 \text{ cm}$$

$$2-5 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 6,2 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3, 4 i 5 ucrtati horizontalne linije

$$5-6 = 1/4 OB + 1 \text{ cm} = 27 \text{ cm}$$

Kroz tačku 6 nacrtati vertikalnu liniju

$$6-7 = 0,5 \text{ cm}$$

$$6-8 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 6,2 \text{ cm}$$

$$5-9 = 1/2 (5-8)$$

Na liniji kolena obeležiti tačku 10.

$$10-11=10-12 = 1/4 \text{ ONK} - 0,75 \text{ cm} = 11,75 \text{ cm}$$

$$13-14 = 1/2 \text{ OND} - 1,5 \text{ cm} = 20,5 \text{ cm}$$

Tačke 5–11, 11–13, 13–14, 8–12 i 12–14 spojiti pravim linijama.

Na liniji dubine sedišta označiti tačku 15.

Kroz tačku 6 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke 16 i 17.

$$16 - 18 = 1/3 (6 - 16)$$

Spojiti tačke 15 i 18.

$$17 - 19 = 1,5 \text{ cm.}$$

Spojiti tačke 19 i 7 pravom linijom, a tačke 7 i 15 spojiti krivom linijom.

$$19 - 20 = 1/4 \text{ OP} - 1 \text{ cm} = 20,5 \text{ cm.}$$

$$20 - 21 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 19 i 21 spoiti krivom linijom.

Nacrtati krivu liniju bocnog šava spajanjem tačaka 21, 5, i 11 pa pravom linijom 11–13.

Obzirom da se radi o pantalonama sa spuštenim strukom meriti:

$$19 - 22 = 5 \text{ cm}$$

$$21 - 23 = 5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 22 i 23.

Prema skici nacrtati polukružni džep, mali džep, lajsnu polukružnog džepa i kesu džepa.

Podebljati konturne linije prednje nogavice.

Od tačke 8 odmeriti desno 10 cm pa nacrtati tačku 2 i liniju koja prolazi kroz nju. Zatim preneti tačke 9, 10, 11, 12, 13 i 14 i linije koje spajaju tačke 11 -13, 13 – 14, 14 – 12.

$$11 - 24 = 1,5 \text{ cm}$$

$$12 - 25 = 1,5 \text{ cm}$$

$$13 - 26 = 1,5 \text{ cm}$$

$$14 - 27 = 1,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 24 - 26, 27 - 25,

$$2 - 28 = 5 \text{ cm}$$

$$9 - 29 = 1 \text{ cm}$$

$$29 - 30 = 1/10 \text{ OB} + 2 \text{ cm} = 9,4 \text{ cm}$$

$$30 - 31 = 1/4 \text{ OB} + 6 \text{ cm} = 32 \text{ cm}$$

$$29 - 32 = 29 - 31$$

Tačke 28 i 30 spojiti pravom linijom, a zatim u odnosu na ovu liniju iz tačke 30 nacrtati normalu.

Pravom linijom spojiti tačke 25 i 32.

$$25 - 33 = (12 - 15) \text{ na prednjem delu.}$$

Tačke 30 i 33 spojiti krivom linijom.

Pravom linijom spojiti tačke 24 i 31, pa produžiti liniju do linije pojasa i obeležiti tačku 34.

$$10 - 35 = (10 - 34) + 5 \text{ cm} = 72 \text{ cm}$$

Tačke 34 i 35 spojiti pravom linijom.

$$35 - 36 = 1/4 \text{ OP} + 1 \text{ cm} + 1,5 \text{ cm za ušitak} = 24 \text{ cm}$$

Spojiti krivom linijom tačke 35 i 37.

Na sredini rastojanja između tačaka 35 i 37 nacrtati ušitak širine 1,5 cm a dužine 6 cm.

Nacrtati liniju bočnog šava spajanjem tačaka 37, 31, 24 i 26.

Obzirom da se radi o modelu sa spuštenim strukom meriti:

$$35 - 38 = 5 \text{ cm}$$

$$37 - 39 = 5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 38 i 39.

Spojiti tačke 25 i 33 i formirati konturu linije dela koraka.

$$38 - 40 = 7 \text{ cm}$$

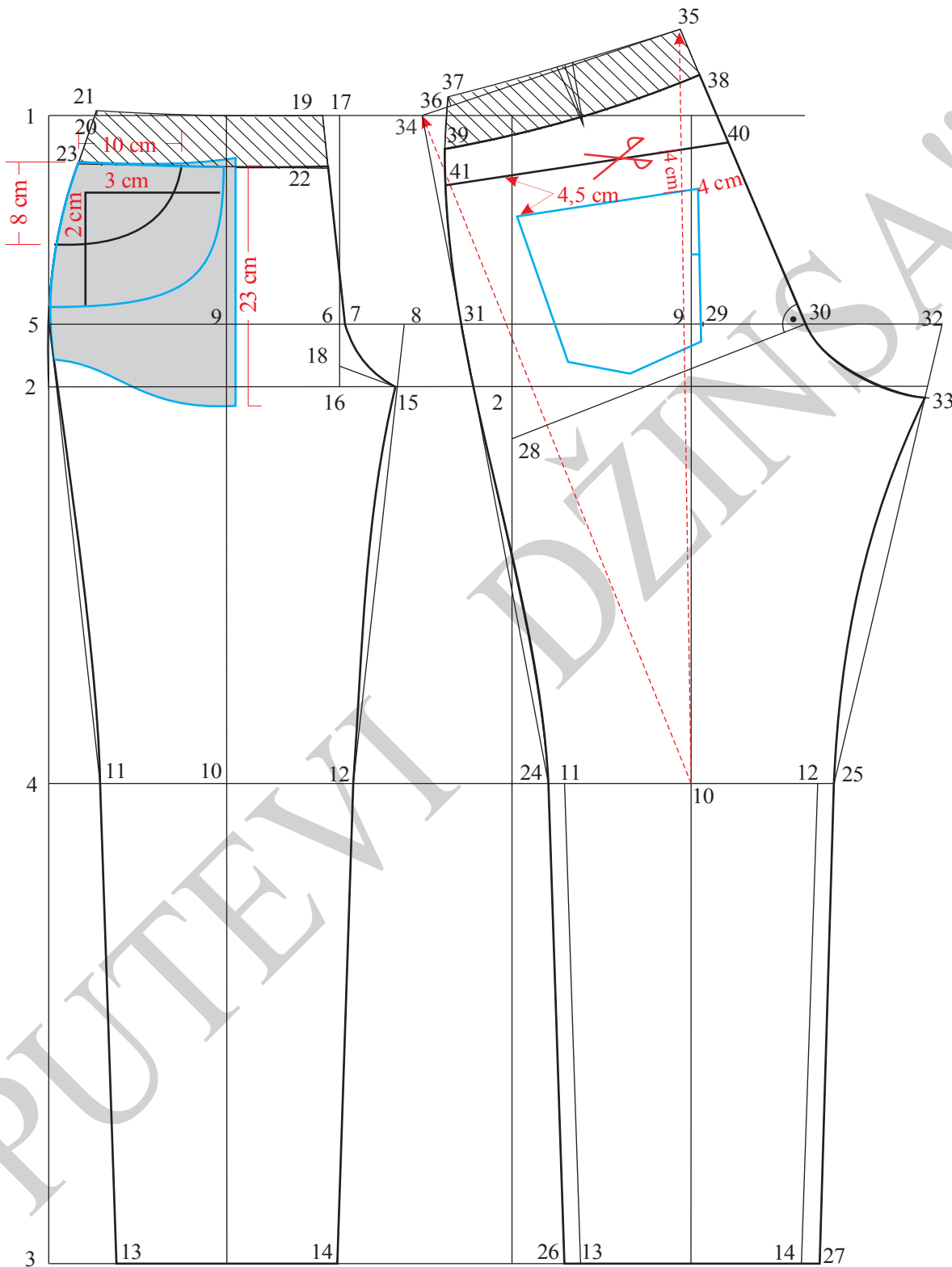
$39 - 41 = 3,5 \text{ cm}$

Ravnom linijom spojiti tačke 41 i 42.

Prema skici ucrtati džep na zadnjoj nogavici.

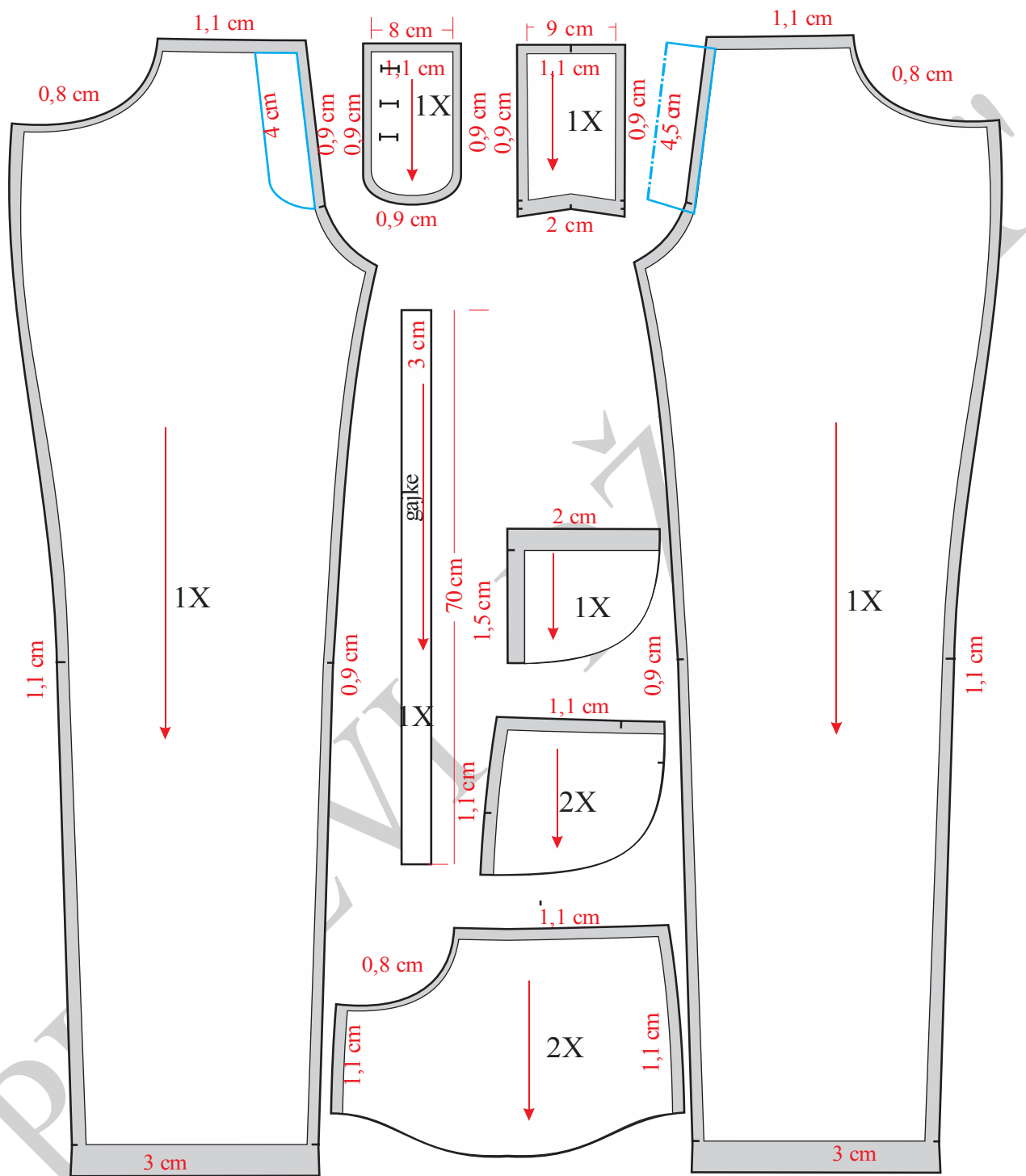
Podobljati konturne linije zadnje nogavice.

"PUTEVI DŽINSA"

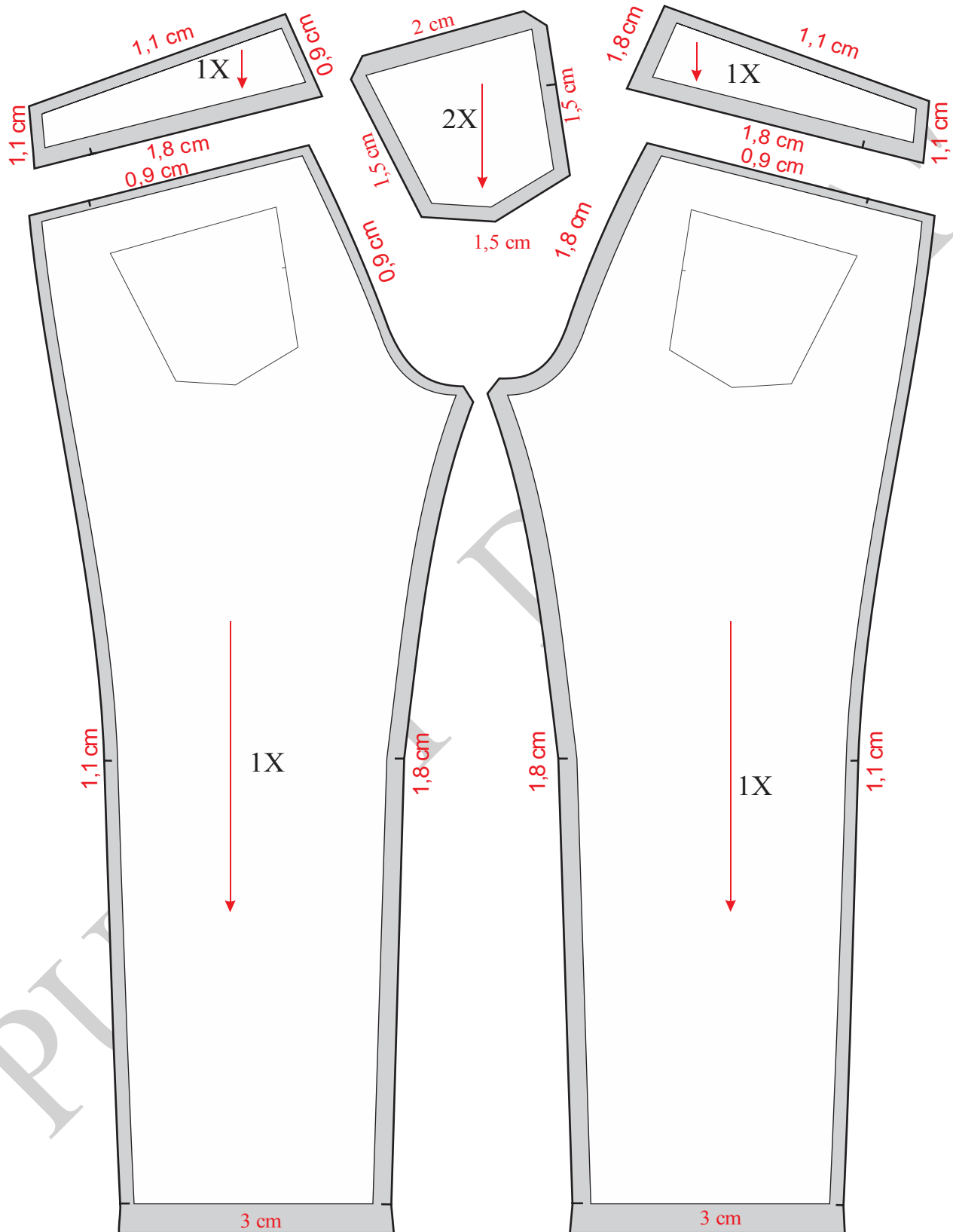

Slika 7. Osnovna konstrukcija muških pantalona Model-2

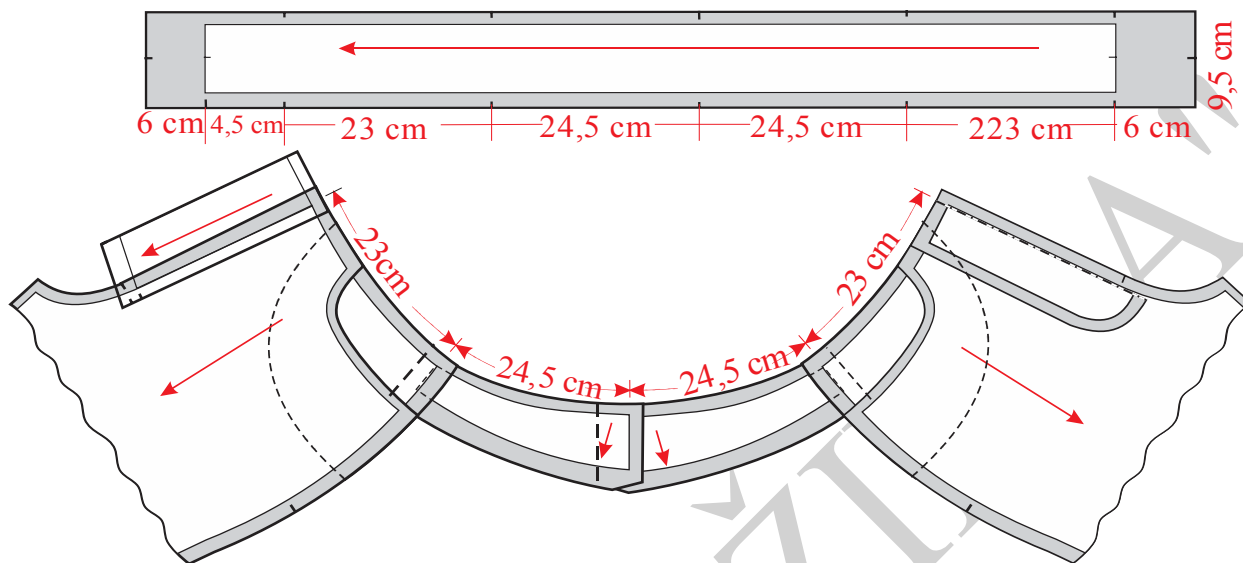

Slika 8. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba prednjih nogavica muških pantalona Model-2

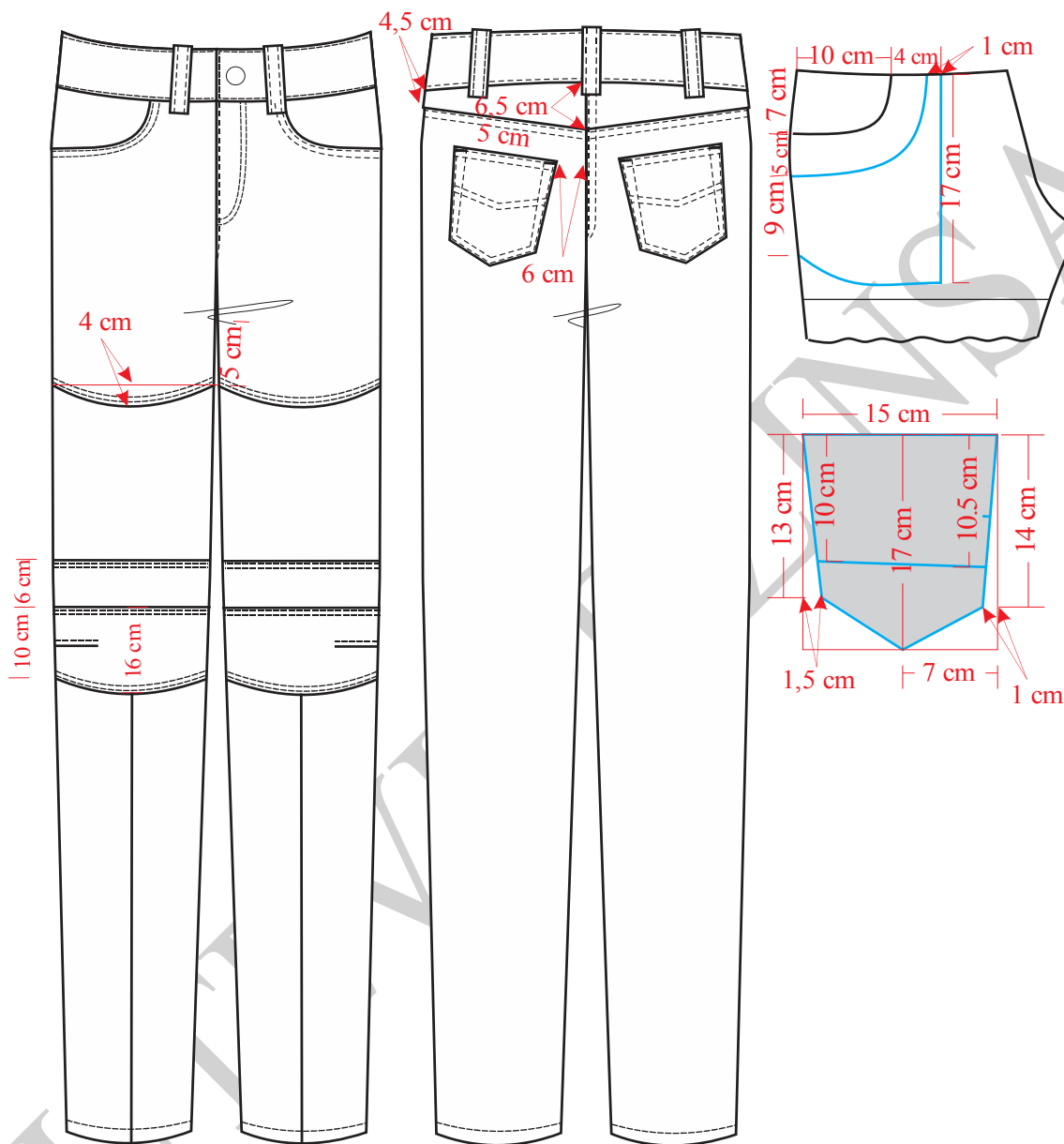
Slika 9. Modelovanje, kompletiranje zadnjih nogavica muških pantalona Model-2

Slika 10. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima muških pantalona Model-2

4.4.3. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-3

Slika 11. Tehnička skica muških pantalona Model-3

Na slici 11 prikazana je tehnička skica pantalona sa spušenim pojasom Model-3, a naslici 12 konstrukcija prednje i zadnje nogavica istih. Modelovanje i kompletiranje kroja ovih pantalona prikazano je na slikama 13, 14 i 15. Premeravanje pojasa nogavica sa pojasom prikazano je na slici 16.

Velicina 34/32

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 180 \text{ cm}$$

$$OP = 86,36 \text{ cm} = 86 \text{ cm}$$

$$OB = 104 \text{ cm}$$

$$DM = 5/8 VT - (2 \text{ do } 5) \text{ cm} = 110 \text{ cm}$$

$$DK = 4/8 VT = 81 \text{ cm}$$

$$DS = DP - DK = 23 \text{ cm}$$

$$VK = 1/2 DK + (6 \text{ do } 10) \text{ cm} = 52 \text{ cm}$$

$$P\check{S}P = 1/4 OB + 1 \text{ cm} = 26,6 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}P = 1/4 OB + (3 \text{ do } 5) \text{ cm} = 30,6 \text{ cm}$$

$$P\check{S}S = 1/20 OB + (0,5 \text{ do } 2) \text{ cm} = 6,7 \text{ cm}$$

$$\check{S}S = 1/4 OB - (2 \text{ do } 4) \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}S = (\check{S}S - P\check{S}S) - (5 \text{ do } 10) \text{ cm} = (24 - 6,7) - (5 \text{ do } 10) \text{ cm} = 17,3 - (5 \text{ do } 10) \text{ cm} = 7,8 \text{ cm}$$

$$ONK = 42 \text{ cm}$$

$$OND = 30 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije prednje i zadnje nogavice:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DS = 23 \text{ cm}$$

$$1-3 = DP = 110 \text{ cm}$$

$$3-4 = VK = 52 \text{ cm}$$

$$2-5 = 1/20 OB + 1 \text{ cm} = 5,5 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1,2,3, 4 i 5 nacrtati horizontalne linije.

$$5-6 = P\check{S}P = 26,6 \text{ cm}$$

Iz tačke 6 povući normalu na gore do linije struka, a dole do linije dubine sedišta i obeležiti tačke 7 i 8.

$$6-9 = 0,5 \text{ cm}$$

$$6-10 = P\check{S}S = 6,7 \text{ cm}$$

$$5-11 = 1/2 (5-10)$$

Kroz tačku 11 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačke 12 i 13.

$$12-14 = 12-15 = 1/4 \text{ ONK} - 1 \text{ cm} = 9,5 \text{ cm}$$

$$13-16 = 13-17 = 1/4 \text{ OND} - 1 \text{ cm} = 6,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 10, 15, 17, 16, 14 i 5.

Presek horizontalne linije koja prolazi kroz tačku 2 (linije dubine sedišta) i linije koja spaja tačke 10-15 obeležiti tačkom 18.

$$7-19 = 1/3 (7-6)$$

Tačke 18 i 19 spojiti pravom linijom.

$$8-20 = 2 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 20 i 9 pa ucrtati krivu liniju od tačke 9 do tačke 18.

Krivom linijom spojiti tačke 15 i 18.

$$20-21 = 1/4 \text{ OS} - 1 \text{ cm} = 20,5 \text{ cm}$$

$$21-22 = 1 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju pojasa prednjeg dela spajanjem tačaka 20 i 22 krivom linijom.

Krivom linijom spojiti tačke 22, 5 i 14.

Krivom linijom spojiti tačke 18 i 15.

Na skici modela pantalona je spušten pojas tako da tačke 20 i 22 treba spustiti na sledeći način:

$$20-23 = 5 \text{ cm}$$

$$22-24 = 5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 23 i 24 (linija spuštenog pojasa prednjeg dela).

Na skici modela pantalone su skraćene tako da tačke 16 i 17 treba podići na sledeći način:

$$16-25 = 6,5 \text{ cm}$$

$$17-26 = 6,5 \text{ cm}$$

Od tačke 10 meriti desno 10 cm i obeležiti tačke 2 i 5 i nacrtati vertikalnu liniju kroz ove tačke, zatim preneti tačke 11 i 12 pa nacrtati vertikalnu liniju kroz ove tačke. Na kraju preneti tačke 14, 15, 16 i 17 pa pravim linijama spojiti tačke 14-16, 15 -17.

$$14-27 = 2 \text{ cm}$$

$$15-28 = 2 \text{ cm}$$

$$16-29 = 2 \text{ cm}$$

$$17-30 = 2 \text{ cm}$$

$$2-31 = 3 \text{ cm}$$

$$11-32 = 2 \text{ cm}$$

$$32-33 = 1/20 \text{ OB} + (4 \text{ do } 7) \text{ cm} = 10 \text{ cm}$$

$$32-34 = 1/2 (\text{ZŠP} + \text{ZŠS}) = 19,2 \text{ cm}$$

$$32-35 = 32-34$$

Pravom linijom spojiti tačke 27 i 34 pa presek ove linije i linije struka označiti tačkom 36.

$$12-37 = (12-36) + 5 \text{ cm}$$

Spojiti tačke 36 i 37 pravom linijom.

$$37-38 = 1/4 \text{ OP} + 1,5 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

$$38-39 = 1 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 37 i 39.

Na sredini rastojanja između tačaka 37 i 39 nacrtati ušitak širine 1,5 cm, a dužine 6 cm.

Krivom linijom spojiti tačke 27, 34 i 39.

Pravom linijom spojiti tačke 28 i 35.

$$28-40 = 15-18 \text{ (rastojanje } 15-18 \text{ meriti na konstrukciji prednjeg dela).}$$

Krivom linijom spojiti tačke 28 i 40.

Krivom linijom spojiti tačke 33 i 40.

Kao i na prednjoj nogavici spustiti pojas na sledeci način:

$$37-41 = 5 \text{ cm}$$

$$39-42 = 5 \text{ cm}$$

Tačke 42 i 41 spojiti krivom linijom.

Obzirom da je prednja nogavica skraćena 6,5 cm treba skratiti i zadnju nogavicu za isti iznos.

$$29-43 = 6,5 \text{ cm}$$

$$30-44 = 6,5 \text{ cm}$$

Prema skici prednja nogavica je sečena na više delova, da bismo dobili model prema skici treba meriti na sledeći način.

$$14-45 = 14-46 = 15-47 = 15-48 = 5 \text{ cm}$$

Tačke 46 i 48 spojiti pravom linijom.

$$12-49 = 11 \text{ cm}$$

Tačke 45, 49 i 47 spojiti krivom linijom.

$$46-50 = 48-51 = 6 \text{ cm}$$

Tačke 50 i 51 spojiti pravom linijom.

$$18-52 = 5 \text{ cm}$$

Iz tačke 52 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačke 53 i 54.

$$53-55 = 4 \text{ cm}$$

Tačke 52, 55 i 54 spojiti krivom linijom.

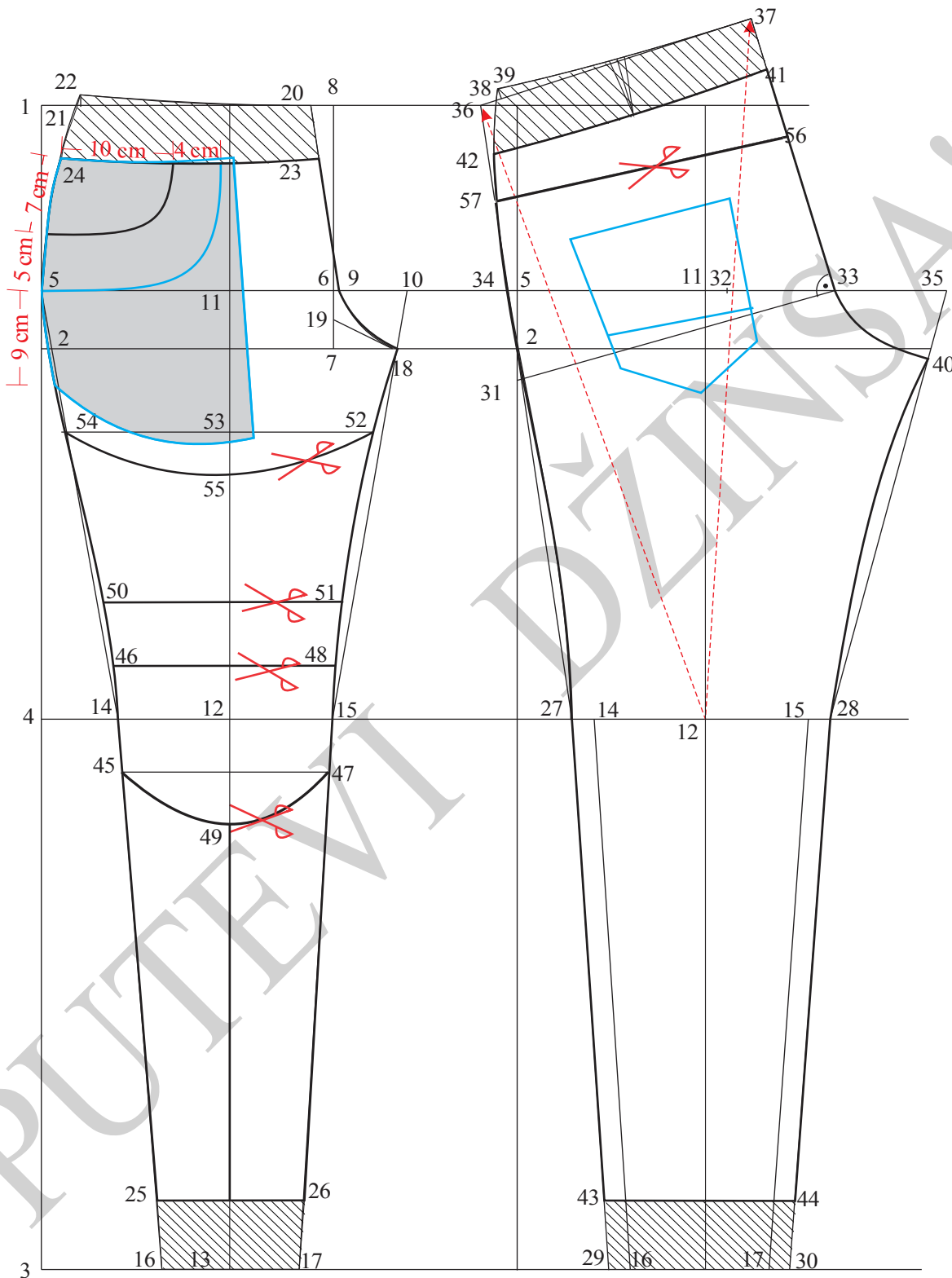
$$41-56 = 6,5 \text{ cm}$$

$$42-57 = 4,5 \text{ cm}$$

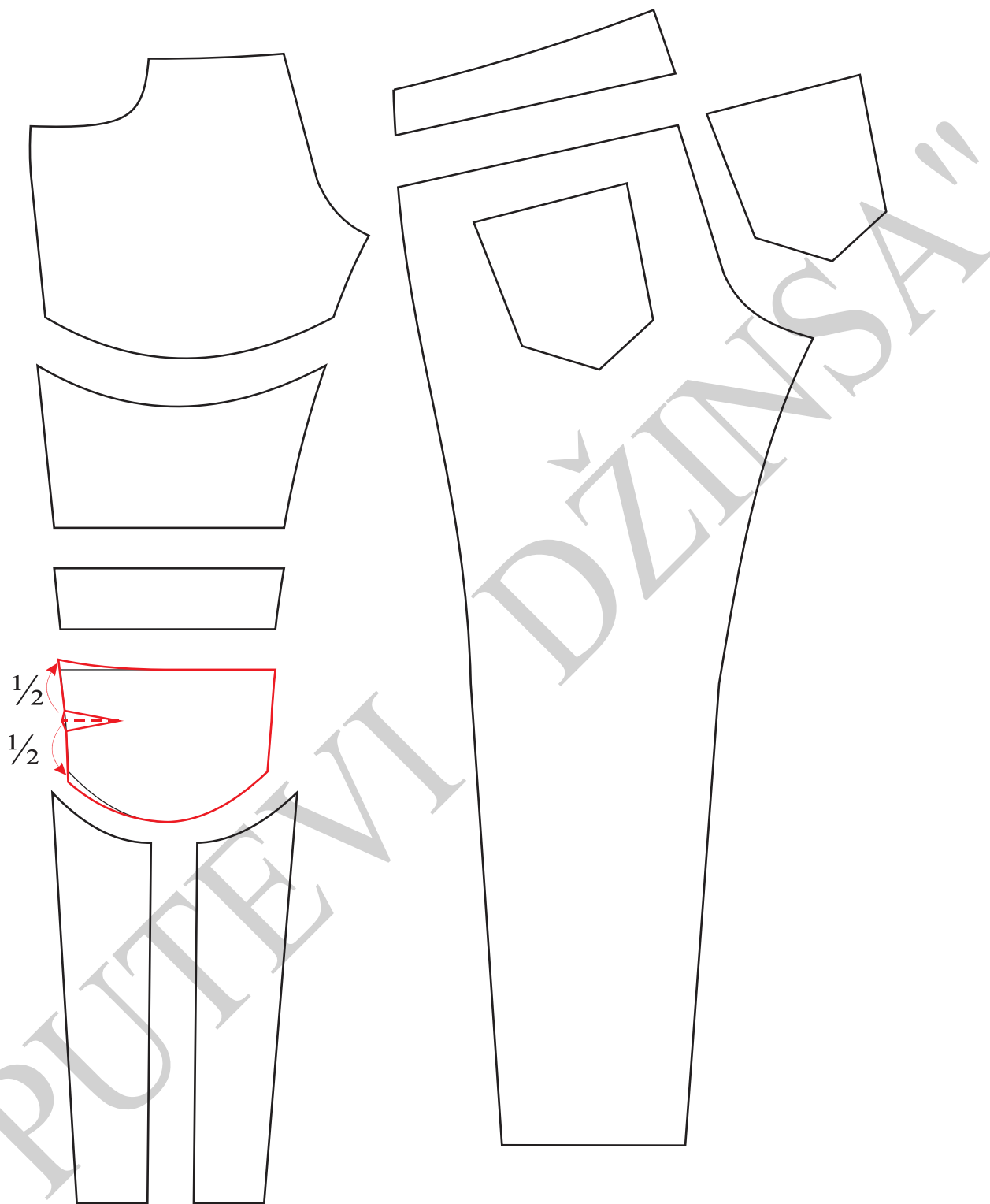
Tačke 56 i 57 spojiti pravom linijom.

Prema skici nacrtati polukružni džep na prednjoj nogavici, podžep prednjeg džepa, kesu prednjeg džepa, nacrtati poziciju džepa na zadnjoj nogavici, podebljati konturne linije prednje i zadnje nogavice.

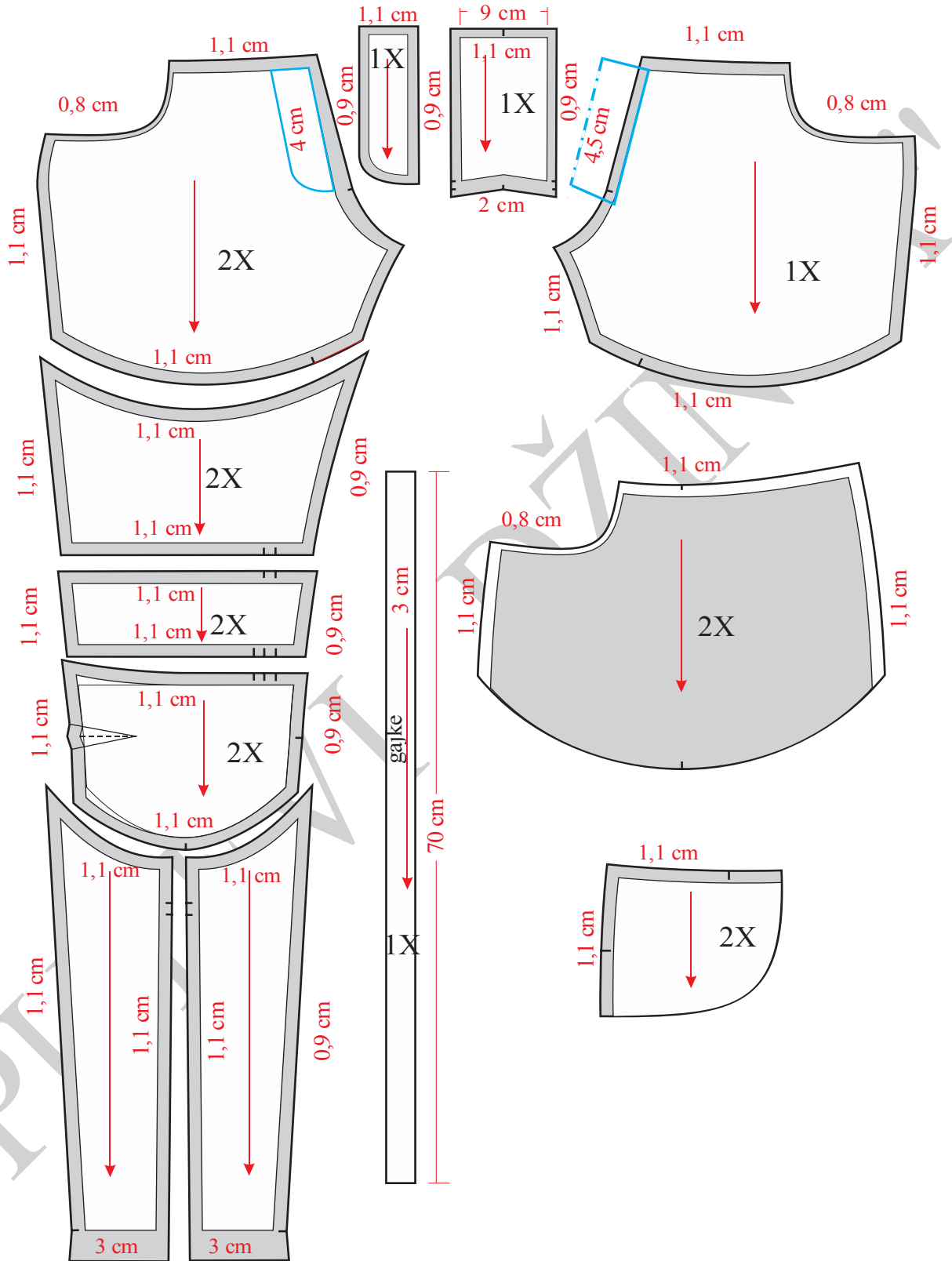

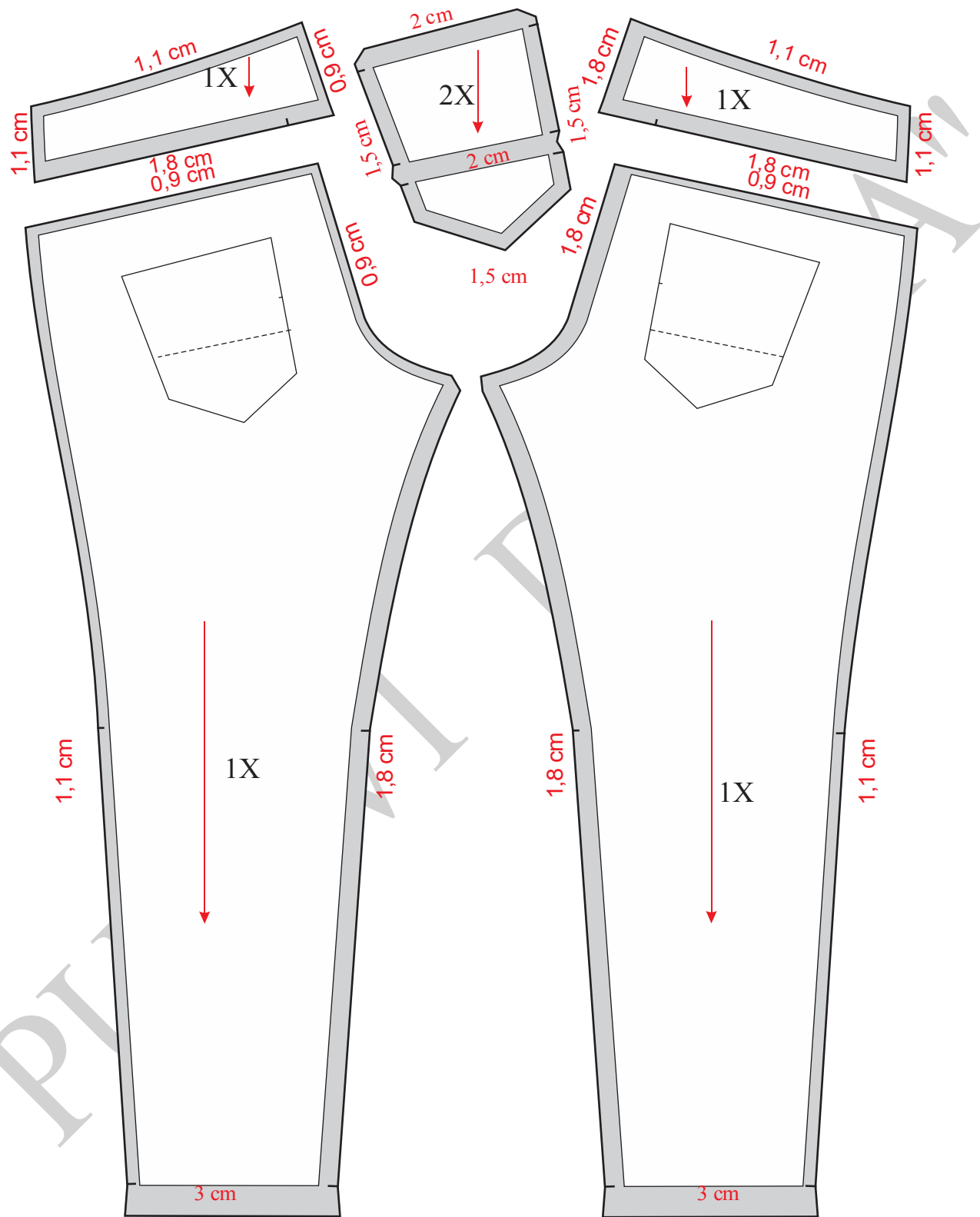
Slika 12. Osnovna konstrukcija muških pantalona Model-3

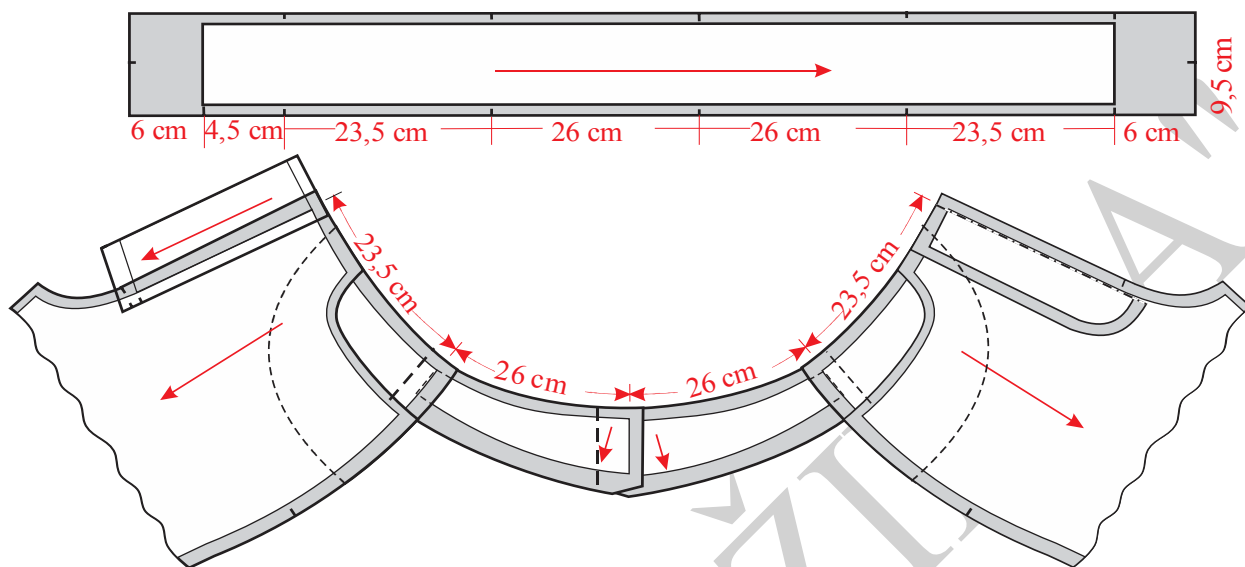
Slika 13. Modelovanje muških pantalona Model-3

Slika 14. Kompletiranje, dodavanje šavova i poruba prednjih nogavica muških pantalona Model-3

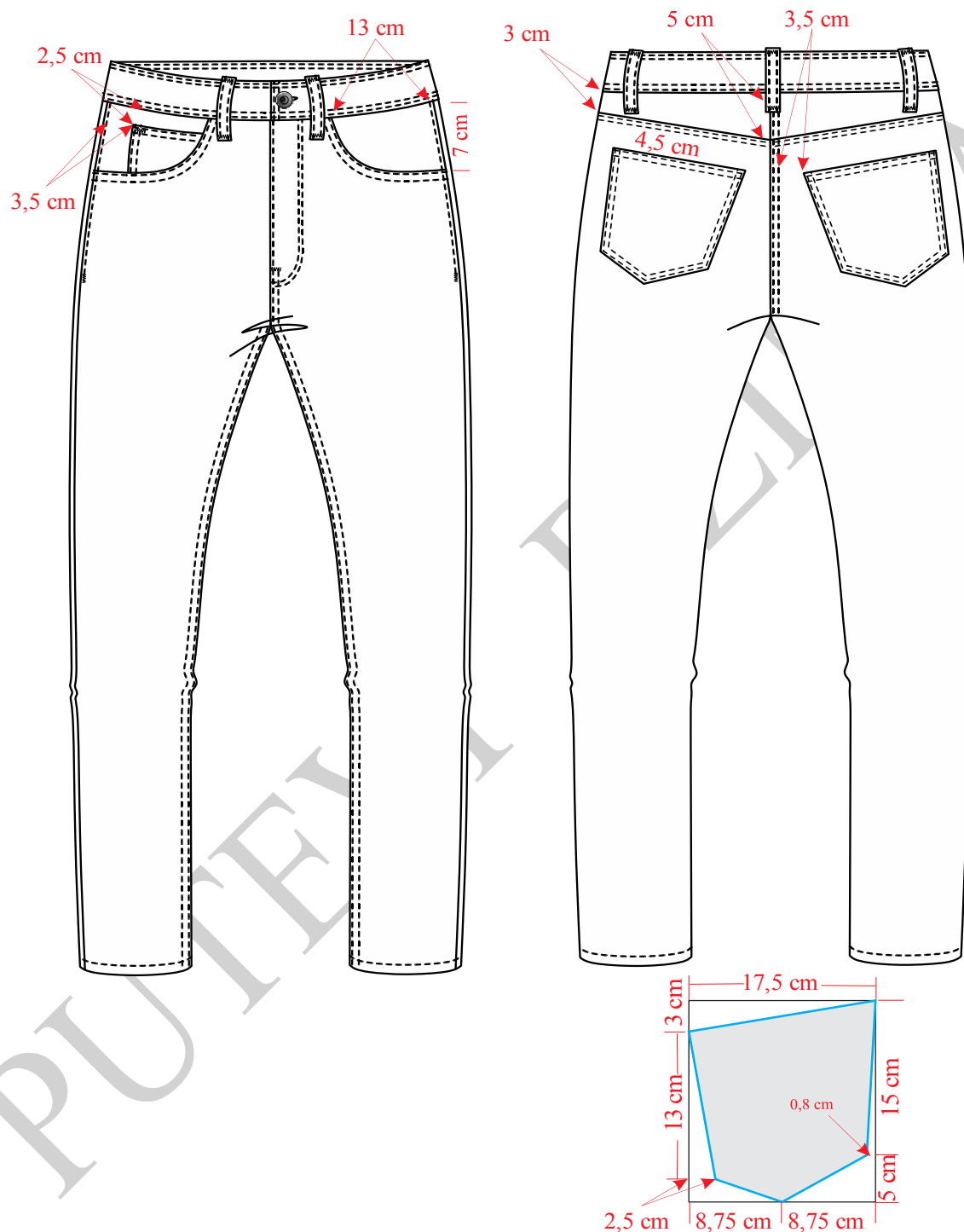
Slika 15. Kompletiranje dodavanje šavova i poruba kod zadnjih nogavica muških pantalona Model-3

Slika 16. Premeravanja pojasa sa krojnim delovima muških pantalona Model-3

4. 4.4. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-4

Slika 17. Tehnička skica muških pantalona Model 4

Na slici 17 prikazana je tehnička skica pantalona Model-4, a na slici 18 konstrukcija prednje i zadnje nogavice istih pantalona. Konstrukcija prednjeg i zadnjeg džepa predstavljena je na slici 19. Modelovanje i kompletiranje kroja ovih pantalona prikazano je naslikama 20 i 21. Premeravanje pojasa nogavica sa ukrojenim pojansom prikazano je na slici 22.

Velicina 34/33

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 180 \text{ cm}$$

$$OP = 86,36 \text{ cm} = 86 \text{ cm}$$

$$OB = 104 \text{ cm}$$

$$ONK = 46 \text{ cm}$$

$$OND = 38 \text{ cm}$$

$$DM = 5/8 VT - (2 \text{ do } 5) \text{ cm} = 110 \text{ cm}$$

$$DS = 1/4 OB = 26 \text{ cm}$$

$$DK = 4/8 VT - (3 \text{ do } 5) \text{ cm} = 83,82 \text{ cm} = 84 \text{ cm}$$

$$VK = 1/2 DK - 1/10 DK = 50,4 \text{ cm}$$

$$P\check{S}P = 1/4 OB - 1 \text{ cm} = 25 \text{ cm}$$

$$Z\check{S}P = 1/4 OB + 1 \text{ cm} = 27 \text{ cm}$$

$$P\check{S}S = 1/20 OB + 3 \text{ cm} = 8,2 \text{ cm}$$

Konstrukcija prednje i zadnje nogavice:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = 1,5 \text{ cm}$$

$$1-3 = DS = 26 \text{ cm}$$

$$3-4 = DK = DM - DS = 84 \text{ cm}$$

$$4-5 = VK = 1/2 DK + 1/10 DK = 50,4 \text{ cm}$$

$$3-6 = P\check{S}S = 8,2 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 2, 3, 4, 5 i 6 nacrtati horizontalne linije udesno.

$$6-7 = P\check{S}P = 25 \text{ cm}$$

Kroz tačku 7 nacrtati verikalnu liniju i označiti tačke 8 i 9.

$$7-10 = 1/20 \text{ OB} = 5,2 \text{ cm}$$

$$6-11 = 1/2 (6-10)$$

Kroz tačku 11 nacrtati vertikalnu liniju i označiti tačke 12 i 13.

$$12-12a = 12-12b = 1/4 \text{ ONK} - 1 \text{ cm} = 10,5 \text{ cm}$$

$$13-13a = 13-13b = \text{OND} - 1 \text{ cm} = 8,5 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 6, 12a, 13a, 13b, 12b i 10.

Označiti tačku 14.

$$9-A = 1/3 (9-7)$$

Spojiti pravom linijom tačke A i 14.

$$8-15 = 1 \text{ cm}$$

Tačke 15 i 7 spojiti pravom linijom, a tačke 7 i 14 krivom linijom.

Tačke 16 i 15 spojiti krivom linijom.

$$15-16 = 1/4 \text{ OP} + 2 \text{ cm} = 23,5 \text{ cm}$$

Presek linije sredine i linije pojasa obeležiti tačkom 17, i nacrtati ušitak tako što od tačke 17 merimo levo i desno po 1cm.

$$17-18 = 9 \text{ cm}$$

$12b-19 = 1/2(12b-14)$, a zatim oblikovati krivu liniju između tačkaka 12b i 14.

Krivom linijom spojiti tačke 16-6-12a.

Od tačke 10 meriti desno 10 cm, zatim još jednom nacrtati prednji deo i obeležiti tačke 3, 11, 12, 12a, 12b, 13a i 13b.

$$12a-20 = 2 \text{ cm}$$

$$12b-21 = 2 \text{ cm}$$

$$13a-22 = 2\text{cm}$$

$$13b-23 = 2\text{ cm}$$

Tačke 20, 22, 23 i 21 spojiti pravim linijama.

$$11-X = 2\text{ cm}$$

$$X-24 = 1/4 \text{ ZŠP} = 6,8\text{ cm.}$$

$$3-3a = 3\text{ cm}$$

Tačke 3a i 24 spojiti pravom linijom.

Iz tačke 24 nacrtati liniju pod pravim uglom u odnosu na liniju koja spaja tačke 3a i 24.

$$24-25 = \text{ZŠP} = 27\text{ cm}$$

Tačke 20 i 25 spojiti pravom linijom, a presek sa linijom pojasa označiti tačkom 26.

$$12-27 = (12-26) + 2\text{cm, tačka 27 se dobija u preseku sa linijom koja polazi iz tačke 24.}$$

Tačke 26--27 spojiti pravom linijom.

$$27-28 = 1/4 \text{ OP} + 1,5\text{ cm} = 23\text{ cm}$$

$$28-29 = 1\text{ cm}$$

Tačke 27 i 29 spojiti krivom linijom.

$$X-30 = X-25$$

Tačke 21 i 30 spojiti pravom linijom.

$$21-31 = (12b-14) \text{ meriti na prednjem delu.}$$

Tačke 21 i 31 spojiti krivom linijom. Linija koja spaja tačke 23, 21 i 31 je linija koraka zadnjeg dela nogavice

Krivom linijom spojiti tačke 29, 25 i 20.

$$27-32 = 1/2 (29-27)$$

Iz tačke 32 nacrtati liniju koja je normalna na liniju koja spaja tačke 27 i 29.

$$32-33 = 5\text{ cm}$$

Kod tačke 32 meriti levo i desno po 0,75 cm i nacrtati ušitak na zadnjem delu pantalona.

Model je sa spuštenim strukom zato treba meriti:

15–34 = 4 cm

16–35 = 4 cm

Tačke 34 i 35 spojiti krivom linijom.

29–36 = 4 cm

27–37 = 4 cm

Tačke 36 i 37 spojiti krivom linijom.

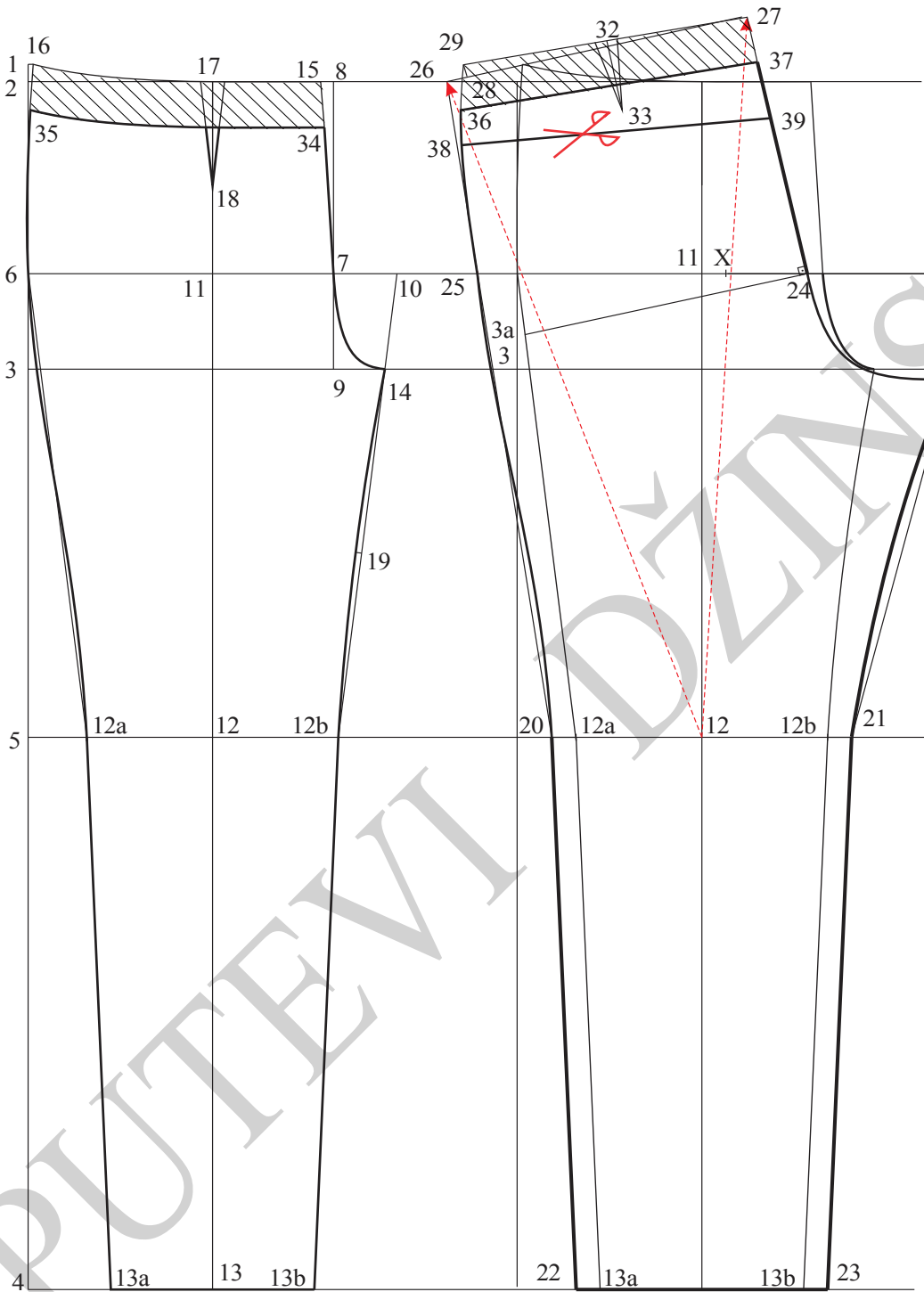
36–38 = 3 cm

37–39 = 5 cm

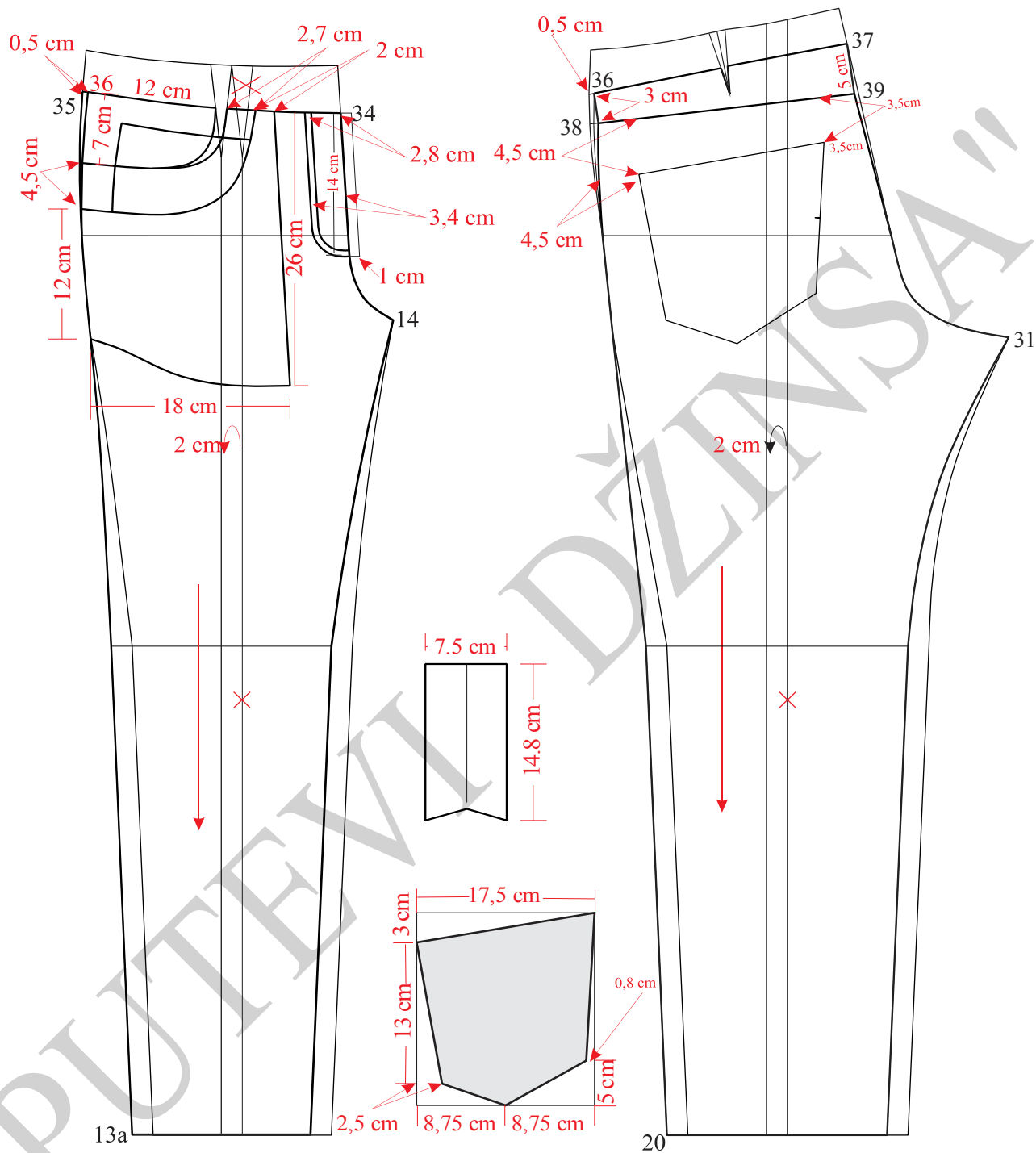
Tačke 38 i 39 spojiti pravom linijom.

Podebljati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela pantalona.

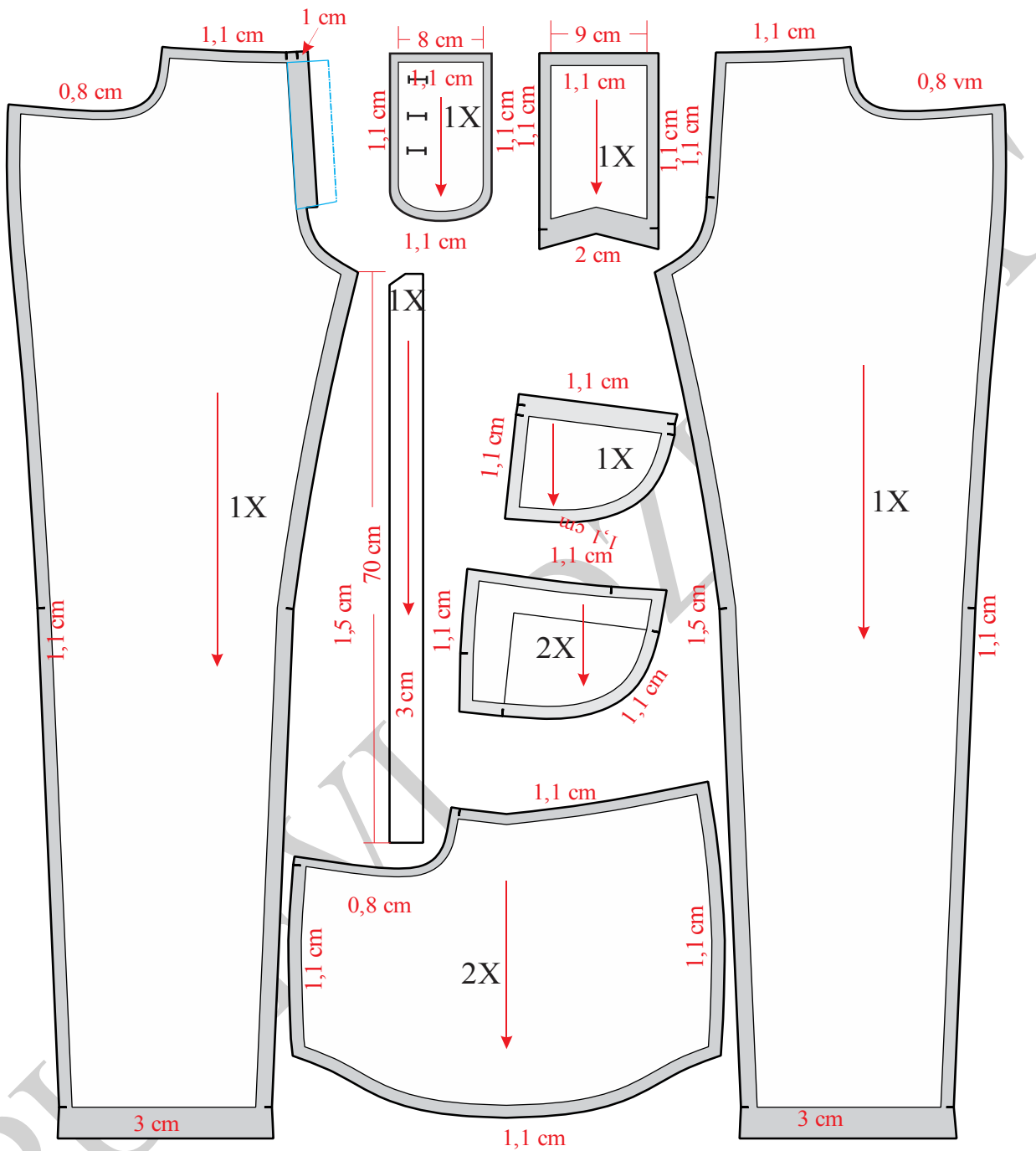
Na prednjem i zadnjem delu nacrtati džepove.

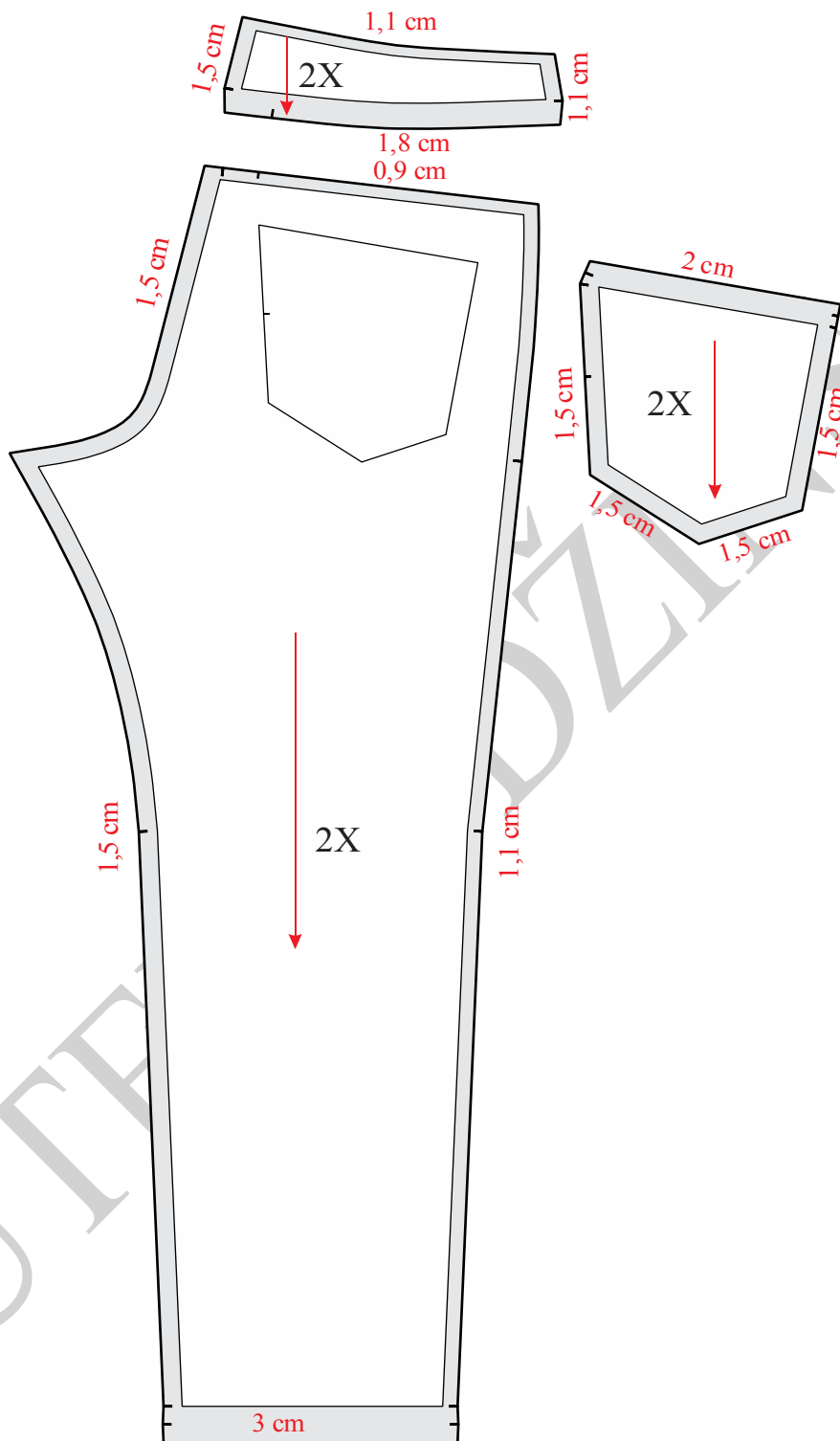
Slika 18. Osnovna konstrukcija muških džins pantalona Model-4

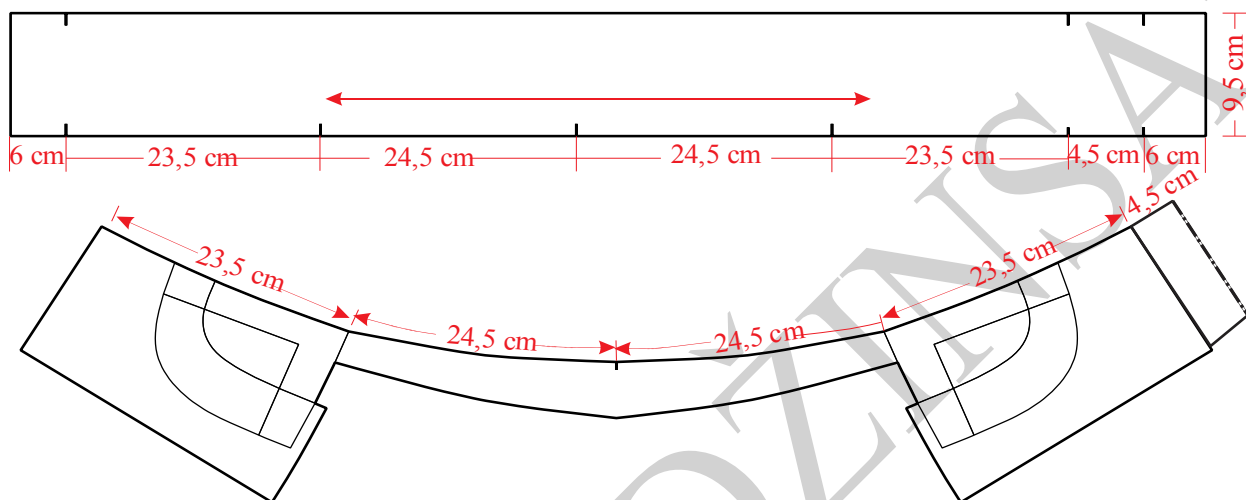
Slika 19. Modelovanje muških pantalona Model-4

Slika 20. Kompletiranje prednjih nogavica muških pantalona Model-4

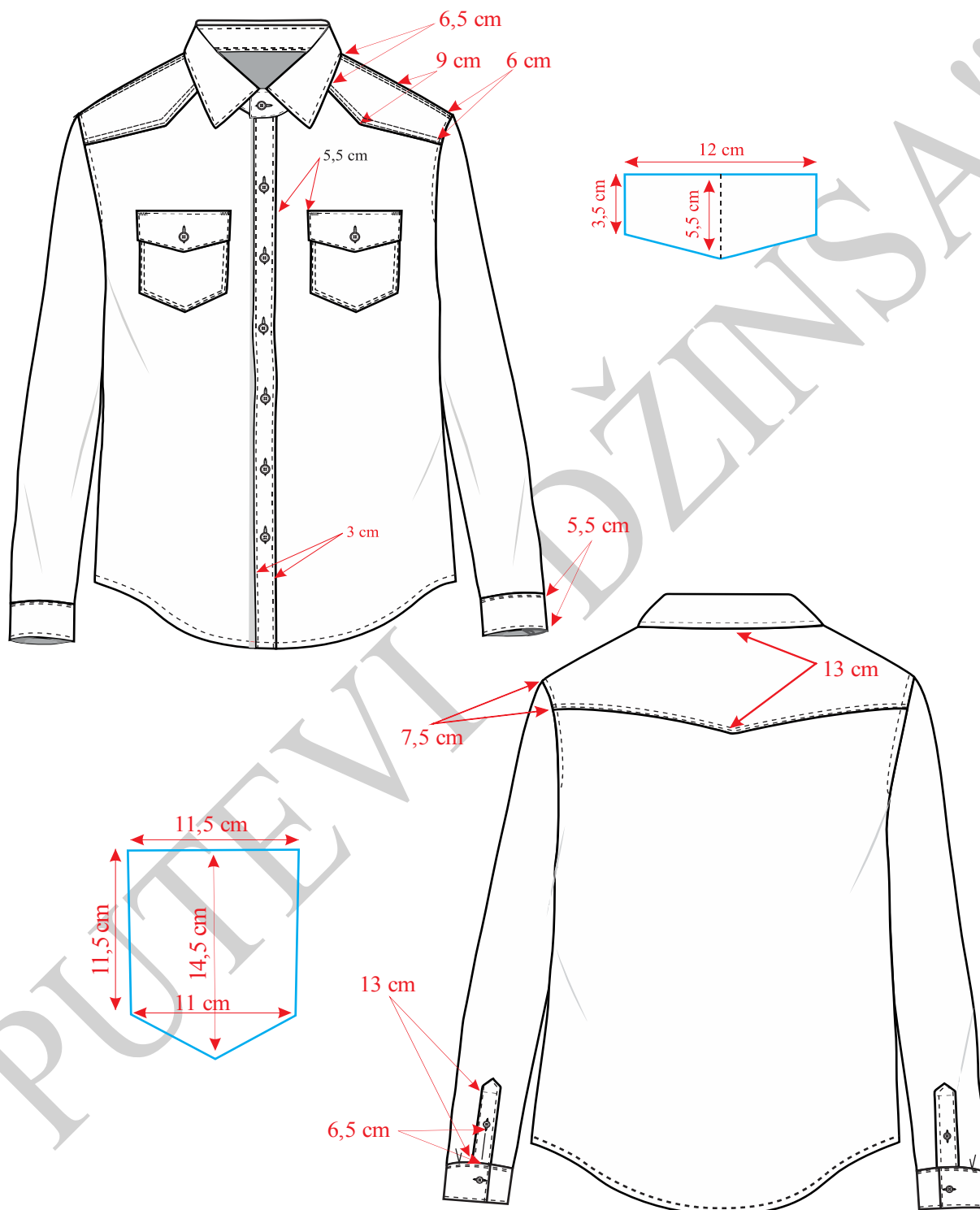
Slika 21. Kompletiranje, dodavanje šavova i poruba na zadnjem delovima muških pantalona Model-4

Slika 22. Premeravanje pojasa na muškim pantalonama Model-4

4.4.5. Konstrukciona priprema muške košulje

Slika 23. Tehnčka skica muške košulje

Na slici 23 prikazana je tehnička skica muške košulje, a na slici 24 konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela iste, na slici 25 konstrukcija rukava, a na slici 26 konstrukcija kragne. Modelovanje i kompletiranje kroja prikazano je na slikama 27, 28, 29, 30 i 31.

Veličina: Obim vrata = 40 cm

Glavne i pomoćne mere tela:

$$VT = 172 \text{ cm}$$

$$OG = 100 \text{ cm}$$

$$OS = 88 \text{ cm}$$

$$OB = 106 \text{ cm}$$

$$OV = 40 \text{ cm}$$

$$DRI = 1/10 OG + 12 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = 25 \text{ cm}$$

$$DL = 1/4 VT + 2 \text{ cm} = 45 \text{ cm}$$

$$DM = 1/2 VT - 9 \text{ cm} = 77 \text{ cm}$$

$$\text{ŠVI} = 1/6 OV + 1,4 \text{ cm} = 8 \text{ cm}$$

$$PV = DRI - 1 \text{ cm} = 24 \text{ cm}$$

$$\text{ŠL} = 2/10 OP - 1 \text{ cm} + 2 \text{ cm} = 21 \text{ cm}$$

$$\text{ŠRI} = 1/10 OP + 2 \text{ cm} = 16,5 \text{ cm}$$

$$P\text{Š} = 2/10 OP - 1 \text{ cm} + 1 \text{ cm} = 20 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja prednjeg i zadnjeg dela:

Nacrtati vertikalnu i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DRI = 25 \text{ cm}$$

$$1-3 = DL = 45 \text{ cm}$$

$$1-4 = DM = 77 \text{ cm}$$

Iz tačaka 1, 2, 3 i 4 nacrtati horizontalne linije udesno.

$$2-5 = \text{ŠL} = 21 \text{ cm}$$

$$5-6 = \text{ŠRI} = 16,5 \text{ cm}$$

$$6-7 = \text{PŠ} = 20 \text{ cm}$$

Iz tačke 5 nacrtati vertikalnu liniju i označiti tačku 8.

$$2-9 = 1/2 (2-7)$$

Iz tačke 9 nacrtati vertikalnu liniju i označiti tačke 10 i 11.

$$1-12 = \text{ŠVI} = 8 \text{ cm.}$$

$$12-13 = 2 \text{ cm}$$

Nacrtati liniju vratnog izreza leđnog dela spajanjem tačaka 1 i 13 krivom linijom.

$$8-14 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 13 i 14 spojiti pravom linijom i produžiti je levo od tačke 14.

$$14-15 = 1,5 \text{ cm}$$

$$5-16 = 1/4 \text{ DRI} = 6,25 \text{ cm}$$

$$16-B = 1,5 \text{ cm}$$

Tačke 9, B i 15 spojiti krivom linijom, ovo je linija rukavnog izreza zadnjeg dela.

Iz tačke 6 nacrtati vertikalnu liniju.

$$6-17 = \text{PV} = 24 \text{ cm}$$

Kroz tačku 7 nacrtati vertikalnu liniju, a kroz tačku 17 nacrtati horizontalnu liniju, presek ovih linija obeležiti tačkom 18.

$$18-19 = \text{ŠVI} = 8 \text{ cm}$$

$$18-20 = \text{ŠVI} + 1 \text{ cm} = 9 \text{ cm}$$

Tačke 19 i 20 spojiti krivom linijom, ovo je linija vratnog izreza prednjeg dela.

$$17-21 = 4 \text{ cm}$$

Tačke 19 i 21 spojiti pravom linijom i produžiti je koso desno.

$$19-22 = 13-15$$

$$6-A = 1/4 \text{ ŠRI} - 1 \text{ cm} = 3,1 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 9, A i 22, ovo je linija rukavnog izreza prednjeg dela.

$$10-23 = 10-24 = 1 \text{ cm}$$

$$11-25 = 6 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 9 i 23, a zatim tačke 23 i 25, ovo je linija bočnog šava leđnog dela.

Potom pravom linijom spojiti tačke 9 i 24 pa tačke 24 i 25, ovo je linija bočnog šava prednjeg dela.

$$4-26 = 1/4 (4-11)$$

Tačke 25 i 26 spojiti pravom linijom.

$$25-27 = 1/2 (25-26)$$

Tačke 4, 26, 27 i 25 spojiti krivom linijom, ovo je linija dužine leđnog dela.

Obeležiti tačku 28.

$$28-29 = 1/4 (11-28)$$

Tačke 25 i 29 spojiti pravom linijom.

$$25-30 = 1/2 (25-29)$$

Tačke 28, 29, 30 i 25 spojiti krivom linijom, ovo je linija dužine prednjeg dela.

$$1-31 = 7 \text{ cm}$$

Iz tačke 31 nacrtati horizontalnu liniju i označiti tačku 32.

$$32-33 = 11 \text{ cm}$$

$$32-34 = 1,5 \text{ cm}$$

Tačke 33 i 34 spojiti krivom linijom.

$$20-35=28-36 = 1,5 \text{ cm, preklop za kopčanje.}$$

Liniju ramenog šava prednjeg dela spustiti 1,5 cm, a liniju ramenog šava leđnog dela podići 1,5 cm.

Nacrtati mesta za rupice i prednji džep.

Podebljati konturne linije prednjeg i zadnjeg dela.

Opis za konstrukcija kroja rukava:

$$\text{ORI} = \text{ORI} + \text{ORI} = 50 \text{ cm}$$

$$\text{VRO} = 1/3 \text{ ORI} - (4 - 6) \text{ cm} = 12,56 \text{ cm.}$$

$$\text{ORD} = 27 \text{ cm}$$

$$\text{DR} = 67 \text{ cm}$$

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = \text{VRO} = 12,56 \text{ cm}$$

$$1-3 = \text{DR} = 67 \text{ cm}$$

$$3-4 = 5,5 \text{ cm (širina manžetne).}$$

Kroz tačke 2 i 4 nacrtati hotizontalne linije.

$$1-5 = 1/2 \text{ ORI} - 0,25 \text{ cm} = 24,75 \text{ cm}$$

$$1-7 = 1/2 \text{ ORI} - 0,25 \text{ cm} = 24,75 \text{ cm}$$

$$1-6 = 1/2 (1-5)$$

$$1-8 = 1/2 (1-7)$$

$$4-9 = 4-10 = 1/2 \text{ ORD} + 1,5 \text{ cm} = 15 \text{ cm}$$

$$10-11 = 7 \text{ cm}$$

$$11-12 = 12 \text{ cm (dužina izreza-šlica na rukavu).}$$

$$4-13 = 2,5 \text{ cm}$$

$$13-14 = 3 \text{ cm (širina falte).}$$

Na osnovnoj konstrukciji izmeriti rastojanje 9-A i preneti na rukavu, (meriti na rukavskoj okruglini od tačke 5 prema tački 6).

Konstrukcija kroja kragne:

Nacrtati prav ugao i obeležiti tačku 1.

1–2 = OVI

1–3 = (1–13) mereno na leđnom delu + 1,5 cm

1–4 = 1,5 cm

4–5 = 3,5 cm

5–6 = 5 cm

Iz tačke 2 nacrtati vertikalnu liniju, a iz tačke 6 nacrtati horizontalnu liniju, presek ovih linija obeležiti tačkom 7.

2–8 = 3,5 cm

8–9 = 0,5 cm

2–10 = 0,3 cm

3–11 = 0,7 cm

2–12 = 1,5 cm

12–13 = 0,6 cm

Krivom linijom spojiti tačke 4, 11, 10, 13, 9 i 5.

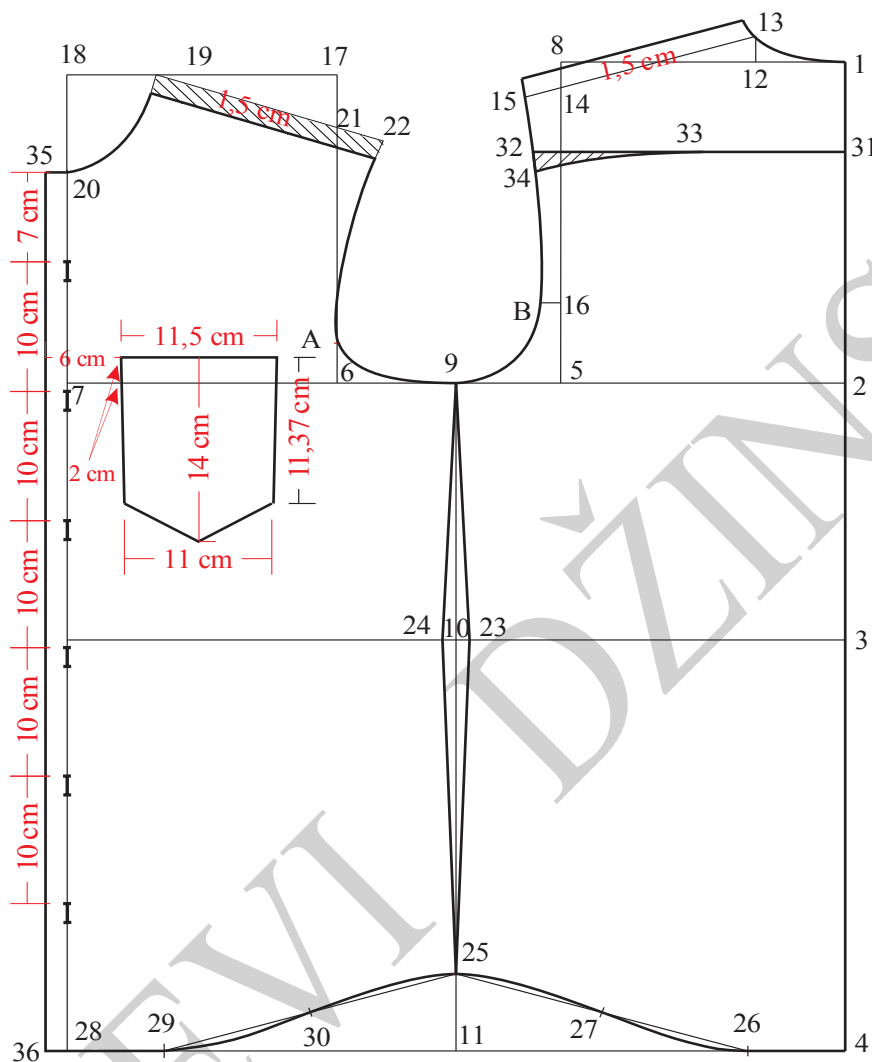
7–13 = 0,3 cm

Krivom linijom spojiti tačke 6 i 13 i produžiti levo.

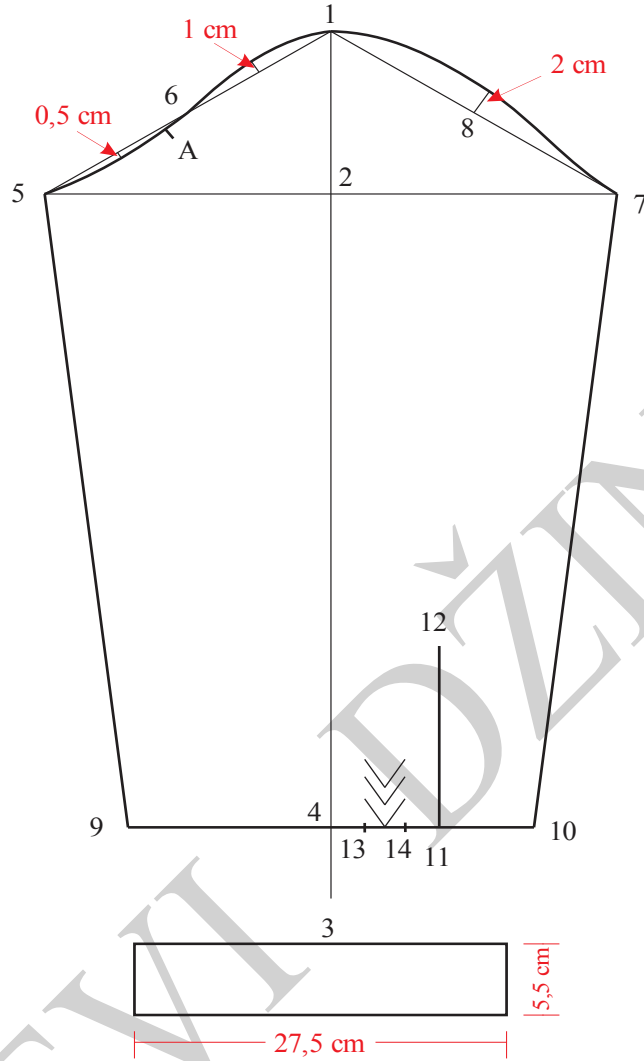
13–14 = 1,5 cm

Tačke 14 i 9 spojiti krivom linijom.

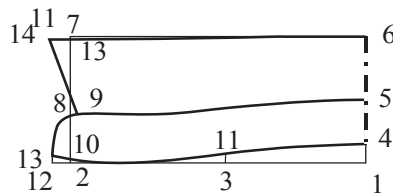
Podebljati konturne linije kragne.

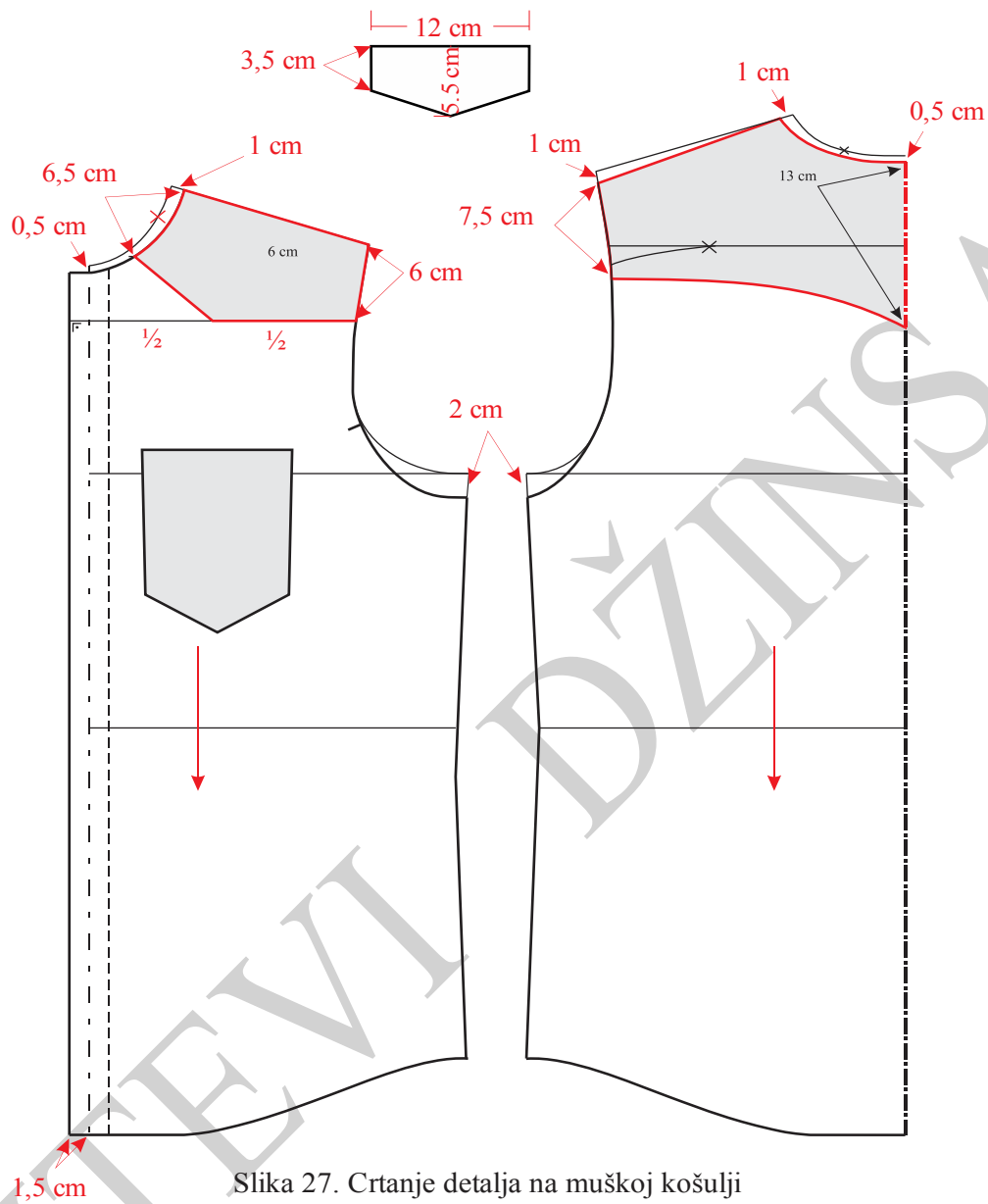
Slika 24. Osnovna konstrukcija muške košulje

Slika 25. Konstrukcija rukava za mušku košulju

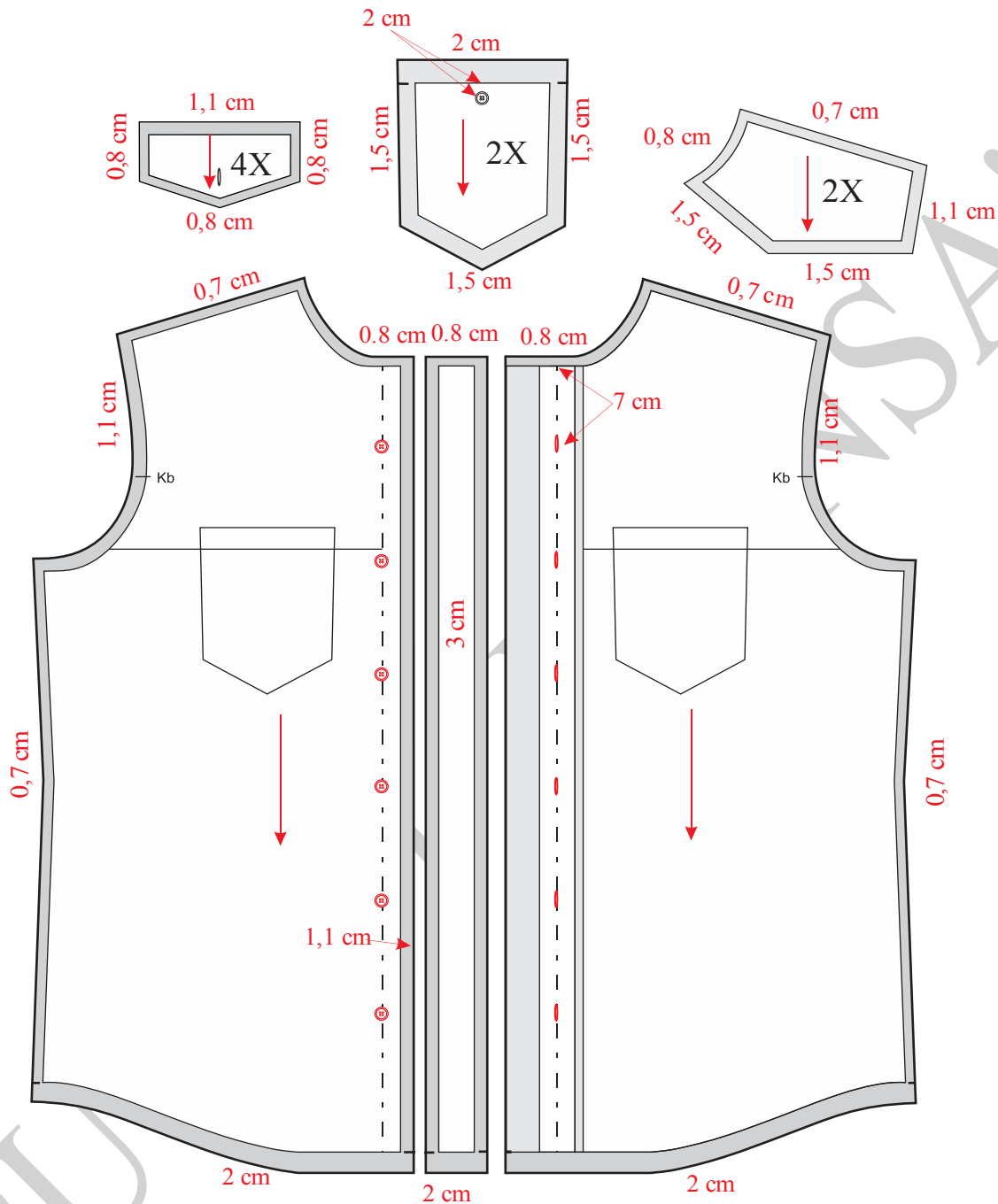

Slika 26. Konstrukcija kragne

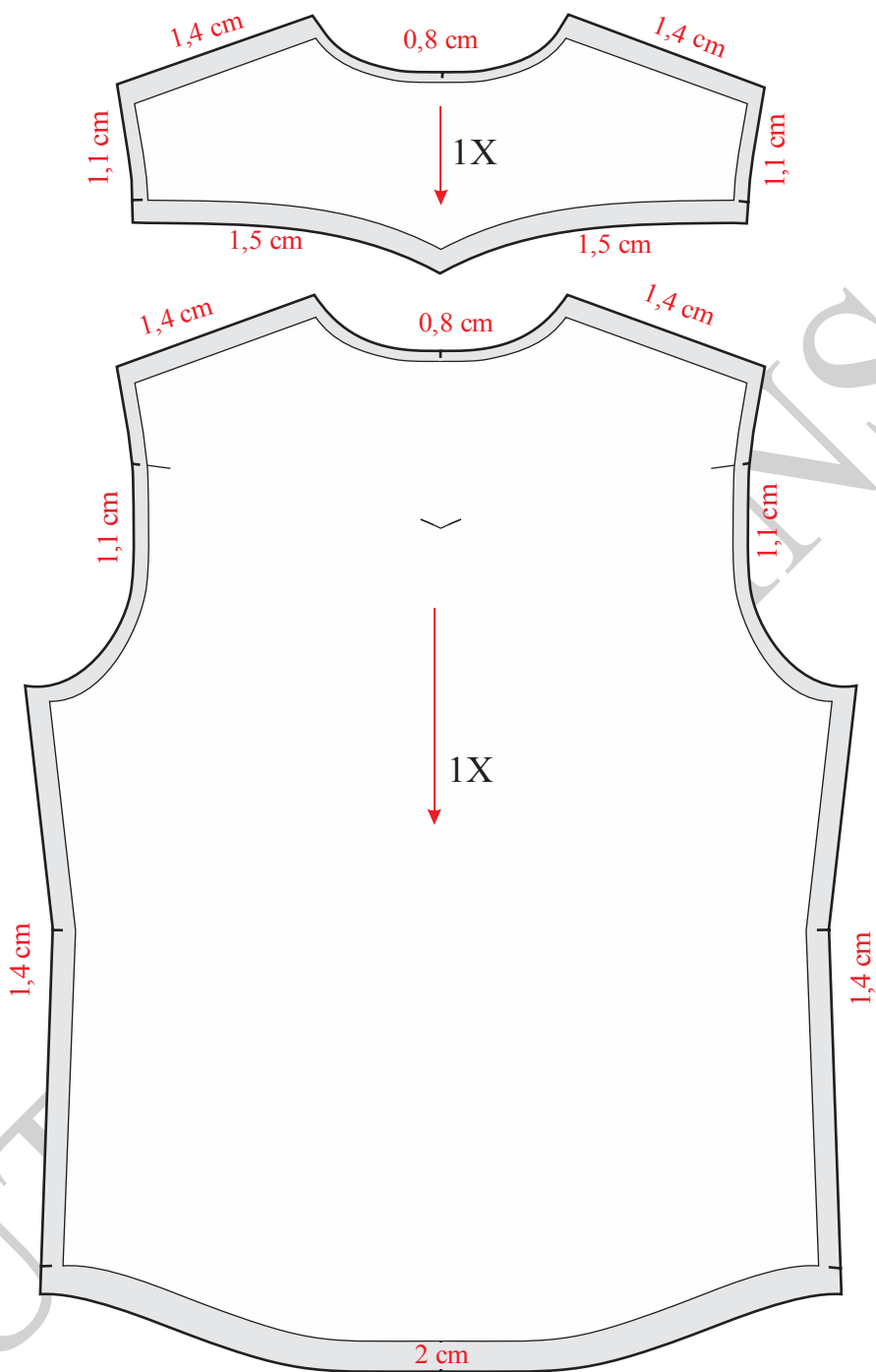

Slika 27. Crtanje detalja na muškoj košulji

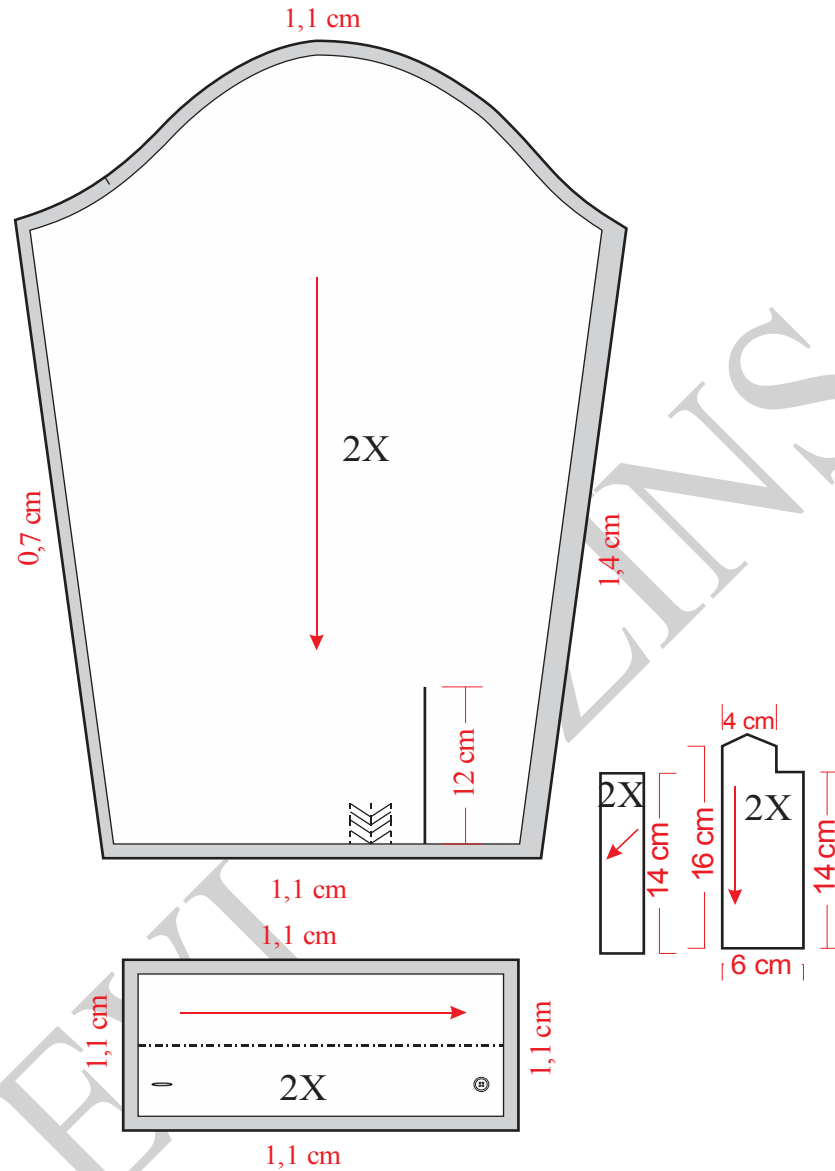

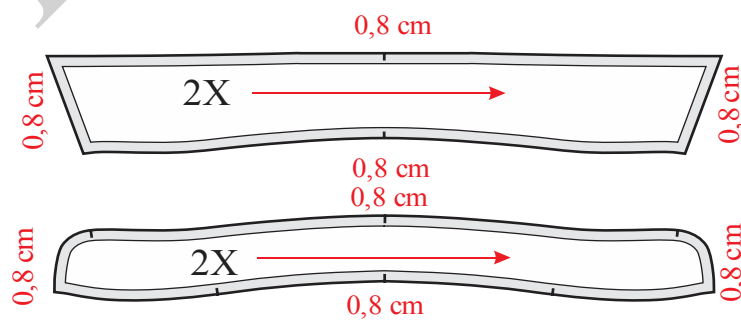
Slika28. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba na prednjim delovima muške košulje

Slika 29. Modelovanje, kompletiranje, dodavanje šavova i poruba leđnih delova muške košulje

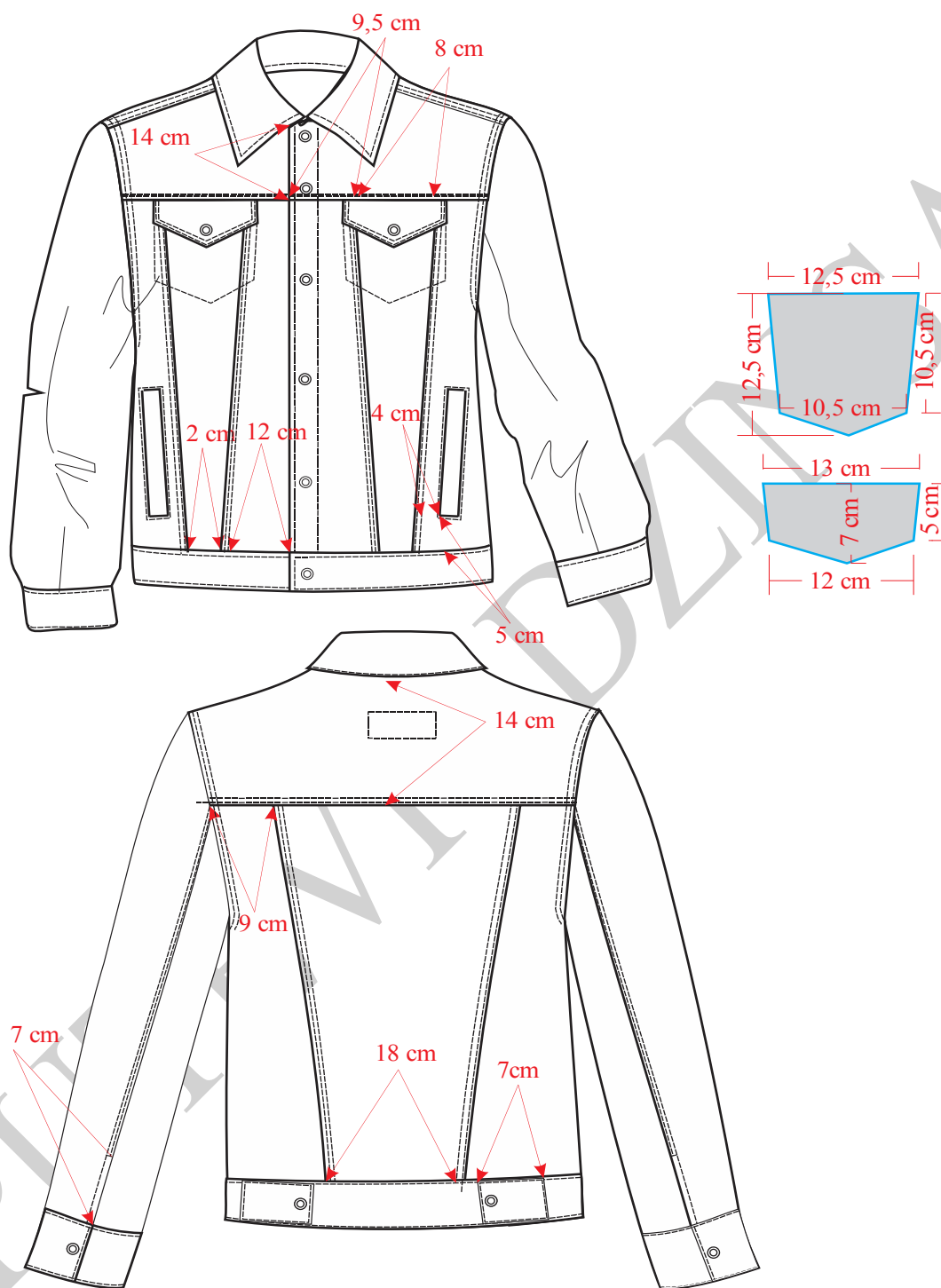
Slika 30. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova rukava muške košulje

Slika 31. Kompletiranje i dodavanje šavova kod kragne i jačice-šteja muške košulje

4.4.6. Konstrukciona priprema muške jakne

Slika 32. Skica muške jakne

Na slici 32 prikazana je tehnička skica muške jakne, a na slici 33 konstrukcija prednjeg i zadnjeg dela muške jakne, na slikama 34 konstrukcija rukava i na slici 35 kragne. Modelovanje i kompletiranje, prikazano je na slikama 36, 37 i 38 i 39.

Glavne i pomoćne mere:

Veličina M

$$VT = 180 \text{ cm}$$

$$OG = 102 \text{ cm}$$

$$OP = 92 \text{ cm}$$

$$OB = 109 \text{ cm}$$

$$DL = \frac{1}{4} VT + 1 \text{ cm} = 46 \text{ cm}$$

$$DRI = \frac{1}{10} OG + 12 \text{ cm} = 22,2 \text{ cm}$$

$$DB = \frac{3}{8} VT = 66 \text{ cm}$$

$$PV = DRI - 2,5 \text{ cm} = 25,7 \text{ cm}$$

$$\check{S}VI = \frac{1}{20} OG + 3,5 \text{ cm} = 8,6 \text{ cm}$$

$$\check{S}L = \frac{1}{10} OG + 13 \text{ cm} = 22,2 \text{ cm}$$

$$\check{S}RI = \frac{1}{8} OG + (5-7) \text{ cm} = 17,5 \text{ cm}$$

$$P\check{S} = \frac{2}{10} OG + 3 \text{ cm} = 23,4 \text{ cm}$$

Opis konstrukcije kroja prednjeg i lednog dela:

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 1.

$$1-2 = DRI = 22,2 \text{ cm}$$

$$1-3 = DL = 46 \text{ cm}$$

$$1-4 = DB = 66 \text{ cm}$$

$$4-5 = \text{širina pojasa} = 4 \text{ cm}$$

Iz tačkaka 1, 2, 3, 4 i 5 nacrtati horizontalne linije.

$$1-6 = \text{ŠVI} = 8,6 \text{ cm}$$

$$6-7 = 2 \text{ cm}$$

Tačke 1 i 7 spojiti krivom linijom, to je linija vratnog izreza leđnog dela.

$$2-8 = \text{ŠL} = 22,2 \text{ cm}$$

Kroz tačku 8 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 9.

$$9-10 = 2 \text{ cm}$$

$$10-11 = 2,5 \text{ cm}$$

$$8-12 = 1/4 \text{ VR}$$

$$12-B = 1 \text{ cm}$$

$$8-13 = \text{ŠRI} = 17,5 \text{ cm}$$

$$13-14 = \text{PŠ} = 23,4 \text{ cm}$$

Kroz tačku 14 nacrtati vertikalnu liniju.

$$13-15 = 1/2 (13-8) + 1,5 \text{ cm}$$

Iz tačke 13 nacrtati vertikalnu liniju.

$$13-16 = \text{PV} = 25,7 \text{ cm}$$

Iz tačke 16 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 17.

$$17-18 = \text{ŠVI} = 8,6 \text{ cm}$$

$$17-19 = \text{ŠVI} + 1 \text{ cm} = 9,6 \text{ cm}$$

Tačke 18 i 19 spojiti krivom linijom, to je linija vratnog izreza prednjeg dela.

$$16-20 = 6,5 \text{ cm}$$

Tačke 18 i 20 spojiti pravom linijom i produžiti desno.

$$18-21 = \text{ŠR} (7-11 \text{ mereno na leđnom delu}).$$

$$13-22 = 1/3 \text{ ŠRI} - 0,5 \text{ cm} = 3,5 \text{ cm}$$

$$22-A = 0,5 \text{ cm}$$

Krivom linijom spojiti tačke 11, B, 15, A i 21. Ovo je linija orukavlja prednjeg i leđnog dela.

Iz tačke 15 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 23.

23–24 = 2,5 cm, a zatim pravom linijom spojiti tačke 15 i 24.

23–25 = 2,5 cm, a zatim pravom linijom spojiti tačke 15 i 25.

14–26 = 2 cm (dodatak za kopčanje).

Kroz tačku 26 nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tačku 27.

27–28 = 1 cm

Kod tačke 28 formirati prav ugao ,a zatim tačke 24 i 28 spojiti krivom linijom.

19–29 = 14 cm

Kroz tačku 29 nacrtati horizontalnu liniju, to je linija sečenja prednjeg dela.

29–30 = 9,5 cm

30–31 = 8 cm

28–32 = 12 cm

32–33 = 2 cm

Pravim linijama spojiti tačke 30 i 32, a zatim 31 i 33. Ove dve linije označavaju mesta sečenja prednjeg dela jakne.

1–34 = 14 cm

Kroz tačku 34 nacrtati horizontalnu liniju i obeležiti tačku 35.

35–36 = 1,5 cm

Krivom linijom spojiti tačke 34 i 36. Ova linija predstavlja linija sečenja leđnog dela.

36–37 = 9 cm

5–38 = 9 cm

Tačke 37 i 38 spojiti pravom linijom.

38–39 = 38–40 = 1 cm

37–41 = 10 cm

Oblikovati ušitak spajanjem tačaka 39, 41 i 40.

Prema skici nacrtati grudni džep sa poklopcem-patnom, a zatim nacrtati paspul džep kao i džep kesu od osnovnog materijala i džepovinu. Paspul džep je paralelan sa linijom koja spaja tačke 31 i 33, a dugačak je 15 cm.

Obeležiti mesta za rupice.

Rameni šav prednjeg dela spustiti za 1 cm, a leđnog dela podići za 1 cm.

Podebljati konturne linije kao i sve unutrašnje linije (sečenja i ostalih krojnih delova).

Opis konstrukcije kroja rukava:

$$VR = (VR_{PD} + VR_{LD}) / 2$$

$$VRO = 2/3 VR$$

$$DR = 3/8 VT - 2 \text{ cm} = 64 \text{ cm}$$

$$ORI = ORI_{PD} + ORI_{LD}$$

$$ORD = 28 \text{ cm}$$

Nacrtati vertikalnu liniju i obeležiti tački 1.

$$1-2 = VRO$$

$$1-3 = DR = 64 \text{ cm}$$

$$3-4 = \text{širina manžetne} = 3,8 \text{ cm}$$

$$1-5 = 1/2 OR - 2 \text{ cm}$$

$$1-6 = 1/2 ORI - 2 \text{ cm}$$

$$4-7 = 1/2 ORD = 14 \text{ cm}$$

$$4-8 = 1/2 ORD = 14 \text{ cm}$$

$$7-7a = 1 \text{ cm}$$

$$8-8a = 1 \text{ cm}$$

Pravim linijama spojiti tačke 5 i 7a, a zatim 6 i 8a.

$$5-9 = 1/3 (1-5) + 2 \text{ cm} = 11,25 \text{ cm}$$

$$5-10 = 1/2 (1-9)$$

$$10-11 = 0,5 \text{ cm}$$

$$1-12 = 1/2 (1-9)$$

$$12-13 = 1,5 \text{ cm}$$

$$1-14 = 1/3 (1-6)$$

$$14-15 = 2 \text{ cm}$$

$$6-16 = 1/2 (6-14)$$

$$16-17 = 1 \text{ cm}$$

$$6-18 = (15-36) (\text{merti na leđnom delu}) + 0,5 \text{ cm}$$

$$8a-19 = 7 \text{ cm}$$

Pravom linijom spojiti tačke 18 i 19. Ovo je linija sečenja rukava.

$$19-20 = 11 \text{ cm}$$

Podebljati konturne linije rukava.

Opis konstrukcije kroja kragne:

Prvo se formira prav ugao i označi tačka 1.

Izmeriti obim vratnog izreza leđa i obim vratnog izreza prednjice bez dodatka za zakopčavanje.

$$OVI_{PD} = (1-7) (\text{mereno po krivini na vratnom izrezu leđa}) + 1 \text{ cm}$$

$$OVI_{LD} = (18-19) (\text{mereno po krivini na vratnom izrezu prednjice})$$

$$1-2 = 1/2 OVI$$

Levo od koordinatnog početka izmeriti vrednost polovine obima vratnog izreza i označiti tačku 2.

$$1-3 = 1 \text{ cm}$$

$$3-4 = 7 \text{ cm}$$

Iz tačke 2 podići normalu.

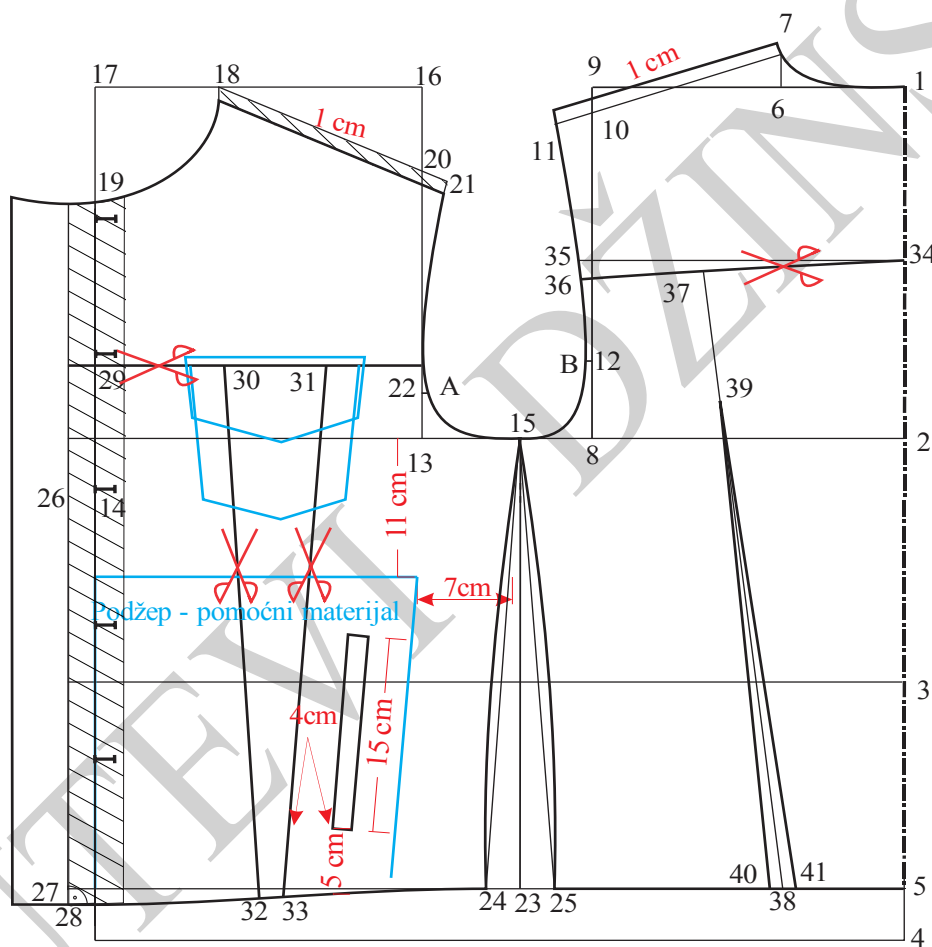
2-5 = 1 cm

2-6 = 8 cm

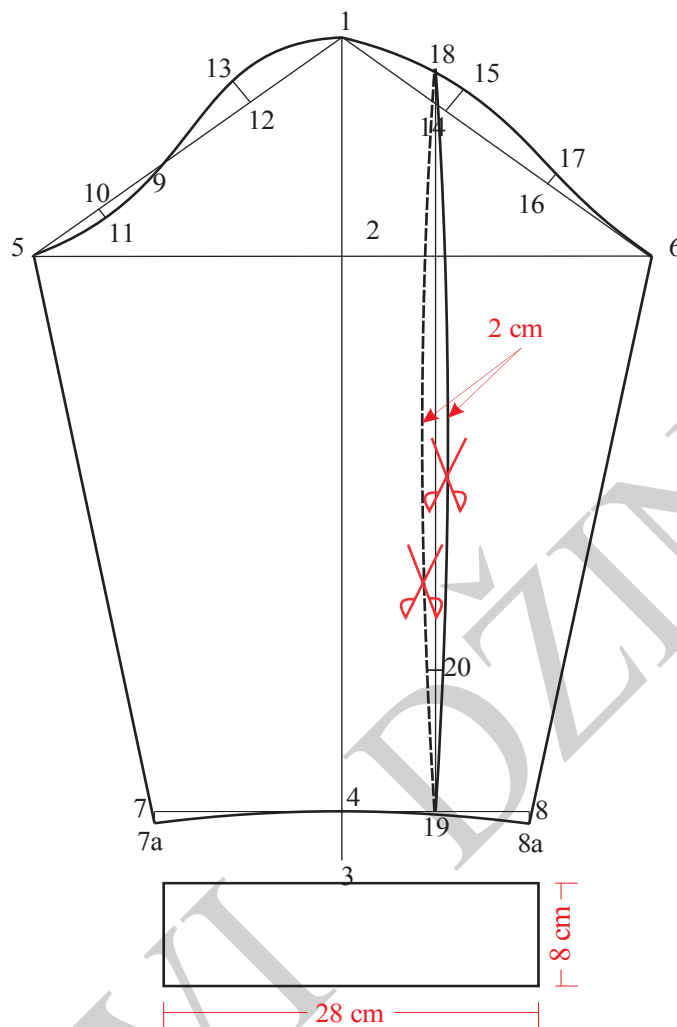
6-7 = 1,5 cm

1-8 = OVIPD

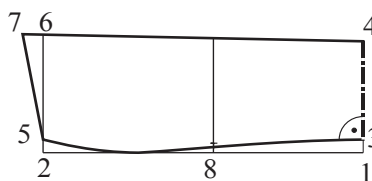
Podebljati konture kroja kragne.

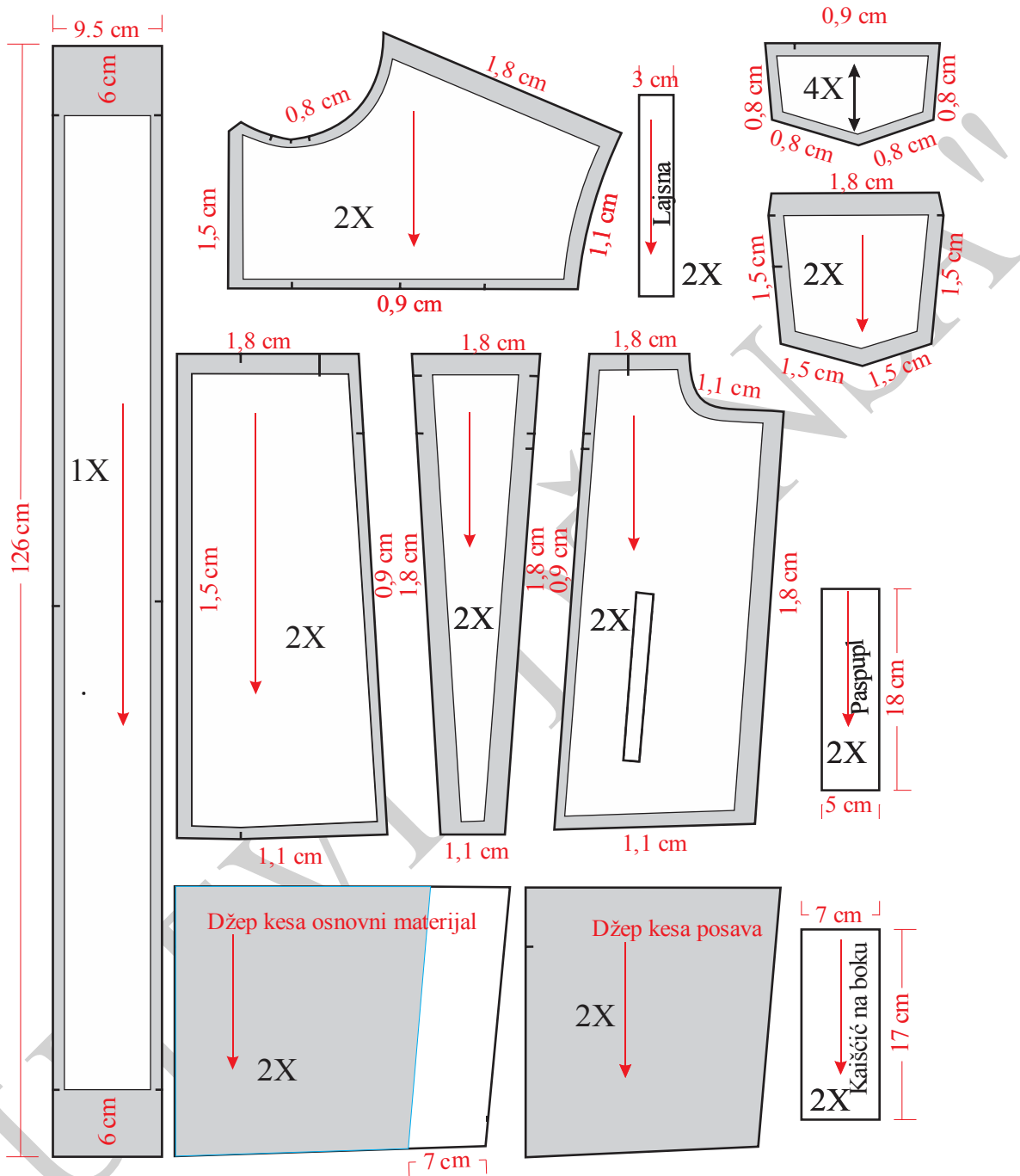
Slika 33. Osnovna konstrukcija muške jakne

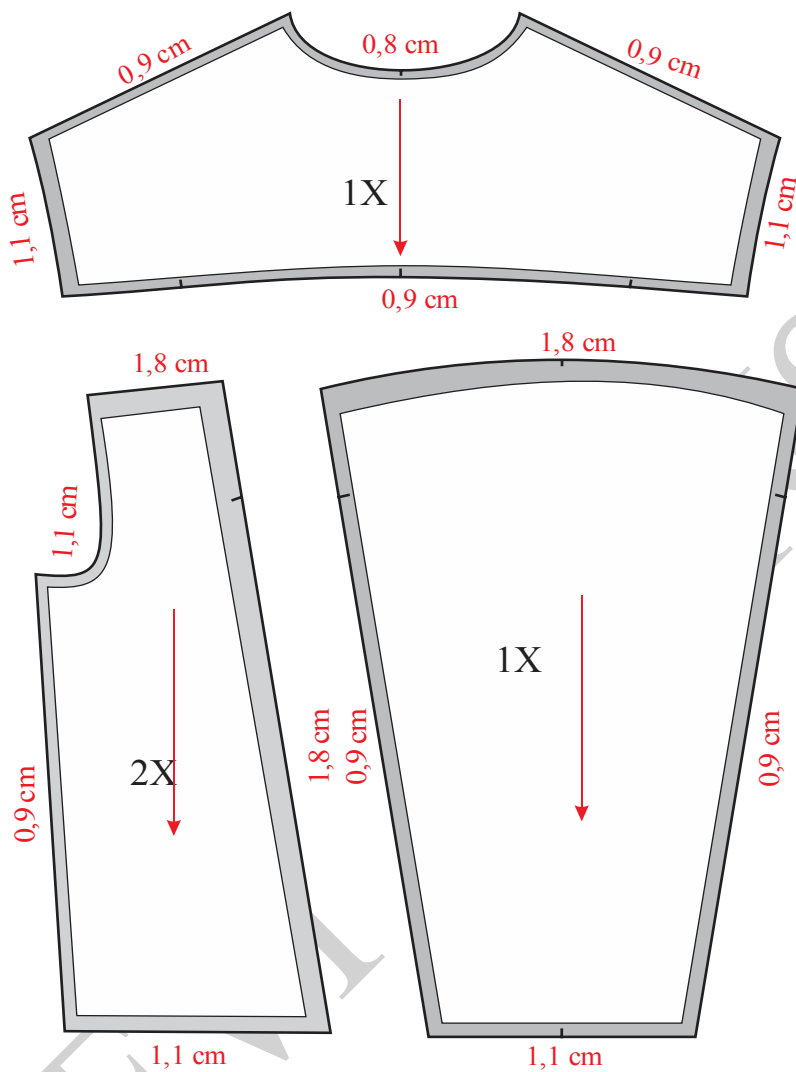
+ Slika 34. Osnovna konstrukcija rukava za mušku jaknu

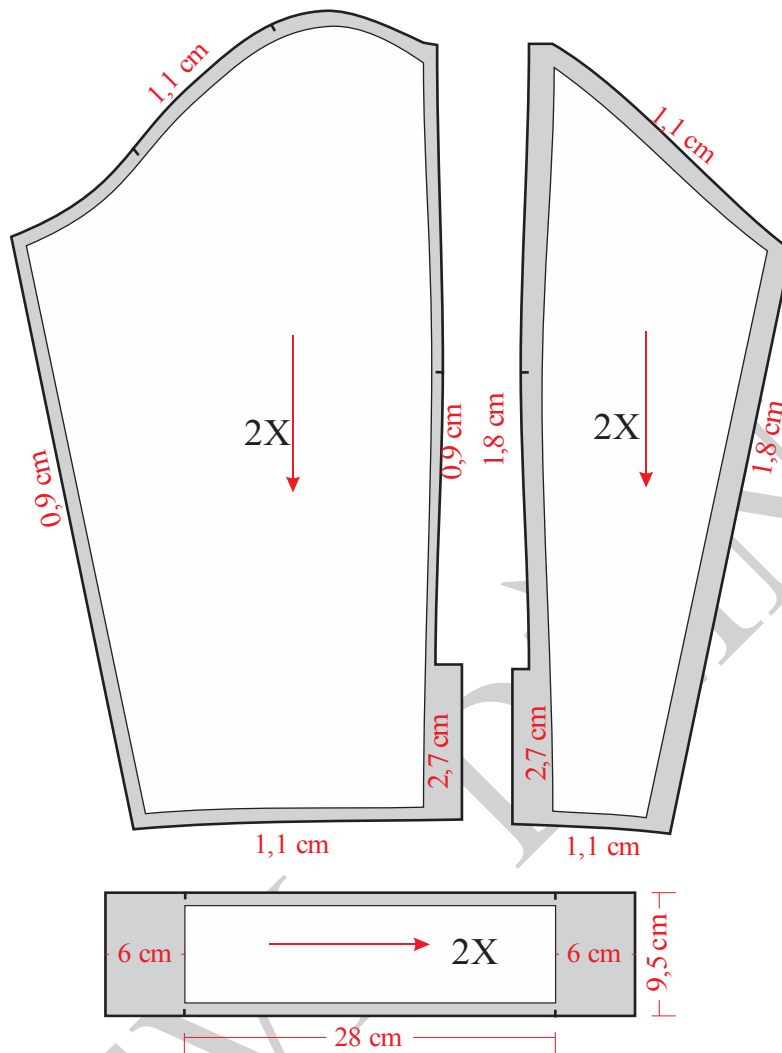
Slika 35. Konstrukcija kragne za mušku jaknu

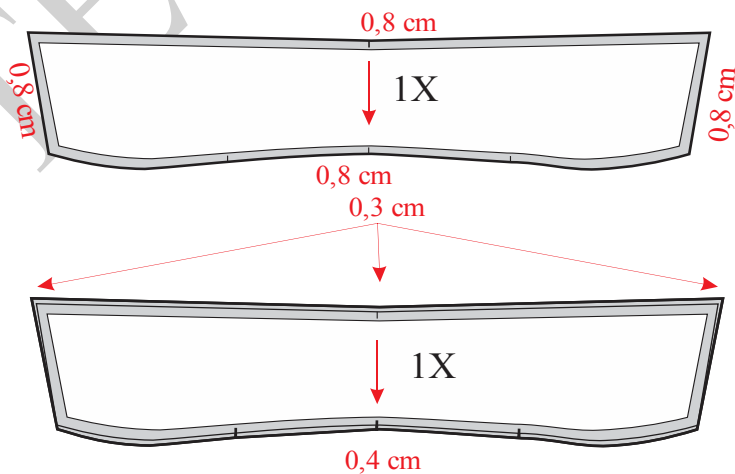
Slika 36. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova prednjih delova muške jakne

Slika 37. Modelovanje, kompletiranje dodavanje šavova
leđnih delovamuške jakne

Slika 38. Modelovanje, kompletiranje i dodavanje šavova muške jakne

Slika 39. Modelovanje i kompletiranje kragne za mušku jaknu

Sadržaj

Predgovor	1
UVOD	4
1. ODEĆA OD DŽINSA	5
1.1. Istorijat odeće od džinsa.....	5
1.2. Izrada odeće od džinsa	7
1.2.1. Konstrukciona priprema odeće od džinsa	8
1.2.1.1. Konstrukcija kroja modela	9
1.2.1.2. Modelovanje krojeva	10
1.2.1.3. Kompletiranje krojeva	10
1.2.1.4. Uvećanje i umanjivanje krojeva	11
1.2.1.5. Izrada krojnih slika	11
1.3. Dečija odeća od džinsa i proporcionalni odnosi	12
2. DORADA DŽINS ODEĆE	16
2.1. Efekat izlizanih farmerica primenom laserom	16
2.2. Mašine za izradu iznošenog izgleda	20
2.3. Mašine za pranje, bojenje i kamenovanje	23
2.4. Mašine za pranje.....	23
2.5. Mašine za štampanje i sprejsanje „leonardo“	24
2.6. Mašina za sprejsanje - ecospray robot	25
3. ISO STANDARDI I NJIHOVA PRIMENA U PROIZVODNJI ODEĆE OD DŽINSA	26
4. KONSTRUKCIJA, MODELOVANJE I KOMPLETIRANJE ODEĆE OD DŽINSA	27
4.1. Tabele mera tela	27
4.2. Konstrukcija dečije odeće	30
4.2.2. Konstrukciona priprema pantalona za devojčice	37
4.2.3. Konstrukciona priprema jakne za devojčice.....	45
4.2.4. Konstrukciona priprema pantalona za dečake.....	54
4.2.5. Konstrukciona priprema košulje za dečake	63
4.2.6. Konstrukciona priprema jakne za dečake	73
4.3. Konstrukcija ženske odeće	83
4.3.1. Konstrukciona priprema ženskih pantalona Model-1	83
4.3.2. Konstrukciona priprema ženskih pantalona model 2.....	92
4.3.3. Konstrukciona priprema ženske suknje.....	101
4.3.4. Konstrukciona priprema ženske košulje	108
4.3.5. Konstrukciona priprema ženske bluze	120

4.3.6. Konstrukciona priprema ženske haljine Model-1	131
4.3.7. Konstrukciona priprema ženske haljine Model-2	143
4.3.8. Konstrukciona priprema ženske jakne	155
4.4. Muška odeća	165
4.4.1. konstrukciona priprema za muške pantalone Model-1	166
4.4.2. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-2.....	174
4.4.3. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-3.....	183
4.4.4. Konstrukciona priprema za muške pantalone Model-4.....	193
4.4.5. Konstrukciona priprema za muške košulje	203
4.4.6. Konstrukciona priprema muške jakne	215

LITERATURA

[1] <https://www.ucl.ac.uk/anthropology/people/academic-and-teaching-staff/daniel-miller/manifesto-study-denim>

[2]. <http://edukacija.rs/magazin/istorija-mode-evolocija-teksasa-i-dzinsa>

[3] D. Ujević, D. Rogale, M. Hrastinski. „Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće“, Tehnološki fakultet Zagreb, 2004.

[4] Fashion solutions, construction and modeling clothes -different models inspired by the cultural heritage of Romanians and Serbs living in Banat

[5] <https://pavlebasic.me/2018/03/08/lepota-farmerica-izlizanih-laserima/>

[6]. www.global-tradeyu.com

[7] EN 13402-1 Označavanje veličina odeće - Deo 1: Termini, definicije i postupak merenja tela

[8] EN 13402-2 Označavanje veličina odeće - Deo 2: Primarne i sekundarne mere

[9] EN 13402-3 Označavanje veličina odeće – Deo 3: Mere tela i intervali